PAULA HAWKINS

Autoarea bestsellerului
Fata din tren

FICTION CONNECTION

Traducere de
Alexandra Fusoi

ORA ALBASTRĂ

MYSTERY

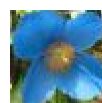
TREI

Paula Hawkins

Ora albastră

Traducere din limba engleză și note de Alexandra Fusoi

Pentru mama și tata, cu dragoste

Și moartea nu se va înstăpâni.
Goi, morții vor fi totuna
Cu omul în vânt și când apare luna;
Când alese-s oasele curate, toate oasele-s curate,
Iar lor le vor sclipi stele la picioare și la coate.
Deși-și pierd mințile, se vor vindeca de căpiere,
Deși iubiții pier, iubirea-n veci nu piere;
Și moartea nu se va înstăpâni.[1]
Dylan Thomas
Viața e scurtă, arta e lungă.
Hipocrat

---

[1] Traducere Petru Dimofte.

M-a trezit luna, scânteietoare și aproape. Arunca o strălucire stranie peste mare, un fel de lumină întunecată, ca și cum te-ai fi uitat la negativul unei fotografii. N-am reușit să adorm la loc. Nu eram în stare să lucrez de câteva săptămâni, așa că m-am dus pe plajă. Eram desculță și simțeam nisipul rece sub tălpi, mă făcea să-mi doresc să alerg.

Bătea vântul. Ciudat de cald, mișca nisipul, iar norii care treceau prin dreptul lunii aruncau umbre care să mă urmărească. Mă tot gândeam la cântecul pe care-l învățasem de la Grace, cel despre lupii care-i dezgroapă din țărână pe cei morți de curând și le risipesc bietele oase peste pământ.

În ultima vreme, m-am simțit și eu un pic sălbatică.

Am fugit și am tot fugit până am ajuns cu picioarele în apă, iar când m-am întors, m-am uitat în spate la insulă, la casă, la fereastra dormitorului meu unde ardea încă lumina și am văzut ceva mișcându-se. Draperia, probabil, dar m-am înfiorat. Am privit și am așteptat, invocându-l să apară din nou, dar nu era nimic, nimic și nimeni, doar apa care-mi sărea pe neașteptate spre gambe, spre genunchi.

Nisipul nu se mai mișca, nu mai puteam vedea deloc nisipul, totul era sub apă, așa că a trebuit să plec. Am încercat să merg prin apă cât de repede puteam, dar vântul îmi bătea din față și hula era ca un râu. M-am tot împleticit, am căzut în genunchi, frigul părea ca o palmă răsunătoare, ca și cum aș fi fost lovită, iar și iar.

Nu cred că am mai simțit vreodată o asemenea groază.

Până am ajuns înapoi la trepte, eram atât de istovită, încât abia mă mai puteam mișca. Am zăcut acolo, tremurând violent, de parcă aș fi avut convulsii. În cele din urmă, am reușit să mă ridic și să urc scara până la casă. Am făcut un duș, m-am dus în studio și am început să pictez.

Divizia a II-a *(circa 2005)*
Vanessa Chapman
Ceramică, email de urushi, foiță de aur, filament de aur, coastă de artiodactil, lemn și sticlă
Împrumutat de la Fundația Fairburn.
Una dintre cele numai șapte sculpturi pe care le-a făcut Chapman combinând piese ceramice cu obiecte găsite, Divizia a II-a este o instalație spațială doar înșelător simplă: un grup de obiecte sunt așezate în raport unele cu altele, suspendate cu fire, închise într-o casetă de sticlă.
Prezentând obiectele în acest mod, Chapman pune întrebări despre incluziune și excluziune, despre ce ascundem și ce dezvăluim, dacă suntem generoși și dacă ținem pentru noi, despre ce facem și ce lăsăm în urmă.

De la: bjefferies@gmail.com
Către: info@tatemodern.co.uk
Subiect: Chapman – expoziția Sculptură și natură

Dragă domnule/doamnă,

M-am bucurat foarte mult de vizita la Tate Modern din weekend, în special de expoziția Sculptură și natură, care conținea niște exponate minunate. Totuși, am identificat o eroare în prezentarea lucrării din 2005 a Vanessei Chapman Divizia a II-a, care include în lista materialelor folosite și coasta de artiodactil. Ca antropolog criminalist cu vechime, vă pot asigura că osul din lucrare nu este de artiodactil; în realitate, este uman.

Bănuiesc că este foarte posibil ca eroarea să-i aparțină chiar doamnei Chapman: pentru un ochi neexperimentat, coasta unei căprioare este foarte asemănătoare cu cea a omului.

M-am gândit că poate ar trebui să aveți cunoștință de acest aspect.

Al dumneavoastră,

Benjamin Jefferies

1

În frigul osânditor al unei dimineți orbitoare de octombrie, James Becker stă pe pasarelă, cu șoldul lipit de balustradă, și-și rulează o țigară. Dedesubt, apa curge întunecată și leneșă, aproape înghețată, prelingându-se ca melasa peste piatra portocaliu-ruginie. E mijlocul traseului lui zilnic, care durează 12 minute întregi de la Gamekeeper's Lodge, unde stă, până la Fairburn House, unde lucrează. Un sfert de oră, dacă se oprește să fumeze.

Cu gulerul hainei ridicat și aruncând priviri scurte peste umăr, unui necunoscut i s-ar putea părea că se furișează, deși n-are de ce. Aici e locul lui, oricât de uluitor ar fi. Până și el abia reușește să creadă. Cum să locuiască și să lucreze la Fairburn, printre nobili, el — bastardul fără tată al unei casierițe de supermarket, băiat de școală de stat, îmbrăcat într-un costum ieftin? *Nu se potrivește*. Și totuși, cumva, prin muncă grea, noroc chior și o picătură neînsemnată de trădare, iată-l aici.

Își aprinde țigara și mai verifică o dată peste umăr, uitându-se către căsuță, de unde se revarsă o lumină caldă pe fereastra bucătăriei, aurind gardul din fag. Nu-l urmărește nimeni — Helena e încă în pat, cu perna strânsă între genunchi —, n-o să-l vadă nimeni încălcând promisiunea că va lăsa țigările. Le-a redus acum doar la trei pe zi și, până îngheață apa, o să renunțe cu totul, crede el.

Se sprijină din nou de balustradă și trage adânc din țigară, privind dealurile dinspre nord, cu vârfurile deja pudrate cu zăpadă. Undeva, între el și dealuri, se aude vaierul unei sirene; i se pare că zărește o străfulgerare de lumină albastră pe drum, o ambulanță sau o mașină de poliție. Sângele îi gonește în vine și mintea îi e amețită de nicotină; simte în stomac junghiul slab, dar de netăgăduit al fricii. Fumează grăbit, ca și cum ar putea face mai puține pagube așa, și aruncă apoi chiștocul în apă. Trece podul și se îndreaptă către casă, iar peluza înghețată scrâșnește sub pașii lui.

Când deschide ușa, aude sunând telefonul fix din birou.
— Alo?
Becker prinde receptorul între umăr și bărbie, pornește computerul și se răsucește, întinzându-se să pornească filtrul de cafea de pe măsuța de la perete.
Urmează o pauză, după care se aude o voce limpede, fermă:
— Bună dimineața. Vorbesc cu James Becker?
— Da.
Becker bate pe tastatură parola și-și scoate haina.
— Bun așa.
Încă o pauză.
— Sunt Goodwin, de la Tate Modern.
Receptorul îi alunecă de pe umăr; îl prinde și-l apasă din nou de ureche.
— Scuze, cine?
Bărbatul de la celălalt capăt al firului expiră zgomotos.
— Will Goodwin, spune el, cu vocalele tăioase exagerate. De la Tate Modern din Londra. Sun pentru că avem probleme cu unul dintre exponatele împrumutate de la Fairburn.
Becker ia poziție de drepți, iar pumnul i se strânge în jurul receptorului.
— O, *Doamne*, n-ați stricat nimic, nu?
— Nu, domnule Becker.
În tonul lui Grayson se simte reținerea.
— Am avut *perfectă grijă* de toate cele trei exponate de la Fairburn. Totuși, am avut motive să retragem din expoziție una dintre sculpturi, *Divizia a II-a*.
Becker se încruntă și se așază.
— Cum adică?
— Conform unui e-mail pe care l-am primit de la un distins antropolog criminalist care a vizitat în weekend expoziția, *Divizia a II-a* conține un os uman.
Hohotul de râs al lui Becker e întâmpinat de o tăcere fără margini.

— Îmi pare rău, spune el chicotind încă, dar e de-a dreptul…

— Și ai motive bune să-ți pară rău.

Grayson pare ucigător.

— Mă tem că nu-ți împărtășesc amuzamentul. Numai și numai din cauza incompetenței tale curatoriale, la prima mea expoziție în calitate de director al muzeului și prima expoziție după pandemie, ne trezim în situația să fi expus fără intenție rămășițe umane. Ai idee ce neplăceri ne poate provoca povestea asta ca instituție? Este genul de lucru pentru care oamenii sunt *anulați*.

Când închide în cele din urmă telefonul, Becker rămâne cu ochii la monitorul din fața lui, așteptând e-mailul de la Goodwin. Reclamația asta — dacă poți să-i spui așa — este în mod evident o aiureală. Poate o glumă? Sau poate o greșeală autentică?

Mesajul apare în inbox, iar Becker îl deschide. Îl citește de două ori, îl caută pe Google pe expeditor (un profesor respectat de la o universitate britanică importantă — improbabil să fie un glumeț) și apoi deschide ArtPro, softul de catalogare de la Fairburn, ca să caute exponatul în cauză. Uite-l. *Divizia a II-a*, circa 2005, de Vanessa Chapman. Descrierea e ilustrată cu fotografii color pe care le-a făcut chiar el. Obiecte din ceramică, lemn și os, suspendate cu filament, plutind una în jurul celeilalte într-o casetă de sticlă modelată chiar de Chapman. Ceramica și osul sunt gemeni identici: tije fragile de un alb pur, fracturate în mijloc și prinse la un loc cu vernis și aur.

Prima dată când a văzut-o, a crezut că probabil fusesetrimisă din greșeală. Sculptură? Vanessa Chapman nu era sculptoriță, era pictoriță și lucra în ceramică. Dar uite-o, frumoasă și stranie, o enigmă delicată, puzzle-ul perfect. Nicio notă explicativă, doar o mențiune fugară într-un carnet, unde Chapman vorbea despre dificultățile pe care le-a avut să asambleze *pielea*, caseta de sticlă care închide celelalte componente. Fără îndoială ale ei atunci, iar acum, ale lui. El era cel care trebuia să facă documentarea, să catalogheze, să descrie și să expună, să prezinte lumii.

Fusese expus pentru scurt timp la Fairburn House și de-atunci fusese văzut de mii de oameni — zeci de mii! — cât fusese împrumutat la galerii din Berlin și Paris, iar acum la Londra.

Un os uman! E *absurd*. Becker își împinge scaunul în spate și se ridică, întorcându-se către fereastră.

Biroul lui se află în aripa publică a casei, cu vedere către curtea interioară de est. În mijlocul unei pajiști netede și verzi ca fetrul de pe o masă de biliard se află un bronz Hepworth, ale cărui curbe erau lustruite de lumina dimineții, iar pereții convecși înclinați din mijloc aveau o sclipire verzuie. Prin spațiul acela oval l-a zărit pe Sebastian străbătând cu pas vioi iarba, cu telefonul lipit de ureche.

Sebastian Lennox este moștenitorul Fairburn — odată ce dă ortul popii maică-sa, Sebastian va fi proprietarul vilei, al căsuței unde stă Becker, al curții interioare, al sculpturii Hepworth și al câmpurilor de dincolo de ele. El e și directorul fundației, deci nu doar proprietarul casei unde stă Becker, ci și șeful lui.

(Și prietenul lui. Să nu uităm.)

Becker îl privește pe Sebastian ocolind bronzul, cu zâmbetul o idee *prea* larg, cu un râs care se distingea chiar și de la distanța asta. Becker se întoarce puțin, iar Sebastian zărește mișcarea; mijește ochii, ridlcă mâna ca să salute și-și răsfiră degetele, arătând *cinci*. Cinci minute. Becker se retrage de la fereastră și se așază înapoi la birou.

După zece minute, un sfert de oră, îi aude pașii în hol și după o clipă Sebastian dă năvală în birou, un golden retriever cu chip de om.

— N-o să-ți vină *să crezi* ce convorbire tocmai am avut! spune el, dându-și deoparte de pe frunte o șuviță de păr blond.

— Nu cu Will Goodwin, nu?

— Dumnezeule, da!

Sebastian râde și se prăbușește în fotoliul din colțul biroului.

— Care făcea pe el să nu fie anulat. Deci te-a sunat și pe tine?

Becker încuviințează.

— Retrag piesa din expoziție. E... e o exagerare totală...

— Așa să fie?

Becker își desface palmele.

— Sigur că da! Trebuie să fie. Exponatul a fost văzut de Dumnezeu știe câți oameni, inclusiv experți. Dacă osul ar fi fost uman, cred că și-ar fi dat seama cineva până acum.

Sebastian încuviințează, dar i se lasă colțurile gurii.

— Ești *dezamăgit*? întreabă Becker, fără să-i vină să creadă.

— Poate că n-ai băgat de seamă, Beck, dar marele public britanic n-a prea venit să ne bată la ușă de când am redeschis, răspunde Sebastian ridicând din umeri. Mă gândeam că poate o urmă de mister, un iz de scandal...

— Scandal? Ah, îmi place cum sună.

Cei doi se întorc și o văd pe Helena în prag. E înveșmântată de la bărbie până la glezne în cașmir negru, o rochie cu striuri care-i îmbracă burta întinsă. Din coada de cal i-au scăpat șuvițe de păr castaniu, iar pe pomeți se văd pete strălucitoare de culoare. Respiră puțin gâfâit.

— Hels!

Sebastian sare în picioare și o îmbrățișează, sărutând-o cu blândețe pe ambii obraji.

— Radioasă mai ești! Ai venit pe jos? Haide, așază-te!

Helena se lasă condusă spre fotoliul de unde tocmai s-a ridicat el.

— Am avut chef de o plimbare scurtă, răspunde ea zâmbindu-i lui Becker, care o privește întrebător. E foarte frumos afară, de fapt aș fi vrut să călăresc, dar...

Flutură o mână în aer, preîntâmpinând obiecțiile lui Becker.

— ...evident că n-o să fac *așa ceva*. Povestiți-mi ce-i cu scandalul.

Ascultă atentă cât îi explică Becker, întrerupându-l când ajunge la poantă.

— Dar a fost expusă la Berlinische Galerie! A fost în expoziția *Twenty-One* de la Musée d'Art Moderne din Paris!

Becker încuviințează.

— Exact asta am spus și eu.

— Și... ce-aveți de gând să faceți?

Sebastian se cocoață pe marginea biroului.

— Habar n-am. Ca să fiu sincer, nu sunt sigur că văd de ce atâta agitație. Să zicem că osul *este* uman. Doar n-a jefuit vreun mormânt, nu? Chiar *are* importanță?

Becker își mușcă interiorul obrazului.

— Nu poți să expui oase umane, Seb.

— La British Museum e plin!

— Ei, da!

Pe chipul lui Becker se întinde un zâmbet.

— Dar cred că e puțin altceva.

Sebastian se întoarce spre el și se strâmbă.

— Păi, Goodwin e de acord. L-au apucat nevricalele, vrea să trimită exponatul pentru teste la un laborator privat, confidențial, știți voi...

— Categoric *nu*!

Becker sare în picioare atât de rapid, că zgâlțâie biroul și varsă cafeaua pe suprafața de piele verde fină. Sebastian și Helena îl privesc cum șterge frenetic lichidul cu o mână de șervețele.

— Ca să testeze osul, trebuie să spargă caseta de sticlă și caseta face parte din piesă. A făcut-o cu mâna ei. Dacă spargi sticla... în fine, aș zice că, în cel mai bun caz, anulezi asigurarea, dar mai mult decât atât, afectezi lucrarea. N-o să-l trimită la cine știe ce... *laborator oarecare*, unde nu-i cunosc istoria și n-au nicio calificare în domeniul ăsta.

— OK, spune Sebastian, ridicând exagerat din umeri. Bun. Și atunci?

— Pentru început, putem să cerem altcuiva, vreunui alt expert, poate câtorva experți, să arunce o privire. Doar

o *privire,* prin sticlă. Și în timpul ăsta, putem să discutăm cu asigurătorii noștri, să le explicăm situația, că s-ar putea să fie nevoie de...

Nu vrea să pronunțe cuvântul *teste,* nu vrea să cedeze.

— ...de *investigații* suplimentare la un moment dat.

— Și între timp poți să te duci să discuți cu Grace Haswell, intervine Helena, încrucișându-și, apoi îndreptându-și picioarele.

— Nu, răspunde Becker, înăbușindu-și un fior de încântare, nu pot. Nu vreau să te las...

— În starea mea de slăbiciune? râde Helena. Ba da, poți. Haide, Beck, mureai să ajungi pe Eris, numai despre asta ai vorbit în timpul carantinei. Și iată ocazia perfectă. Scuza perfectă.

— Mda, poate, spune Becker prudent. Aș putea să plec devreme, să mă mișc repede și să mă întorc în aceeași zi...

Îi aruncă o privire lui Sebastian, care ridică din umeri.

— Nu mă deranjează. Du-te, dacă tu crezi că e de ajutor. Totuși, nu prea văd cum ar putea să ne ajute Vrăjitoarea cea Rea din insula Eris. Doar dacă nu crezi tu că știe ceva. Poate că osul o fi ultima rămășiță a unuia dintre copiii pe care i-a ademenit în căsuța ei de turtă dulce?

Sebastian râde singur la gluma lui, iar Helena îi face cu ochiul lui Becker. *Idiot.*

— Nu, e o idee bună. Chiar e. Poți să prinzi doi iepuri dintr-o lovitură — să clarifici povestea cu osul ăsta și să-i comunici în persoană că ne-am săturat de tergiversările ei. E momentul să predea documentele Chapman împreună cu tot ce ne aparține. Poți să-i aduci aminte că moștenirea artistică a fost lăsată pentru Fairburn și nu hotărăște ea ce ne dă și ce păstrează...

— Păi, practic, ea hotărăște, îl întrerupe Becker, rezemându-se de spătarul scaunului. Ea e executorul.

— Nu mai face pe deșteptul!

Veselia lui Sebastian se evaporă ca saliva pe un platou fierbinte, iar Becker face tot ce poate să nu tresară. Helena privește covorul.

— Ține pentru ea diverse lucruri, nu? Documente, scrisori și foarte posibil și ceva opere de artă. Ne aparțin. *Toate*. Orice pânză, orice schiță, orice bol de porțelan pe care l-a pus pe roata ei, orice pietricică pe care-a cules-o de pe plajă și a așezat-o *cumva*. E a noastră. Orice are legălură cu moștenirea artistică e al nostru.

Becker își mușcă limba. E de-a dreptul *disperat* să pună mâna pe documentele Chapman; câteva carnete au ajuns la Fairburn, împreună cu principalele lucrări artistice, dar mai sunt multe materiale pe care nu le-a văzut încă nimeni. Becker știe din interviuri că a ținut jurnale de lucru, că a corespondat cu alți artiști în legătură cu opera ei — dacă și când o să le predea Grace Haswell, el o să fie primul care o să le citească. O să aibă puterea să modeleze felul în care o vede lumea pe Vanessa Chapman, cum îi vede opera, cum o prețuiește. Gândul ăsta e suficient să-l amețească.

Dar el e prudent din fire, și e amabil. Dacă există vreo cale să obțină acces la aceste documente fără s-o amenințe și s-o hărțuiască pe executoarea lui Chapman — care-i era și prietenă dragă — ar prefera să recurgă la calea asta.

— Nu *fac pe deșteptul*, răspunde el în cele din urmă. Știi la fel de bine ca mine că încă nu s-a stabilit ce reprezintă moștenire artistică și ce reprezintă restul...

— Băieți!

Helena se ridică, refuzând oferta de ajutor a lui Sebastian.

— Toate astea sunt fascinante, dar cred că vă pierdeți perspectiva. Să spunem că se dovedește că osul e uman; ce urmează? Ce-o să faceți? Cum o să jucați cartea?

— *Să jucăm cartea*? repetă Becker.

— Beck, Fairburn ar putea ajunge pe prima pagină a tuturor ziarelor din țară, la *The One Show*, la...

Sebastian se luminează la față, dar Becker e sceptic.

— Nu-s convins că e *chiar așa* mare lucru, Hels. E o ciudățenie, sigur, dar...

— Beck!

Helena îi zâmbește și clatină din cap.
— Iubire, fii serios! Nu crezi că presa ar putea fi interesată de faptul că într-o sculptură făcută de răposata, marea, izolata, enigmatica Vanessa Chapman e inclus un *os uman*? Aceeași Vanessa Chapman al cărei soț, necredincios notoriu, a dispărut acum 20 de ani? Și al cărui cadavru n-a fost găsit?

2

Uneori, când se uită la soția lui, Becker simte cum îi crește inima, atât de plină de sânge, că doare. Are tot ce-i dorește sufletul, ceea ce-l îngrozește, pentru că înseamnă (cu siguranță trebuie să însemne) că are totul de pierdut. De-asta e atât de neliniștit în ultima vreme, atât de hipersensibil. Știe că a fost prea norocos. Nu merită toate astea.

Helena abia a trecut de bronzul din curte când se oprește brusc, întoarce capul spre stânga și ridică mâna ca să se ferească de soare. I-a atras atenția ceva. În acest peisaj intră în fugă doi pointeri cu blana alb și maro-roșcat, anunțând sosirea lui Lady Emmeline Lennox, vioaie și hotărâtă, cu carapacea de păr argintiu strălucind ca platina în razele soarelui. Helena se întoarce cu fața spre femeia mai în vârstă și, de unde se uită Becker, burta de gravidă a soției lui este dublată de cifoza pronunțată a lui Emmeline.

Bineînțeles că nu aude ce-și spun ele, nici nu le vede bine expresiile, dar răutatea cu care Emmeline o prinde pe Helena de încheietură, trăgând-o nefiresc de aproape, este inconfundabilă. Becker bate rapid în fereastră, iar ambele femei întorc capul spre el. Șovăitoare, Helena ridică mâna liberă, iar Emmeline îi dă drumul și se îndepărtează.

— Babornița afurisită! mormăie Becker, după care se uită peste umăr ca să se asigure că nu l-a auzit nimeni.

Nu-i niciun secret că nu se înghite cu mama lui Sebastian, dar nu se face să fie prins vorbind-o de rău. Se gândește să fugă după Helena, s-o întrebe ce-a spus bătrâna, să se asigure că e bine, dar știe că ea n-ar fi încântată. Nu suportă să se facă mare caz pe seama ei. Și oricum, tocmai îi sună iar telefonul.

În timp ce ascultă un curier care confirmă detaliile de livrare pentru două achiziții făcute de Sebastian pentru fundație fără să se consulte cu el, Becker caută pe internet, nu pentru prima dată, articole despre soțul Vanessei Chapman, Julian.

N-a mai avut nimeni nimic de spus despre el de ceva vreme. Cel mai recent articol substanțial pe care-l găsește e publicat în *Tatler* tocmai în 2009, un portret al surorii mai mici a lui Chapman, Isobel. Interviul fusese acordat, chipurile, pentru „a-l readuce pe Julian în ochii opiniei publice", deși Becker nu poate să nu observe că o bună parte din articol se ocupă de lansarea noii firme de design interior a lui Isobel. Totuși, e o grămadă despre Julian în primele câteva paragrafe.

> Vorbiți cu lumea despre Julian Chapman și o să constatați că apare o grămadă cuvântul „diavol". Era un diavol chipeș, aborda viața cu nepăsare, era subjugat cu totul de diavolul de pe umăr. Când îi spun lui Isobel Birch, ea râde. „Ah, sună destul de corect", spune ea. „Fără îndoială că putea fi răutăcios." Face o pauză. „Dar era un diavol care era iubit. Toată lumea îl adora."
>
> Pianul cu coadă din casa imensă a lui Birch din Cotswolds, restaurată ireproșabil, este plin de fotografii înrămate, iar în multe apare iubitul ei frate mai mare: iată-l cu caiacul pe mare în Cornwall, iată-l la Ascot, îmbrăcat elegant și chipeș ca un star de la Hollywood; în altă poză e pe cal, foarte bronzat și râzând, pe fundalul unui apus magnific în savană.
>
> Kenya, îmi spune Isobel. „Lui Julian îi plăcea Africa. Rezona cu partea lui sălbatică. El și Celia [Gray, iubita lui] își făceau planuri să se mute acolo; găsiseră o parcelă unde voiau să construiască o casă, erau foarte entuziasmați." Birch clipește ca să-și alunge lacrimile. „Și apoi, în decurs de mai puțin de un an, nu mai era niciunul dintre ei."
>
> Gray a murit într-un accident de mașină în Franța, de revelionul din 2001. După șase luni, Chapman s-a dus în insula scoțiană Eris ca să-și viziteze soția de care se înstrăinase, artista Vanessa Chapman. Nu s-a mai întors din această călătorie. Nici el, nici mașina lui roșie Duetto Spider 1600 n-au mai fost găsiți.

> Au trecut șapte ani de la această călătorie fatidică, suficient ca Julian să fie „considerat decedat". Însă Isobel nu și-a pierdut speranța. „Încă primesc mesaje de la oameni care spun că l-au văzut; am călătorit în toată lumea — în Franța, Bulgaria, Africa de Sud și Argentina — pe urmele câte unui indiciu." Clatină din cap cu tristețe. „Știu că e improbabil. Ne iubea și, chiar dacă putea fi răutăcios, nu era un om crud. Însă nu-mi pot pierde speranța. Până când n-o să am un trup de îngropat, n-o să-mi pierd speranța."
>
> Când o întreb ce crede că i s-ar fi putut întâmpla lui Julian, expresia i se întunecă. „N-avem o imagine clară despre ultimele lui deplasări. Vanessa a susținut că nu știe nimic — ea, chipurile, nici nu s-ar fi aflat pe insulă când a plecat Julian." Chipurile? Isobel clatină din cap. „Nu pot să spun mai multe. Ce știu e asta: Vanessa n-a sunat sau scris vreodată ca să întrebe cum ne simțim noi — familia lui Julian — în săptămânile de după dispariție. N-a părut să-i pese unde se afla el." Când sugerez că poate Vanessa era în stare de șoc sau jelea și ea, îmi zâmbește îndurerată. „Vanessa nu și-a exprimat niciodată emoțiile. Nu știu ce a simțit, dar m-aș mira să fi fost durere. Dacă a simțit ceva, cred că a fost mai degrabă ușurare că a scăpat de el."

În paragrafele următoare, ziaristul discută cu diverși prieteni ai lui Julian despre el și despre Vanessa. Sursele anonime vorbesc despre simțul umorului drăcesc al lui Julian, despre magnetismul său, despre contagioasa lui *joie de vivre*. Povestesc întâmplări cu tauri care gonesc, despre drumeții pe Ben Nevis, sărituri de pe podul Magdalen într-o dimineață de mai. Vanessa e doar zgomot de fundal: frumoasa lui soție. Talentată, cu preocupări serioase, ambițioasă.

Când ziaristul aduce vorba despre dificultățile financiare cu care s-a confruntat Julian și (frecventele) infidelități, sora lui este neinteresată.

„Am spus că putea să fie răutăcios, da? Nu era perfect. Dar era spiritul liber suprem — era amuzant, și scandalos și niciodată plicticos. Toată lumea îl iubea pe Julian. Toată lumea voia să fie în preajma lui." Se oprește o clipă și apoi zâmbește, cu iacrimi în ochii ei căprui imenși. „Scuze, nu-i chiar așa — nu toată lumea. Toată lumea în afară de ea."

Jurnalul Vanessei Chapman

(nedatat)

Tabloul negru mă tulbură. Am descoperit ieri că nu puteam să lucrez cu el în față, sprijinit de peretele studioului. L-am mutat în ascunzătoare, dar chiar și atunci parcă tot îi simțeam prezența, așa că am ieșit din casă ca să scap de ea și tot nu părea destul, așa că am plecat și de pe insulă.

Am mers cu mașina pe continent și l-am sunat pe Julian de la cabina din parcare (telefonul fix de-acasă iar e defect și tot uit să chem pe cineva să-l repare). I-am spus că nu trebuie să vină. I-am spus că nu-l vreau aici.

După aceea m-am dus la pub, în celălalt capăt al satului. M-am așezat singură în colț. La vreo zece minute după ce am ajuns, a venit un bărbat să stea de vorbă cu mine — un american, care caută pietre de mormânt. Ceva legat de strămoșii lui. S-a oferit să-mi ia de băut; știam că, dacă accept, pierd refluxul. I-am spus că sunt măritată cu un profesor din Edinburgh și că mă certasem cu soțul meu.

Sexul a fost banal, dar tot binevenit.

Libertatea e îmbătătoare
mănânc când am chef
muncesc când am chef
vin și plec când am chef.
Nu răspund în fața nimănui, doar a mareei.

3

Atracția mareei îi răscolește sângele, o trezește în toiul nopții. Anii petrecuți pe insula Eris — deja peste 20 — au făcut din Grace o ființă mareică. O lunatică. O lunatică pe bune! Guvernată de Lună. Nu mai doarme la flux, se odihnește numai când marea o desparte de pământ.

Când știe că nu se poate furișa nimeni pe lângă ea.

Insula Eris nu e de fapt o insulă. Ca și Grace, Eris e mareică. O aproape-insulă, contopită cu continentul de o limbă îngustă de pământ de vreun kilometru și jumătate lungime. Timp de 12 ore pe zi, în două perioade de câte șase ore, se poate circula pe istm cu piciorul sau cu mașina. Când vine refluxul, Eris e de neatins. Dacă, așa cum s-a întâmplat azi, refluxul e la 6:30 dimineața, atunci istmul poate fi trecut în siguranță de pe la 3:30 până la 9:30.

Atunci, în toiul nopții, Grace se trezește.

Aprinde focul în soba din bucătărie și pune ibricul de cafea. Stă lângă plită și face porridge, amestecând ușor fulgii de ovăz, adăugând un vârf de sare și un strop de smântână la final. Ia micul-dejun la fereastra bucătăriei: nu poate vedea marea, dar o aude — o fiară leneșă care-și târâie ghearele pe nisip în timp ce se trage dinspre coastă.

După aceea, se așază cu laptopul la masa din bucătărie. Recitind e-mailul venit ieri după-amiază, simte o fluturare de panică în spatele coastelor; o îngrijorare sâcâitoare cam ca spaima pe care o trăiești duminică seara, când ți-au rămas teme nefăcute. Vanessa nu mai este de cinci ani, cinci ani lungi, iar treburile ei tot nu sunt rezolvate, Grace tot e certată, în scrisori și e-mailuri, de bărbați pe care nu i-a întâlnit niciodată. E vina ei, dar asta n-o face să se simtă mai bine. Ba chiar se simte mai rău. Cinci ani! Cinci ani de durere, de muncă. De amânare. De ascuns. Se ridică brusc în picioare, iar hârșâitul scaunului pe gresie e strident și zgomotos. Se pare că nu se mai poate ascunde.

Mai târziu, după ce a făcut duș și s-a îmbrăcat cu haine groase, se întoarce în bucătărie ca să-și ia ochelarii. Ziua încă se străduie la răsărit, un cer ca de ciment apăsând peste dealurile de dincolo de canal. Grace golește cafetiera într-o ploscă și își ia impermeabilul și cheia de la studio din dulapul din hol, cântărind-o puțin în mână înainte s-o bage în buzunar.

Iese pe ușa din față și o închide în urma ei, trăgând adânc în plămâni aerul rece, sărat, apoi privind în dreapta, unde insula se prăbușește în golf. În căsuța din golf e aprinsă o lumină. Marguerite e trează. Altă lunatică.

Grace o ia la stânga și se îndepărtează de mare, urcând pe poteca spre studio și, dacă alege să meargă pe ea, și mai departe: spre pădure, spre Eris Rock, spre Marea Irlandei.

La jumătatea dealului șovăie. De la ușa din față până la studio sunt câteva sute de metri, dar ar putea la fel de bine să fie și 1 500 de kilometri; e mai mult de un an de când a descuiat ultima dată ușa. Și-a găsit orice scuză — munca, extenuarea, inima frântă — ca să amâne această încheiere a socotelilor. Dar e-mailurile, telefoanele și amenințările n-aveau să dispară. Trebuie s-o facă, pentru că, altfel, care-i alternativa? Să predea cheia din buzunar și să termine cu toate? Să lase vreun străin să cerceteze hârtiile Vanessei, să lase pe cineva din afară să decidă ce părți ale vieților lor trebuie să rămână private și ce părți pot fi expuse în văzul tuturor?

Trage adânc aer în piept.

Și o ia în sus.

Cheia se răsucește surprinzător de ușor în broască, iar ușa metalică enormă se trage cu un geamăt, lăsând să iasă un val de aer cu miros de lut rece și praf, vopsea și terebentină. Rămâne în prag, cu ochii ațintiți la scaunul cu trei picioare din fața roții de olărit. O clipă, e incapabilă să se miște, asaltată de o amintire cu Vanessa stând aici, cu piciorul pe volant, fără să știe de vânt și de vreme, fără să știe de Grace, de toată lumea, cu excepția lutului care i se mișca sub vârfurile degetelor.

Grace clipește ca s-o alunge pe Vanessa, iar restul studioului se limpezește în ochii ei: bancul de lucru din fața ferestrei, plin de cutii, cuptorul din fundul încăperii, masa din mijloc, prăfuită și încărcată cu hârtii, carnete și alte cutii. Rafturile dinspre fundul camerei sunt ticsite cu oale și pensule cu vopsea întărită pe ele, șpacluri, bețuri de lut întărit, o sferă perfectă din cuarț roz, cranii de păsări, un pescăruș cu trei degete și un culic cu un cioc lung, arcuit, ca o mască din vremea ciumei. Mai sunt și suporturi și cuțite, ace și clești ruginiți, un cuțit de rașchetat și un set frumos de ciocane de zidărie de diferite dimensiuni, cu mânere de fag, aliniate ca niște matrioști.

Grace crede că fuseseră un cadou. De la Douglas, poate, sau de la vreunul dintre ceilalți bărbați ai ei. Oricum, erau folosite rar. Vanessei îi plăcea *ideea* de cioplit în piatră, dar o frustra aplicarea în practică. Prea greu, prea zgomotos, prea violent. Se întorcea, așa cum făcea întotdeauna după o perioadă de infidelitate, la materialele pe care le iubea, cele pe care le stăpânea: lut, culori.

Pânzele Vanessei dispăruseră de mult, ca și oalele și vazele. În urmă cu trei ani, după ce fusese validat în sfârșit testamentul, Grace trimisese operele de artă la Fairburn, fundația desemnată beneficiar al moștenirii sale artistice.

Grace, care este executorul ei testamentar și al doilea moștenitor, fusese foarte hotărâtă să-i sorteze documentele — scrisorile, carnetele și fotografiile — înainte să trimită orice considera parte din patrimoniul artistic, dar erau foarte multe, iar oamenii de la Fairburn s-au dovedit nerăbdători, cerând totul imediat. Grace se pusese pe picioarele dindărăt, iar relațiile se deterioraseră rapid. Existaseră sugestii că n-ar fi aptă pentru rolul de executor. Fuseseră formulate acuzații, reclamații că lipsesc piese, că Grace ținea lucrurile în loc, că nu respecta dorințele Vanessei. Grace folosise ce putere avea: se retrăsese, lăsase apelurile să intre în mesageria vocală, ignorase e-mailurile. O vreme, totul fusese liniștit.

In ultima vreme, totuși, redevenise zgomotos, cu scrisori de la doi avocați luna trecută — una dintre ele cerea un catalog cuprinzător al documentelor Vanessei, iar cealaltă, un catalog al lucrărilor în ceramică. Iar ieri, un e-mail. Care nu venea de la un avocat, ci de la un domn Becker, curatorul de la Fairburn. Grace se obișnuise să șteargă toată corespondența pe tema asta, însă mesajul ăsta sărea în ochi, cu un ton destul de diferit de atitudinea bătăioasă cu care se învățase din partea lor. *E un subiect destul de urgent pe care aș vrea să-l discut cu tine*, scria domnul Becker. *Te rog, ia legătura cu mine* — tonul avea ceva implorator, era aproape mișcător.

Și iat-o aici — în studio. Se mai plimbă o dată prin cameră; își trece degetele prin praful de pe masa așezată pe capre, ia o sculă de crestat micuță și ascuțită, cântărește în mână cel mai mare dintre ciocanele de zidărie și în cealaltă craniul ca o pană al pescărușului.

Ia cea mai apropiată cutie cu hârtii și pornește spre casă.

Jurnalul Vanessei Chapman

Înăbușitor.

Expoziția de la Whitewall s-a închis sâmbătă — un succes total din punct de vedere comercial — s-au vândut toate exponatele. Un rând în rezumatul What's On din Modern Painting — *„Chapman reușește la limită să nu cadă pradă clișeului".*

Se pare că am frumusețe, dar nu și substanță.

După ce s-a închis expoziția, am mers la Izzy, chipurile pentru cină, deși nu s-a materializat niciun fel de mâncare. Oameni îngrozitori — plicticoșii de la Bullingdon, prostănaci cu familii pline de bani care se uită de sus la mine, pentru că eu nu sunt așa — vorbărie neîncetată despre vacanțe și prețurile proprietăților.

În tot timpul ăsta, Julian s-a uitat la mine, a zâmbit și mi-a spus ce mândru e. Deja își face planuri cum să cheltuie banii.

4

Becker ascultă radioul în mașină; e o discuție despre Daphne du Maurier.

Trei persoane, un prezentator și doi invitați, dintre care unul e o femeie și celălalt, un bărbat, vorbesc despre o nouă biografie *șocantă* a scriitoarei, care sugerează o relație *nepotrivită* cu tatăl ei.

O relație *abuzivă*, spune femeia.

O relație *incestuoasă*, adaugă bărbatul, nu știm cu certitudine dacă a existat constrângere.

Această relație ar fi avut loc înainte ca du Maurier să împlinească 16 ani, deci *categoric* a fost abuzivă, ripostează femeia cu înflăcărare. Copiii nu pot să-și dea consimțământul.

Într-adevăr, așa este, intervine prezentatorul. Dar de ce, se grăbește să adauge, încercând să mute discuția pe teren mai sigur, de ce credeți că suntem atât de interesați de viețile private ale artiștilor? Lumea pare să țină atât de mult la ideea că tot ce pune pe hârtie un scriitor trebuie să se bazeze pe experiență, atunci insinuarea aici este că această... *relație*, situația dintre du Maurier și tatăl ei i-a inspirat cumva cărțile, în mod special *Rebecca*.

Asta se întâmplă mai ales cu scriitoarele, comentează femeia. Criticii par incapabili să atribuie unei femei capacitatea de-a inventa și...

Ei, haide! ripostează bărbatul. Nu e vorba întotdeauna despre sexism, Marjorie.

Nu *întotdeauna*, nu, n-am spus că întotdeauna, dacă mă lăsai să-mi termin propoziția, ai fi...

Becker închide radioul.

Drumul urcă de ceva vreme; a ajuns în vârful trecătorii. la o ultimă serpentină și în fața lui se dezvăluie o vale pictată în nuanțe de verde, bronz și cupru, cu versanți abrupți. În stânga, terenul coboară spre sclipirile de oțel ale apei care se vede printre ferigi. În dreapta e un gard care ține căprioarele departe și pe trei stâlpi la rând stau ciori, de culoarea onixului și amenințătoare, care-l privesc cum trece.

Poate că *Păsările* dintr-un asemenea peisaj au venit, își spune el. Nu filmul, cu căldura luminii din nordul Californiei și frumusețea strălucitoare a lui Tippi Hedren, ci povestea originală a lui du Maurier, sumbră, înspăimântătoare și tragică. Simte o înțepătură pe șira spinării. Își desface și-și strânge de câteva ori mâinile, încercând să-și relaxeze strânsoarea mâinilor pe volan.

Se tot gândește la scena aceea din grădină cu Emmeline. Helena n-a vrut să discute cu el. *Nimic*, a zis ea. *N-a fost nimic*. N-a părut nimic, zisese el, dar Helena clătinase din cap zâmbind și replicase OK, bine, e aceeași poveste veche. „Las-o baltă, eu am lăsat-o“, adăugase ea. „E bătrână, suferă, nu-i deloc bine. N-ai de ce să-ți faci griji din cauza ei.“

Tot reia în minte și discuția din birou — Sebastian care încercase să-l pună la locul lui: *Nu mai face pe deșteptul!* Sebastian! Tontul ăla cu școală pregătitoare pentru facultate, cu Eton și Oxford, îl tratează pe el ca pe un tâmpit! Sebastian, care habar n-are de nimic, care aleargă după opere de-ale lui Hirst și Banksy și orice se întâmplă să fie la modă și scump. Care e înalt, frumos și bogat. Care a avut-o primul pe Helena.

Becker se disprețuiește pentru că lasă să-i treacă prin cap gândul ăsta, se disprețuiește pentru că-l beștelește așa, chiar dacă doar în mintea lui. Sebastian s-a purtat frumos cu el — ba chiar foarte frumos în condițiile date.

E descurajat, atâta tot; nu-i place s-o lase pe Helena singură. Nu pentru că e gelos, nu pentru că n-ar avea încredere în ea. E doar neiiniștit și nu se poate abține. E neliniștit încă de când i-a spus ea că e însărcinată, iar acum sarcina are aproape șapte luni.

Nu-l ajută nici că ea e atât de dezarmant de relaxată. Bea vin (*Sunt pe jumătate franțuzoaică, știi doar*) și dansează la petreceri pe tocuri de zece; zilele trecute a prins-o punându-și o bucată de brânză cu mucegai pe un biscuit și aproape că a trebuit s-o plesnească peste mână ca să i-o ia. Helena n-a citit nici măcar o singură carte despre sarcină, nu s-a uitat la niciun filmuleț pe

YouTube despre femei în travaliu. N-are niciun plan pentru naștere.

El, pe de altă parte, a condus de cel puțin șase ori de la casa lor de pe moșie până la cel mai apropiat spital. A testat diverse trasee, ba chiar a studiat și *următorul* spital, care e la încă 100 de kilometri depărtare. Pentru orice eventualitate. „Ce fel de eventualitate?“, l-a întrebat Helena când i-a spus. „În eventualitatea că spitalul e *închis*?“

E încordat fiindcă e îngrijorat pentru ea, atâta tot. Și pentru că nu doarme. Nu poate: acum ea sforăie și emană căldură. El stă întins alături, neajutorat, cu mâncărimi de piele, neiubit, îngrozit. Dacă e ceva care nu merge bine? Dacă ea se răzgândește? Dacă Helena își dă seama că totul a fost o greșeală îngrozitoare?

Dacă el primește ce merită?

Jurnalul Vanessei Chapman

Sunt foarte agitată aici. Cotswolds ar trebui să fie la țară, dar niciun loc nu pare sălbatic, totul pare să fie o suburbie, plin de Range Rovere conduse de neveste de finanțiști. Și căldura a fost nemiloasă — toate gardurile vii sunt pe moarte și cerul a fost încăpățânat de alb săptămâni la rând, pajiștile sunt pârjolite, pământul e uscat. Tânjesc după apă, după verde și albastru și violet.

***

N-am mai scris aici de o săptămână. Tocmai m-am întors din Cornwall. L-am lăsat pe J în Oxfordshire — oricum, abia dacă-l mai văd — și am rămas zece zile. Am înotat, am lucrat, am vorbit și-am tot vorbit — Frances face cele mai uluitoare sculpturi în ceramică: animale marine, emailate cu niște albastruri și movuri sublime, misterioase și amenințătoare.

***

Mă chinui să pictez.

***

Tânjesc după singurătate și totuși sunt foarte singură. Cum se face? Singură când sunt doar eu, și mai singură când e și Julian aici. Nu vorbim niciodată, doar ne certăm și ne-o tragem.

Ultima ceartă — suficient de plicticoasă, despre planurile pentru Crăciun — eu vreau să mă întorc în Cornwall, el insistă să fie cu familia. Apoi Courchevel de Anul Nou, cu gașca lui Izzy. (Aici trag linie — poate să se ducă fără mine.)

Încerc să termin ultima piesă pentru expoziția Cube de la Londra, dar cerul e atât de întunecat și lumina atât de searbădă... mă simt înghesuită de mașini, oameni și garduri vii.

***

Nimic vândut la Cube. Julian spune că-mi pierd vremea.

Dar! Un articol din Art Review care mă caracterizează drept <u>de urmărit</u>. „Vanessa Chapman n-are nimic în comun cu tinerii artiști britanici.“ Deci... de modă veche? Destul de corect, nu sunt genul neglijent. Dar și „intens, mișcător“.

Nu-i chiar așa de rău, nu?

N-am mai pictat deloc de la începutul anului, deși am cheltuit ceva — am găsit un studio în Oxford care să-mi fie de folos. Mă duc aproape în fiecare zi, chiar și când nu lucrez — orice, numai să ies din casă.

O să fiu curând singură — Julian pleacă săptămâna viitoare la Nairobi pentru o „speculație turistică" pe care-o pune la cale cu Izzy, după care se duc la Lamu. Celia Gray a închiriat o casă acolo. Izzy îmi spune că e „doar o încercare".

Nu sunt sigură că-mi pasă. Nu, nu-mi pasă. Uneori, îmi pasă. O parte din mine vrea să-l vadă că pleacă și nu se mai întoarce. O parte din mine vrea să-l închidă într-o cameră și să nu-i mai dea drumul niciodată.

5

În capătul văii, Becker face la dreapta și merge mai departe spre nord-vest, către coastă. Vitezometrul abia dacă atinge 100 pe oră când trece urlând o ambulanță, cu luminile albastre pornite și, după un kilometru și jumătate, drumul e blocat. E un accident urât, iar polițistul tânăr care oprise circulația se strâmbă. Motociclist. O să dureze o vreme. Probabil că mai bine o ia pe drumul de ocolire.

Becker întoarce și traversează în viteză valea, cu un ochi la ceasul de pe bord. Dacă nu ajunge în Eris înainte de 10:45, o să rateze refluxul, iar acum e 9:12, ceea ce înseamnă, stai așa, ce înseamnă? Își face de lucru cu GPS-ul, *recalculează traseul, recalculează, nenorocitule*, cu accelerația apăsată până la podea. Când face ultimul viraj strâns în capătul văii, simte fundul mașinii cum începe să alunece. Apasă brusc frâna, cu stomacul în gât și inima bătând nebunește în timp ce mașina derapează necontrolat peste linia dublă. Vede în minte tabloul lui Grant Wood *Moarte pe Ridge Road*, sedanul negru părând să se facă mic, îngrozit, în fața camionului roșu care se năpustește, își vede trupul zdrobit între scaun și volan, își imaginează vocea Helenei când răspunde la telefon, ezitând înainte să se piardă cu totul.

Amețit de adrenalină, conduce mai departe, încetinind acum la 60 de kilometri pe oră, și încearcă să-și scadă pulsul concentrându-se la problema în discuție. Aici există o ocazie, iar el trebuie să profite de ea, trebuie să gestioneze corect povestea asta cu Grace Haswell.

O să înceapă cu *Divizia a II-a*. Coasta în discuție — asta-i calea de atac. Bănuiește că Haswell nu știe nimic — în orice caz, nimic *decisiv* — despre originea osului, deci o să poată întreba după aceea dacă au existat schițe preliminare sau alte notițe despre piesă, iar de-acolo poate să facă o trecere lină către subiectul jurnalelor.

A citit vreo două — fuseseră trimise împreună cu al doilea transport de tablouri —, dar știe din interviuri că scrisese de-a lungul întregii perioade în care lucrase, deci trebuie să fi existat câteva zeci de carnete. Și scrisori, și fotografii — tot felul de materiale neprețuite.

Dar va fi nevoit să gestioneze situația cu delicatețe dacă vrea să obțină ceva, să repare răul pe care-l făcuseră tatăl și avocații lui Sebastian.
Fapt este — fapt pe care nu-l recunoaște nimeni, din cauza *circumstanțelor* — că toată povestea a fost abordată greșit. Ceea ce este în parte de înțeles — conținutul testamentului lui Chapman a fost un șoc pentru toți cei din lumea artei. Nimeni nu-și imaginase că o să lase întreaga ei moștenire artistică fundației Fairburn, înființată de tatăl lui Sebastian, Douglas Lennox, proprietarul galeriei unde expunea și, în ultima parte a vieții, dușmanul ei de moarte.
Când se aflase vestea, Douglas jubilase. Vanessa Chapman devenise în sfârșit rațională. În interviuri, susținea că moștenirea reprezenta o scuză postumă. Era o recunoaștere a nedreptăților îngrozitoare pe care i le făcuse cu ani în urmă; dovada că până și după mai mult de zece ani de înstrăinare, Vanessa nu-l uitase și nu uitase nici tot ce făcuse el pentru ea. Până la urmă, legătura lor, așa profundă și intimă cum era, nu fusese ruptă.
Validarea testamentului a durat peste un an, dar după aceea au început transporturile de opere la Fairburn. Atunci lucrurile au început s-o ia razna. Fără să ofere nicio dovadă, Douglas a susținut că lipsesc tablouri. I-a scris lui Grace Haswell, executorul testamentar al Vanessei, acuzând-o de incompetență. Ulterior, doar că n-a acuzat-o de furt. Ambele părți au recurs la avocați.
În haosul ăsta a venit Becker. Fost coleg de facultate cu Sebastian și expert în opera Vanessei Chapman, a avut inițial instrucțiuni stricte să nu se amestece — povestea era gestionată de avocați. Și apoi, brusc — și tragic —, Douglas a murit. Împușcat accidental în timpul unei vânători de căprioare pe moșie.
Și totul a devenit imprevizibil. Avocații s-au retras cât Sebastian și mama lui jeleau. Nunta lui Sebastian cu Helena Fitzgerald a fost amânată. Acțiunile familiei au fost restructurate, iar moșia din Scoția a fost vândută. Sebastian a preluat funcția de director al fundației. Apoi

a lovit pandemia, făcând situația și mai neclară și amânând orice posibilitate de acțiune directă.

Totuși, ultima evoluție — chestia asta cu osul folosit în *Divizia a II-a* — îi oferea lui Becker ocazia să vină cu o nouă abordare.

Greșeala pe care o făcuseră tot timpul Douglas, Sebastian și avocații lor a fost s-o trateze pe Grace Haswell drept executor testamentar al lui Chapman. Sigur că asta și este, dar este și prietena lui Chapman, cea care i-a ținut tovărășie aproape 20 de ani, cea care a îngrijit-o spre sfârșitul vieții. Circulau chiar zvonuri că s-ar putea să fi fost iubite.

Pentru Becker, ocazia de a se întâlni cu această femeie e fascinantă: nu poate exista cineva mai bine plasat să ofere o perspectivă despre adevărata Vanessa Chapman. Sigur e o legătură care trebuie cultivată, nu ostracizat, nu?

Cine știe ce-ar putea să le ofere? Ce înțelegere a situației le-ar putea da? Ce povești are de spus?

Jurnalul Vanessei Chapman

Am primit azi cu poșta o tăietură de ziar — nicio notă, doar bucățica de hârtie — din secțiunea de vânzări imobiliare din Times.

O insulă de vânzare. O insulă întreagă! Pe care se află o casă — mică, părăginită, cred că e o fostă fermă sau coliba unui pescar — plus anexe. Două hambare. Unul distrus, probabil imposibil de reparat. Celălalt, cu „potențial de transformare". E o licitație la sfârșitul lunii.

Dacă nu pot s-o obțin, nu sunt sigură că inima mea o să facă față.

6

Deasupra golfului Eris se află un șir mic de căsuțe văruite și, în fața lor, o mică parcare în care Priusul lui Becker intră lin la 11:23. Piatra albicioasă a drumului de pe istm se vede de sub o pânză de apă de mare; nu pare atât de adâncă încât să nu poți merge prin ea, dar plăcuța din stânga capotei lui avertizează că prostul care-și încearcă norocul în fața fluxului riscă să suporte consecințe dezastruoase.

Becker rămâne așezat, aplecat peste volan, uitându-se urât la canalul îngust spre pana întunecată de verde și cenușiu care e insula Eris. În vârful de sud-est, distinge o pată de alb: casa Vanessei, atât de aproape, dar încă de neatins. Următorul reflux e diseară, la ora 20; n-o să poată traversa înainte de 17. E tentat să întoarcă și să plece acasă, dar Sebastian s-ar enerva, iar el s-ar simți ca un tâmpit. Și nu se pune problema că n-are nimic de făcut: are laptopul, deci poate lucra și are o grămadă de citit. O să găsească un loc unde să prânzească și să-și revizuiască notițele.

Totuși, hotărăște să-și dezmorțească întâi picioarele. Coboară din mașină și-și întinde membrele, ca să le relaxeze după condus. Lovit de un vânt rece care bate dinspre mare, își strânge haina pe lângă trup și-și pune telefonul în buzunar, după care traversează parcarea spre nord, trece de căsuțe și o ia pe o cărare bătătorită de-a lungul coastei. Cam la 400 de metri de sat, cărarea începe să urce, marcând o graniță primejdioasă între imașul ca smaraldul și panta abruptă spre mare.

În față, cerul e de un albastru blând, albicios, așa că abia când se întoarce cu fața în vânt vede frontul de nori ca antracitul apropiindu-se dinspre vest. Ezită. Poate că furtuna o să treacă pe deasupra? Merge mai departe plin de speranță, dar n-a parcurs decât câteva sule de metri când îi țiuie pe umeri primele picături de ploaie, ca niște alice. Se întoarce, mișcându-se cât de repede poate, cu ochii mijiți și umerii aplecați ca să se apere de revărsarea de apă. Imediat ce ajunge pe teren mai sigur, o ia la fugă, alergând spre parcare și alunecând prin noroi. Când ajunge la șirul de căsuțe

încetinește, își înclină capul spre stânga și-și șterge apa de pe față. La fereastra casei din capătul șirului zărește un chip — chinuit, lipit de geam. Pornește din nou, se împiedică, se oprește alunecând. Când se uită din nou, nu e nimeni acolo, doar un ghiveci pe pervaz.

Întors în mașină, cu inima bătând nebunește, pornește căldura la maximum. Își scoate haina umedă și o aruncă pe bancheta din spate. Se uită după telefon, care, desigur, e tot în buzunarul hainei. Se răsucește să-l ia și, când își șterge ochelarii aburiți cu poalele cămășii, e ușurat să descopere că are o liniuță sau două de rețea. Suficient cât să poată citi articolele pe care le-a salvat în Dropbox, tăieturile virtuale cu articole de ziar. Portrete ale Vanessei, prezentări de expoziții, ferpare și câteva știri publicate după ce fusese rezolvată problema moștenirii, iar conținutul testamentului fusese făcut public.

THE TIMES

4 martie 2017

CUNOSCUTĂ PICTORIȚĂ ÎI LASĂ INAMICULUI EI DE MOARTE O MOȘTENIRE DE CÂTEVA MILIOANE DE LIRE

Vanessa Chapman, pictorița solitară care a murit de cancer în octombrie anul trecut, și-a lăsat întregul patrimoniu artistic unui bărbat care a hăituit-o prin tribunale, s-a anunțat ieri.

Patrimoniul artistic al lui Chapman, estimat la o valoare de câteva milioane de lire, a fost lăsat Fundației Fairburn, o organizație de caritate înființată de Douglas Lennox, filantrop și dealer de artă.

Lennox și Chapman au fost implicați într-o bătălie juridică încrâncenată între 2002 și 2004, după ce Chapman s-a retras în ultimul moment din expoziția solo de la Glasgow Modern Gallery a lui Lennox, ceea ce a implicat costuri de zeci de mii de lire pentru galerie. Disputa a fost rezolvată în cele din urmă în afara tribunalului. Lennox a susținut la vremea aceea că acțiunile lui Chapman „aproape că

l-au ruinat", iar stresul provocat de procese i-a afectat sănătatea și căsnicia.

Cronicile datau încă de pe vremea când îi fuseseră expuse primele lucrări, la începutul anilor 1990, iar ea picta mai ales peisaje în stil tradițional. Criticul revistei *ArtFuture* lăuda folosirea entuziastă a culorii și trăsăturile de pensulă expresive, dar considera tablourile nostalgice până la frivolitate: „Chapman înoată curajos împotriva unei mări de conceptualism, protestând fără speranță împotriva morții picturii."

Cu cât opera Vanessei devenise mai abstractă, cu atât o apreciaseră mai mult criticii. *The Independent* scria despre participarea ei la expoziția *Painting Today* de la Southbank din 1995: „Pânzele saturate de culoare ale lui Chapman sălășluiesc într-un spațiu care-ți trezește curiozitatea, între abstract și figurat, și sunt cu atât mai captivante din acest motiv..."

Dar dacă presei începeau să-i placă lucrările ei, nu părea s-o placă *și pe ea*. „Dacă picturile lui Chapman sunt îndrăznețe, lucrările ei în ceramică sunt delicate și reținute, la fel de discrete și reci ca pictorița."

Aceasta devenise o temă: opera lui Chapman era aclamată, înfățișarea ei — ochi negri, tenul proaspăt, grațioasă, suplă — era lăudată, în timp ce caracterul ei, nu. Era descrisă de diverși critici și ziariști drept dificilă, dezagreabilă, nerăbdătoare, posacă, stridentă și inflexibilă.

Recitind articolele, Becker se foiește pe scaun, stânjenit. N-a fost niciodată în stare să reconcilieze imaginea lui Chapman descrisă în presă cu sensibilitatea pictoriței care-i place atât de muit. Răsfoiește paginile în căutare de referiri la sculpturile și ceramica ei, dar se pare că s-a scris puțin despre interesul ei în alte domenii decât pictura. Citește mai departe și mai departe și, în cele din urmă, calmat de zgomotul valurilor care se sparg în golf, ațipește.

Se trezește cu o tresărire și cu mintea agățându-se de ultimele rămășițe ale unui vis tulburător și constată că e cineva — un copil, crede el la început — care bate în botul mașinii. Persoana, care poartă o haină galbenă

reflectorizantă peste o bluză de trening gri lălâie, cu gluga trasă atât de mult că aproape că-i acoperă ochii, face semne spre o plăcuță aflată de cealaltă parte a parcării, pe care scrie NU CAMPAȚI.

— Ce naiba, ți se pare că am de gând să campez? mormăie Becker în timp ce deschide portiera și coboară din mașină în burniță.

Zâmbește amabil siluetei micuțe.

— Vreau să merg la Grace Haswell, pe insulă. Aștept să se retragă apa. Știi la ce oră o să pot să trec în siguranță?

Capul persoanei se ridică brusc, iar Becker tresare: este chipul din fereastră — o femeie cu pielea bătătorită și ridată, cu gura schimonosită ale cărei buze se mișcă.

— Poftim? strigă Becker după ea, pentru că femeia s-a întors și a plecat spre căsuțe.

După câțiva pași, se oprește și îi aruncă o privire scurtă, după care se întoarce din nou. În timp ce femeia se îndepărtează încet, Becker vede că mâinile ei, fără mănuși și palide, lăsate pe lângă corp, se strâng în pumni și se relaxează, iar și iar.

Un val lovește zidul golfului cu un zgomot profund, amenințător, ca o explozie înăbușită. Becker urcă din nou în mașină, aducându-și aminte că și în vis era tot în mașină. Era în mașină și intra apă, pătrundea prin gurile de ventilație și pe lângă portiere; pe bancheta din spate se afla un copil care țipa.

7

Vine cineva. Cineva nou. Vine pe drumul de pe istm, abia târându-se într-o mașină albastră. Grace își dă seama că e cineva nou după cum conduce, încet și șovăitor. Fără să se grăbească.

Verifică dacă ușa din față e încuiată, după care se întoarce la punctul ei de observație de la fereastra largă a bucătăriei. Șterge aburul de pe geam cu mâneca zdrențuită a jachetei, dar mașina a dispărut; trebuie să fi ajuns la capătul dincoace al drumului, zăbovește la poalele dealului. Șoferul se uită probabil la lanțul întins peste potecă și la indicatorul PROPRIETATE PRIVATĂ care atârnă de el.

Grace se mută de la fereastra mare care dă spre mare la cea mai mică, de pe latura de nord a casei. De-aici poate să supravegheze capătul treptelor care vin dinspre drum. Trec un minut, două. Chiar când începe să-și imagineze că persoana cu pricina trebuie să se fi întors, ajunge în capătul scării un bărbat înalt și subțire. E palid, cu părul de culoarea paielor ude și poartă o haină închisă la culoare și ochelari cu ramă groasă. Grace tresare — o clipă i se pare că-l recunoaște, dar nu. Doar un chip oarecare. Bărbatul se oprește pe ultima treaptă și-și trage sufletul; ridică privirea spre casă, cu ploaia căzându-i pe față. Nu e sigură, dar crede că-l vede zâmbind.

Nu *pare* amenințător, dar Grace nu face greșeala să-și imagineze că i-ar putea aprecia nivelul de amenințare dintr-o simplă privire. Nu poți să deduci înclinația unui om spre violență după cum arată. Pusese la loc oase rupte de mâini catifetate, cususe răni făcute de bărbați cu zâmbet firesc și intelectuali; cunoscuse brute cu chipuri angelice.

Se îndepărtează de fereastră. Ia pușca din rastelul de pe peretele livingului și o sprijină de bancă — vizibilă pentru oricine stă în prag. La a treia sau a patra bătaie, deschide ușa.

— Doamna Haswell? întreabă bărbatul zâmbind nervos și întinzând o mână umedă.

Grace nici nu-i zâmbește, nici nu-i ia mâna.
— *Doctor* Haswell, îl corectează ea.
— Doctore Haswell, îmi pare rău. Iartă-mă că apar așa, am...
— Ce vrei?
— Mă numesc Becker, James Becker, de la Fundația Fairburn. Am încercat să te contactez...
La *Fairburn*, Grace începe să închidă ușa.
— Nu mai am nimic pentru voi, spune ea, rușinată de lacrimile din voce. Ați luat deja totul.

Jurnalul Vanessei Chapman

Locul ăsta! Oriunde mă întorc, peisajul îmi vorbește. Te uiți spre est, la dealurile astea blânde, rotunjite, atât de mângâietoare, atât de feminine! Sau spre est, la pădure, verde, neagră și misterioasă, sau, dacă vrei teroare adevărată, urcă pe stâncă și uită-te în jos la haosul mării. În clipa asta sunt captivată de sud, de insule, de Sheepshead[2]*. Deloc nu seamănă cu o oaie! Pentru mine, e un lup.*

---

[2] Capul Oii, în engleză.

8

Grace Haswell e urâtă. Becker e surprins de cât de urâtă poate să fie și-i e rușine că-i trece prin cap așa ceva. E și înspăimântată. El a înspăimântat-o.

O clipă, poate mai mult, rămâne în fața ușii pe care i-o trântise în nas, gândindu-se mai puțin la femeia speriată de dincolo de ea și mai mult la umilința pe care o va simți când o să fie silit să-i povestească lui Sebastian. Poate că ar trebui să mintă pur și simplu? N-ar fi prima dată.

E pe punctul să se întoarcă în momentul în care ușa se deschide, iar cantul aproape că-l nimerește în tâmplă. Se trage înapoi.

— N-ai auzit ce-am zis?

Grace Haswell se uită urât la el. Ochii îi sunt ca apa înghețată, buzele subțiri sunt trase într-un mârâit. Până la urmă, nu s-a făcut mică de frică.

Becker se mai retrage puțin.

— Doctore Haswell, trebuie să-ți explic, nu e vorba de... e vorba de *Divizia a II-a*. Sculptura? Despre ea vreau să discut cu tine.

Grace clatină din cap și se încruntă.

— O aveți, a fost în al doilea transport sau poate în al treilea. Am documentele... vrei să spui că n-a ajuns la voi?

— Nu, nu, a ajuns. Ideea e că am împrumutat lucrarea la Tate pentru o expoziție, știi, și...

— Și au stricat-o.

— Nu... cel puțin, nu încă.

Încruntătura lui Grace Haswell se adâncește. Becker trage adânc aer în piept și expiră încet, strângându-se puțin în el când se pornește o nouă răpăială.

— E un pic mai complicat, spune el fără vlagă.

Grace strâmbă din buze, doar un pic, și un moment Becker crede că e pe punctul să zâmbească. N-o face, dar mai deschide un pic ușa și se trage în spate, ca să-l lase să intre.

Becker pășește peste prag. Inima îi bate cu putere, se simte amețit, își ține suflarea: a așteptat atât de mult

momentul ăsta, să fie aici, în casa ei — casa Vanessei Chapman! — și e... întunecos. E ponosit, plin de lucruri în dezordine — vrea foarte tare să se desfete în clipa asta, dar e dezamăgit.

— Aici! se răstește Grace, iar el se întoarce, închizând ușa în urma lui.

O urmează pe un culoar din stânga și... ah!

Acum sunt nuanțe de galben și de albastru și lumină și priveliște. Știe priveliștea asta. Drumul de pe istm, nisipurile, un trio de piscuri în depărtare, cu vârfurile învăluite într-un alb pur.

— *Nisipurile din Eris*, spune el, iar zâmbetul i se întinde pe toată fața.

Se uită la Grace Haswell și surâde.

— *Nisipurile din Eris*!

Grace se sprijină de plită în partea dreaptă a încăperii, cu mâinile strânse la spate și o expresie indescifrabilă.

Becker nu-și poate stăpâni entuziasmul, nu-și poate ascunde zâmbetul.

— Probabil că stătea chiar aici, chiar în locul ăsta, când a pictat! Perspectiva asta, felul cum cade lumina... Bănuiesc că am crezut dintotdeauna că a pictat afară, dar aici era, nu?

Coboară privirea și vede petele de vopsea de pe podea și de pe pereți, acolo unde-și scutura ea cândva pensulele; simte cum i se ridică părul pe ceafă.

— Chiar aici!

Când se uită din nou la Grace, crede că zărește începutul unui zâmbet chiar înainte să se întoarcă ea cu spatele. Femeia ia ceainicul și se duce la chiuvetă să-l umple.

— Prefera să lucreze afară, bineînțeles, dar nu se putea întotdeauna, spune ea. A înfruntat cele mai multe intemperii, dar uneori vântul o învingea.

Pune ceainicul pe plită. Când se întoarce spre el, expresia i s-a îmblânzit.

— Când nu se simțea bine, spre sfârșit, lucra tot mai mult aici...

Becker încuviințează.

— Sigur că da. Imi pare rău, sunt... *surescitat*. Imi doresc de foarte multă vreme să vizitez locul ăsta, spune el, silindu-și trăsăturile să adopte o configurație mai solemnă.

Grace își lasă capul pe spate, ridicând doar un pic bărbia, iar expresia i se modifică din nou. Becker nu prea reușește s-o citească, dar pare aproape dezgustată. A fost insensibil, trebuie să dea dovadă de mai mult respect. E casa lui Grace, nu o atracție turistică. Mai reținut, rămâne tăcut.

Femeia îi face semn cu mâna, arătându-i un scaun lângă masă, apoi continuă să se ocupe de ceai.

Becker se așază. Se uită prin încăpere, la grinzile întunecate care traversează tavanul, la soba cu lemne înghesuită în nișa de lângă peretele din fund. E intimă — scăldată în soare, își imaginează el, când e vremea bună —, dar ponosită. Vopseaua de pe decorațiuni s-a decolorat, unele dintre ușile bufetelor atârnă în balamale, iar pereții, care s-ar putea să fi fost cândva galben-verzui, au acum culoarea nicotinei. Purtând ici și colo contururile fantomatice ale tablourilor atârnate multă vreme și apoi luate de-acolo.

Încearcă să-și închipuie cum arăta când era Vanessa aici — oare își expunea tablourile pe pereți? Oare priveliștea mării o fi fost vreodată oglindită de portretui ei în ulei? Sau agăța ceva cu totul diferit? Grace îl surprinde uitându-se la conturul plin de funingine de deasupra nișei și se încruntă.

Grace chiar nu e deloc cum se așteptase el. Ciudat — ținând cont de numărul articolelor pe care le citise despre Vanessa Chapman și viața ei pe Eris —, n-a apărut niciodată vreo fotografie a lui Grace Haswell, deci persoana pe care o vedea cu ochii minții până azi venea din închipuire. Își imaginase o prerafaelită în vârstă, înaltă și osoasă, cu ochi mari verzi și păr lung roșcat, înspicat cu argintiu. În realitate, Grace e scundă — n-are mai mult de 1,50 metri — și îndesată. Nu se prea pricepe el să ghicească vârsta femeilor mai bătrâne, dar dacă ar fi nevoit, ar zice că are în jur de 65 de ani. Are fața moale, cu obrajii care se lasă blând spre

fălci, iar culorile ei sunt șterse: de la păr la ochii puțin ieșiți din orbite, jacheta lungă și pantalonii care i se strâng la glezne, e pictată în diferite nuanțe de maroniu.

De ce a crezut că e frumoasă, se întreabă el acum? În parte, e vorba de numele ei, care invocă imaginea unei silfide încântătoare și cu membre lungi, dar, mai mult de-atât, e în virtutea asocierii, ecoul unei lecții învățate în școală: fetele drăguțe stau laolaltă. Pentru că Vanessa Chapman era o frumusețe, a bănuit că și partenera ei e la fel.

Grace îi trântește în față o cană cu ceai, vărsând un pic pe masă. E tare și, când îl gustă, cu mult zahăr.

— E vreo problemă legată de autenticitate? întreabă Grace când se așază în fața lui. Pentru că dacă e, e nefondată. *Divizia a II-a* este fără nicio îndoială lucrarea Vanessei.

Becker pune jos cana și se îndreaptă surprins pe scaun. Nu i-a trecut niciodată prin cap că sculptura ar fi putut să nu fie făcută de Vanessa.

— *Este* neobișnuită, fiindcă ea nu era cunoscută pentru sculptură, continuă Grace. Cred că până la urmă a terminat șase din serie. Au fost făcute într-o perioadă din viața ei când avea dificultăți să picteze.

Soarbe din ceai.

— Există note, există schițe.

Becker simte că i se usucă gura, dar înainte să apuce să vorbească, Grace ridică mâna.

— *Nu* îmi cere să le vezi pe loc, *în clipa asta*, pentru că n-o să pot să ajung la ele chiar acum. Deși sunt foarte conștientă de cât de nerăbdători sunteți.

Becker mai soarbe din ceai, înfiorându-se de cât de dulce e și întrebându-se dacă n-ar trebui să-i spună că e angajat doar de curând la Fairburn, că e un outsider, că nu face parte propriu-zis din familie.

— Deci? Asta e? O întrebare despre autenticitate? se răstește Grace.

— Nu, nu.

Becker clatină vehement din cap, lansându-se direct în povestea pe care a venit s-o spună: despre un vizitator de la Tate Modern, un antropolog legist; îi povestește despre e-mail, despre os. Când ajunge în cele din urmă la subiect, Grace începe să râdă.

— Uman? repetă ea, iar el încuviințează.

Ea râde din nou, iar râsul îi luminează trăsăturile, îi rotunjește obrajii ca pe niște mere, preschimbându-i fața. Oare are 60 și ceva de ani sau, poate, chiar puțin sub?

— Știi că sunt medic, nu? continuă Grace. Nu crezi că aș fi observat dacă Vanessa folosea oase umane în sculpturi?

Becker simte cum roșește.

— Păi, am zis că ar fi observat cineva până acum, dar mi s-a spus că nu e chiar neobișnuit să confunzi o coastă de căprioară cu una umană.

Grace strânge din buze și-și lasă capul într-o parte, ca și cum s-ar gândi.

— Când am auzit, spune Becker, am reacționat exact ca tine — am râs. I-am atras atenția șefului meu că sculptura asta a fost expusă nu doar la Fairburn, ci și la alte galerii. Dar fapt este că oamenii de la Tate sunt agitați. Au retras sculptura din expoziție și au încercat să-l convingă pe Sebastian — adică Sebastian Lennox, șeful meu — să *facă analize*, să stabilească dacă...

— Nu puteți să faceți analize pe os! îl întrerupe Grace. Nu puteți să deschideți caseta! E...

— Face parte din lucrare, îi încheie Becker fraza. Asta am spus și eu. *Exact* asta am spus.

Privirile li se întâlnesc.

— A făcut-o cu mâinile ei, spune Grace cu vocea puțin încordată. Caseta, a făcut-o singură, pe interiorul geamului sunt amprentele ei. Sunt... *urme* de-ale ei în interiorul casetei. Amprentele ei, ADN-ul ei. Răsuflarea ei.

Becker coboară privirea spre masă, înghițindu-și rușinea. Poate că au trecut cinci ani, dar e limpede că femeia asta încă suferă. Casa i-a fost golită, tablourile

au fost smulse de pe pereți; nu pare să aibă mulți bani. Între timp, i-au fost aduse acuzații de incompetență și chiar mai rău și a fost fugărită de avocați. Iar acum a apărut el neanunțat, în amurg.

— Îmi pare foarte rău că a trebuit să te bat la cap cu povestea asta, doctore Haswell, spune el cât de blând poate. M-am gândit... ca să evităm orice discuție despre deschiderea casetei, poate aș putea să arunc o privire la ceva schițe sau note care au legătură cu sculptura; dacă aș putea măcar să-mi fac o idee despre locul unde a fost găsit osul și când, atunci probabil că...

— Păi, pot să-ți spun eu *unde* l-a găsit, răspunde Grace hotărât. Nu *exact* unde, dar în pădurea de pe dealul din spatele casei, pe-acolo căuta ea resturi. Acolo sau pe plajă. Sunt oase peste tot aici, de căprioară, de oaie și de vită. Și de focă.

Își înclină capul într-o parte și se uită la el cu ochii mijiți.

— Dar chiar dacă ai putea spune unde l-a găsit, sau când, nu văd cum ar ajuta la ceva. Ce ți-ar spune de fapt asta?

— Nu mare lucru, dar dacă a pomenit de os în jurnale, dacă a pomenit că l-a găsit, ar putea spune ce credea *ea* că e, și asta ar fi ceva, mă gândesc, care să demonstreze că artistul n-a avut nicio intenție să folosească...

— Să folosească ce? Rămășițe umane în sculptura ei?

Grace râde din nou.

— De ce să-și imagineze cineva...

Apoi se întrerupe, ridicându-se brusc în picioare, cu fizionomia complet schimbată. Expresia de dezgust a revenit, chiar mai accentuată.

— Oh, *Doamne*! Tocmai mi-am dat seama despre ce-i vorba. Crezi că e *el*, nu?

Becker trage aer în piept zgomotos.

— *Nu*, eu...

— Ah, e absurd! spune ea cu gura schimonosită disprețuitor. E complet *absurd*!

Se apleacă, îi smulge din față cana pe jumătate plină, se rotește și o aruncă în chiuvetă.

— Vreau să pleci! strigă la el.
— Te rog, doctore Haswell, nu cred că e el, nu despre asta e vorba...
— În clipa asta! Ieși! adaugă Grace și-i arată ușa.
Becker n-are de ales; ea nu-i dă de ales. Își ia haina și se întoarce cu pași târșâiți în hol, urmat de Grace, care se răstește la el.
— Ce oameni! Încercați să născociți o aiureală ridicolă, senzaționalistă, ca să faceți publicitate pentru muzeu! Nu sunteți prea deștepți, nu? Julian Chapman a dispărut în 2002! *Divizia a II-a* a fost făcută în 2004!
Lucrarea e datată 2005, își zice Becker, dar n-are de gând s-o contrazică.
— Nu prea aveau cum să se usuce oasele în doar doi ani, nu?
— Păi... n-am... chiar n-am nicio idee..., spune Becker nefericit și se întoarce spre ea.
— Îți spun eu că nu! se răstește Grace. Iisuse, dacă v-ați fi bătut măcar capul să întrebați pe cineva care știe despre ce vorbește! Ce *oameni*! Nu meritați să stați în bucătăria ei, să vă plimbați pe insula ei. Nu meritați să atârnați nici măcar o singură lucrare de-a ei pe pereții voștri. Asta credeți voi despre ea? Că a... *ce*? Că și-a omorât bărbatul și a făcut o sculptură din el?

Jurnalul Vanessei Chapman

Sunt la Napoli, unde aerul are gust de sare și sulf și cerul nopții e mov și poți să te plimbi pe lângă mare și să te uiți la copii, toți adolescenții ăștia italieni fermecători, cum râd și țipă și se sărută în semiîntuneric.

Ziua, căldura și bărbații sunt neînduratori. E extenuant și să mergi pe stradă. Ultima dată am fost aici în copilărie, îmi aduc aminte ce fioros se uitau bărbații la mama, cum zâmbea și râdea ea. Mă încrunt și înjur. În ciuda vanității mele (sau poate din cauza ei?), nu mi-a plăcut niciodată să fiu pictată sau fotografiată, nu mi-a plăcut niciodată să fiu privită.

Am venit să mă uit.

Am venit să mă uit la Iudita și Holofern a lui Gentileschi de la Museo di Capodimonte.

Îmi aduc aminte și de data trecută când am fost aici: apoi mă gândesc că am fost doar fascinată de oroarea lui, de sânge, acum îmi place felul în care cele două femei lucrează împreună, cu seriozitate, dedicându-se cu adevărat sarcinii lor. Iudita lui Caravaggio e ezitantă și temătoare, dar această Iudită — cu buzele roșii, în rochia ei albastră cum e cerul napolitan — e hotărâtă, nu ezită. Are mânecile suflecate. Și servitoarea ei nu-i stă alături pasivă sau neajutorată; e total implicată, îl apasă pe pat, cu ochii pe chipul lui. Aproape că-ți poți imagina că savurează momentul.

Stăteam acolo, în admirație pentru femeile astea magnifice, când a căzut peste mine o umbră. Un bărbat stătea prea aproape și lua toată lumina. Înalt și cu umerii lați, cu maxilarul pătrat — parcă ar fi greșit drumul spre agenții de pariuri. Eram cât pe ce să plec, când a zis Tu ești Vanessa Chapman? *Jur, am rămas cu gura căscată.*

A zis că mi-a văzut tablourile la Cube. Îl cheamă Douglas Lennox, are o galerie în Glasgow și spune că ar fi interesat să mă reprezinte.

Îl las să-mi ia ceva de băut și apoi, după câteva pahare, să mă ducă în pat. Probabil că nu-i cea mai bună idee dacă o să lucrăm împreună, dar a fost foarte bun — și e căsătorit, așa că n-ar trebui să-mi facă niciun fel de probleme.

*****

Julian e acasă de cinci zile, bosumflat. Se pare că s-a terminat cu Celia. E falit și taică-su refuză să-i mai împrumute bani. Nici eu n-am să-i dau.

*****

A apărut ieri Douglas Lennox. M-a sunat din gara Oxford, a zis că era în trecere.

De la Glasgow?

Nu i-au plăcut tablourile mele cu palatul Blenheim, cele pe care le admiră tot restul lumii. Sentimentale, dulcegării. I-au plăcut gardurile vii. Îndrăzneț, a zis, ambițios — duc peisajul într-o direcție nouă. Asta ai vrut să faci, nu? Julian a venit la studio în timp ce discutam, stăteam foarte aproape unul de altul, eu aveam mâna pe brațul lui Douglas sau poate că el avea mâna pe talia mea, oricum, ne atingeam, în fine, Julian — care știe ce afectuoasă sunt cu toată lumea — a ieșit în trombă.

Douglas și cu mine am discutat multă vreme, am spus că vreau să pornesc aproape către ceva tridimensional, să lucrez cu un cuțit care înclină spre sculptură. El mi-a atras atenția că lucrările cele mai bune pe care le-am făcut n-au fost aici — tablourile din Cornwall și Italia au mai mult succes. Peisajul ăsta — care cândva m-a încântat — devine plicticos.

Când s-a întors Julian seara, m-a abordat în legătură cu Douglas, iar eu am râs. O clipă am crezut că o să mă plesnească — cred că aș fi vrut s-o facă. Dacă mă lovea, atunci puteam să plec, nu?

*****

Am avut furtuni trei zile la rând și am senzația că trupul meu a absorbit electricitatea din aer. Pictez și tot pictez, mă simt revigorată, sunt ca nouă.

Londra mâine, la Târgul de Artă.

*****

Credeam că am fost iertată pentru incidentul cu Douglas, dar mă înșelam. Când m-am întors de la Londra, am încasat o lovitură dublă.

Directa din față: se vede iar cu Celia Gray — și nu e o aventură, spune că o iubește.

Lovitura scurtă: cât eram plecată, a luat unul dintre tablourile mele din Italia (Faleza la Napoli), l-a dus la „un dealer prieten cu Celia“ și l-a vândut.

Nu pot să descriu cum m-am simțit; nu era doar disperare, era o întunecime pe care n-am mai cunoscut-o, era ură. Uneori, cruzimea lui mă lasă fără suflare — de parcă infidelitatea n-ar fi de-ajuns, se servește și cu tablourile mele și cu banii pentru care am muncit.

Trebuie să fiu hotărâtă, trebuie să pun munca în centrul vieții.

Și trebuie să plec, pentru că, dacă nu, cred că s-ar putea să-l omor. Sau el pe mine.

9

În timp ce se întoarce pe drumul de pe istm, lui Becker i se pare că vede ceva în oglinda retrovizoare. O licărire de albastru, nu albastrul cerului sau al mării, ci ceva mai strălucitor, nefiresc, nelalocul lui. Un albastru ca o străfulgerare de lumină. Oprește mașina și coboară. Aerul e umed, iar pe mal se ridică pâcla — deja părți din insulă sunt ascunse vederii. Pe versantul dealului nu e absolut nimic ieșit din comun. Rămâne pe loc o clipă, privind în jur, cu trupul trepidând de un vag fior de teamă. Pe fundul apei, cu ceața rece de pe mare apropiindu-se, își poate imagina teroarea de-a fi prins de flux. Nu e un înotător puternic. Urcă înapoi în mașină și pornește prea repede, hurducându-se peste pietre și dând în gropi, până pe uscat.

Deci a mers bine, își spune el sumbru.

În celălalt capăt al satului Eris e un pub. Oprește în parcare și rămâne pe loc un minut, cu mâinile pe volan. Tânjește să fie acasă, dar nu poate face față drumului. Anxietatea pe care a simțit-o mai devreme s-a întors, un sentiment sufocant care-i apasă pe tâmple și pe ceafă; e cuprins de certitudinea că, dacă pleacă acum, la amurg, n-o să ajungă niciodată acasă.

Scoate telefonul cu gândul s-o sune pe Helena — ea o să-l readucă pe calea cea bună, nu dă greș niciodată —, dar cele trei apeluri ratate de la Sebastian îl fac să se răzgândească. Se dă jos din mașină și intră în pub.

Nu e ceva elegant. O încăpere dreptunghiulară, cu un bar din lemn închis la culoare și câteva mese, e simplu, sărăcăcios și pustiu, cu excepția unui trio de tineri la o masă din colțul cel mai îndepărtat și a unei femei de vârstă mijlocie care citește ceva pe telefon în spatele barului.

Femeia ridică privirea și-i zâmbește.

— Ce să-ți dau, iubire?

— De fapt mă întrebam dacă aveți o cameră, doar pentru seara asta.

— Ah, avem! răspunde ea și se întoarce să ia două chei de pe panoul din spatele ei. De fapt, poți să alegi,

camera mare sau aia micuță. Aia mică e mai ieftină, dar n-are baie.

Becker alege camera mai mare care, ca și barul, e funcțională, dar nu și primitoare. Pare totuși curată, iar peste mirosul de bere stătută care îmbibă totul, simte un iz de ceva tentant. Patiserie. O plăcintă?

Întors în bar, mănâncă o plăcintă cu vită, pe care o scaldă cu o halbă de bere amăruie, în timp ce-și citește restul notițelor și articolelor din dosar. Caută — zadarnic, se teme el — o cale de întoarcere, o informație, un punct de conexiune care să-i permită să intre iar pe ușa lui Grace Haswell.

Chapman n-a dat multe interviuri — probabil pentru că era dificilă, cum spuneau criticii, sau poate pentru că preferau să aloce atât de mult spațiu tipografic ca să explice cât de dificilă era. Chiar și în culmea succesului, la sfârșitul anilor 1990 și începutul anilor 2000, rareori vorbea în public despre opera sa. După dispariția soțului ei, în 2002, și retragerea sa ulterioară din expoziția de autor planificată la Glasgow Modern, galeria lui Douglas Lennox, nu mai ieșise niciodată în presă.

Becker își închide laptopul și-l strecoară în geantă, ia halba și o duce înapoi la bar. Proprietăreasa nu mai e singură, i-a venit și soțul, presupune el — un bărbat slab cu față rozalie, care stă cocoțat într-un capăt al barului și citește ziarul local.

— Plăcinta a fost extraordinară, îi spune Becker proprietăresei, care înclină elegant din cap și-l privește o clipă.

— Cauți vreo căsuță de vacanță aici? îl întreabă.

— Ah, nu, răspunde el clătinând din cap. Am venit s-o văd pe Grace Haswell. Pe insulă.

— Ah, doctorița Haswell!

Femeia ridică dintr-o sprânceană.

— Ești un amic, nu?

Becker clatină din nou din cap.

— Nu, nu. Sunt... ăăă, curator, la un muzeu. Din sud-est. Noi — adică muzeul — am moștenit o parte din

lucrările Vanessei Chapman după ce a murit.
— Aha. Deci tu ești, nu? Am fost foarte triști pentru doamna Chapman. Era o doamnă încântătoare. Amabilă. Boemă, nu? Fermecătoare. Apreciată de domni.
Îi face cu ochiul, în timp ce soțul ei ridică privirea din ziar și-i aruncă o privire întunecată.
— N-a făcut probleme la nimenea, mormăie el, încruntându-se la Becker. Nici ea, nici doctorița. Au stat în banca lor. Nicio problemă la nimenea.
— Păi, a fost chestia aia cu mecanicul, intervine soția lui gânditoare.
— N-ai treabă în bucătărie, Shirley? mârâie el.
Shirley ridică din umeri, îi zâmbește dulce lui Becker și dispare undeva în spate, iar el e cât pe ce să se retragă când proprietarul începe iar să mormăie.
— Pensionată, zice el.
— Poftim?
— Doctorița Haswell. Era pensionată și după aia a renunțat la pensie ca să lucreze la spital în timpul pandemiei. Ture de 15 ore, așa lucrau. Munceau pe rupte.
Se încruntă la Becker, ca și cum ar fi cumva vina lui.
— Nu-mi place să văd c-o bate cineva la cap, după toate prin câte a trecut. Ea și doamna Chapman n-au făcut probleme la nimenea.
Sus, în camera lui, Becker o sună pe Helena.
— Știi, e ciudat, localnicii par s-o fi plăcut, zice el.
— De ce-i așa ciudat?
— Am fost surprins, să știi. Nou-venita asta — din sud, englezoaică, foarte elegantă — apare, cumpără o insulă și stă acolo singură-singurică; are reputația că e rece, dificilă și neprietenoasă și totuși localnicii — mă rog, proprietarul și nevastă-sa cel puțin — n-au decât lucruri bune de spus despre ea.
— Hmmm.
Helena pare distrasă, ca și cum l-ar asculta doar cu jumătate de ureche.

— Hmmm? Hmmm ce?

— Poate că era o clientă fidelă? răspunde ea râzând. Nu știu, Beck, îmi închipui că putea probabil să fie întru totul fermecătoare dacă voia. Și toate chestiile alea pe care le scriau criticii despre ea — că era... cum?... dezagreabilă, incisivă și *stridentă* — e doar ce spune lumea despre o femeie care știe ce vrea, nu?

— Chiar așa?

Helena râde din nou.

— Da, sigur că da! Și, pe bune, dacă stai să te gândești, „hotărât" și „egoist" sunt în unele cercuri doar sinonime pentru „fără copii".

— Chiar așa?

Helena plesnește din limbă; aproape că o poate simți cum își dă ochii peste cap.

— Uite ce-i, trebuie să te întorci și să discuți cu ea — cu prietena, cu *partenera*, ce-o fi ea. Nu pentru asta ești acolo? Dacă vrei să ajungi s-o cunoști pe Vanessa, trebuie să găsești o cale s-o faci pe Haswell asta să stea de vorbă cu tine. E singura care știe pe unde sunt îngropate cadavrele.

Becker aude o voce, de pe coridorul din fața camerei lui sau de la celălalt capăt al firului, nu e sigur.

— Ce-a fost asta? o întreabă.

— E băiatul cu pizza, tocmai iese de la duș, răspunde Helena tărăgănat, cu glas răgușit.

Becker expiră zgomotos.

— E *televizorul*, Beck. Dumnezeule! Mă uit la *Kardashians* în lipsa ta.

— Te iubesc.

— Tu și băiatul cu pizza?

— Sau fata cu pizza.

Încheie convorbirea și răsfoiește iar arhiva lui despre Vanessa, citind cu ochi ceva mai critic. Sigur că nu era atât de dezagreabilă, sigur că e doar misoginism! Criticii erau toți bărbați, cei care-i luau interviurile erau bărbați, ca și majoritatea celor care dădeau interviuri. Erau bărbați cu un plan bine pus la punct sau bărbați care țineau ranchiună.

Abia la lectura asta își dă seama cât de *absentă* e Grace Haswell. Nu e pomenită aproape niciodată — doar o dată sau de două ori în ferpare, ca persoana care avusese grijă de Vanessa — și chiar și atunci, nu e citată niciodată. E posibil să nu fi vrut să stea de vorbă cu ziarele; e posibil să-i fi cerut Vanessa să nu vorbească. Dar e posibil și ca, în timp ce ziariștii vânau citate de la laureați ai Premiului Turner sau critici cunoscuți, să nu se fi gândit nimeni s-o întrebe pe Grace Haswell, un medic generalist de provincie, ce crede sau ce simte.

Becker închide laptopul. E obosit mort și are spatele și umerii înțepeniți de condus și stat aplecat peste computer. Se dă jos din pat și se duce către baie, pășind pe podeaua care scârțâie, îndreptându-se, rotindu-și umerii și înclinându-și gâtul dintr-o parte într-alta. Se duce la toaletă, cu capul aproape atingând tavanul în timp ce se ușurează, și privește prin fereastra Velux la o lumină solitară în depărtare.

Ce ușor ar fi să n-o vezi! Ce ușor ar fi s-o omiți cu totul! își spune el.

Întors în dormitor, deschide din nou laptopul și începe să scrie.

Dragă doctore Haswell,

Sunt multe despre care mi-aș dori să stăm de vorbă, multe întrebări pe care mi-aș dori să ți le pun. Osul acela — despre care nu mi-am imaginat nicio clipă că ar proveni din trupul lui Julian Chapman — este ultimul dintre ele. E și ăsta un lucru pe care trebuie să-l fac, o problemă de clarificat, o parte din slujba mea de curator al colecției de la Fairburn.

Aș vrea să te întreb despre viața ta alături de Vanessa, despre femeia din spatele operei, femeia pe care doar tu ai cunoscut-o. E în parte din curiozitate profesională, bineînțeles. Teza mea a fost despre dezvoltarea artei peisagistice non-tradiționale, iar opera Vanessei a fost o parte esențială. Însă legătura mea cu opera ei merge mai departe în trecut și are rădăcini mai adânci. Ca orice persoană interesată de artă, am două seturi de amintiri: amintiri personale și amintiri artistice. Uneori, cele două se intersectează.

Mama a fost o acuarelistă talentată. A urmat o facultate de artă, dar a renunțat când a rămas însărcinată. Avea de gând să reia studiile, dar tata — un bărbat pe care eu nu l-am cunoscut — n-a susținut-o. Bunica mea, care era deja văduvă la vremea aceea, n-avea mijloace să ne susțină pe toți trei, așa că mama a trebuit să muncească.

A lucrat într-un supermarket din centrul orașului Bicester, aproape de o mică galerie de artă care se numea Harry West Art. A fost, sunt convins că știi, primul loc care a expus vreodată lucrări de-ale Vanessei. Mama se ducea des acolo să se uite la tablouri, în pauza de prânz sau după serviciu. La una dintre expoziții, a cumpărat un tablou micuț în ulei, 20 pe 12 centimetri. A costat-o salariul pe o săptămână și un scandal de proporții cu bunica.

Tabloul era cu un gard viu, cu frunzele bogate presărate cu flori sălbatice mov și galbene, din care se revărsa mireasma verii. Pictorița presase în tablou semințe de iarbă și petale. Îmi aduc aminte că am fost surprins și încântat să găsesc în el o aripă de insectă cu irizații. Așa mic cum eram, era genul de tablou de care nu mă plictiseam niciodată, genul de tablou care te răsplătea cu ceva diferit de fiecare dată când îl cercetai.

Mama l-a atârnat pe perete lângă patul ei.

După câțiva ani, când a plecat la azil să moară, a luat doar două lucruri cu ea: o fotografie înrămată cu noi doi și tabloul. La un an sau doi după aceea, când am avut, în sfârșit, puterea să mă uit în geanta cu lucrurile ei — pijamale, trusă de toaletă — pe care o primisem după ce murise, am descoperit că fotografia era acolo, dar nu și tabloul.

Am început să-l caut. Aveam 13 ani la vremea aceea, eram singur, furios și n-aveam nicio idee de artă, dar, din fericire, bunica și-a adus aminte că numele de familie al pictoriței era Chapman. Asta se întâmpla în anii 1990, în epoca de dinainte de Google, dar am avut noroc să găsesc la biblioteca locală o microfișă cu un interviu pe care-l dăduse Vanessa pentru ARTNOW după ce expusese la London Art Fair în 1995. Adolescent fiind, am fost frapat de cât de frumoasă era, dar mai mult, am fost impresionat de ce a spus când a fost întrebată ce însemna pictura pentru ea. Pot

s-o citez aici, pentru că am citit rândurile acelea de atâtea ori, încât le știu pe dinafară:

„Arta este moștenire, este alinare. Mângâie, consolează, ațâță. E muncă. E ceva ce faci toată ziua. E cum înțelegi lucrurile, cum pricepi lumea. E ocazia s-o iei de la capăt, să-ți lepezi pielea, să te răzbuni, să te îndrăgostești. Să fii bun. Să trăiești mult".

După mulți ani, am găsit micul tablou (Gard viu, 1993) la o licitație; l-am cumpărat din primul salariu de la casa de licitații Christie's. Mama ar fi fost uluită de cât de mult valora. Sau poate că nu! Poate că a bănuit tot timpul că într-o bună zi lumea va prețui opera Vanessei la fel de mult ca ea. Oricum, cred că ar fi fericită să vadă lucrarea atârnată acum pe perete lângă patul meu.

Sper că povestea asta va explica în parte de ce ar însemna atât de mult pentru mine dacă am putea sta din nou de vorbă.

James Becker

La prima oră, chiar înainte de flux, telefonul lui Becker bâzâie. Se trezește cu o tresărire, cu inima bubuind și gândindu-se doar *Helena*. Dar când se uită pe ecran, vede o notificare de e-mail.

Dragă domnule Becker,

Îți mulțumesc pentru e-mail. Dacă mai ești în Eris, poți să vii azi pe insulă. Refluxul e la 8.

Te rog să înțelegi că o să vorbesc cu tine numai cu condiția să le ceri patronilor tăi să nu mă mai sâcâie.

Dacă ești dispus, atunci putem sta de vorbă mai departe.

Grace Haswell

În timp ce urcă treptele spre casa Vanessei, Becker se întreabă dacă Grace o să-i arate studioul. Dumnezeule, ce n-ar da să-l vadă! Ce n-ar da să urce în vârful stâncii, să vadă priveliștea!
— Poți să urci, spune Grace când o întreabă.
Îi toarnă cafea în cană: nu e chiar *primitoare*, dar e suficient de politicoasă. Nu se mai vede niciun semn al furiei de ieri.
— Dar nu ți-aș recomanda.
Grace arată cu bărbia spre fereastră, către pâcla de-afară.
— Ultimul băiat care a urcat acolo în negură n-a mai coborât. Mă rog, a coborât, dar pe traseul rapid.
Se uită la el cu sprâncenele ridicate, iar de pe buze îi scapă un ușor fluierat.
— A eșuat pe plajă după o săptămână.
Becker aproape că se îneacă.
— A fost în ziare, continuă ea calm.
Se așază în fața lui, suflând ușor în cafea.
— Acum vreo doi ani… poate trei? Am pierdut șirul. În orice caz, înainte de pandemie.
— Doamne, Dumnezeule! Cine era?
— Un excursionist. Turist. Canadian, cred. Un biet suflet aflat departe de casă. De fapt, nici nu l-am văzut. Mașina închiriată a fost parcată pe cărare vreo două zile, așa am știut că se-ntâmplase ceva.
Sorb amândoi din cafea, iar Becker clatină din cap.
— Habar n-aveam că e atât de periculos… stânca era unul dintre locurile preferate de pictat ale Vanessei, nu?
Grace încuviințează energic.
— Ah, da, se ducea sus tot timpul. Indiferent de cum era vremea. Cu cât vezi mai mult un loc, cu atât poți să scoți mai mult din el. Așa zicea. Avea obiceiul să-și care tot echipamentul, vopsele și pânze, tot calabalâcul, până unde reușea să ajungă cu ATV-ul. Și după aia o lua pe jos.
Sprâncenele i se ridică iar spre rădăcina părului, iar pe chip i se întinde un zâmbet hlând.

— Nu doar o dată i-a luat vântul pânza. Pe mine mă speria de moarte, dar pe Vanessa n-o putea opri nimic.

Grace își strânge buzele.

— Aproape nimic.

Nu încape nicio îndoială: Grace e altfel azi. Face mai des contact vizual, e mai puțin defensivă, e mai expansivă. Scrisoarea și-a făcut treaba.

— Vezi tu, *știa* locul ăsta, știa fiecare centimetru din insulă, fiecare piatră și fiecare rădăcină, fiecare crăpătură în stâncă, știa unde pământul e instabil, unde te poate prinde vântul...

Clatină din cap.

— Nu azi, ar fi o prostie să te duci sus azi. Și mă tem că încă nu-ți pot arăta nici studioul. Nu e pregătit.

Li se întâlnesc privirile, iar Grace se îndreaptă pe scaun.

— *Eu* nu sunt pregătită. Oricum, am nevoie de niște asigurări din partea ta. Vreau să știu cum ai de gând să procedezi de-acum înainte.

Becker își înclină capul și mai ia o gură de cafea. Simte că e puțin probabil să funcționeze farmecul, optează pentru deferență.

— Ce speram eu e că, dacă ai timp, bineînțeles, dacă ești dispusă, poate o să putem — tu și cu mine, vreau să zic — să răsfoim împreună o parte din documentele Vanessei...

Nu ridică privirea, își ține ochii ațintiți asupra mesei și tonul egal.

— În felul ăsta, poate găsim o soluție acceptabilă pentru ambele părți.

Acum ridică privirea și se uită în ochii ei.

— Am nevoie de ajutorul tău.

Grace strânge din buze, iar pe pomeți i se întinde o ușoară roșeață... E mulțumită. E flatată.

— Ar fi... cred că ar fi în regulă, răspunde ea, iar Becker își încleștează victorios pumnii sub masă.

Ajung la o înțelegere. Grace o să-i dea o mostră de documente — câteva carnete, poate și vreo două scrisori — ca să le ducă la Fairburn. El o să stea de vorbă cu Sebastian și o să-i ceară — nu, o să-i spună! — să

înceteze hărțuiala. De-acum înainte, Grace o să discute direct cu Becker și numai cu Becker. Fără alte amenințări cu acțiuni juridice. Becker face o promisiune solemnă, încrucișându-și picioarele sub scaun ca un copil.

— Atunci, o să-ți aduc niște carnete, să te uiți la ele, spune Grace și se ridică de la masă.

Becker așteaptă până aude ușa de la intrare deschizându-se și apoi închizându-se și profită de ocazie. Iese din bucătărie și pătrunde în bezna din camera de zi ticsită. Fără ferestre și fără aer, pare un spațiu folosit rareori. Lângă un perete se află un paravan decolorat din pânză, de o culoare verzuie de spital, o canapeluță albastră care concurează pentru spațiu cu două fotolii jerpelite și un televizor antic, așezat pe o măsuță de servire metalică.

Pe podea sunt stivuite cărți, ziare îngălbenite și exemplare străvechi din revista *The Doctor*. Pe absolut toate suprafețele orizontale — pe toate rafturile și pe măsuța de cafea, pe polița de deasupra gurii căscate a șemineului — se află obiecte: lemn adus de apă, de culoarea cafelei lăptoase, globuri de cuarț alb curat, sticlă verde-deschis șlefuită și netezită elegant de mare. Becker alege o piatră, albă cu o dungă roz care trece prin ea ca o venă, și o răsucește în mână, după care o așază la loc pe polița șemineului.

Dincolo de living e un alt coridor, din care se deschid o baie și două dormitoare, unul mic la dreapta, mobilat cu un pat de o persoană strâns frumos, un birou și un șifonier, și unul mai mare în stânga. Se oprește în pragul camerei mai mari. Pereții sunt zugrăviți în alb, patul dublu e fără lenjerie, iar lângă el e așezat pieziș un scaun. E camera Vanessei, știe, pentru că pe fereastra din față vede marea și un far pe o insulă aflată în depărtare. Se uită la priveliștea înfățișată în *Speranța e violentă*, ultimul tablou al Vanessei, terminat cu doar câteva luni înainte să moară.

Îi dau lacrimile. Se retrage în grabă, observând, când trece din nou prin casă, că *toți* pereții sunt goi, că locul pare golit, jefuit de orice l-ar fi împodobit cândva. Iar el

se numără printre hoți. Când trece prin living, ia din nou în mână piatra albă. *Orice pietricică,* spusese Sebastian, *orice nenorocită de pietricică pe care-a cules-o de pe plajă și a așezat-o cumva.* Becker strecoară piatra în buzunar; se întoarce la masa din bucătărie cu doar câteva clipe înainte să audă deschizându-se ușa de la intrare.

— N-a datat nimic, spune Grace când intră, răsfoind paginile unui carnet A5 Life Vermilion, așa că s-ar putea să nu fie simplu să găsești ce cauți.

Pune pe masă carnetul, împreună cu alte două și un dosar îndesat cu foi volante. Becker își împletește degetele ca să se împiedice să se întindă după ele.

— Nu cred că astea au fost gândite vreodată ca referințe, continuă Grace. Au fost doar... o parte din procesul de clarificare a lucrurilor, bănuiesc.

Îi prinde privirea și apoi se uită repede în altă parte. Fără să vrea, tocmai a confirmat temeinicia poziției Fairburn cu privire la carnete: au fost *parte din proces* — o parte din procesul artistic al Vanessei. Becker lasă momentul să treacă, fără să-l marcheze în vreun fel.

— Ce spuneam? Ah, nedatate. Deci cel puțin unul dintre ele e de prea devreme, e de când abia se mutase aici, dar cred că o să ți se pară interesant. Scrie despre sculptură într-al doilea, așa că s-ar putea să fie mai relevant. Am avut de gând să le răsfoiesc, chiar am vrut, adaugă ea oftând.

— Știu. Înțeleg, chiar te înțeleg, răspunde Becker încet.

Grace îi zâmbește recunoscătoare, iar el se simte nefericit.

— În dosar sunt schițe și bineînțeles că poți să le păstrezi pe toate — habar n-am dacă are vreuna din ele vreo valoare reală sau e interesantă, mie majoritatea mi se par doar mâzgăleli...

Filistină, își zice Becker deloc amabil.

— Ce mi se pare mie fascinant e evoluția stilului, dezvoltarea lui, și în termeni de lucrări individuale, și în ceea ce privește întreaga operă, deci îmi închipui că toate schițele astea o să aibă o valoare, cu condiția să

reușesc să-mi sau seama care e ordinea. Presupun că aici o să fie de ajutor carnetele.

Grace nu pare convinsă.

— Probabil...

— Unul dintre lucrurile extraordinare legate de opera Vanessei e că există sentimentul ăsta real de coerență, chiar dacă stilul ei s-a schimbat atât de mult în cursul vieții. Când te uiți la tablourile pe care le-a pictat când a ajuns aici, e remarcabil, nu-i așa, ce diferență e între ceva cum e *Sud*, care cred că e una dintre primele lucrări terminate pe insulă, și *Fluxul vine întotdeauna*, care a fost după doar un an și totuși schimbarea e foarte radicală, e mult mai *fluid*, și totuși nu se pune problema că n-ar fi aceeași mână care ține pensula, același ochi.

Grace oftează nerăbdătoare.

— N-am de unde să știu așa ceva, nu sunt critic de artă. Toată lumea se înfundă în teorie, dar uneori e vorba doar de necesitate. Ai zis de *Fluxul vine întotdeauna*... ei, a trebuit să-l picteze altfel pentru că nu putea folosi pensula ca lumea. A... doar a stors culorile pe degete și a aplicat-o direct pe pânză și după aia a folosit pensula, și i-a plăcut efectul, așa că a influențat felul cum a făcut lucrurile mai târziu, trăsăturile de penel au devenit...

— Mai relaxate! exclamă Becker. Mai entuziaste.

— Da, presupun...

— Și pictura devine mai sculpturală... dar stai puțin, ai zis că *nu putea* să folosească pensula?

— Păi, nu, pentru că-și rupsese încheietura.

Grace se uită la el întrebătoare, pe jumătate zâmbind, pe jumătate încruntată:

— Nu știai? Așa ne-am cunoscut.

11

Carrachan, 1998

Era o zi liniștită. Grace avea o pauză de un sfert de oră până la următoarea consultație, așa că profitase de ocazie să-și facă o ceașcă de cafea pe care avea șanse să apuce s-o și bea. Atunci a văzut-o — o mașinuță verde rablagită care mergea clătinându-se prin parcare, după care s-a oprit zgâlțâindu-se din toate încheieturile, așezată pieziș pe două locuri. Ușa șoferului s-a deschis violent și din mașină a coborât o femeie. Era înaltă, foarte subțire, iar peste față îi cădea un păr de culoarea chihlimbarului palid — care avea mare nevoie de un pieptăn. Se mișca stângaci, cu bărbia în piept și brațele strânse în jurul corpului, împleticindu-se puțin în timp ce străbătea parcarea, îndreptându-se către intrarea în cabinet.

O bețivă, și-a zis Grace dând pe gât cafeaua care-i opărea cerul gurii. A auzit glasul secretarei din sala de așteptare, potolit la început și apoi tot mai ridicat. După un minut sau două, s-a auzit o bătaie în ușă.

— Scuze, doctore Haswell, puteți să vedeți un pacient fără programare?

Femeia a intrat în cabinetul ei cu spatele drept, umerii trași spre spate și cu mâna stângă ținând la piept antebrațul drept.

— Cred că s-ar putea să-l fi rupt, a spus ea încet când Grace a întrebat-o cu ce-i poate fi de ajutor.

Când s-a apropiat, a simțit un iz de ceva pătrunzător, ceva ca acetona, dar ochii femeii erau limpezi și privirea, concentrată. Nu-i beată, atunci, dar chiar are dureri și o expresie prudentă, genul pe care-l vezi uneori la victimele abuzurilor.

— Ce s-a-ntâmplat? a întrebat Grace în timp ce examina, cu multă blândețe, brațul femeii.

Chiar deasupra podului palmei se forma o vânătaie de rău augur. Venele antebrațului erau ieșite ca niște frânghii pe deasupra mușchilor. Avea unghiile murdare.

— Am căzut peste.... *chestia* aia nenorocită, ceva ca un capac de canal care acoperă fosa septică din spatele

casei.

Avea vocea blândă și profundă într-un mod plăcut și vorbea cu vocale englezești rotunjite.

— M-am grăbit să răspund la telefon... lucram în studio, care e în afara casei... și am zburat.

A tresărit, trăgând brusc aer în piept când Grace i-a întors încheietura.

— Doare de parcă mi-o trage cineva pe partea cealaltă.

Grace a zâmbit.

— Îmi închipui. Doamnă...

— Chapman. Vanessa.

— Vanessa, mă tem că, din nefericire, ai dreptate, a zis Grace invitând-o să se așeze. Cred că e fractură. Trebuie să facem o radiografie ca să ne asigurăm.

— Ah, fir-ar al dracului!

Grace a tresărit auzind vulgaritatea.

— Cât durează până se vindecă?

Vanessa a tras abrupt aer în piept și a tresărit din nou cu antebrațul la piept, strângând din ochi și oferindu-i lui Grace ocazia să se uite la ea, să se uite *cu adevărat* la ea: la sprâncenele închise și linia fermă a gurii, la nasul drept, doar o idee prea mare pentru fața ei.

— Depinde foarte mult de ce vedem la radiografie. Ai condus singură până aici?

Știa răspunsul, dar voia să evalueze sinceritatea pacientei.

— A trebuit. Stau singură.

— Ar fi trebuit să chemi o ambulanță.

Vanessa a zâmbit fugar — *nepăsător*, și-a zis Grace.

— Puteai să faci un accident, dacă ai condus cu o asemenea rană, a adăugat ea caustic.

— Nu puteam să aștept ambulanța. N-aveam timp. Stau pe insula Eris.

— Stai pe Eris?

Lui Grace i-a sărit inima, ca și cum ar fi auzit vreun cântec vechi de jale, pe jumătate uitat, care o purta în trecut.

Vanessa a încuviințat.

— O știi?
— Da, a răspuns Grace, trăgând aparatul portabil de raze X prin cabinet. Mă duceam des să mă plimb pe-acolo pe vremuri. Un loc foarte frumos, foarte pașnic... și vederea de pe stâncă...
Grace a așezat-o pe Vanessa și s-a retras în spatele unui ecran în timp ce făcea radiografia.
— N-am mai fost de multă vreme. A pus cineva o poartă în capătul drumului de pe istm.
— N-am fost eu, s-a apărat Vanessa, aproape jignită. A fost agentul, agentul de vânzări, pentru fostul proprietar. Am dat jos poarta, nu mai e acolo de multe luni, de fapt, de când s-a finalizat vânzarea, anul trecut. În Scoția există dreptul la plimbare, nu? Așa cum și trebuie să fie.
A închis iar ochii.
— Mă consider proprietara casei, dar sunt doar *custodele* insulei.
În spatele paravanului, Grace a zâmbit afectat. Fițe de bogătani! Dacă Eris ar fi fost a ei, ar fi pus sârmă ghimpată sau și-ar fi luat un câine fioros.
Când a terminat cu radiografia, i-a dat Vanessei două pastile de analgezic și un pahar cu apă.
— Dacă ai reușit să treci, sigur putea să ajungă și o ambulanță în sens invers, nu?
— Venea fluxul, a răspuns Vanessa.
A băgat pastilele în gură și a dat capul pe spate să le înghită, expunându-și gâtul palid. Avea o cicatrice micuță chiar pe mijloc, ca și cum i-ar fi apăsat cineva un cuțit pe trahee și apoi se răzgândise.
— Nu mai erau decât 20, poate 25 de minute până se inunda drumul și am calculat că n-aveau cum să ajungă la timp. Nu puteam suporta să aștept șase ore.
Grace a încuviințat.
— Nu prea. Deși probabil că ar fi trebuit să chemi ambulanța de la telefonul din port în loc să conduci tu până aici.
— Probabil, a recunoscut Vanessa spășită. Nu prea gândeam ca lumea.

— Se întâmplă din cauza durerii, a zis Grace îmblânzită. Deocamdată, o să-ți pună asistenta o atelă. S-ar putea să ai nevoie de ghips, dar nu ne ocupăm decât peste o zi sau două, trebuie să așteptăm să se dezumfle. Oricum, totul depinde de ce vedem pe radiografie.

Când s-a așezat înapoi la birou să scrie notițele pe calculator, s-a simțit brusc stângace, conștientă de privirea Vanessei.

— Cum o să ajungi acasă? a întrebat-o, dornică să se concentreze pe aspecte practice. Chiar nu-i o idee bună să conduci.

Vanessa s-a strâmbat.

— Păi... oricum nu pot să mă întorc acum, e flux. N-o să pot să traversez până pe la ora 16. Presupun că aș putea să iau un taxi... Dar nu știu ce să fac cu mașina.

Grace a ridicat privirea spre ea.

— Ce ciudat să fii la mila mareei!

Vanessa a ridicat din umeri și a zâmbit, iar Grace s-a simțit iritată, ca și cum era cumva batjocorită pentru banalitatea observației. Și totuși, în ciuda iritării, s-a trezit oferindu-se să ajute.

— Nu-i nevoie să iei taxi. Dacă oricum trebuie să aștepți până după-masă, pot să te duc eu. Lunea stau aici doar până la 15.

— Ah, n-aș putea să-ți cer așa ceva.

Vanessa s-a ridicat în picioare, clătinând hotărât din cap.

— N-aș vrea să te deranjez atât de tare.

— Nu-i nicio problemă, a trecut un secol de când n-am mai fost pe insulă.

— Dar dacă mă duci tu, cum te întorci?

— Pot s-o iau pe jos. N-am decât vreun kilometru jumătate și din sat am un autobuz care mă aduce înapoi.

Chiar în timp ce vorbea, Grace se întreba de ce face un asemenea efort, de ce se dă peste cap pentru femeia asta. Avea ceva — un aer că i se cuvine totul, genul care vine odată cu frumusețea, probabil, sau cu banii — care

o și sâcâia, o și atrăgea în același timp și, deși era conștientă, Grace s-a trezit că nu-i în stare să-i reziste.

În după-amiaza aceea, practic nu bătea vântul. Apa din golf era ca oglinda, iar în soarele generos al miezului verii, insula Eris sclipea verde, mov și galben, iar dealul abrupt, plin de ferigi, era pătat cu orz sălbatic și iarbă-neagră. Grace și Vanessa și-au coborât geamurile, iar izul sărat de iarbă-de-mare a năvălit în mașină când s-au apropiat de apă.

— Când ai fost aici ultima dată? a întrebat Vanessa.

— Ah! a exclamat Grace expirând încet și abia atunci și-a dat seama că-și ținuse respirația. N-am mai fost de mult. Când am obținut postul la cabinetul din Carrachan, prin 1991, veneam des. Dădeam un ocol și după aia urcam în vârful stâncii. Dar după aia, cred că era 1993, poate 1994, au fost niște viscole îngrozitoare… asta era înainte să vii tu, nu?

— Ah, da, m-am mutat abia anul trecut. Am stat în Anglia, în Oxfordshire.

— Ei, viscolele au fost chiar foarte puternice. În timpul unuia, o parte din drumul de pe istm a fost rupt cu totul și nu s-a mai putut trece. Sau cel puțin nu puteai trece în siguranță. Atunci nu stătea nimeni pe insulă și au trecut luni bune până a ajuns cineva să repare drumul. Și destul de repede după aia, a pus cineva un gard, cum ziceam… E o bucurie să vin iar.

Grace i-a aruncat o privire Vanessei și a zâmbit timid.

— Mi-a lipsit.

Vanessa i-a spus să urce până în spatele casei. Nu mai era ruina dărăpănată pe care și-o amintea Grace, pietrișul aparent de pe exterior fusese văruit, iar tocurile de lemn ale ferestrelor fuseseră vopsite într-un galben însorit. Casa forma un L în jurul unei curți — mai existase pe vremuri și o a treia latură, în fundul curții, probabil un hambar, dar se prăbușise de mult. Grace a parcat mașina în curte și a urmat-o pe Vanessa, care pornise în sus pe dealul din spatele casei, către o anexă.

— Ai grijă! i-a strigat ea peste umăr, în timp ce mergea înainte. Uite, vezi, acolo m-am împiedicat.

A arătat spre stânga, unde Grace a zărit o dală de beton pe jumătate ascunsă de iarbă. În vârful dealului era un hambar cu o ușă enormă în capăt — o foaie metalică imensă, oxidată. Era ridicată, lăsând să se vadă un interior larg, unde o fereastră spre vestul clădirii lăsa să intre generos soarele de după-amiază. Pe pereți erau prinse foi de hârtie, cu contururi brute schițate pe ele, iar în fața ferestrei, spre fundul încăperii, o roată de olar.

— Credeam că ești pictoriță, a zis Grace, iar Vanessa i-a aruncat o privire întrebătoare. Îmi amintesc că am citit, când a fost vândută insula, că a cumpărat-o un pictor. Am bănuit…

— *Sunt* pictoriță, a răspuns Vanessa zâmbind și ridicând brațul sănătos ca să-și ferească ochii de soare. Pictez, deși nu prea mult în ultima vreme.

A făcut câțiva pași în spate, invitând-o pe Grace să intre. Au rămas una lângă alta uitându-se la schițele de pe perete — un fel de îngrămădeală de forme amestecate.

— În ultima vreme am constatat că mă interesează mai mult ceramica. Cred… cred că trec printr-o fază de tranziție. Încerc să mă acomodez. Sau să-mi fac mâna.

A privit-o pe Grace zâmbind.

— Deși ce am de fapt nevoie e să-mi dezvolt ochiul.

Cu blândețe și fără grabă, și-a strecurat brațul drept pe sub mâna stângă a lui Grace, care a tresărit surprinsă, iar pe gât și față i s-a întins o roșeață intensă.

— Bem un ceai? a întrebat Vanessa. Sau alegi o plimbare prin pădure, până sus, pe stâncă?

Grace și-a retras brațul, a făcut un pas în spate și a lovit o bancă, dând pe jos un ciocan de piatră care s-a rostogolit pe podea cu un zăngănit remarcabil.

— Ah…

S-a lăsat în genunchi, străduindu-se să-l ridice și mormăind scuze.

— Nu-ți face probleme, a zis Vanessa. Nu vrei să te ridici?

A râs, cu râsul ei răgușit.

— Poate crezi că te-am ademenit aici cu pretexte false. Ca Ted Bundy, să fi mimat o rană ca să-mi fac mendrele cu tine?
Glasul i s-a frânt.
— Doamne, Dumnezeule, doctore Haswell, *glumesc*. Tu chiar pari speriată!
— Nu fi caraghioasă, a răspuns Grace, cu fața încinsă și sudoarea scurgându-i-se pe spinare. Sigur că nu sunt speriată.

Jurnalul Vanessei Chapman

Mă vindec. Pot să scriu puțin, nu pot să pictez. Bineînțeles, nici lut. Vreme frumoasă, aș înota în fiecare zi dacă n-ar fi nenorocita asta de încheietură. În schimb, perii plaja și pădurile, aduc acasă lucruri, aranjez și rearanjez și după aia iar rearanjez.

G crede că sunt ciudată! Vine des cu mâncare proaspătă și bârfe din sat. Știe pe toată lumea, dar ca și mine, preferă solitudinea în locul mulțimilor. Știe povești despre insulă, despre când au căzut copacii, despre oameni care au fost luați de ape când încercau să traverseze. Mi-a zis și asta: acum mulți ani, acum sute de ani, sătenii aveau obiceiul să-și îngroape morții pe Eris, ca să-i apere de lupi.

Cepele tocate, usturoiul zdrobit: o mișcare din încheietură, un răzuit de cuțit, un sfârâit când ajung legumele în uleiul încins. Pe sobă se află un vas din fontă Le Creuset portocaliu străvechi, în care Grace face în fiecare seară sosul de roșii pentru paste. Același recipient, aceleași ingrediente, aceeași cină repetată. Cândva gătea de-adevăratelea — e o bucătăreasă bună —, dar cu timpul, în fața singurătății, repertoriul ei a scăzut de la o mulțime de feluri la doar câteva și, în cele din urmă, la unul singur la cină.

Înainte, asculta radioul când gătea, dar la un moment dat a renunțat. Nu-și poate aduce aminte când exact, dar știe că a fost când mângâierea dată de ascultarea altor voci a fost copleșită de disconfortul tăcerii care răsuna când închidea aparatul înainte să se ducă la culcare. Acum tăcerea pe care o aude după vizita lui Becker e ca bătaia unui clopot.

I-a strâns mâna când a plecat și a reținut-o o clipă prea mult.

Vanessa avea obiceiul să atingă oamenii tot timpul; la început, a cam fost un șoc pentru ea, cu toate strângerile alea de mână și ținutul de braț, dar altora părea să le placă. Grace îi vedea cum se relaxau în fața ei și-i permiteau să-i atragă și mai aproape pe orbita ei. Nu pricepuse niciodată foarte bine.

Deci Becker o să creadă că e ciudată. O să creadă că e tristă și bizară. O bătrână singură, înspăimântată, asta o să creadă.

Și nici n-ar greși, nu?

După cină, urcă dealul spre studio. Ține lumina lanternei îndreptată spre pământ, în fața ei, și nu ridică ochii, nu aruncă nicio privire la lizieră, în spatele căreia, până la urmă, nu e decât întuneric. Ce-i de speriat acolo? Sunt stafii în păduri, e drept, dar pe de altă parte sunt stafii peste tot. În studio și sus, pe stâncă, în dormitorul Vanessei, chiar și aici, pe cărarea asta. Și acolo, dacă s-ar abate doar câțiva pași spre

dreapta, ar găsi capacul de beton al fosei septice unde se împiedicase Vanessa, și și acolo ar fi bântuită.

Deschide ușa studioului și aprinde lumina, scoate un încălzitor de sub unul dintre rafturi și-l bagă în priză. Închide ușa și pune zăvorul. Cât de sigur se poate.

Domnul Becker a făcut-o să se simtă în siguranță. Nu-i caraghios? Întâi a înspăimântat-o, apoi a făcut-o să se simtă în siguranță.

E genul de om care ți-ar duce cumpărăturile până la mașină, își zice ea, ridicând capacul celei mai apropiate cutii cu documente. Te ajută când ai nevoie să muți o canapea. Îți dă tigaia de pe raftul de sus. Intervine dacă vede că ai probleme.

Oare Vanessa l-ar fi plăcut? Grace așa crede. Nu-i plăceau criticii, dar îi adora pe entuziaști. I-ar fi zâmbit, l-ar fi fermecat, l-ar fi luat de braț, sau poate de mână. Era foarte tactilă, imediat te atingea, te îmbrățișa. Toate lucrurile pe care le-au scris despre ea, că era rece, retrasă... oamenii ăia n-o cunoșteau. N-o cunoșteau cu adevărat. Era caldă când voia, doar că știa pe cine place. Și pe cine nu.

James Becker îi amintește de cineva. Asta e, de-asta se simte mai apropiată de el decât ar trebui. Îi aduce aminte de Nick Riley, un băiat pe care l-a cunoscut în facultate. Domnul Becker are același comportament, dă aceeași impresie de politețe. De decență. E și o ușoară asemănare fizică: piele albă ca laptele, gene lungi deschise la culoare.

De-asta se simte așa? De-asta simte durerea asta bruscă, ascuțită, într-o parte, de-asta trebuie să se țină de bancul de lucru, să-și recapete suflul? De-asta e lovită pe neașteptate de un val brusc de durere? Pentru că seamănă cu Nick, care a abandonat-o?

De-asta l-a mințit pe domnul Becker? Pentru că a vrut să aibă o părere bună despre ea? Pentru că a vrut să-i facă o plăcere?

Ea chiar l-a văzut pe băiatul ăla din Canada. Cel care a căzut. Era în bucătărie când trecuse pe-acolo, el o văzuse la fereastră, îi zâmbise și-i făcuse semn cu mâna.

Era foarte tânăr. Ar fi putut să dea fuga afară și să-l avertizeze, să-i spună să aibă grijă.

Nu poți să salvezi pe toată lumea.

Se duce în fundul studioului, se lasă pe vine și deschide dulapul cu provizii. Parcă era o cutie cu oase aici, nu? Poate mai multe. Întinde mâna în bezņă și scoate o cutie de palisandru. Uite! E plină de lucrușoare, fragmente, îngălbenite și murdare; răscolește printre ele, ia bucățele, le simte ușoare în mână, sunt oase de animale, fără îndoială. Nu provin dintr-un corp omenesc. Sigur greșesc oamenii de la muzeul din Londra, e convinsă. Osul nu e uman. N-are cum.

Închide cutia și se ridică.

Dar sigur că *ar putea* să fie! Amărâtul ăla de băiat canadian n-a fost primul care să cadă de pe stâncă. Nu-i foarte probabil, dar se poate orice. Simte un fior pe șira spinării și aude glasul Vanessei: *Visez că scotocesc prin cenușă.*

Se întoarce, dă ocol cuptorului, deschide zăvorul și trage ușa. Se uită în golul întunecat și simte în nări o aromă de ulei și săpun. E gol, curățat de mult.

Divizia a II-a este *fără îndoială* opera Vanessei. Așa i-a spus Grace domnului Becker și ăsta-i adevărul, numai că nu *pare* să fie adevărat, nu e întregul adevăr, pentru că Vanessa era nebună la vremea aceea. Era secretoasă, ostilă, nu era ea însăși; spatele începuse să i se cocoșeze și ochii să se îngălbenească, din ea se răspândea un miros acriu, era ca și cum s-ar fi preschimbat chiar în fața ochilor lui Grace în altcineva, în alt*ceva*. Ceva animal. Stătea în bucătărie și fuma toată ziua, mișcându-se doar noaptea, după ce se culca Grace. O auzea, picioarele goale care loveau podeaua când trecea dintr-o cameră în alta; auzea ușa de la intrare trântindu-se când ieșea în noapte. Unde-ai fost?, o întreba Grace dimineața, când Vanessa era din nou la masa din bucătărie și fuma. Unde mergi? Nu-i răspundea.

Visez că scotocesc prin cenușă, că scotocesc prin cenușă și găsesc oase.

Dar asta fusese mai târziu, nu? Și vorbea despre cu totul altceva. Totuși, Grace se întreabă dacă pe undeva, prin miile astea de pagini de notițe și mâzgăleli, a scris ceva despre visele astea. Dacă da, Grace trebuie să descopere cuvintele astea, trebuie să le plivească.

Poate că i-a dat impresia lui Becker că hârtiile pe care i le-a dat fuseseră luate la întâmplare dintr-o grămadă, dar nici asta nu era adevărat. Nu avusese timp să citească totul, dar se asigurase că include un carnet cam din perioada când o cunoscuse ea pe Vanessa și se asigurase și că păstrează unele dintre cele ulterioare. Pusese pe deasupra și câteva dintre scrisorile alea îngrozitoare de la Douglas Lennox. Poate când o să le vadă băiatul lui, o să se gândească mai bine dacă e cazul să facă publică toată corespondența privată a Vanessei.

O să vină și momentul pentru sinceritate, iar Grace știe foarte bine. Oamenii de la Fairburn n-or să uite pur și simplu de tablourile lipsă. O să trebuiască să găsească o explicație la un moment dat. Ar fi fost mult mai simplu dacă Douglas ar fi fost împușcat înainte să fie validat testamentul, și nu după.

Începe cu prima cutie de hârtii: nu există nicio ordine, totul e un talmeș-balmeș — carnete, fotografii, schițe, scrisori, cărți poștale, notițe pe bucățele de hârtie, liste de cumpărături. Grace începe să aranjeze totul în teancuri preliminare: carnetele într-o parte, scrisorile în alta și așa mai departe și, când termină, trece la a doua cutie, apoi la a treia. Încearcă să nu-și lase privirea să zăbovească, încearcă să nu citească. Dacă începe să citească, n-o să termine niciodată: o să fie deturnată. Dar din când în când nu se poate abține, privirea îi alunecă peste cerneala albastră decolorată și se oprește pe un G, cu bucle generoase și plin de promisiuni.

În ultima vreme, vântul e blând, cald — G și cu mine înotăm la flux, e un paradis.

Simte cum i se înmoaie inima, iar ochii i se umplu de lacrimi. Le șterge cu dosul mâinii și își lasă privirea să coboare pe pagină:

G are niște zile libere — hotărăște să și le petreacă aici. Am întrebat dacă n-ar vrea să plece — în vacanță, în

vizită la familie. S-a uitat la mine de parc-aș fi fost nebună. Oricum, sunt recunoscătoare. Bem vin seara, facem picnic pe stâncă. În ultima vreme, vântul e blând, cald — G și cu mine înotăm la flux, e un paradis.

13

A fost o vară de iad, neplăcut de caldă, cu polen, monoxid de carbon și acuzații plutind în aer. Însă în sfârșit, în sfârșit, J și cu mine am ajuns la o înțelegere. Mergem fiecare pe calea lui, el se mută cu Celia și vindem casa. El ia trei sferturi din sumă, eu iau restul, dar eu iau banii în avans, ca să pot să licitez pentru insulă.

Celia a fost de acord cu toate astea — în definitiv, o să fie banii ei.

Mi se rupe inima, dar abia dacă simt ceva, pentru că restul vibrez toată de bucurie.

O să fiu liberă.

Becker citește când intră în birou Helena. E devreme, abia dacă s-a luminat și cad fulgi de zăpadă, care însă nu rezistă. Nu se întoarce să se uite la ea, ci își permite anticiparea senzației date de mâinile ei așezate blând pe umerii săi și apoi căldura buzelor ei pe gât.

— Bună!

Răsuflarea ei de dimineață e dulceagă. Se cocoață pe marginea biroului, cu halatul vișiniu-închis legat larg peste burtă și cu mâinile strânse în jurul unei căni aburinde cu ceai.

— Cum e Vanessa ta?

Becker se strâmbă.

— Ciudată, răspunde el și-i citește paragraful pe care abia l-a terminat. Îl iubește și tânjește să se elibereze de el, vibrează de bucurie la ideea de a-l părăsi. E o enigmă.

Helena ridică din umeri.

— Absolut deloc, spune ea.

Becker ridică din sprâncene, iar ea râde, ridicând un picior și punându-i-l în brațe. El se conformează și-i masează talpa.

— Poți să iubești pe cineva din toată inima și să fii disperat să scapi de el. Unii sunt doar...

Tace și suflă încet în ceai.

— E greu să stai în preajma lor, indiferent cât de mult îi adori. Și Julian s-a purtat îngrozitor cu ea, nu? E de

notorietate. Îi vindea lucrările ca să-și plătească datoriile, o înșela. Aventura cu Celia Gray era foarte publică, foarte umilitoare. Probabil că-l ura din cauza asta.

— Dar tocmai asta e... nu-l ura. Îl iubea. I-a frânt inima, așa spune aici.

— Dar e vorba doar de inimă, nu? Dar restul? îl întreabă Helena zâmbind.

Își mușcă limba și-și împinge piciorul cu blândețe pe coapsa lui.

— Inimile pot fi ignorate, alte părți, nu prea.

Becker râde fără suflare și se întinde spre ea.

Sexul e intens între ei în ultima vreme, la limita brutalității. El vrea să dea dovadă de considerație și respect pentru starea ei, dar în focul pasiunii uită întotdeauna, iar satisfacția pe care o simte lasă loc — aproape imediat ce termină — vinovăției. Dizolvarea graniței dintre trupurile lor, dintre eul lui și al ei, este o sursă de bucurie, dar acum e complicată de altceva. Altcineva.

După, se străduiește să o privească în ochi, iar ea îl împinge atât de tare, că se lovește cu capul de piciorul biroului. Se ridică în genunchi, frecându-și ceafa.

— Pentru ce-a fost asta?

De parcă n-ar fi știut!

— Nu mă lua pe mine cu complexe madonă-târfă, James! zice ea hotărât și-și trage halatul pe lângă trup.

Îl lasă s-o ajute să se ridice, dar imediat ce e în picioare, își smulge mâna dintr-a lui.

— L-am invitat pe Sebastian la cină, îi aruncă nonșalant, ca și cum ar azvârli pietre pe suprafața unui lac. Poți să ai grijă să avem niște vin bun? Nu Tesco Finest.

La intrarea din spate a casei mari e parcat un camion de livrări, ceea ce înseamnă că primesc o lucrare nouă. Cum pe Becker nu l-a informat nimeni, își imaginează că e fie ceva foarte vechi, fie ceva foarte nou. Patru bărbați — doi în camion și doi jos — descarcă acum ceva care pare un covor imens. Becker se duce și susține partea din mijloc și-l cară în casă împreună.

Sebastian și mama lui așteaptă în holul central, cu chipurile luminate de anticipare. Gura lui Lady Emmeline se schimonosește de dezgust când îl zărește pe Becker. Îi aruncă o privire care-i îngheață sângele în vine și apoi se întoarce spre fiul ei.

— Să mă anunți când e instalat, spune și pleacă spre salon, cu tocurile țăcănind rapid pe parchet.

— Neața, Emmeline! strigă Becker spre spatele ei care se îndepărtează.

Sebastian clatină din cap.

— Măcar trateaz-o cum merită, pentru numele lui Dumnezeu!

Becker se uită la el.

— Chiar nu contează cum îi spun, nu? Oricum o să fiu întotdeauna intrusul jegos din clasa muncitoare.

— O să fii întotdeauna bărbatul care a rupt logodna băiatului ei, răspunde Sebastian, nu tocmai în șoaptă.

Apoi se întoarce spre oamenii cu livrarea.

— Îl punem în camera albastră, spune el vesel, întinzând brațul drept ca un ghid. Pe-aici, vă arăt eu.

Ajuns în biroul lui, Becker răsfoiește site-urile de știri, iar titlurile trec necitite în timp ce el se mustră singur. De ce-a spus așa ceva? N-avea niciun motiv să fie ranchiunos.

Existase o discuție în contradictoriu, nu mult după venirea lui la Fairburn, despre amplasarea unei sculpturi — o sculptură impardonabil de urâtă — pe care o cumpărase Sebastian și, dintr-un motiv pe care nu și-l mai amintește, Becker permisese ca discuția să se încingă: ridicase vocea, vorbise urât. Mai târziu, când stătea pe treptele dinspre peluza de est și fuma o țigară, simțindu-se ca un prost, venise Helena după el. Ah, iată, și-a zis el, fata de familie bună cu fond fiduciar și care abia și-a luat licența în istoria artei a venit să mă pună la locul meu, să mă învețe cum să mă port.

Dar n-a fost așa. L-a rugat să-i ruleze o țigară și, în timpul ăsta, i-a oferit un sfat. Nu-i lăsa să te scoată din sărite, i-a zis. Nu-i lăsa să te irite. Ești prea pasional. Becker își aduce aminte cum a roșit când i-a spus asta,

cum s-a crispat. Oamenii ăștia au gheață în vene, i-a spus ea. Nu-ți arăta cărțile din mână. Nu-i lăsa să vadă așa ușor cine ești.

E enervat că nu i-a urmat sfatul în dimineața asta, dar, oricât de enervat ar fi pe el, e furios și pe Sebastian — de-a dreptul irațional. Nu vrea să i se aducă aminte de toate greșelile făcute față de patronul lui.

Încă e necăjit când, după vreo oră, Sebastian bagă capul pe ușă.

— Beck, vrei să vii să vezi Aubussonul in situ?

Ascultător și în tăcere, îl urmează pe Sebastian pe coridor până în „camera albastră", care se numește așa datorită draperiilor și unde a fost instalat, în mijloc, un covor Aubusson vechi, în nuanțe de albastru și crem.

Nu e deloc pe gustul lui Becker.

— E foarte frumos, spune el.

— Nu-i așa?

Becker încuviințează și strânge din buze.

— Foarte frumos. De unde l-ai luat? Nu mi-ai spus că voiai așa ceva.

Sebastian se apleacă și-și trece dosul palmei peste lâna covorului.

— L-a luat mama la o licitație. Fără să-mi spună și mie, adaugă el ridicându-se în picioare.

Îi aruncă lui Becker o privire plină de înțeles și zâmbesc amândoi.

— Îmi pare rău pentru mai devreme, spune el.

— Nu e cazul, am fost... măgar.

— Ai fost.

Sebastian râde și-l bate pe umăr.

— Dar chiar și așa. Nu-i vorba numai despre Hels.

Se întoarce, iar Becker îl urmează, îndreptându-se din nou pe coridor spre biroul lui.

— Adică de ce nu te place mama. Nu-i doar atât.

— Știu.

— Nu-i doar pentru că ești un intrus jegos din clasa muncitoare, adaugă Sebastian chicotind. Știi că e complicat. E vorba despre tata și Vanessa, despre tine

ca... în fine, o aducere-aminte permanentă despre Vanessa și tot ce s-a-ntâmplat...
— Dar știi că opera Vanessei ar fi aici și fără mine.
— Sigur că da. Însă tu ești un fel de... întrupare a unor asocieri negative pentru ea.
Sebastian ridică din umeri.
— Ah, uite... oricum e prost dispusă de când a fost la doctor săptămâna trecută.
Au ajuns la ușa biroului lui.
— Nu-i nimic în neregulă, nu? întreabă Becker.
Îi e rușine când își dă seama cât de multă plăcere îi face ideea că Lady Emmeline nu se simte bine.
Sebastian se strâmbă.
— Lady Em o să ne-ngroape pe toți. Doctorul i-a zis că motivul pentru care nu doarme și se simte atât de... neliniștită tot timpul e că s-ar putea să aibă, ce să vezi, tulburare de stres posttraumatic. Cum poți să-ți închipui și tu, nu-i prea încântată de povestea asta.
Intră în birou înaintea lui Becker și se duce la fereastra din spatele mesei de lucru. Ninge în continuare, iar zăpada e mai grea acum, mai lipicioasă.
— Ca să fiu sincer, așa se spune cam despre toată lumea în ultima vreme, nu? TSPT, vreau să zic. Pe vremuri, se întâmpla când erai aruncat în aer de teroriști sau blocat sub foc inamic. Acum, e suficient să fi călcat cu mașina pisica familiei.
Se întoarce și-i zâmbește trist lui Becker, care dă din cap și-și întoarce privirea.
— Știu la ce te gândești: ah, dar ea n-a dat cu mașina peste o pisică, și-a împușcat accidental soțul în gât și el a sângerat de moarte în fața ei. Știu.
Becker nu încetează să fie uimit de dârzenia lui Sebastian în fața acestei nenorociri și a altora.
— Eu știu, tu știi, dar doctorul, nu. El știe linia oficială, ca și poliția, presa și restul lumii, ceea ce probabil că e o greșeală. Cred că am fi putut conta pe discreția lui...
Sebastian zâmbește și clatină din cap.
— Așa a fost să fie.

Așa a fost să fie însemna că domnul Bryant, paznicul de vânătoare, care nu e mult mai tânăr ca mama lui Sebastian și lucra pentru familia ei încă din adolescență, a susținut că glonțul rătăcit a venit din arma lui, scutind-o pe Lady Emmeline de chinul unei anchete și de ingerința inevitabilă a presei. A existat o anchetă care l-a exonerat de orice vină pe Bryant — greșeala, dacă a fost vreuna, fusese a lui Douglas, care se dusese în fața puștilor și se pusese în pericol —, care s-a pensionat după câteva luni. Foarte posibil, își spune Becker, cu o pensie mult mai generoasă decât s-ar fi așteptat.

— Îmi pare rău, Seb. Uneori uit cât de multe ai tu pe cap.

Sebastian se strâmbă.

— O ceată de octogenari care se fâțâie cu puști performante… ce-ar putea să meargă aiurea?

Zâmbetul îi devine încordat.

— N-aveau ce să caute acolo, niciunul dintre ei, dar ce poți să faci? Imaginează-ți cum ar fi să mă pun în calea lui Emmeline.

Becker îndreaptă discuția spre subiecte banale — o licitație la care are de gând să participe Sebastian la Edinburgh, tururile ghidate pe care au în plan să le lanseze în primăvara următoare și pentru care Seb a reușit să facă puțină publicitate.

— Am convins-o pe ziarista de la Sunday Times să-mi trimită articolul el, ca să mă asigur că nu-s greșeli de tipar. Ți-l dau și ție pe mail — dai și tu un ochi, da?

— Sigur. E ceva de capul lui?

Sebastian clatină din cap dintr-o parte într-alta.

— N-o să câștige vreun Pulitzer.

BUCURII SUMBRE LA FAIRBURN HOUSE

Maria Atwater reușește să arunce o privire în avan-premieră la colecția Lennox extinsă.

Ultimii câțiva ani au fost un montagnes russes pentru Sebastian Lennox. În 2016, a fost numit director al Fundației Fairburn, organizația caritabilă fondată de tatăl său, Sir Douglas, iar portofoliul lui

a primit un imbold neașteptat în anul următor, când Fairburn a primit moștenirea Vanessei Chapman.

În culise așteptau însă durerea și tragedia. În vara lui 2019, Sir Douglas Lennox a fost ucis într-un accident de vânătoare pe moșia familiei. După câteva luni, logodnica lui Lennox a anulat nunta. Și apoi a venit Covidul, care a ruinat planurile pentru prima expoziție majoră a fundației, la Fairburn House, reședința strămoșească a familiei Lennox din sud-estul Scoției.

„A fost dificil", spune Sebastian, „deși nu mai dificil decât pentru alții în ultimii doi ani. Iar acum privim cu mult entuziasm viitorul."

Poate cea mai fascinantă parte a colecției Lennox sunt Chapmanurile, dintre care multe nu au mai fost expuse până acum. Cele mai interesante includ câteva peisaje marine și tablouri cu insula Eris, realizate în momente diferite ale mareei și diverse condiții meteo. Speranța e violentă, despre care se crede că este ultimul tablou finalizat de Chapman înainte de moarte, este tulburător în mod deosebit, oferindu-ne o priveliște redată dramatic a insulei Sheepshead, văzută de la fereastra dormitorului lui Chapman.

Cel mai încântător însă este un grup de cinci lucrări ale pictoriței, la care se referă, în jurnalele ei, drept tablouri negre — pânze mari, întinse sub greutatea vopselei aplicate în strat gros, în nuanțe strălucitoare de verde și albastru, negru și cenușiu. Trei sunt abstracte, dar două dintre ele înfățișează siluete care zâmbesc feroce, implicate în acte de transgresiune; sunt basme sumbre, cele mai narative dintre toate lucrările lui Chapman.

Expuse într-un spațiu vast și luminate cu sensibilitate în Sala Mare de la Fairburn, tablourile negre sunt uluitoare și bizare. „Au ceva foarte sinistru, coșmaresc, dar nu știm de fapt la ce se referă", spune Lennox. „Pentru moment, nu putem decât să speculăm — oare silueta din tablouri este (fostul

soț al Vanessei) Julian Chapman? Sau este întruparea cancerului care a ucis-o? Sperăm că, atunci când vom avea acces deplin la documentele lui Chapman, să reușim să descoperim mai multe despre sursa de inspirație a acestor tablouri extraordinare și despre ce reprezintă.“

Alte surprize din moștenire au inclus câteva sculpturi, inclusiv *Eșuat*, *Divizia I* și *Divizia a II-a*, care au fost expuse la Paris, în mult-lăudata expoziție *Douăzeci și unu* de la Musee d’Art Moderne.

„Sculpturile sunt fascinante nu în ultimul rând pentru că par să se refere la o perioadă mai timpurie din opera lui Chapman“, spune James Becker, director de creație la Fundația Fairburn. Becker, fost coleg de facultate cu Sebastian Lennox, este expert în opera lui Chapman. „Înainte să devină cunoscută drept pictoriță expresionistă, a practicat montajul, aranjamente de obiecte pe care le găsea în apropierea casei ei din Oxfordshire. Aceste lucrări timpurii au fost bagatelizate de critici — considerate neimportante, «artizanat» — și, ca urmare, Chapman pare să-și fi pierdut credința în ele și să le fi abandonat. Însă descoperirea acestor sculpturi dovedește că nu și-a pierdut niciodată interesul pentru folosirea obiectelor găsite, naturale. Aici, le vedem utilizate împreună cu forme create cu un efect puternic.“

O selecție a sculpturilor lui Chapman este inclusă în expoziția *Sculptură și Natură* de la Tate Modern, care este deschisă până în noiembrie. Tururile Casei Fairburn se deschid pentru public în prima parte a lui 2022.

— Ce părere ai de articolul din *Sunday Times*?
Sebastian stă în picioare lângă blatul din bucătărie și trece cuțitul, cu eleganță de bucătar-șef, printr-o legătură de pătrunjel. Are un șervet de bucătărie atârnat pe umăr, iar în scrumiera de lângă el stă în echilibru o țigară aprinsă. Pare la el acasă. *Este* la el acasă.
— A fost în regulă, răspunde Becker fără nicio urmă de amabilitate.
Vrea să spună *a fost în regulă, cu excepția părții unde ai început să bați câmpii despre tablourile negre și să atribui scenarii și sensuri operei unui pictor despre care nu știi aproape nimic*. Dar își mușcă limba. Abia a ajuns acasă după un drum dus-întors de 50 de kilometri până la cel mai apropiat magazin de vinuri care nu are Tesco's Finest; când s-a întors, a găsit casa încinsă, aburi de la gătit și soția lui însărcinată râzând și bând vin cu fostul ei logodnic, domnul și stăpânul lui; nu se simte deloc amabil.
— Mie mi s-a părut bun, intervine Helena.
E lângă plită și înclină o tigaie cu o mână, iar cu cealaltă toarnă unt topit peste fileurile de limbă-de-mare.
— Credeam că avem antricot de vită, spune Becker sec.
Helena se întoarce și se uită la el cu o urmă de zâmbet pe buze. Becker ridică două sticle de Barbaresco.
— Ah! exclamă ea înclinând capul și încrețind din nas. Scuze, iubitule! M-am răzgândit. Dar e în regulă. A adus Seb niște Chablis.
Becker smucește ușa frigiderului cu mai mult avânt decât e necesar. Nici Sebastian, nici Helena nu par să bage de seamă. Își toarnă un pahar mare de vin alb și soarbe din el. E foarte bun. Trântește ușa frigiderului și de data asta îi atrage atenția Helenei, care-i aruncă o privire și clatină puțin din cap în semn de avertisment.
Există o înțelegere între ei trei, nespusă, dar constrângătoare. Să se poarte ca niște adulți, să fie civilizați. E singura cale ca să poată locui și lucra împreună, să rămână prieteni. Durerea și stricăciunile

trebuie ținute departe de suprafață, în așa fel încât la un moment dat, să dispară. Cel puțin asta-i teoria. Ciudat este că, dintre ei trei, Becker e cel căruia i se pare incomod și nerealist acest triunghi. Helena e netulburată, deprinsă poate, după o viață în care bărbații au concurat pentru afecțiunea ei, iar Sebastian — cel care pierduse — o luase în freză. Becker câștigase, deci de ce nu putea să depășească momentul?

— Mie mi s-a părut un articol bun, repetă Helena, ținând cont de public. Chestia aia despre tablourile negre a fost minunată — cum a zis? Uluitoare, bizare... e ceva ce vinde foarte bine. Și ai făcut bine că ai inclus și punctul de vedere cu Julian, Seb. E genul de poveste care-i intrigă pe oameni, nu?

Spre deosebire de flecăreala lui despre montaje, își zice Becker amărât, dar evident că ea are dreptate. Vânzările nu sunt punctul lui forte. Nu pentru vânzări e el aici.

La cină, discută despre următoarele expoziții de la Londra, o trupă pe care ea vrea s-o vadă luna viitoare la Glasgow, prieteni vechi, oameni pe care Helena și Sebastian i-au cunoscut în tinerețe. Familiile lor se știu dintotdeauna — mama Helenei a fost colegă de școală cu Emmeline. Sebastian e fermecător, Becker e politicos și tăcut; încearcă să nu scrâșnească din dinți. Helena stă între ei, acum pe post de mediator, acum pe post de grenadă de mână; poate să detensioneze o situație încordată doar cu un fluturat din mână și apoi s-o aprindă din nou cu un cuvânt, cu o privire.

Când discuția ajunge la Emmeline, Helena își pune palma pe mâna lui Sebastian.

— Sigur că-i e imposibil să discute despre asta, Seb. Ce s-a întâmplat a fost... de neimaginat. În orice caz, generația ei, clasa ei, sunt oameni care nu vorbesc, nu-i așa? Ei n-au slăbiciuni. Tu, totuși... în cazul tău e diferit.

Sebastian îi zâmbește cu afecțiune și-și trage mâna de sub palma ei, în timp ce Helena adaugă:

— Tu categoric trebuie să stai de vorbă cu cineva.

— Nu sunt convins că i-ar plăcea, răspunde el și apoi soarbe ultima gură de vin, clătinând din cap ca și cum ar alunga un gând, după care se întoarce spre Becker.
— Povestește-ne despre Eris. Nu mi-ai zis nimic despre vrăjitoarea cea rea.
Becker își ridică ochii spre tavan, iar Helena îi trage un șut pe sub masă.
— Ei, haide, Beck! Cum e?
— A fost drăguță. Puțin speriată. Și foarte singură, îmi imaginez. Casa e cam dărăpănată. Pare... golită. Mi-a părut rău de ea.
Își strecoară mâna în buzunarul blugilor și rostogolește între degete pietricica albă pe care-a luat-o din casă.
— Am luat deja foarte multe de la ea.
— Ai presat-o în legătură cu lucrările lipsă? întreabă Sebastian, evident deloc mișcat.
Chiar că-i curge gheață prin vene. Becker oftează și-și umple paharul.
— De fapt, n-avem dovezi că lipsește ceva. Douglas a zis că-și amintește că Vanessa i-a promis anumite tablouri pentru o expoziție, dar expoziția aia n-a avut loc, așa că...
— Le-a văzut! îl întrerupe Sebastian. Tata a fost pe Eris cu câteva luni înainte de data programată pentru expoziție, a văzut tablourile în studioul ei. Mi-a spus mie. A văzut tablourile și zeci de piese de ceramică, destinate expoziției ei de autor. Erau acolo — Sebastian lovește cu degetul în masă —, în studio, pregătite să plece... și în parte din motivul ăsta a fost așa de distrus când a anulat ea pe neașteptate totul.
Helena încearcă să intervină, dar Sebastian ridică mâna.
— Uite, chiar dacă a vândut în particular tablourile, pur și simplu nu e credibil să nu fi găsit nicio urmă a vreunuia dintre ele.
Becker clatină din cap.
— Nu, ai dreptate, ai perfectă dreptate, nu e credibil. Dar tot nu există nicio dovadă. N-avem nicio dovadă pentru nimic, n-avem decât...
— Cuvântul tatei.

In tăcerea înghețată care se lasă, Helena își împinge scaunul în spate. Sebastian se ridică pe jumătate, dar ea clatină din cap spre el. Așezându-se la loc, îi prinde vârfurile degetelor în mână și le strânge într-un gest de scuze.
— Spăl eu vasele, spune el.
— Știu că o să le speli, răspunde ea, împingând bărbia spre el. Voiam să fac ceai. Vrei și tu? Sau o cafea, sau...
— Whisky, zice Sebastian.
Se lasă pe spate, își întinde brațele deasupra capului și cască.
— O să vreau un whisky.
Becker se ridică să aducă o sticlă de Springbank din bufet.
— Și cum e cu *Divizia a II-a*? Când o primim înapoi? întreabă el.
Găsește sticla și se întoarce.
Sebastian ascultă doar cu jumătate de ureche; se uită la Helena cum strânge masa.
— Sebastian?
— E... ăăă... e la laboratorul ăsta privat din Londra, au cele mai bune condiții...
— Doamne Dumnezeule!
Becker trântește sticla pe masă. Helena tresare și îi aruncă o privire; apoi lasă pe blat ceașca de ceai și iese. Nici Becker, nici Sebastian nu scot un cuvânt în timp ce-i ascultă pașii pe trepte și ușa de la dormitor trântită.
Sebastian aruncă mâinile în aer.
— Le-am cerut celor de la Tate să aducă alt expert să se uite la ea, exact cum ai sugerat tu, și așa au făcut. A fost de acord cu tipul care a trimis scrisoarea, crede că osul e uman. O coastă umană. Așa că acum suntem obligați să investigăm, cel puțin până ne facem o idee cât de vechi e. N-avem de ales.
Ajung la o înțelegere: testarea merge mai departe, dar Becker o să fie acolo când e deschisă caseta. Ceea ce, apreciază Sebastian, e puțin probabil să se întâmple mai devreme de cel puțin câteva săptămâni. Nu e un caz prioritar.

— Trebuie să anunțăm asigurările, îi spune Sebastian.
— Și pe Grace Haswell, răspunde Becker.
Sebastian clatină din cap nedumerit.
— Nu-i treaba ei, Beck.
Își termină băutura și Sebastian își ia la revedere. După ce pleacă, Becker spală vasele, strânge în bucătărie și pune la loc totul, în afară de sticlă și un pahar. Își mai toarnă de băut, stinge luminile și se așază pe întuneric în fața focului care abia mai licărește.
N-a protestat în legătură cu Grace Haswell, dar acum, stând și uitându-se în tăciuni, îi susține cauza în minte. *Este* treaba ei. Dacă ai fi vorbit cu ea, dacă ai fi ascultat-o vorbind despre amprentele Vanessei, despre ADN-ul ei, despre răsuflarea ei... ai fi crezut și tu la fel.
N-a protestat pentru că nu vrea să se certe cu Sebastian, așa cum nu vrea nici s-o înstrăineze pe Grace. Vrea să mulțumească pe toată lumea. Lui nu-i curge gheață prin vene.
Asta-i esența: deja se simte vinovat și nu vrea să-și exacerbeze vinovăția. În trecut, s-a purtat urât; vrea cumva să echilibreze balanța, deși știe prea bine că n-are cum. N-are cum să dea timpul înapoi. Nu poate să se întoarcă în primele zile de facultate, când se împrietenise cu Sebastian nu pentru că-l plăcea — pe-atunci, îl considera doar una dintre multele mediocrități care aveau un nume, venite din școli publice, care populau facultățile de la Oxford —, ci pentru că știa că e băiatul lui Douglas Lennox, proprietarul galeriei unde expunea Vanessa. Nu se poate întoarce nici la momentul în care, la doar trei zile după moartea lui Douglas, o adusese pe Helena acasă și-și petrecuse după-amiaza cu ea în pat.
Și nici n-ar vrea.
Dar acum poate face ce trebuie. Poate să facă treaba pe care i-a dat-o Sebastian cât de bine e în stare; poate să aducă succes muzeului, poate să pună colecția în cea mai bună lumină, poate să onoreze opera Vanessei și amintirea mamei lui.

O să facă toate astea pentru Sebastian și pentru Grace, dar și pentru Vanessa.

Jurnalul Vanessei Chapman

Am șoareci.

Șoareci, un acoperiș găurit, podele putrezite și umezeală. Rețeaua electrică e letală și din fosa septică vine un miros urât.

Nu m-am mai simțit atât de fericită de mulți ani.

Plita funcționează, așa că stau în bucătărie și lucrez afară când pot. Pictez toată ziua — ieri, lumina a fost bună până aproape de ora 10. Am urcat pe Eris Rock — cel mai înalt punct de pe insulă. Un apus extraordinar de delicat, cerul pastel — griuri palide și alb blând la început, apoi au venit rozul și chihlimbariul amurgului care se întuneca, un portocaliu numai bun de mâncat, un galben lichefiat, aproape nuanța florii-soarelui lui Van Gogh. Abia dacă reușeam să pun vopseaua pe pânză suficient de repede. Cerul e una; marea e cu totul altă poveste. Cerul provoacă, dar marea te năucește: neliniștită, veșnic schimbătoare, cu hula profundă rotunjită, violența!

Imposibil de surprins.

***

Am tot mers pe plajă să fac studii cu marea, fără succese extraordinare. Pot distinge valul, forța unui curent, creșterea hulei, dar momentul critic e cel care-mi scapă, momentul spargerii, când toată forța aia înmagazinată e dezlănțuită, momentul acela de haos cumplit.

Imposibil.

***

A fost o furtună violentă ieri, curgea apa prin acoperiș în bucătărie și în living. Totul a făcut scurtcircuit. Acum, doar lumânări. Nu am cum să ajung pe uscat și cred că vremea rea o să dureze două până la trei zile. E înspăimântător și palpitant — am făcut schițe fără oprire. E ceva în ele, dar nu reușesc să-mi dau seama ce. De câte ori încerc să-mi dau seama, dispare.

Am fursecuri și o sticlă de whisky și destul tutun pentru două zile. Trei, dacă am grijă.

Au început lucrările la casă: întâi acoperișul, o fereastră nouă la bucătărie, ca să intre mai multă lumină. Înlocuim podeaua în dormitor, rezolvăm cu umezeala. O bucătărie

nouă, care să se potrivească. Rețeaua electrică, refăcută în toată casa.

Apoi hambarul. O fereastră largă spre sud, tocul ușii lărgit spre est — capătul ăla o să fie aproape complet deschis când e ridicată ușa, astfel că spațiul devine închis pe trei părți, lumină dinspre sud și est și multă ventilație.

O să folosesc restul banilor de la J. Dar cum casa s-a vândut mai bine decât credeam, încă îmi datorează 15 000. Am și două tablouri terminate să i le dau lui Douglas — Sud și Reflux — și încă unul cu hambarul și pădurea din spate, care însă nu e încă terminat. O să-i spun să obțină cât poate pe ele.

***

Vijelia lovește din toate părțile, amenințând să smulgă acoperișul și e imposibil să pictez afară. Îmi fac de lucru: pădurea e plină de comori — conuri și semințe, dinți și oase vechi. Și plaja e rodnică. Pietricele rotunjite superb în rozuri crepusculare și teracotă și cel mai curat alb. Meduze! Cochilii, bineînțeles, alge ruginii și cel mai senzațional verde, sticlă albastru-deschis. La reflux, poți să mergi pe fundul mării, aproape un kilometru de la mal. Mă întorc cu buzunarele dând pe dinafară.

Mă simt copleșită de idei.

Simpla întindere a peisajului — mare și cer — este reconfortantă. Aerul e atât de curat! Îi dă o cu totul altă estetică. Nu mă mai simt sufocată de platanii, casele și gardurile vii prăfuite. Nu mă mai simt împovărată de cerurile albe posomorâte din Anglia. Aici, cerul e azuriu miraculos sau cenușiu amenințător, portocaliu splendid, și piersică, și primulă.

***

Rezolv lucruri. Am fost cu mașina la Carrachan la dentist. Mi-a ajustat coroana. În după-amiaza asta mă întâlnesc cu cineva să discutăm despre un ATV, ca să-mi duc mai ușor pânzele pe deal. Omul de la magazinul din sat (Sandy?) încearcă să-mi vândă o barcă. Cred că prefer să rămân la mila fluxului — și, oricum, nu sunt sigură că m-aș simți vreodată suficient de curajoasă să folosesc o barcă: aici

curenții sunt înspăimântători. Unul dintre motivele pentru care rareori pictez pe plajă — mi-e teamă să nu mă tragă.

A venit Douglas joi, a stat tot weekendul. Mă bucur de prezența lui, dar cere mult — trup și minte. Vrea să încep să mă gândesc la o expoziție individuală — se teme că o să fiu uitată dacă stau aici... Nu sunt pregătită. Vreau să-mi acord timp să mă instalez, să mă bucur de sentimentul ăsta de entuziasm plin de viață și creativitate fără să fiu nevoită să gândesc conceptual, să planific.

A venit ieri un ziarist de la Sunday Telegraph. Ideea lui Douglas. Pentru un reportaj despre „cum trăiesc pictorii". Nu-i deloc momentul potrivit pentru mine — studioul nu e terminat și n-am nicio lucrare pe care să-mi doresc să o prezint; în niciun caz unui ziarist.

D se plânge că mă agăț prea tare de lucrările mele — crede că e vorba de încredere. Nu e. E vorba de alegere. O să-mi predau opera în fața lumii doar când mă simt pregătită, n-o să mă las grăbită, certată sau intimidată. Au trecut vremurile alea.

***

Mark zice că o să vină cu duba săptămâna viitoare, aduce roata de olărit veche a lui Frances.

***

Am adus 20 kg de argilă celulozică de la Carrachan. Încă se scurge apa prin acoperiș, a venit omul ieri, cere 2 000 de lire ca să repare!

J nu-mi răspunde la scrisori. Va trebui să mă duc în sud să storc banii de la nemernic. Habar n-am de ce-i așa zgârcit, Celia e putred de bogată — asta-i place cel mai tare la ea.

***

Studioul gata în sfârșit. Ieri am aprins prima dată cuptorul!

***

Lucrez cel puțin din zori până în amurg, de multe ori până târziu în noapte. Abia mai am noțiunea timpului, abia dacă mănânc, abia dacă scriu. Sunt absorbită, simt că n-am nevoie de nimic altceva. Lucrul cu ceramica e o bucurie. Nici urmă din anxietatea pe care o simt când pictez — cu lutul, ai o libertate incredibilă: nimic nu e stabilit, nimic nu e decis, nimic nu e terminat până nu e ars. Lucrez aproape

numai la roată — piese înalte, elegante, cu gâturi lungi și subțiri. Experimentez cu culori. Mutarea aici mi-a deschis o nouă paletă: respir un aer care este rece, și curat, și cristalin: pare alb, și uneori albastru sau violet. Mi-l imaginez ca pe niște ace în plămâni (pare violent, dar nu e). Dispoziția mea pare mai veselă și încep să găsesc o fluiditate care-mi lipsea până acum.

***

D mi-a trimis articolul din Sunday Tel. O poză frumoasă făcută din vârful stâncii, alta cu mine, în studio, încruntată. Sunt descrisă drept atrăgătoare într-un mod întunecat, iritabilă, morocănoasă, necomunicativă. Nu mare lucru despre lucrări. (D zice că e vina mea, pentru că sunt atât de zgârcită.) Citate de la „prieteni" (care prieteni???) despre cum mă obsedează munca, despre cum n-am niciodată timp de altceva (de ex. căsnicia mea), sunt încăpățânată, obsesivă. Toate mizeriile obișnuite care se spun despre femeile care nu se dăruiesc trup și suflet familiei, adică tristeții domestice. La sfârșit e un rând care zice că am fost „hotărâtoare pentru destrămarea căsniciei lui Mark Brice". Nedrept și neadevărat. Pun pariu că e de la Isobel, javra aia răzbunătoare.

Nu m-am mai simțit atât de iritată de când am ajuns aici. L-am sunat pe D și i-am zis că e ultima dată când mai stau de vorbă cu un nenorocit de ziarist. După aceea, am urcat dealul până în vârful stâncii și m-am uitat la mare, la insule, m-am întors și am văzut că venise fluxul. Eram izolată de lume, n-aveam unde să mă duc și nu era nimeni care să mă sâcâie. Am dat fuga înapoi în studio, mi-am scos toate din minte și am fost din nou senină.

Acum, în bucătărie, după lăsarea întunericului, tânjesc să creez ceva care să transmită senzația aceea de ruptură de restul. Cum s-o surprinzi? Sentimentul de desprindere — curată, fără dureri și eliberatoare.

***

Scrie J, furios că trebuia să-mi spăl eu rufele murdare în ziare???? Amenință că vine aici. Am aruncat scrisoarea la gunoi și m-am întors în studio, am lucrat toată ziua, o dată nu m-am gândit la el.

****

Aici întunericul se lasă brusc, total, neomenesc. Cu pâcla asta, nu e deloc lumină, cu excepția razei de la farul de pe Sheepshead, la fiecare 23 de secunde.

****

În unele zile, soarele abia dacă răsare.

****

Nici lumină, nici umbră, și totuși constat că sunt disperată să pictez.

****

Acum ceva vreme (două sau trei zile?), m-am dus în punctul meu sudic să termin tabloul cu Sheepshead. O vreme ciudată: era senin când am plecat acasă, dar până m-am instalat, cerul era de un galben ciudat — ca gazul în atmosferă — și marea era nemișcată: neagră și înspăimântătoare. Parcă era sfârșitul lumii! Am început o pânză nouă și am pictat cu un sentiment de urgență pe care nu-l pot explica, doar că întunericul și spaima păreau să mă atragă și să mă mănânce.

Acum, pânza — terminată în câteva ore — e în camera de oaspeți și nu prea vreau să mă uit la ea. E o prezență care te bântuie, neliniștitoare. Un tablou negru.

15

Ținând lejer țigara între buze, Becker își freacă mâinile ca să se încălzească. Stă sprijinit de balustrada pasarelei, iar apa de sub ea e acoperită cu un strat subțire de gheață. E amețit. Un tablou negru! Și n-avea legătură cu cancerul, cu Julian Chapman sau ce-a mai inventat Sebastian, e un tablou cu marea. Marea imposibilă! Vanessa găsise o cale s-o picteze.

Și-a petrecut mare parte din noapte citind primul carnet, desfătându-se cu el, fără să se grăbească, luându-și notițe. Vanessa pomenește oasele o singură dată — *pădurea e plină de comori... dinți și oase vechi...* De ce oase vechi? Știa ea că sunt vechi? Sau e doar o figură de stil? Oasele sunt întotdeauna vechi, nu? Fapt este că s-ar putea să fi găsit coasta într-una dintre aceste prime vânători prin păduri, chiar când a venit pe insulă, acum mai mult de 20 de ani. Puteau să fi zăcut prin studio mulți ani până să le găsească o întrebuințare.

(Se întreabă, în treacăt, ce-i cu dinții. Ce fel de dinți? Cu siguranță *ăia* n-aveau cum să fie umani, nu? În definitiv, nu trebuie să fii expert antropolog ca să recunoști niște dinți de om.)

În orice caz, problema osului e irelevantă acum, nu? Experții l-au declarat uman și urmează să fie testat. Nu mai are ce face.

Când termină țigara, urcă spre clădirea principală și intră, ca de obicei, prin spate. Imediat ce cotește pe coridor, vede că ușa de la biroul lui e întredeschisă. Grăbește pasul, cu pumnii strânși și dând pe dinafară de indignare: da, casa e a lui Sebastian, dar cu siguranță are și el dreptul la puțină intimitate în spațiul lui de lucru. Împinge ușa cu putere, dornic să provoace o reacție.

Din cealaltă parte a biroului, Lady Emmeline ridică privirea calmă spre el. Pe birou sunt întinse foi de hârtie acoperite în creion subțire și cerneală albastră — conținutul dosarului pe care l-a adus din Eris.

— Ai de gând să le expui? întreabă ea.

— Aăă… unele dintre ele, da. N-am avut încă timp să citesc tot. Sunt multe de văzut și am…

Ea ridică mâna ca să-l reducă la tăcere, cu o expresie îndurerată; își închide strâns pleoapele o clipă.

— Ce ți se pare ție atât de interesant la doamna Chapman? îl întreabă, întorcându-se puțin, astfel că fața ei e ascunsă. Te duce cu gândul la mama ta, Sebastian, așa e?

Se întoarce din nou spre el, foarte încet, iar buzele îi dezgolesc dinții.

— Și ea a murit de cancer, nu?

— Ah… da, așa e.

Becker se bâlbâie puțin.

— Când eram mic…

— Și ea era tot curvă?

Becker tace uluit. Emmeline ocolește biroul și se îndreaptă spre ușă, fără să-și mute privirea de la el.

— Dacă în cursul activității tale de curator aici hotărăști să mă umilești, o să mă asigur că o să plătești, domnule Becker. Ai înțeles? Și dacă tu crezi că o femeie în vârstă ca mine e incapabilă să-ți facă rău, te asigur că greșești.

Trece pe lângă el, cu un iz de L'Air du Temps și sunetul tocurilor care țăcănesc pe dalele de marmură. Câteva clipe, Becker nu e în stare să se miște.

Are senzația că a fost plesnit; îi e rușine să-și dea seama că aproape că-i dau lacrimile. Închide ușa, se duce cu pas grăbit la birou și își pune palmele pe tăblie, constatând că răsuflarea îi devine dureros de greoaie. Întinde mâna și ia scrisoarea la care se uita Emmeline când intrase el; întoarce pagina spre el ca s-o poată citi.

Noiembrie 1999

Vanessa,

De la ultima ta vizită, mi-e greu să mă gândesc la altceva în afară de tine. În clipa asta mi-aș lăsa soția și fiul să piară într-o casă în flăcări dacă așa te-aș putea avea din nou, dacă aș putea petrece cu tine noaptea sau măcar o oră. Nu mă gândesc decât la gura ta delicioasă, la păsărica ta încântătoare.

Trebuie să te văd.

Douglas

Becker simte cum i se încinge fața. Se trage de guler, stânjenit, ca și cum ar împărtăși acum un secret murdar cu Emmeline. Ocolește biroul, se așază și începe să adune hârtiile pe care le-a împrăștiat ea, punându-le într-o oarecare ordine. Le pune la loc în dosar, zărește scrisori de la Vanessa către buna ei prietenă Frances Levy, o alta de la un potențial cumpărător, o schiță brută a studioului și un bilet, pe hârtie cu antetul galeriei Glasgow Modern a lui Douglas Lennox, cu scrisul lui de mână ascuțit.

Ar trebui să-ți tai naibii gâtul pentru ce mi-ai făcut.

Stă întins în pat în spatele Helenei, cu mâna dreaptă pe șoldul ei și buzele apăsate pe ceafa ei. Miroase a copt, *aproape prea copt,* își zice el și zâmbește în întuneric. Helena ridică o mână și o pune peste piciorul lui, zgâriindu-i ușor coapsa cu unghiile.
— Am găsit-o pe Emmeline la mine în birou azi-dimineață, spune el.
— Ce?
— A făcut-o curvă pe mama.
— *Ce?*
Helena se dezlipește de el, răsucindu-se și proptindu-se într-un cot.
Becker se strâmbă.
— De fapt, nu-i *chiar* corect. A făcut-o curvă pe Vanessa și apoi a întrebat dacă și mama era curvă.
Helena clatină din cap, fără să-i vină să creadă.
— Beck, e oribil. E... Sincer, cred că începe s-o ia razna.
Becker se întoarce pe spate.
— Nu știu. Când am ajuns, se uita prin hârtiile pe care le-am primit de la Grace Haswell. Găsise o scrisoare de la Douglas către Vanessa. Era... *explicită.*
— Pe bune? Cât de explicită? întreabă Helena în șoaptă și-și pune un picior peste el.
Când el izbucnește în râs, ea se întinde la loc și-și dă părul deoparte, ca să-și poată lăsa capul pe umărul lui.
— N-are cum să fi fost o lectură plăcută, dar nu se pune problema că nu știa. Douglas nu era discret. Și Vanessa n-a fost singura — era monstruos de necredincios.
— Presupun că ar trebui să ne pară rău pentru ea. Toată povestea trebuie să fie umilitoare, remarcă Becker.
— Păi, poate, șoptește Helena. Dar nu-i vina ta, nu? Sau a maică-tii.
— Nu, deloc.
Becker se uită la crăpătura din tavan care începe în colțul cel mai îndepărtat și căreia îi urmărește traseul ca o pânză de păianjen spre mijlocul camerei încă de când s-a mutat în căsuță, acum trei ani. Ar trebui să facă

ceva, își zice, să aducă pe cineva să arunce o privire. Dacă o lasă prea mult, o să cadă toată casa peste ei.

— Așa a fost Emmeline dintotdeauna? întreabă el, dar Helena nu răspunde; se foiește în brațele lui, cu respirația tot mai lentă, mai adâncă, pe măsură ce adoarme.

Becker rămâne multă vreme treaz, ascultându-i răsuflarea ușoară, privind crăpătura din tavan și rugându-se să nu se prăbușească acoperișul.

17

Grace stă la masa din bucătărie cu un morman de corespondență în față. E aproape 2 dimineața; ceaiul făcut în urmă cu o oră a rămas în ceainic, rece și amărui. Într-o oră vine fluxul și o să se ducă la culcare, dar deocamdată continuă să lucreze, citind, cântărind, sortând totul în mici teancuri ordonate.

Ferestrele zăngănesc, iar ea ridică privirea. E beznă, dar își dă seama că se strică vremea. Își pune în minte să închidă obloanele pe partea dinspre sud a casei — care duce greul vântului — și să se asigure că ușile studioului sunt încuiate.

Își trage o pătură pe umeri și se întoarce la scrisoarea din fața ei. E o scrisoare de la Vanessa către Frances Levy, o prietenă pictoriță, și face parte din teancul de corespondență pe care i l-a dat fiica ei, Leah, după ce Frances a murit de Covid anul trecut. Grace așază scrisorile în ordine, stabilind cronologia replicilor, o conversație care a durat 25 de ani și se referă aproape în întregime la arta creată de cele două — Frances în Cornwall și Vanessa în Oxfordshire și aici, pe Eris.

VANESSA: *Vopseaua e ce trebuie! De când mi-am rupt încheietura, am senzația că sunt mult mai conștientă de materialitatea vopselei. Îmi place sentimentul că mă mut într-un spațiu mai sculptural pe pânză. Uneori mă întreb dacă toată schimbarea, metamorfoza asta constantă, face opera să pară incoerentă.*

FRANCES: *Dezvoltarea unui limbaj estetic, așa cum un scriitor își cultivă o voce — nu spre asta tindem? Mișcarea ta dinspre figurație către abstracție și înapoi face parte din limbajul tău și e normal că trebuie să se transforme uneori, trebuie să se dezvolte — în definitiv, toți trebuie să ne schimbăm dacă e să rămânem relevanți.*

VANESSA: *Nu-mi bat capul cu relevanța. Nu mă interesează tablouri cu paturi nefăcute și rechini tăiați pe din două! Dar tot mă schimb, ca nisipurile. Cred că ceea ce faci trebuie să fie influențat de locul unde îl faci, de cum îl faci și cu ce. Mă trezesc în fiecare zi și sunt*

încântată să flu aici — cu marea care mă izolează de uscat —, să vorbesc limba naturii și a mareei, nu a politicii sau a societății omenești.

Grace scrâșnește din dinți. Scrisorile sunt în ceea ce crede că e „vocea artistică" a Vanessei cea pretențioasă, folosită ca să-i impresioneze pe oamenii pe care-i considera superiori pe scara socială, cea pe care n-o folosea niciodată cu Grace. Cea mai mare parte a corespondenței cu Frances i se pare fie derutantă, fie banală. Cum puteau să se ia așa de în serios? Pictau, pentru numele lui Dumnezeu, nu vindecau cancerul! Și totuși își imaginează că lui Becker o să i se pară încântătoare, așa că pune scrisorile despre artă în teancul pentru Fairburn. Pe altele, în care își face loc viața — aventuri amoroase, prietenii, inamiciții —, le pune într-un teanc separat, „privat".

FRANCES: *A venit Dora pe la mine. Iar s-a despărțit de Mark. Era foarte tulburată, m-a implorat să intervin în numele ei — să-ți cer să termini cu Mark. I-am spus că n-am niciun control asupra ta! Dar o să zic ceva: dacă Mark nu e important pentru tine (ca iubit, vreau să zic, știu că e important ca prieten), pune-i capăt. Nu continua sau lasă-l să se întoarcă la tine. Femeia e distrusă. A fost urât și trist s-o văd. Copilul are doar opt luni — mi-e teamă că Dora nu face față.*

VANESSA: *Frances, știi că povestea asta cu Mark nu e vina mea. I-am tot pus capăt (i-am mai pus capăt o dată), și el tot se întoarce. Îmi pare rău pentru Dora. Îmi pare rău că e rănită. Dar cred că problema ei e cu Mark, nu cu mine. E groaznic să mă gândesc la ea cum se chinuie cu copilul — nici nu-mi pot închipui cum e, întotdeauna am fost recunoscătoare că n-am putut să rămân însărcinată când a vrut Julian. Mi s-a părut dintotdeauna că familia e antiteza libertății.*

Când i-a dat Leah scrisorile, Grace a fost surprinsă — nu voia să păstreze corespondența maică-sii? Le-a pus deoparte, gândindu-se că probabil Leah s-a pripit, cum fac oamenii îndurerați, că s-ar putea să se răzgândească și să le ceară înapoi, dar nu s-a întâmplat. Citindu-le acum, crede că înțelege de ce. Leah e pomenită rareori

și, atunci când se întâmplă, e doar un post-scriptum. Sau mai rău.

FRANCES: *Greșești în legătură cu familia! Categoric poți să fli mamă și să fli și liberă. Și să și lucrezi! Uită-te la Hepworth. (Deși, dacă e să fiu sinceră, uneori mă întreb de ce am continuat. Un copil e suficient! De ce să împarți atât de mult dragostea?)*

Leah e cea mai mică dintre cei trei copii ai lui Frances.

Grace pune scrisoarea în teancul „privat", observând numele ei menționat spre sfârșit; ia din nou foaia.

FRANCES: *G e acolo tot timpul? Trebuie să ai grijă, V, știi că ai tendința să atragi paraziți. Îmi închipui că îi pari foarte fascinantă. Viața ei trebuie să fie cât se poate de plictisitoare — împarte la nesfârșit antibiotice și mustră oamenii că fumează și beau prea mult. Ce nefericit! Presupun că ar trebui să ne pară rău pentru ea.*

Grace încleștează pumnul și mototolește foaia. Într-un acces de iritare, o netezește din nou, apăsând-o cu podul palmei pe lemn. E o prostie să se lase scoasă din sărite așa, și totuși... *împarte antibiotice*! E de râs. Da, erau și răceli și tuse, dar a fost și un pescar care a putut să-și mai folosească mâna dreaptă doar datorită talentului și gândirii rapide a lui Grace, a fost o fetiță de trei ani care a venit la cabinet să facă vaccinul ROR și a plecat cu trimitere la un nefrolog. Dacă n-ar fi fost Grace, forma ei rară de cancer ar fi rămas probabil nediagnosticată alte câteva luni; ar fi putut să nu fie identificată la timp. Fetița s-a măritat anul trecut și așteaptă acum un copil. *Ea* e moștenirea lui Grace — Frances ce a lăsat în urma ei? Oale de lut?

Trece la următoarea scrisoare din serie și, în timp ce citește, în ochi îi apar lacrimi strălucitoare.

VANESSA: *Nu cred că e cazul să-ți pară rău pentru G. Are o viață adevărată, un serviciu adevărat! E stabilă, conectată cu comunitatea asta într-un fel în care eu n-o să flu niciodată. O invidiez pentru asta. Lumea se bazează pe Grace. Eu mă bazez pe ea! Nu e o profitoare. E o prietenă bună. Mă încântă lipsa ei de*

interes pentru lumea artistică — crede că nu-s decât prostii pretențioase și are (în mare măsură) dreptate. Ne împăcăm foarte bine și dacă (sau când) am nevoie să fiu singură, îi spun. Nu e niciodată vreo problemă.

Cu inima plină de mândrie, Grace pune scrisoarea deasupra teancului pe care vrea să-l citească Becker. O să vadă cum o iubea Vanessa, o să vadă că e o parte esențială a poveștii ei. După o clipă de ezitare, scoate scrisoarea în care Frances vorbește despre copiii ei și o adaugă în teancul pentru Becker.

Mai e o serie de scrisori gata de sortat, scrisorile Carlisle, cum le spune ea, dar nu le poate face față încă, așa că își îndreaptă atenția spre fotografii.

Pe majoritatea e bucuroasă să le dea: cele mai multe sunt fotografii făcute de Vanessa cu insula. Deși nu-i plăcea să picteze după ele, i se păreau utile ca puncte de referință sau ca să-i aducă aminte cum cădea lumina la un moment dat, într-un anumită zi.

Câteva sunt de când stătea în Oxfordshire — la petreceri, cele mai multe, cu grupuri de oameni îmbrăcați elegant ținând pahare de băutură în grădini — și câteva instantanee făcute aici, în Eris: Frances, Mark și câțiva alți prieteni „artiști", una nefericită cu Grace care stă țeapănă pe o băncuță cu fața spre nisipuri, una cu Douglas și Emmeline Lennox, datată 1999.

Cei doi sunt bronzați și eleganți în poză, amândoi cu ochelari de soare, fumând, sprijiniți de capota Aston Martinului lui Douglas. Între ei se află o pușcă. Grace parcă-și aduce aminte că se duceau undeva, la vânătoare. Lui Emmeline îi plăcea să tragă cu arma; într-o după-amiază s-a dus pe insulă și s-a întors cu doi iepuri, pentru un *cacciatore*. I-a jupuit singură.

În timp ce Vanessa îi arăta lui Douglas la ce lucrează, Grace a ajutat-o să facă tocana, a tocat ceapa, țelina și morcovii și a ascultat-o plângându-se de personalul ei și de excursioniștii care hoinăreau pe moșia lor. Weekendul trecut, i-a spus ea lui Grace, împușcase un câine care speria vacile.

— Ce îngrozitor! a comentat Grace.

Emmeline și-a lăsat în jos colțurile gurii.

— Excursioniști, a zis ea ridicând din umeri. I-au dat drumul din lesă.

Den, își aduce aminte Grace. *I-au dat drumul den lesă.*

— Aveau un copil cu ei. A plâns de nu se mai oprea. O agitație înfiorătoare. De parcă o împușcasem pe maică-sa.

Grace o displăcuse profund. Își aduce aminte cum curăța cartofii, cu încheieturile degetelor înroșite și zgâriate și ține minte ce plăcere i-a făcut să se gândească în clipa aceea că probabil Vanessa nu-i arăta lui Douglas la ce lucra.

Ia poza și se uită la ea din nou, mijind ochii și cercetând expresia lui Emmeline, linia fermă a gurii, bărbia ridicată. Își aduce aminte consternarea de pe fața ei când Douglas și Vanessa au venit de la studio: întârziaseră la cină, aveau hainele vraiște și duhneau a sex. Grace ține minte cum sentimentul ei de plăcere se mistuise ca un fum.

Se trezește înainte de 9 și trage draperia ca să intre lumina. Fereastra e împroșcată de picături de ploaie, cerul întunecat e presărat cu nori. Deschide geamul, se apleacă în afară și simte gust de sare pe limbă. Dealul lucește de ferigi arămii umede; verdele închis, discret, al pădurii e o invitație.

Se îmbracă repede și iese din casă înainte să se răzgândească. S-a îngrășat, și-a ieșit din formă în ultimul an, trebuie să pună capăt descompunerii. Ca să stea aici, pe insulă, de una singură, are nevoie de o anumită formă fizică.

Fluxul se retrage, iar apa din golf e rugoasă ca o tencuială scămoșată. În celălalt capăt al drumului de pe istm zărește o siluetă. De la distanța asta, nu-și dă seama cine e, dar pare să ducă ceva, poate o găleată? Un culegător de midii.

Întoarce spatele spre mare și urcă dealul, alarmată de cât de repede rămâne fără suflare. N-a fost niciodată subțire, dar a fost întotdeauna puternică: mâini de

măcelar, i-a zis odată un bărbat, picioare zdravene cât să pornească un avion. Panta către pădure e abruptă, dar pe vremuri mergea împreună cu Vanessa — mai înaltă și mai zveltă, cu picioare mult mai lungi — și ținea pasul. Acum se oprește cam la fiecare 20 de pași, răsuflând greu și cu transpirația șiroindu-i între sâni și pe șale.

În vârful dealului e studioul și apoi un pâlc mic de copaci, iar dincolo de ei, o altă pantă mai lină spre desiș. Pădurea e lăsată neîngrijită și e lipsită de soare ca o peșteră, și mai e și rece, cu un miros înțepător de frunze mucegăite. Odată ce intri în îmbrățișarea ei, zgomotul mării e atenuat; nu auzi decât scârțâitul de rău-augur al pinilor bătrâni și țipătul pescărușilor.

Păstrând ritmul, Grace merge pe cărarea care șerpuiește spre nord, către inima pădurii, și apoi face o întoarcere în unghi ascuțit din nou spre sud-vest, începând iar să urce. Tocmai a cotit când vede cu coada ochiului o străfulgerare colorată, un roșu-aprins. Îi stă sufletul, iar pulsul îi crește până la cer. Nu-i nimic, nu-i nimeni. E o cutie de Cola. Pentru numele lui Dumnezeu! Scrâșnește din dinți și se duce s-o ia. De obicei, excursioniștii strâng în urma lor, dar nu întotdeauna. Uneori vin și copii, care trag pe nas lipici sau gaze sau pe ce mai reușesc ei să pună mâna. Nu se întâmplă prea des iarna.

Ia cutia cu ea spre capătul dinspre apus al pădurii, unde cândva cărarea făcea un ocol brusc printre două trunchiuri enorme, copaci doborâți într-o furtună acum aproape 30 de ani. Buturugile au putrezit în cele din urmă, însă partea asta de pădure încă pare diferită: o deschizătură în frunziș lasă să intre lumina, astfel că aici cresc plante mai micuțe, ulmi de munte, ilice și păducelul neprimitor, cu fructele lucind ca niște picături de sânge. Sub picioarele ei, pământul e tare și neumblat. Grace își târăște picioarele prin frunze; se așază pe vine și-și apasă mâinile pe solul rece, trecându-și degetele peste pământ. Izul de umezeală al desișului răscolește ceva în ea, o amintire dintr-o excursie cu cortul, despre dormitul sub cerul liber. O altă viață.

Cu oarecare dificultate, se îndreaptă și se întoarce, coborând grăbit dealul spre casă. Abia după ce trece de studio vede pe cineva care stă pe băncuța cu vedere spre nisipuri — culegătorul de midii. Un copil care poartă o canadiană reflectorizantă și are o găleată albastră la picioare.

— Bună? strigă ea șovăitor.

N-are nicio dorință să aibă de-a face cu un copil rătăcit. Dar silueta se întoarce, iar ea își dă seama ușurată că nu e copil, e Marguerite, pe a cărei față ridată se întinde un zâmbet. Se dă jos de pe bancă și-și ridică găleata.

— Bun'!

Poartă sarafan și cizme de cauciuc, iar canadiana reflectorizantă îi copleșește cu totul silueta subțirică.

— Vrei și tu? o întreabă cu ochii mari, plini de așteptări.

— Ah, nu, răspunde Grace clătinând din cap. Eu nu, mulțumesc.

— Nu-ți plac?

Grace clatină iar din cap. Îi plac midiile, dar s-ar gândi de două ori înainte să mănânce ceva cules pe lângă mal; nu trece zi să nu citești o știre despre companiile de apă care deversează ape reziduale în mare.

— Dar ce haină ochioasă ai tu! zice Grace, iar Marguerite chicotește. Doar că nu pare prea călduroasă.

Marguerite clatină din cap și se uită pe sub gene, ca și cum ar fi fost prinsă făcând ceva ce nu trebuie.

— Nu intri să bem o cafea? întreabă Grace, iar bătrâna încuviințează și zâmbește din nou, după care vine în grabă lângă ea și pornesc spre casă.

Marguerite are peste 70 de ani, dar, spre deosebire de Grace, rămâne vânoasă și agilă, cu antebrațele bronzate, suple și musculoase. Lasă găleata în fața ușii și-și scoate cizmele de cauciuc, intrând în casă cu șosetele ude. Privirea i se luminează când vede masa încărcată cu hârtii; după câteva încercări s-o împiedice să le ia în mână și să le pună în locul greșit, Grace renunță. Face cafea în timp ce Marguerite se minunează

la schițe și fotografii vechi, zâmbind larg la Grace de câte ori recunoaște ceva sau pe cineva.

Brusc, se oprește și se uită la Grace cu o expresie gravă.

— E un bărbat în port, spune ea solemn. Te urmărește.

Afară, în port? Grace se duce la fereastră și ia binoclul de pe pervaz.

— Acum?

Nu-i nicio mașină parcată lângă zid și nu vede pe absolut nimeni.

— *Non, non, il y a deux jours.*

— În engleză, Marguerite, spune Grace și lasă jos binoclul. Altfel, nu te înțeleg.

— Nu azi, răspunde femeia clătinând din cap. Sunt două zile, poate trei, patru, cinci. Un bărbat. Se uita, aștepta.

Grace încuviințează.

— E în regulă, era cineva care trebuia să stea de vorbă cu mine.

Probabil că se referă la Becker, deși poate că nu. De mulți ani tot alunecă înspre demență, la început a fost un declin ușor, dar e tot mai rapid — și aproape doi ani de izolare determinată de carantină sigur n-au fost de ajutor; e înspăimântată de străini, iar amintirile ei sunt amestecate, personaje dintr-o viață ivindu-se în alta.

— N-ai de ce să-ți faci griji din cauza lui, o liniștește Grace. A venit să mă vadă pe mine, dar a plecat.

— Se întoarce?

— Da, poate...

— Ah!

Marguerite are lacrimi în ochi și își răsucește nervos câteva șuvițe.

— E-n regulă, Marguerite, spune Grace și se așază lângă ea. Nu-i un om rău. Nu trebuie să-ți fie frică de el. Nu trebuie să-ți fie frică deloc.

— Da, răspunde Marguerite dând din cap. Da, da.

— Nu e... nu e Stuart. Stuart nu se mai întoarce.

— Nu.

Lacrimile i se scurg pe obraji; le șterge cu vârful degetelor.
— Dar poate că da? *On ne sait jamais*. Nu poți să știi niciodată.
Grace îi ia mâna și o strânge.
— Ba știm, nu-i așa? Ți-am zis. Nu se mai întoarce.
Stuart e soțul lui Marguerite; e plecat de peste 20 de ani și ea încă e îngrozită de el.
— Ei, hai, uită-te la pozele astea, haide!
Grace împinge spre ea o cutie de pantofi plină cu fotografii nesortate.
— Uită-te la astea până fac eu cafeaua.
Marguerite face ce i-a zis, bombănind încet pentru ea, poate în franceză, Grace nu poate distinge niciun cuvânt. Face o cafea neagră tare — știe cum îi place lui Marguerite — și pune o cană și un bol cu zahăr pe masă, privind-o amuzată cum toarnă zahăr în băutură, *una, două, trei*...
— E de-ajuns, zice Grace, râzând când oprește mâna bătrânei.
Marguerite chicotește, suflă în cafea înainte să guste și apoi zâmbește.
— Bună. Foarte bună.
Mai ia o gură, își leagănă picioarele sub scaun, privește în jur, apoi își înclină capul într-o parte, ca o vulpe care își ascultă prada.
— Unde e prietenul tău?
— Prietenul meu? Te referi la Vanessa?
— Da, încuviințează Marguerite. Unde e?
— Era *prietena* și a murit, Marguerite, acum ceva vreme, ții minte? Ai fost la înmormântare.
Zâmbetul se șterge de pe chipul femeii.
— Era foarte bolnavă, de multă vreme, și după aia a murit.
— *Ah, non*!
Vanessa avea întotdeauna timp pentru Marguerite, se purta frumos cu ea, fără să-i încalce niciodată

intimitatea. Unul dintre darurile Vanessei, știa să le dea oamenilor ce aveau nevoie.

Marguerite e din nou înlăcrimată, iar de data asta tentativele lui Grace de-a o distrage cu poze și schițe n-au succes.

— Dar unde e prietenul tău? întreabă din nou încruntată.

Așa se întâmplă. Întotdeauna există altă întrebare, alt prieten, alt bărbat, altceva sau altcineva de care să-i fie frică. Și după o clipă rămâne uitat.

Când Grace se oferă s-o ducă pe drumul de pe istm cu mașina, Marguerite obiectează.

— Face bine, spune ea rânjind și mimând mersul pe jos. Mă ține tânără.

Dintele din față, un implant de porțelan în locul celui pe care l-a pierdut cu un an în urmă, e pătat de nicotină și cafea, dându-i un aer neglijent.

— Mulțumesc, mulțumesc! intonează ea și o pupă pe Grace pe ambii obraji. Mulțumesc, mulțumesc, mulțumesc!

Și pleacă legănând găleata pe cărarea către mare, rostind mulțumiri în vânt.

Întoarsă în bucătărie, Grace pune din nou în ordine teancurile de scrisori și fotografii; aruncă o privire rapidă printre pozele din cutia de pantofi, majoritatea e puțin probabil să intereseze pe cineva. Becker e binevenit să le ia.

În sfârșit, își îndreaptă atenția spre scrisorile Carlisle: cele pe care și le-au scris Vanessa și ea într-o perioadă de un an și jumătate când Grace a plecat de pe insulă și a ținut locul cuiva în nordul Angliei, în anul de după dispariția lui Julian Chapman.

Sunt greu de citit.

Ianuarie 2003

Dragă Vanessa,

Nu susțin că înțeleg ce simți, evident că nu. Cum aș putea? Nu pretind că înțeleg cum poți petrece ore în șir descriindu-mi greșelile lui, infidelitățile, manipulările, amăgirile și apoi să-l primești așa cum ai făcut în casa

noastră, să te culci cu el, să faci planuri de călătorie cu el în Maroc sau la Veneția sau unde aveai tu de gând să fugi. Dar acum nu mai contează, nu-i așa?

Nimic din toate astea nu mai contează acum, nu-mi pasă decât de tine și de fericirea ta. Știi că te iubesc mult, că aș face orice pentru tine, și asta include și să te las în pace, dacă tot asta vrei. Dar mă îngrijorează foarte tare că ești singură, știu cât de tare te sperii. Dacă ai nevoie de mine, dă-mi un semn și mă întorc la Eris și la tine.

Cu dragoste, întotdeauna,

Grace

Când citește, Grace e uluită că reușise să pară atât de rațională, atât de resemnată. Când citește răspunsul Vanessei, parcă i s-ar deschide o rană în piept, o deschizătură căscată prin care intră vântul șuierând dureros.

Nu știu cum să răspund la scrisoarea ta altfel decât spunând că nu vreau să te întorci pe Eris. Știi lucruri pe care n-ar trebui să le știi și nu sunt sigură că știu cum să fiu din nou lângă tine. Sper că înțelegi ce vreau să spun.

Mai e, dar Grace nu suportă să citească mai departe. Dă pagina și ia altă scrisoare, una care poartă doar câteva cuvinte.

Am nevoie de tine. Te rog, vino.

Mai sunt și bilete de după aceea, mici liste de cumpărături lăsate de Vanessa, cereri pentru paracetamol, whisky, portocale, țigări; uneori, mici schițe, cu priveliștea de la fereastra bucătăriei, nori, o idee pentru o vază, desene amuzante cu foci care stau la soare pe plajă, curbate ca niște croasante și cu înotătoarele ridicate într-un salut vesel.

Uitându-se acum la bucățelele de hârtie, Grace e recunoscătoare pentru eul ei mai tânăr, cel care știa să nu arunce nimic, să păstreze toate hârtiuțele, să prețuiască orice cuvânt pe care-l scria Vanessa. Spre sfârșit nu mai desena deloc, iar bilețelele ei deveniseră sporadice, de multe ori de neînțeles. Le lipea pe frigider

sau pur și simplu le arunca pe podea, ca să le culeagă Grace, fâșiuțe de hârtie cu un scris înghesuit, abia lizibil:

te rog ajută-mă te rog ajută-mă grace te rog ajută-mă

Jurnalul Vanessei Chapman

M-am gândit la ce-a zis Frances cu ani în urmă, despre încețoșarea granițelor dintre abstracție și reprezentare — credeam că nu e deloc subtilă, ba chiar e clișeistă, dar într-un fel, are dreptate — asta e ce caut. Să fiu descătușată. Poate nu să încețoșez, ci să dizolv granițele — dintre abstracție și figurație, între organic și anorganic, banal și anormal.

Așa. Lucrez la crearea unui obiect nou — un recipient — făcut din unele dintre cioburile de ceramică. Bucățile nu provin din același obiect spart, creez ceva nou, neregulat, <u>anormal</u> — un bol, dar nu e bol, o vază, dar nu e vază. Mă gândesc să suspend obiecte găsite deasupra, astfel încât să aibă o relație directă cu recipientul, dar să nu fie conținute de el. Mă îndrept spre un fel de sculptură, cred. Greu de explicat, dar încep să-l văd. Fac o grămadă de schițe.

***

Formele suspendate vor fi statice, pot fi văzute și apreciate și interpretate din diferite unghiuri, astfel că forma întregului se schimbă.

Spațiul dintre obiecte e la fel de important ca și obiectele în sine, umbra la fel de importantă ca lumina.

Mi-a venit ideea să închid totul în sticlă??? Dar nu sunt hotărâtă: îmi place distanța pe care o creează asta, dar mă tem că o să fie și o pierdere de apropiere? O pierdere de legătură?

Dar cu cine mă leg, în definitiv? N-am niciun plan să expun nimic. Cine să expună pentru mine?

Am închis toate ușile, a venit fluxul.

***

Divizia *e completă.*

Am luat vineri sticlă de la geamgiu și am asamblat ieri totul. A durat mult să aranjez toate piesele exact cum trebuie, a fost cu agitație și dificil. Dar de data asta mi-a plăcut foarte mult procesul, a părut mai degrabă creație decât simplă reparație.

Mi-a plăcut mult să cântăresc fiecare obiect în mână, să-l simt cum trage de filament, să apreciez masa unui obiect în relație cu un altul.

Când am terminat era foarte târziu și, odată ce a fost totul gata și sticla pusă, am făcut un pas în spate și m-am trezit întorcându-mă într-o parte, ca și cum aș fi zis „Ei bine? Ce crezi?" Și nu era nimeni acolo. Nici Julian, nici Douglas, nici Frances, nici Grace. Nici măcar luna! Doar o insulă întreagă cufundată în beznă. Am fost foarte tristă.

Am coborât în casă și am băut de una singură o sticlă întreagă de vin, de consolare/celebrare.

Măcar îmi place lucrarea — tot ce-am făcut în ultima vreme mi s-a părut un eșec. Deci progres! Data viitoare totuși poate că încerc ceva la scară mai mare? Mai complex? E de gândit. O nouă direcție de explorat! Activitatea creativă e un balast împotriva disperării. Pentru moment, trebuie să mă mulțumesc cu aprecierea proprie, cu mlădițele astea. Știu că n-o să dureze la nesfârșit.

Fluxul nu poate rămâne la nivelul ăsta veșnic.

Nu-i așa?

E bine că e vară, pentru că întunecimea iernii cred că ar putea să mă ucidă acum.

Îl visez tot timpul pe Julian, chipul lui frumos și cruzimea lui.

Am mai primit o scrisoare de la Isobel. E furioasă pe mine. Nu știu cum să întâmpin furia ei, n-a reacționat la nimic din ce i-am scris, mă întreb dacă a citit-o măcar.

Îl visez atât de des pe Julian, că m-am gândit că aș putea să-l pictez, să văd dacă pot exorciza stafia. Când încerc, nu-l mai pot invoca.

Probabil că nu merit.

***

Plouă și peste noapte s-a furișat pâcla și s-a înfășurat în jurul nostru, și era atât de deasă, că de la geamul dormitorului nu puteam să văd apa. Am tot așteptat să se ridice, dar nu s-a ridicat și așa, înnebunită, m-am dus să mă plimb prin pădure. Era straniu, înfricoșător, ceața plutea ca o fantomă printre copaci. N-am putut să fac mai mult de câțiva pași până a trebuit să mă uit în urmă, foarte sigură că trebuie să fie cineva acolo.

Uneori îmi închipui cele mai îngrozitoare lucruri.

***

Am găsit scheletul de pasăre perfect. Micuț, poate un pițigoi sau o vrabie. M-am întors până acasă să iau o cutie în care să-l pun și l-am dus la studio. Habar n-am ce să fac cu el, dar mă încântă. În ultima vreme, mă trezesc că sunt foarte entuziasmată de gânduri despre moarte.

***

Nu știu de ce, mă tot gândesc la perioada când mi-am rupt încheietura. Trosnetul! Senzația de alb, senzația că mi se limpezește mintea. Claritatea care vine din durere.

Durerea e clară, suferința, o ceață.

Singurătatea e și ea clarificatoare, revelatoare.

Dragostea, ca și suferința, ascunde.

Creația din distrugere necesită curaj, este un act de voință, este violentă, ca speranța.

***

Am găsit un nodul mic, dur, la sânul drept, rigid, aproape ca un bulgăraș de cartilaj sub piele. Trebuie să mă duc la cineva, dar nu-mi place doctorul pe care l-au adus în locul lui Grace, e tânăr și răutăcios și când m-am dus la el ultima dată s-a uitat la trupul meu nu cum se uită un medic la o pacientă, ci cum se uită un bărbat la o femeie.

Becker tresare ca și cum ar fi fost lovit. Asta e? Declanșarea bolii Vanessei? Pentru prima dată de când a început să-i citească jurnalul, are sentimentul că dă buzna. Nu-i doar senzația cuiva care aruncă o privire într-un jurnal intim, citind ceva profund personal, e mai rău de-atât: știe ceva ce autoarea nu știe, a văzut sfârșitul cumplit înainte ca ea să se fi gândit măcar la el.
Lasă jos jurnalul. E târziu, trecut de miezul nopții, îi zumzăie capul de extenuare și totuși știe că n-o să doarmă. E singur, nu se simte în largul lui. Helena a plecat la Londra, brusc, dar nu întru totul neașteptat. Sora ei are una dintre crizele amoroase periodice, în timpul cărora Helena e de obicei convocată să dea sfaturi și să consoleze. Să conspire. Ele sunt ca două picături de apă.
Plecase deja când a ajuns el acasă aseară. Trebuise să se ducă tocmai până la Penrith să vadă două sculpturi care-l interesau pe Sebastian — foarte drăguțe, dar vânzătorul cerea prea mult pentru ele —, iar la întoarcere, pe M6, un excavator scăpase cumva din ancorele în care era prins în camion și căzuse pe carosabil. Printr-o minune, nu fusese nimeni rănit, dar îl mai întârziase cu două ore.
Ajuns acasă, a găsit un bilet:

Criză în Chelsea! Mă duce Seb cu mașina la gară. Ne vedem sâmbătă. Xxx.

Acum e anxios și frustrat. Oare soră-sa chiar are nevoie de ea? Luna viitoare o să fie alt iubit și încă o despărțire, după o lună sau două.
Întinde mâna după paharul cu vin și-l duce la buze. E cald și are gust acru. Se ridică, îl varsă în chiuvetă, clătește paharul și-l umple cu apă de la robinet. Ia o înghițitură mare, privindu-și reflecția în fereastră. E palid, are ochii înfundați în orbite. Se răsucește, se duce la masă și vede că paginile carnetului s-au întors singure. Are în față o pagină nouă.

Frig, o ceață fină plutește peste insulă, marea neliniștită.

Când mă plimbam azi-dimineață prin pădure, am găsit un os complet curățat.

Dacă ar crede în semne, dacă ar crede în stafii, s-ar gândi că Vanessa a fost aici, în aceeași cameră cu el, că a dat pagina despre boala ei, călăuzindu-l spre ce căuta:

Când mă plimbam azi-dimineață prin pădure, am găsit un os complet curățat.

Perfect alb, aproape luminos, uscat și neted. Când l-am ridicat, am văzut că era rupt, crăpat aproape complet. Am știut pe loc ce voiam să fac, am putut vedea o întreagă nouă lucrare.

Am dus osul în studio — e elegant, subțire și palpabil, ușor și totuși cumva concret. Oaie, poate? Sau căprioară? G ar ști.

Sentimentul pe care l-am avut când l-am ținut în mână cred că e un sentiment de control.

Citește iar și iar aceste ultime rânduri: asta e. Asta trebuie să fie. A găsit osul și a crezut că e de oaie sau de căprioară. N-are nimic ciudat sau sinistru. Se reazemă de spătar și expiră încet. E ușurat, își dă seama, sincer ușurat — ceea ce înseamnă că, la un anumit nivel, suspectase ceva. Ce prostie din partea lui! Grace i-a zis că-i o prostie și avea dreptate.

Citește mai departe.

A venit Marguerite pe la mine azi-dimineață. A întrebat de Grace și a părut nedumerită că n-o găsește aici. Când i-am spus că Grace e la Carlisle, că e plecată deja de mai mult de un an, a devenit îngrozitor de agitată, tot clătina din cap și zicea nu, nu, nu.

I-am dat un brandy care a înveselit-o puțin. A început să vorbească în franceză, eu puteam să înțeleg doar un cuvânt din trei, dar a vorbit o grămadă despre bărbați răi. Pare să piardă contactul cu aici și acum — la doar câteva secunde după ce i-am zis că Grace e în Carlisle a spus că a văzut-o. Am întrebat-o „Când ai văzut-o?" Azi? Săptămâna trecută? Tot zicea „Înainte să răsară soarele".

Mi s-a făcut frică. Am început să-mi imaginez că Grace s-a întors, că e aici, undeva, pe insulă, în pădure, că

mă urmărește. Acum pare de-a dreptul stupid, dar după ce a plecat M chiar am sunat la cabinetul din Carlisle și am cerut să vorbesc cu ea. Au zis că are un pacient și nu poate să vină la telefon. Mi-a fost foarte rușine. Cum poate să-mi fie frică de ea? Ce s-a ales de mine? De noi?

Becker închide carnetul. Se simte derutat — habar n-are cine e Marguerite sau de ce nu era Grace pe insulă —, dar sentimentul copleșitor e de ușurare curată. Vanessa a găsit osul în pădure, a găsit osul și l-a luat, exact cum ar fi luat o pietricică de pe plajă, nimic mai mult. N-o să reevalueze nimeni cine a fost Vanessa Chapman, n-o să existe dizgrație — nici pentru ea, nici pentru James Becker, cel mai entuziast admirator al ei.

Jurnalul Vanessei Chapman

Am împrumutat o pușcă de la domnul McAndrew, fermierul de la care iau ouă.

Nu cred că ar trebui să împrumuți arme, nu?

Mă rog, ATV-ul s-a stricat, iar omul care a venit să-l repare era grosolan și ciudat. Când a venit la studio să-și ia banii, a rămas în prag și când am încercat să trec de el s-a mutat în calea mea cu cel mai cumplit și sinistru zâmbet. I-am dat banii și a plecat. L-am auzit râzând în timp ce se ducea spre camionetă. A vrut să mă sperie.

M-am simțit mai vulnerabilă ca oricând.

I-am povestit domnului McAndrew și el mi-a dat pușca.

19

E abia 8 dimineața și Becker se află în Sala Mare de la Fairburn House. Nici nu s-a luminat bine. A aprins un reflector să lumineze un singur tablou: o pânză mare, 1 x 1,2 metri, pictat în nuanțe de negru și cenușiu. Undeva în amestecul ăsta lichid se află o arcadă, un toc de ușă poate, iar în el o siluetă, o persoană cu un chip ca o mască, tulburată doar de insinuarea unei mișcări în jurul gurii, roșul și albul unui zâmbet.

În mâna dreaptă a lui Becker, sprijinit de șold, e unul dintre carnetele Vanessei. Îl ridică și îl deschide la o pagină unde a pus semn ceva mai devreme.

L-am pictat. Omul din prag, i-am pictat zâmbetul.

Nu spune nimic despre *Negru II* și totuși Becker e convins că ăsta e tabloul la care se referă Vanessa: un bărbat în pragul ușii, zâmbind. O descriere suficient de inofensivă, și totuși tabloul este oricum, numai inofensiv nu. Prin aplicarea abilă a vopselei și folosirea cu zgârcenie a culorii, pe linia aceea fină între abstracție și reprezentare, Vanessa își articulase groaza într-un tablou atât de plin de culoare, încât aproape că puteai simți mirosul fricii.

Nu e Julian, nu e Douglas. E doar un om venit să repare ceva, un om care o înspăimântase. Unii ar putea considera această dezvăluire dezamăgitoare sau prea prozaică, dar Becker e *obsedat* de ea. Cu fiecare rând pe care-l citește, ajunge s-o cunoască mai bine, să înțeleagă ce o copleșea. Acum știe asta: Vanessa picta ce-i plăcea, își picta libertatea, picta marea. Picta lucrurile de care se temea.

Dacă are dreptate. Nu vede cum ar putea să nu aibă dreptate — la *Negru II trebuie* să se refere, nu? Singura persoană care ar putea să confirme e Grace.

După vreo oră, îl găsește pe Sebastian așezat la masa de mic-dejun din bucătăria din spate; are o carafă de cafea lângă cot și îi picură gem de zmeură pe ceva ce citește. Îl aude pe Becker apropiindu-se; ridică privirea și zâmbește. Îi zâmbește și Becker, deși zâmbetul îi piere când își dă seama, privindu-l cum șterge o pagină cu

șervețelul, că de fapt citește unul dintre carnetele Vanessei.
Sebastian îi vede expresia.
— E doar o picătură de *dulceață*, Beck. Calmează-te!
Câtă *nerușinare*, spumegă Becker, disprețul nonșalant pentru lucruri prețioase. *Calmează-te?* Îi vine să-i tragă un pumn nenorocitului infatuat.
— De unde ai ăla?
Sebastian îi zâmbește — fermecător, enervant.
— L-am cules ieri, când m-am dus s-o iau pe Hels. Nu te uita așa la mine! E proprietatea mea.
— Ce anume? Cartea sau Helena? mârâie Becker.
Sebastian își împinge scaunul în spate, dând pe jos firimiturile din poală.
— E sub demnitatea ta, spune el blând în timp ce se ridică, și are dreptate, așa e, iar Becker se detestă că s-a dat pe față, că s-a arătat din nou inferior.
— Cartea nu este *proprietatea ta*, ripostează el împingând bărbia în față, cu brațele încrucișate la piept. Aparține fundației.
— Dumnezeule, da' știu că ești posesiv, Beck! Cu Vanessa, vreau să zic, nu cu soția ta, ripostează Sebastian și face un pas spre el, atât de aproape încât, dacă Becker ar fi fost cu doi centimetri mai înalt, ar fi ajuns nas în nas.
Becker face un pas înapoi, iar Sebastian împinge carnetul spre el.
— Ai apucat să-l citești pe ăsta?
Becker aruncă o privire și clatină din cap.
— Păi, aruncă o privire la ultima pagină. Hai, uită-te — e o listă cu lucrările care ar fi trebuit expuse la galeria tatei.
Becker ia carnetul și-l întoarce în mână, inspectându-l în căutare de alte stricăciuni. Sebastian expiră zgomotos, în timp ce Becker se duce la ultima pagină, cum i-a spus.

Glasgow Modern sep 2002

Ceramică:

Seria Marea 1–9, seria Eris 1–12, Inflorituri 1–3, Răsuflare 4, 7, 8, 9 & 12

Poate alte câteva lucrări mai mici? Vaze evazate?

Tablouri:

Pentru mine ea e lup

Întunericul ne provoacă nu disconfort (Negru I), Negru II, Urmează-mă

Totem

Nord

Mareea vine întotdeauna: Vară & Iarnă

Eris Rock: Sosirea, primăvara, iarna & iarna II

Adâncitură

Seria mării: Asfințit, Furtună I & II, Epavă, Redeșteptare

Acum Sebastian e cel care stă cu brațele încrucișate și o expresie sfidătoare.

— După socoteala mea, sunt cel puțin 29 de piese de ceramică și *18 tablouri,* spune el, cu o notă de triumf în voce.

Becker verifică lista și face calculul în minte — Sebastian are dreptate. Și totuși, când au fost livrate tablourile la Fairburn, erau în total 15 piese de ceramică și își dă seama imediat că unele dintre tablourile înșirate aici lipsesc.

— Tata avea dreptate! Voiai dovada? Păi, uite-o aici, nu? Nu poate să înceapă să facă vânzări private — am vorbit cu toate casele de licitații, am discutat cu colecționarii, nu există *nicio urmă*.

Becker se așază greoi la masa din bucătărie, încruntându-se la lista din fața lui.

— N-are nicio noimă, mormăie el. Avem… patru din seria Negru, dar nu avem *Totem*, nici *Nord*, avem *Epavă*, dar nu *Redeșteptare*… sunt cel puțin… Dumnezeule, *șase* care nu apar.

— Păi nu? Haswell ne minte, Becker. Ne-a mințit tot timpul și, sincer, nu mai văd niciun motiv să…

— E posibil ca Vanessa să fi schimbat titlurile la unele piese, îl întrerupe Becker. Unii pictori mai fac așa, deși

mă îndoiesc…
— Ei, *haide*!
Sebastian își aruncă brațele în sus, exasperat.
— Te agăți de-un fir de păr.
Așa e și știe că așa e. Încuviințează și-și frecă fruntea cu degetele, închizând strâns ochii.
— Și… care-i poziția noastră? Sugerăm că a ascuns tablourile pe undeva?
Ridică privirea spre Sebastian, care încuviințează energic.
— Dar în ce scop? Nu le poate vinde, cel puțin nu legal. Cine i-ar da bani pe ele, fără acte de proveniență?
Sebastian se așază la loc și ridică exagerat din umeri.
— Dumnezeu știe! Poate că nu-i vorba de bani, poate că e ranchiună? Sau furie? Poate că se aștepta să-i lase ei totul și când s-a dovedit…
— A rămas fără nimic.
— *Nimic*? A primit o casă! S-a ales cu o insulă întreagă, ce naiba?
Sebastian arată în direcția în care probabil crede că se află insula Eris.
— Uite ce-i, Dumnezeu știe de ce se agață de ele, nu știu, știu doar că proprietatea noastră e la ea și e momentul să rezolvăm problema. E momentul să rezolvi tu cu ea. Și dacă nu crezi că ești capabil…
Ușa care dă din bucătărie în curte se trântește și tresar amândoi. Emmeline, întunecată și cocoșată ca o vrăjitoare, însoțită de spiritele ei slujitoare canine, s-a întors de la plimbare.
— Bună!
Vocea lui Sebastian e schimbată; e vesel, respectuos. Se ridică de la masă și se duce s-o salute, dar Emmeline îi întoarce spatele, sprijinindu-se de blat în timp ce câinii i se învârt la picioare și scheaună entuziasmați. Emmeline își scoate una dintre cizmele de cauciuc și se oprește, cu piciorul încălțat cu ciorapi trei-sferturi atârnând și genunchiul îndoit.
— Mamă? Ești bine?

— Sunt... bine, răspunde ea îmbufnată, dar e limpede că nu-i așa.

Sebastian ajunge imediat lângă ea și o prinde de cot, dar ea se trage.

— Nu te *agita*, Sebastian, sunt bine.

— Îți curge sânge...

— Nenorocita aia de cățea mi se tot încurcă între picioare, e o belea, mârâie ea.

Îi dă voie lui Sebastian s-o susțină în timp ce-și scoate și cealaltă cizmă. Are mâinile pline de sânge și, chiar și de la trei metri, Becker o vede cum tremură. Se ridică, strecoară în buzunar carnetul pe care-l citea Sebastian și se furișează tăcut din bucătărie.

Jurnalul Vanessei Chapman

Un început de an îngrozitor. Celia Gray a murit — un accident de mașină în sudul Franței. N-a fost implicat nimeni altcineva — a ieșit de pe drum și a intrat într-un copac. Julian nu era cu ea, slavă Domnului.

Bietul, bietul Julian. Mă doare sufletul pentru el — își dorea foarte tare toate astea. Pe ea, evident, dar și viața pe care i-o oferea. Toți banii ăia! Atât de chinuitor de aproape, iar acum nu mai sunt.

Dumnezeu știe ce-o să facă.

Becker îi scrie lui Grace în cursul după-amiezii și e surprins că-i răspunde aproape pe loc, spunând că e binevenit pe Eris în weekend. Sâmbătă ar fi bine. Adică mâine? întreabă el. Da, mâine.

O sună pe Helena să-i spună că o să fie plecat când se întoarce ea de la Londra, dar telefonul intră direct în mesageria vocală. E tentat să se uite pe contul ei de Instagram, știind că o să găsească dovezi ale unor prânzuri în restaurante la modă și băuturi la baruri, poate chiar escapade la teatru, o străfulgerare a unei alte vieții, din care el se simte exclus. Faptul că excluderea lui e autoimpusă nu-l face să se simtă mai bine. Nu se uită. Prea periculos.

Sentimentul ăsta — dorul de ea — îl face să se simtă ciudat de nostalgic după zilele când nu era a lui, când nu putea decât să-și imagineze că ar fi cu ea. E ciudat de încântătoare ideea de Helena ca obiect interzis al dorinței în loc de *soție*.

În primele zile când a venit să lucreze la Fairburn, Helena trecea pe-acolo pe neașteptate, băga capul pe ușă, întotdeauna în grabă, punându-i fără suflare câte o întrebare la care putea să răspundă fără probleme și altcineva — poate viitorul ei soț, de exemplu? Dacă se întâmpla să mai apară cineva, devenea neliniștită și i se colorau obrajii.

Becker credea că i se pare. N-avea cum altfel. Dar apoi, într-o seară de primăvară imposibil de minunată, cu drepnele care zburau jos peste peluză și o lumină aurie care cădea pe florile albe de magnolie din fața geamului biroului lui, Helena a apărut chiar când își închidea calculatorul. Era îmbrăcată de oraș, cu o rochie de mătase fără mâneci în culorile apusului, pantofi cu toc, ruj roșu. A intrat în grabă în birou și a închis ușa în urma ei. A ocolit biroul și, înainte ca el să apuce să spună ceva, s-a aplecat și l-a sărutat pe gură. Apoi s-a îndreptat și s-a îndepărtat de el. A așteptat o clipă, să vadă dacă spune ceva, și, cum el n-a scos o vorbă, a zâmbit cu tristețe.

— Invitațiile urmează să fie trimise săptămâna viitoare, a zis ea și a dispărut înainte ca el să-și adune mințile și să-i poată răspunde.

Se gândește acum și se înfioară; e foarte laș. N-a făcut nimic, n-a spus nimic. Mai rău: se ascundea de ea, se întorcea și fugea de câte ori apărea ea pe coridoarele casei. Invitațiile la nuntă au fost trimise.

Și asta a fost.

Numai că a intervenit soarta — sub forma improbabilă a lui lady Emmeline Lennox. Un pas greșit în iarba-neagră, un glonț tras aiurea și Douglas s-a dus. Nunta trebuia amânată. Și în timp ce Sebastian își consola mama îndurerată și-și jelea tatăl, Becker a luat inițiativa.

La sfârșitul verii, când pajiștile aveau culoarea movulie a florilor de iarbă-neagră și zburătoare, Becker s-a dus s-o ia pe Helena de la gară. Era acolo la solicitarea lui Sebastian, care trebuia s-o ducă pe maică-sa în oraș, să se ocupe de aranjamentele pentru înmormântare. Becker a luat-o de la tren și a dus-o la Fairburn, numai că în loc să o lase la casa mare, a dus-o la căsuța paznicului de vânătoare.

Încă îl năucește când se gândește, la căldura din ziua aceea, la ferestrele larg deschise, umbrele care se lungeau pe măsură ce trecea după-amiaza leneșă, la ideea că știa că Sebastian nu se întorcea decât seara, că o putea avea ore în șir doar pentru el.

În albastrul amurgului, s-a ridicat să aducă pahare cu apă din bucătărie. Când s-a întors, și-a adunat curajul s-o întrebe direct:

— Ce-i asta, Helena? Te-ai răzgândit?

Ea stătea așezată pe pat, roșie la față și cu părul umed, cu picioarele strânse la piept.

— Crezi că mi-e ușor? Crezi că l-aș trăda dintr-un capriciu? a întrebat ea ofensată.

Becker a clătinat din cap și i-a dat unul dintre pahare în timp ce se urca în pat.

— Nu cred, dar nu înțeleg de fapt de ce faci asta, ce vrei.

Tremura tot, își aduce aminte bine, îi tremurau mâinile când a dus paharul la gură.

A părut să treacă o eternitate până ce ea a vorbit din nou.

— Prima dată când te-am văzut, în seara când am băut cu toții, mai ții minte?. Eu și Seb, Emmeline și Douglas și cu tine, acasă. Erai foarte tăcut, vorbeai foarte blând… *Ce șoricel*, mi-am zis. Frumușel, dar nu cum e Seb…

Becker a tresărit.

— Așa e, a zis ea ridicând din umeri. Știi și tu.

Și-a încrucișat picioarele și și-a tras o pernă în brațe.

— Dar apoi Douglas a început să-ți pună întrebări despre muncă, despre Chapman și atunci n-ai mai fost tăcut… Nu erai de acord cu el în legătură cu ceva, ceva curatorial, despre cum să expuneți mai bine colecția. Douglas răcnea și era grosolan, convins că totul trebuie să fie strict cronologic, dar tu vorbeai despre cum sculpturile pe care abia le descoperiseși erau foarte direct legate de peisajele acelea timpurii din Oxfordshire, cele pentru care culesese ea fire de iarbă, semințe și alte lucruri și le presase în tablou, că era o altă cale de-a folosi obiecte găsite și natura…

— Și el a zis că trebuie să-mi bag mințile în cap, să încetez să mai gândesc ca un doctorand și să încep să gândesc ca un curator de *spațiu comercial*, a continuat Becker strâmbându-se.

Helena a râs.

— Da, și după aia a încercat să se bage și Seb — bineînțeles că era de partea lui taică-su — și nu mai țin minte ce-a zis, probabil pentru că n-avea nimic de zis, tot ce-i ieșea din gură era superficial și facil, iar tu erai atât de… *controlat*.

A zâmbit și a roșit.

— Era foarte atrăgător. După aia, m-am tot gândit la asta, ce călit erai.

A roșit și mai tare.

— M-a frapat atunci, chiar în clipa aceea, în prima seară, că tu aveai *substanță* și asta, oricât de dulce ar fi

Seb, el n-are sub nicio formă.

Becker retrăiește acum plăcerea pe care-a simțit-o auzind cum e bagatelizat Sebastian, delicioasă, fierbinte și rușinoasă.

— Nu-i vina lui. I s-a dat totul pe tavă, n-a fost niciodată nevoit să muncească, n-a trebuit să facă eforturi... și știi că nici eu? Și eu sunt la fel. Aș zbura în văzduh la cea mai ușoară pală de vânt. Am nevoie de cineva care să mă ancoreze. Vreau să fii tu acela, a adăugat Helena.

Mai târziu, când ea era la duș și Becker era jos, în bucătărie, turnând un pahar cu vin și încercând să se gândească ce-ar trebui să-i spună înainte să plece, l-a lovit revelația că trebuia să demisioneze. Trebuia să renunțe la Vanessa dacă voia s-o aibă pe Helena. Și a încremenit, cu paharul la doi centimetri de buze. Era ceva ce-și dorea foarte mult, ocazia asta s-o studieze pe Vanessa, să-i poată citi cuvintele, să scrie despre ea, să se cufunde cu totul în ea. Toată viața lui cursese spre punctul ăsta și acum va fi nevoit să se îndepărteze de el. *Nu merită*, și-a zis el. *Ea nu merită.* S-a gândit la asta doar o clipă — poate chiar doar o fracțiune de secundă —, dar s-a *gândit*.

Când a coborât Helena, cu părul lung pieptănat pe spate și răsucit într-un coc, cu fața curățată de machiaj, avea ochii puțin înroșiți, de la șampon sau de la lacrimi. Îți tăia răsuflarea. *Bineînțeles* că merita.

— O să-mi dau demisia. O să plecăm, o să mergem în altă parte, a spus el.

Helena s-a strâmbat.

— De ce?

— *De ce?* Ești... *logodită* cu el, Helena, și noi..., a îngăimat el.

— Becker!

L-a sărutat cu toată gura.

— Nu mai fi așa burghez! Da, o să fie urât. O să fie furios, la început o să fie dureros, dar o să treacă peste asta. Într-o lună sau două o să găsească altă fată, și alta

peste încă o lună sau două. Nu-ți face griji pentru Sebastian.

Așa că a rămas. Au rămas. Iar Sebastian — Sebastian cel dulce și arogant — a trecut peste asta. A dispărut câteva luni, s-a dus să facă scufundări în Maldive și excursii în Spania, a agățat fete și a scăpat de ele, iar când a venit pandemia s-a întors acasă singur. Fără resentimente, a jurat el. Toate-s bune și așa mai departe. Să câștige cel mai bun.

Becker își petrece restul după-amiezii făcând ordine pe birou, trimițând e-mailuri, discutând cu două case de licitații despre următoarele vânzări, contactând un colecționar privat în legătură cu posibilitatea unui împrumut pentru expoziția pe care au de gând s-o organizeze vara viitoare.

Chiar înainte de ora de plecare, Sebastian bagă capul pe ușă. Poartă costum de seară, dar cravata nu e înnodată încă, pe obraz are tuleie nebărbierite artistic, ca un bărbat dintr-o reclamă la aftershave.

— Ai luat tu cumva carnetul la care mă uitam? Cel cu lista? întreabă el.

Becker oftează exasperat.

— Mă duc mâine pe Eris, trebuie să-i arăt și ei — e singurul lucru care seamănă a dovadă a lucrărilor lipsă pe care o avem.

Sebastian încuviințează.

— Corect.

Se întoarce pe jumătate și dă să plece, apoi pare să se răzgândească.

— Mă ții la curent, da? Vreau să știu cum reacționează când e confruntată cu dovada evidentă.

Becker dă din cap, dar nu răspunde.

— Vorbesc serios, Becker, vreau rezultate de data asta — trebuie să începi să fii agresiv cu ea.

— Bine, dar tot cred că merită măcar să încercăm să obținem sprijinul ei.

Sebastian își dă ochii peste cap, dar Becker tot insistă.

— Am sentimentul că s-ar putea dovedi mai complicat decât crezi — în definitiv, Grace ne-a dat carnetul cu

lista. De ce-ar face așa ceva dacă ar încerca să ascundă ceva?

Sebastian ridică din umeri, clatină din cap și aruncă o privire la ceas. Are capacitate de concentrare cât un țânțar, își zice Becker, se gândește deja la altceva, a ieșit pe ușă și e pe drum spre cină.

— Doar să mă ții la curent, repetă Sebastian, deja cu telefonul în mână, citind ceva în timp ce iese.

Aproape că nu se mai vede, când se oprește și se întoarce.

— Te-ai întrebat vreodată, Beck, de ce-am primit noi totul?

— Poftim?

— Nu ți se pare ciudat? Că Haswell asta a fost prietena Vanessei, a îngrijit-o, a stat cu ea *20 de ani* și totuși Vanessa nu i-a lăsat — cum ai zis *tu* — nimic? Tu de ce crezi?

Jurnalul Vanessei Chapman

Nu prea știu cum să scriu despre asta. O să povestesc tot ce-mi aduc aminte, deși mă îndoiesc că e întru totul fidel.

Lucram în studio pe la ora 16, era întuneric, nu se lăsase încă noaptea, dar soarele nu se arătase toată ziua.

Frig și vânt.

Mi s-a părut că aud zgomotul unei mașini și am ieșit, însă n-am văzut nimic, nicio lumină pe drumul de pe istm sau pe potecă, așa că m-am întors înăuntru și mi-am văzut de lucru. Tocmai pusesem niște piese în cuptor pentru smălțuit, când mi s-a părut că văd ceva mișcându-se la fereastră.

După o clipă, două, a apărut un bărbat în prag. Am știut imediat că o să-mi facă rău, l-am recunoscut, era omul care reparase ATV-ul iarna trecută.

Pușca era sprijinită de perete și am luat-o în mână. El a început să se apropie — n-a zis nimic, n-a scos niciun sunet, doar venea spre mine. Am ridicat pușca. El se apropia în continuare și am încercat să trag, dar arma s-a blocat. Am încercat să-l lovesc cu ea, dar m-am mișcat prea încet.

A pus mâna pe mine și m-a trântit pe jos.

Țipam întruna, el îmi ținea o mână pe gât și cu cealaltă încerca să-mi descheie blugii.

Probabil că am închis ochii, pentru că după aia îmi aduc aminte că s-a auzit un gâlgâit îngrozitor, iar el nu mai era deasupra mea. Mi-am dat seama că mai era cineva în încăpere.

Grace îi înfășurase pe după gât firul de la una dintre matrițele mele de modelat și-l trăgea în spate. El dădea din picioare și încerca să se elibereze. Încerca să-și bage degetele pe sub sârmă, să nu-i mai taie gâtul.

S-a zbătut o vreme, a dat din picioare și a scos un sunet de sufocare îngrozitor.

Nu cred că am făcut nimic în momentul ăla. Cred că eram în genunchi. După o vreme, nu s-a mai zbătut. Grace l-a împins în față și el a căzut pe burtă. A ținut sârma în jurul gâtului lui și a strigat la mine să chem poliția.

Eu tot n-am făcut nimic. Tremuram atât de violent, că simțeam că nu-mi pot controla mișcările.

Grace a strigat din nou „Pentru numele lui Dumnezeu, du-te și sună la poliție, ia pușca, sună la poliție!"

Atunci m-am ridicat și am fugit în casă. Am sunat la poliție. Plângeam la telefon, le-am zis ne-a atacat un bărbat, prietena mea l-a omorât. Nu prea puteam să răspund la ce mă întrebau, doar plângeam și tot plângeam.

Nu era mort.

Când m-am dus înapoi sus, l-am auzit țipând și urlând — Grace îi legase gleznele cu o frânghie și-i prinsese încheieturile mâinii cu cureaua ei. Sârma era tot în jurul gâtului.

Am rămas acolo până a venit poliția. Grace era în genunchi în spatele lui și ținea sârma, iar eu stăteam în picioare, cu pușca.

Tot timpul cât am așteptat, nu i-a tăcut gura, mi-a spus tot timpul toate felurile în care o să-mi facă rău, ce o să-mi facă, ce unelte o să folosească.

Poliția a venit abia după o oră și jumătate.

Grace a rămas peste noapte.

Îi datorez viața.

Îi datorez totul.

21

Grace își aduce aminte o seară, una dintre puținele seri când erau împreună în studio și stăteau de vorbă. Poate beau și vin? Soarele era încă sus pe cer, era vară. Vanessa era la roata de olărit și vorbea — așa cum rareori vorbea cu Grace — despre munca ei.

— Chestia cu lutul e că poți să-l faci să semene cu orice, spunea ea.

Avea capul aplecat, părul legat la ceafă; o șuviță îi căzuse peste ochi și din când în când o dădea deoparte frecându-și obrazul de umăr.

— Și de-asta e problematic.

Și-a înmuiat vârfurile degetelor în apă și le-a dus înapoi pe forma care se învârtea pe roată.

— Nu vreau să zic că-i problematic de lucrat. Ceramica e destul de simplă, porțelanul e mai dificil, evident, dar nu în sensul ăsta zic problematic, vreau să spun că dacă *poți* să faci orice — *orice!* —, atunci ce-ar trebui să faci? Sunt prea multe posibilități.

Iar umezit degete, iar picătură, iar ridicare a umărului.

— E un sculptor, Isamu Noguchi — un om genial, genial, a murit la peste 80 de ani —, în fine, a zis odată că lutul e *prea* fluid, *prea* facil, îți dă prea multă libertate… Ah!

Se trage în spate râzând. Forma și-a pierdut centrul, s-a prăbușit în ea, s-a îndoit ca un bețiv pe trotuar la ora închiderii.

— Nu cred că aș putea avea vreodată prea multă libertate…

I-a zâmbit lui Grace, și-a șters mâinile cu o cârpă și a sorbit din vin. E un roze, crede Grace, sau poate ceva cu bule.

— Nu vrei să încerci și tu? a întrebat Vanessa întinzând mâna și făcându-i semn să se apropie, iar Grace a râs și a clătinat din cap.

Vanessa s-a șters pe mâini și a strâns lutul într-o masă solidă, pe care a centrat-o din nou.

— Pe de altă parte, poate că are dreptate, pentru că atunci când ești așa de chinuit de îndoială ca mine, să

ai atât de multe opțiuni e foarte dificil...
O ia de la capăt, își înmoaie degetele în bolul cu apă și pune din nou în mișcare roata.
— Ce-mi place *mie* la lucrul cu lutul e că atunci când nu merge bine, nu contează. Îl arunci, începi din nou, faci o formă nouă, de fiecare dată când o iei de la capăt, ceva nou... Nu-i deloc ca pictura, unde rămân toate greșelile și notele false. Chiar și după ce ștergi culorile și o iei de la capăt, imaginile pierdute rămân ca niște stafii. Cu lutul, odată ce ai făcut o formă nouă, cea veche a dispărut, a fost ștearsă! Chiar dacă ai vrea s-o aduci înapoi, nu mai poți. N-are rost s-o cauți. Așa că trebuie să înveți — se apleacă, își mușcă buza de jos, are fruntea încruntată de concentrare — să renunți la ce-a fost înainte. Să renunți la trecut.
Grace e în dormitorul ei, cunoscut și drept camera din spate sau dormitorul pentru oaspeți — de fapt, încă îl consideră dormitorul pentru oaspeți, deși ea e cea care doarme acolo, așa cum consideră și acum că e casa Vanessei mai degrabă decât a ei. A fost dintotdeauna casa Vanessei, iar camera dinspre sud, cea care are vedere la mare, va fi întotdeauna camera Vanessei. Însă când o să fie Becker aici, dacă hotărăște să rămână peste noapte, Grace o să doarmă în camera Vanessei, iar el, în camera de oaspeți.
Sunt momente la care, în numele propriei sănătăți mintale, Grace nu-și dă voie să se gândească, iar ultimele ore semnificative pe care le-a petrecut în dormitorul Vanessei se numără printre ele. De-atunci, încăperea a rămas nefolosită. Nu *neatinsă* — Grace face curat din când în când, vara deschide geamurile ca să intre aerul de mare, astfel că dormitoruî miroase a sare și iarbă-de-mare, nu a praf și umezeală —, dar în principiu arată cam ca în ziua când a venit ambulanța pe drumul de pe istm să ia trupul Vanessei. Mobila rămâne pe loc, patul, biroul și șifonierul de la perete, până și scaunul de lângă pat, unde stătea Grace.
Nu trebuie să doarmă aici — poate să doarmă pe canapea sau să-i propună lui Becker să doarmă acolo, dar asta ar isca întrebări, nu? Ar părea jenant și ciudat.

Și în definitiv, nu-i decât o cameră. Nu-i un altar, nu-i sacră. Nu e bântuită.

Dar trebuie să înceapă cu începutul. Trebuie să pregătească dormitorul pentru oaspeți: să strângă așternutul, să spele cearșafurile, să-și adune lucrurile personale, bluzele atârnate pe spătarul fotoliului, peria de păr și loțiunea hidratantă de pe măsuța de toaletă. Becker n-ar avea niciun motiv să se uite în dulapul ei, dar, chiar și așa, ia cele două pânze îndesate în spatele hainelor și le duce în camera de zi. Dă deoparte paravanul vechi de pânză și deschide ușa din spatele lui, care duce într-o cămăruță fără geamuri. N-au știut niciodată care era rostul ei. *O ascunzătoare!* îi plăcea Vanessei să susțină, dar pe-acolo nu trebuiseră ascunși niciodată preoți catolici. Vanessa o folosea pe post de cameră obscură, iar Grace o folosește acum pentru depozitare.

Când trage paravanul, simte o mustrare de conștiință pe măsură. Tablourile nu sunt de drept ale ei. Până acum, și-a permis să-și spună că a fost o omisiune, două pânze îndesate într-un dulap și uitate acolo. Acum încalcă deliberat dorințele Vanessei și asta o neliniștește. Deși, dacă e să fie sinceră cu ea, n-ar fi prima dată.

În plus, are multe să-i dea domnului Becker: cutiile din living pline de schițe, două pânze neterminate și neînrămate, alte carnete și un teanc de scrisori. A avut grijă să pună deasupra scrisorile de la Douglas Lennox, cele din care se vede că era pretențios și agresiv, îndurerat de respingerea ei, ranchiunos până la limita nebuniei: *Cum poți să susții că n-a însemnat nimic? Chiar ai de gând s-o folosești ca scuză pe soția mea? N-a părut să-ți pese vreodată prea tare de nevestele celorlalți iubiți*. Asta, știe și ea, e meschin, dar are un scop: nu-i ușor să te expui ochiului critic al publicului; nu-i ușor să-i vezi expuși nici pe cei pe care i-ai iubit.

Învelește pânza mai mică într-un prosop vechi și o duce în cămăruța de depozitare. E aproape goală, în afară de două geamantane antice și câteva cutii cu hârtii de-ale ei, pe care le-a adus după ce a renunțat la

căsuța din sat. Sprijină pânza mică de unul dintre geamantanele vechi și se întoarce s-o aducă și pe cea mai mare. Când o întoarce, astfel încât pânza să fie cu fața la perete, cearșaful cu care a învelit-o alunecă puțin, lăsând să se vadă, în partea de sus a ramei de lemn, semnul Vanessei: *Totem.*

Renunțarea la trecut este în mod necesar un demers selectiv. Unele lucruri le păstrezi și la altele renunți. Când e vorba de portretele și scrisorile pe care a hotărât să le păstreze, Grace ține morțiș la ce însemnau ea și Vanessa una pentru cealaltă. Nu e vorba de explicații, interpretări sau speculații; le aparținea doar lor. Acum îi aparține doar ei.

Mulți ani, a dormit în camera de oaspeți și, când scria Vanessa despre ea, era descrisă drept companion sau îngrijitoare, prietenă, uneori parteneră — fiecare cuvânt greșit într-un mod fundamental, deși niciuna dintre ele nu a detaliat vreodată cum: Vanessa, pentru că era în firea ei să se opună explicațiilor, iar Grace, pentru că nu fusese întrebată niciodată.

Ce-ar fi putut să spună dacă ar fi întrebat cineva? Cum ar fi putut să explice, când toate celelalte tipuri de dragoste sunt considerate subordonate dragostei romantice? Ce aveau ea și Vanessa nu era romantic, dar nu era nici subordonat. *Doar o prietenă,* așa spune lumea. *Ah, e doar o prietenă.* Ca și cum un prieten este ceva banal, ca și cum un prieten n-ar putea însemna lumea întreagă.

Iubita mea, ar fi putut spune Grace dacă ar fi fost întrebată, a fost iubita mea.

În bucătărie, se așază la masă și face o listă cu lucruri pe care trebuie să le cumpere înainte să vină Becker: lapte, pâine, ouă și bacon pentru micul-dejun, un pui să-l frigă pentru cină, legume. Vin. E mult de când a trebuit să gătească o masă adevărată pentru cineva, mult timp de când au fost oaspeți în casă. Odinioară, dinainte să se mute ea în camera de oaspeți, prietenii artiști ai Vanessei veneau des în vizită și uneori veneau și oameni din sat la prânz sau la o băutură, deși ei nu rămâneau de obicei peste noapte decât dacă pierdeau

refluxul. Probabil că ultima persoană care a rămas peste noapte a fost Julian. Iar el nu era chiar musafir, venise pur și simplu neinvitat într-o bună zi.

22

Eris, vara 2002

În bucătăria Vanessei era un bărbat. Părul blond lăsa loc unui început de chelie, torsul era foarte bronzat. Purta pantaloni scurți, genul lăbărțat care le plăcea tinerilor, și nimic altceva. Când s-a întors cu fața la ea, Grace a văzut că șortul era atât de lăsat, că se vedea o creastă iliacă și un smoc de păr pubian.

— Tu trebuie să fii Grace, a zis bărbatul și i-a întins mâna. Eu sunt Julian. Ce ne gătești diseară?

Grace n-a băgat în seamă mâna întinsă, ridicând sacoșele de cumpărături pe masa din bucătărie.

— Nu gătesc. I-am luat câte ceva Vanessei. Dacă o lași de capul ei, moare de foame.

— Bravo ție!

Julian s-a uitat într-una dintre sacoșe, a scos un pachet de carne de vită tocată, a ridicat dintr-o sprânceană și l-a pus la loc.

— Ai luat și țigări? a întrebat el, ridicând privirea spre ea și zâmbind.

Grace i-a întors spatele.

— E-n stare să moară de foame, dar de astea nu uită, a răspuns ea și a plecat din bucătărie.

A ieșit pe coridor și apoi din casă; a traversat curtea și a luat-o în sus pe deal.

Vanessa modela, cu piciorul pe volant și atenția îndreptată complet spre ce făcea, și totuși, înainte să apuce Grace să spună ceva, a zis:

— Lucrez.

Un ton de avertizare.

— Ți-am adus niște cumpărături.

— Mersi.

Vanessa n-a ridicat privirea; și-a întors doar puțin umerii, răsucindu-se dinspre ușă. Dinspre Grace.

Dar Grace nu s-a mișcat. A rămas în prag un minut, două, în deplină tăcere, așteptând-o pe Vanessa să se uite la ea, să explice — să explice ce face, de ce era el aici —, să spună ceva.

Însă Vanessa n-a cedat. Frustrată, Grace s-a întors și a văzut că el o urmărise. Stătea pe cărare, la jumătatea pantei, cu țigara în mână, privind. Cu zâmbetul ăla lâmp al lui.

Trebuia să treacă pe lângă el. Trebuia să-i suporte privirea tot drumul până la mașină, să-i simtă ochii pe membrele ei palide, cărnoase, pe petele de transpirație care i se întindeau la subraț, pe fața ei umflată de alergiile de vară. Când a coborât pe cărare, el nu s-a mișcat, a rămas acolo fumând, iar când a trecut pe lângă el, a spus încet *À bientôt*.

În perioada aceea, Grace încă avea căsuța din sat, așa că ar fi putut evita să-l mai vadă pe Julian. Numai că n-a suportat să stea deoparte. O îmboldea atât de tare prezența lui pe insula lor, că trebuia să știe *de ce*, trebuia să știe *cât timp*.

A doua zi după prima întâlnire, s-a dus înapoi, sperând zadarnic să-l vadă plecat. Dar mașinuța sport era parcată tot în curte.

Grace a parcat lângă ea și a urcat din nou dealul. Ușa studioului era deschisă.

— Vee? a strigat ea, dar studioul era pustiu.

Pustiu! Vanessa abia dacă ieșise de-acolo în ultimele săptămâni, lucrase obsesiv, pregătind expoziția de la Glasgow. Grace nu exagerase când îi spusese lui Julian că, dacă nu i-ar aduce de mâncare, Vanessa pur și simplu n-ar mânca. Uneori se milogea de ea să facă o pauză, să se plimbe puțin, să înoate ca de obicei; *Nu-ți face bine*, zicea ea, *închisă așa tot timpul, să respiri tot praful și vopseaua asta, trebuie să mai faci și pauze.* Vanessa se enerva, refuza, muncea și mai mult.

Și acum, imediat ce a apărut *el*, roata nu se mai învârte și studioul rămâne *pustiu*?

Tot ce spusese Vanessa despre el — că era necredincios, risipitor, superficial, egoist, înclinat spre ieșiri nervoase —, oare acum uitase pur și simplu? Oare îi ieșise totul din minte când apăruse el cu mașina lui ostentativă, cu bronzul și cu zâmbetul lui? Grace simțea

cum se strânge furia, ca un front de furtună, cum i se adună nori de mânie în spatele ochilor.

A coborât dealul spre casă. Ușa din față era închisă. A ezitat, ascultând, ba chiar s-a gândit să și bată. Dar era și casa ei, nu? Nu devenise a ei în săptămânile și lunile cât stătuseră împreună? A deschis ușa și a strigat-o pe Vanessa.

Casa era caldă și tăcută. S-a dus prin living spre dormitorul Vanessei, unde patul era nefăcut, iar aerul era greu de miros de țigară și sex. Bucătăria era un dezastru, farfurii în chiuvetă, boabe de cafea împrăștiate pe blat și pe podea. Pe masă era o sticlă de coniac desfăcută, lângă o scrumieră care dădea pe dinafară. Mâncarea pe care-o adusese ea ieri, produsele pe care le alesese cu grijă de pe rafturile supermarketului, cu nevoile și dorințele Vanessei în minte, zăceau umezite în sacoșe de cumpărături lângă plită.

Era pe punctul să plece când a auzit un țipăt. S-a dus în grabă la fereastra deschisă și s-a uitat afară. Erau împreună pe plajă; el o urmărea, încercând s-o prindă, iar ea țipa. Se jucau ca niște copii.

Grace știa că trebuie să plece, dar nu putea, *nu putea* să se retragă fără s-o privească în ochi pe Vanessa. A pus ceainicul pe foc și a făcut o cană de ceai; a încercat să-l bea, dar avea un nod dureros în gât. A renunțat, s-a dus la fereastră și a așteptat, privind capătul scărilor. În cele din urmă, au apărut, oprindu-se fără suflare pe ultima treaptă ca să se sărute, iar Julian și-a băgat grosolan mâna între picioarele Vanessei. Cu fața arzând de rușine și furia fierbându-i ca un acid în măruntaie, Grace s-a silit să se așeze din nou la masă. Ar fi fost insuportabil să fie surprinsă privind.

— Grația! a strigat Julian râzând când a văzut-o. Ai venit. Și ce ne-ai adus azi? Șampanie? Stridii? *Carne tocată*?

A râs din nou.

— Ne gândeam să facem un foc pe plajă, ce zici? Ne-ai adus ceva de grătar?

— O să fie umezeală, a răspuns Grace acră. Vine fluxul.
— Ah, Grace, *ma petite boule*, ce acritură! Nu-i așa că-i o acritură, Nessa?
Vanessa s-a așezat la masă și s-a întins s-o prindă de mână, strângându-i vârful degetelor. Era roșie la față, de entuziasm sau de efort sau, cine știe, de jenă?
— Ar trebui să pleci, a spus ea zâmbindu-i lui Grace fără s-o privească în ochi.
I-a strâns din nou mâna.
— Du-te, o să vin la tine curând.
Grace a plecat. Când trecea pe lângă fereastra deschisă a bucătăriei, în drum spre mașină, a auzit, dincolo de râsul muzical al Vanessei, și glasul lui Julian.
— De ce *e* aici tot timpul? Ce vrea, *la petite boule de suif*? O bucățică din tine, Ness? Asta vrea?
În cursul acelui an, Grace fusese promovată și se mutase de la Carrachan la noul cabinet sătesc din Eris. Dacă era vreme bună, la prânz putea fi găsită de obicei pe una dintre băncile aflate de-a lungul zidului din port, mâncându-și sendvișurile, și acolo a găsit-o Vanessa a doua zi.
— Ești supărată, a spus ea când s-a așezat lângă Grace.
Era. Avusese o dimineață mizerabilă, jumătate de oră înainte de prânz petrecută cu mama unui copil care căzuse într-un lac de la carieră, la câțiva kilometri mai la nord. Copilul se înecase. Mama era pe jumătate înnebunită de durere, nedormită, disperată. *Te rog, doctore, dă-mi ceva!* Dar Grace îi prescrisese deja toate pastilele pe care i le putea da în siguranță, așa că trebuise s-o trimită de-acolo fără nimic. N-avea să-i povestească Vanessei, n-ar interesa-o. Vanessa era prea egoistă să înțeleagă.
Mestecându-și încăpățânată sendvișul cu ton și porumb, Grace nici nu s-a uitat la ea.
— Mi-a vorbit ca și cum aș fi menajera.
Vanessa a râs.
— Așa vorbește Julian cu toată lumea, eu n-aș lua-o personal.
— Și cu tine vorbește așa?

— Păi, nu, cu mine nu. Sunt nevasta lui.
Grace s-a uitat la ea atunci.
— Și ești? Așa te consideri? *Nevasta* lui?
A scuipat cuvântul, iar Vanessa s-a tras înapoi.
— Păi... nu zic că ar fi o *vocație*, a răspuns ea și a roșit. E doar un fapt. Nu suntem divorțați.
S-a ridicat de pe bancă.
— Nu suntem încă divorțați.
Și-a mutat privirea de la Grace către apă.
— Uite, e... nu veni o zi sau două. N-o să facă decât să te enerveze. Bine? Mă duc joi la Glasgow să mă văd cu Douglas în legătură cu expoziția, mă întorc sâmbătă sau cel mai târziu duminică. Până atunci pleacă.
Grace a ridicat mâna, ferindu-și ochii de strălucirea de pe mare.
— O să plece din viețile noastre?
Vanessa s-a întors spre ea cu o expresie nedumerită.
— Nu e *în* viața ta, Grace. E într-a mea.
Când s-a îndepărtat, Grace a strigat-o.
— V-am auzit vorbind despre mine. Am auzit cum mi-a spus, am căutat. Boț de slănină, asta înseamnă. M-a făcut boț de slănină și tu ai râs.
Vanessa a încetinit o clipă pasul, însă nu s-a întors.
În după-amiaza următoare, când a venit acasă de la muncă, Vanessa stătea pe treapta ei de la intrare, în soare, cu o sticlă aproape goală de vin alături. S-a clătinat când s-a ridicat.
— Ai venit cu mașina? a întrebat Grace, repezindu-se spre ea. Ești beată, Vanessa! Ai condus prin sat. Pe lângă școală. Ar trebui să...
A prins gulerul de la bluza Vanessei, mototolindu-l în pumn.
— Ar trebui să chem poliția!
— Grace!
Vanessa s-a agățat cu ambele mâini de antebrațul ei.
— Te rog...
Grace i-a dat drumul. A smuls cheile mașinii din mâna Vanessei și a intrat pe lângă ea în casă, trântind ușa în

urma sa.

Vanessa a găsit-o în bucătărie, bând apă direct de la robinet.

— Buflei, a zis ea. Asta înseamnă. N-a... n-a zis cu răutate.

Grace s-a ridicat și a închis robinetul.

— Ba da.

S-a uitat la Vanessa, la ochii ei sticloși și expresia bosumflată; îi venea s-o plesnească.

— Bărbații ca el... au un dispreț special pentru femeile ca mine — femeile *urâte*. L-am simțit toată viața. O femeie urâtă abia dacă e om pentru un bărbat ca soțul tău. E grețos, dar deloc șocant. Ce-i mai rău, ce-i de-a dreptul *abject*, e felul în care femei ca tine — cele drăguțe, cele *alese* —, felul în care vă complăceți în disprețul ăsta. Zâmbiți afectat ca niște școlărițe, pentru că un bărbat v-a acordat atenție. Râdeți mișelește la cruzimile lor. E jalnic.

— Nu-i așa! a protestat Vanessa.

Și-a mușcat buza și a început să plângă; Grace s-a întors cu spatele dezgustată, dar Vanessa a prins-o de încheietură.

— *Eu* nu sunt așa.

Grace și-a pus palma peste mâna ei, încercând să-i desfacă degetele, însă Vanessa nu-i dădea drumul; și-a pus brațele în jurul ei, cuprinzându-i talia și plângând în pânza bluzei ei. Grace a rămas țeapănă, cu mâinile pe lângă corp, trăgând aer îndelung și adânc în piept.

— Nu știu de ce-l las să facă așa ceva. Nu știu de ce-l las să se întoarcă.

— Te flatează. Îți exploatează vanitatea.

— Da, a zis Vanessa, vorbind pe ceafa lui Grace. Așa e. Când mă atinge, am senzația că o să mi se topească oasele, mă simt — câteva clipe, câteva ore — foarte *dorită*. Are multă forță sentimentul ăsta de-a fi dorită.

Grace a încercat din nou să se desprindă, însă Vanessa n-a cedat.

— Mă flatează, mă farmecă, mă seduce și e tare bine.

A ridicat capul și s-a uitat în ochii lui Grace.

— Sexul e minunat. E o autoafirmare puternică, nu-i așa, să ajungi să simți așa în pat.

Grace s-a smuls din îmbrățișarea sufocantă a Vanessei. Îi venea să-și ducă mâinile la urechi, să cânte ca un copil ca să-i blocheze sunetul vocii, dar Vanessa vorbea în continuare, ținându-se după ea prin cameră.

— Și după aia bineînțeles că abia a venit și începe să vorbească despre bani, despre ce are el nevoie, despre ce datorii are, despre locuri unde vrea să se ducă… Mă face *pe mine* egoistă!

Clatină din cap.

— Vrea să știe de ce, când eu am tot ce-mi trebuie — casa, studioul și insula —, de ce nu pot să *împart*.

Grace s-a încruntat, nevenindu-i să creadă.

— Clar n-are cum să creadă că *tu* ai să-i dai ceva, nu? Pentru numele lui Dumnezeu, abia poți să-ți plătești facturile.

Vanessa și-a tras nasul și s-a șters la ochi. S-a dus la chiuvetă și a dat drumul la robinet, luându-și un pahar din dulap.

— E disperat, a zis ea printre înghițituri lacome. N-a zis chiar așa, dar am citit printre rânduri și cred că a împrumutat bani de la oameni de la care n-ar fi trebuit să împrumute.

— Și se așteaptă să-l scoți tu din belea? Dacă a fost prost, trebuie să-și asume responsabilitatea…

Vanessa s-a întors spre ea, cu privirea întristată.

— A fost povestea cu Celia Gray și, vezi tu, a crezut că a tras lozul câștigător. A crezut că nu mai trebuie să-și facă griji. Apoi ea a murit și nu erau căsătoriți încă, pentru că suntem *noi* căsătoriți încă, așa că nu s-a ales cu nimic…

— Te acuză pe tine!

Grace era uluită.

— Te acuză pe tine și, mai rău, ție îți pare rău pentru el!

Vanessa a sorbit ultima înghițitură de apă și a pus paharul pe blat.

— Da. E o prostie? Îmi pare rău și-l las să-mi sucească mințile, îl las să mă convingă de tot felul de lucruri, îmi

pierd șirul… nu mai știu unde sunt. *Cine* sunt. Neglijez lucrurile care sunt cu adevărat importante pentru mine, munca mea…

Și-a mușcat buza de jos.

— Și pe tine.

Grace a coborât privirea.

— Dumnezeule, n-ar fi trebuit niciodată să-l las să-mi treacă pragul, *vampirul* nenorocit!

S-a apropiat din nou de Grace și a întins mâna, punându-și cu blândețe arătătorul sub bărbia ei. Grace a închis ochii.

— A *fost* crud cu tine, Gracie. A fost, nu știu de ce am râs, pentru că n-a fost amuzant. Nu mi s-a părut amuzant nici atunci, nici acum. E de neiertat.

Grace a oftat.

— Dar eu te iert, a spus încet, fără să deschidă ochii.

Vanessa a rămas peste noapte. Înainte să se ridice soarele, s-a trezit ca să prindă refluxul și a plecat înapoi pe insula Eris. A doua zi, joi, a plecat din nou devreme, de data asta ca să se ducă la Glasgow și să finalizeze planurile pentru expoziție cu Douglas.

În ziua aceea, la prânz, când stătea să-și mănânce sendvișul pe banca ei cu vedere spre golf, Grace a văzut mașinuța sport roșie a lui Julian venind în viteză pe drumul de pe istm, gonind pe deal și intrând în sat cu dublul vitezei legale.

Duminică, magazinele din sat erau închise, așa că s-a dus la piață în Carrachan să cumpere mâncare și flori ca s-o întâmpine pe Vanessa, dar când a ajuns după-amiază pe insulă, mașina ei era deja parcată în curte. Ușa era deschisă, însă când a strigat-o, nu i-a răspuns. A găsit-o în studio, îngenuncheată pe podea.

Avea sânge în păr, pe haine și pe mâini.

23

Primul lucru pe care-l vede Becker e pușca. E chiar acolo, în hol, sprijinită de banchetă. Grace îl surprinde uitându-se la ea.
— Nu-ți face griji, spune ea cu un zâmbet ironic. E doar de ochii lumii. N-o să te pun să-ți împuști cina.
Becker râde nervos.
— E aceeași? întreabă el.
Grace se încruntă.
— Aceeași cu...?
— Cea... cea pe care a împrumutat-o Vanessa, știi tu, de la fermierul...
— *Ah*.
Grace încuviințează, i se citește în privire că și-a dat seama despre ce-i vorba și roșește.
— Ai citit partea aia.
— E... *înspăimântătoare*.
Grace încuviințează din nou.
— Da, așa a fost. Și de mare ajutor a fost pușca!
Pare gânditoare.
— Deși presupun că am fi putut să-l omorâm în bătaie cu ea.
Se întoarce și-l duce pe Becker în living unde, pe măsuța de cafea, se află trei cutii cu documente.
— Astea-s pentru tine, ar trebui să fie suficiente să-l facă fericit pe șeful tău, spune ea, făcând semn cu mâna spre ele.
Bineînțeles că nu, nici pe departe, dar Becker a hotărât deja să nu înceapă imediat discuția pe tema asta. Deocamdată, își exprimă entuziasmul și recunoștința și merge în bucătărie, unde ea umple ceainicul în timp ce el stă lângă plită, uitându-se pe fereastră către uscat.
— Cine era? o întreabă.
— Cine era... ah, ne-am întors la pușcă? Un oarecare. Stuart Cummins. Șofer de camion și uneori mecanic. Nevasta lui, Marguerite, venea destul de des la cabinet — degete rupte, o buză spartă, răni minore la cap. Și altele, chestii femeiești.

li întinde o cană cu ceai, dar nu i se poate citi expresia și stă cu privirile coborâte.
— N-a făcut niciodată reclamație. Stăteau într-una dintre căsuțele din port, poți s-o vezi de-aici, îi explică și îi arată cu mâna. A lor e ultima din stânga.
— Cea din capăt?
Își aduce aminte chipul chinuit de la fereastră, cel care dispăruse.
— Și nu mai stau acolo?
— Doar Marguerite. Stuart a plecat de mult, slavă Domnului.
Deci ea *era*.
— Marguerite... Era măritată cu bărbatul care a atacat-o pe Vanessa? O pomenește într-unul dintre carnete, a venit în vizită la Vanessa, era nedumerită de ceva...
Grace zâmbește cu tristețe.
— Marguerite nu se simte bine de mulți ani. Acum are Alzheimer, dar și înainte avea o stare psihică foarte fragilă. Soțul ei i-a făcut multe lucruri nemiloase, dar cea mai mare cruzime cred că era că nu-i spunea niciodată când se întoarce.
Stau unul lângă altul și se uită la căsuțele de dincolo de apă.
— Pleca în vreo cursă și ea nu știa niciodată când o să se întoarcă, dacă durează câteva ore sau câteva zile. Așa că n-avea niciodată liniște. Ani la rând, ea aștepta tot timpul la fereastră, uitându-se după el.
Norii se sparg și, brusc, încăperea se umple cu lumină caldă. Grace îi zâmbește.
— Ia uite!
Nisipul a devenit auriu, norii, mov și roz. Rămân în tăcere o vreme, urmărind vântul cum își face treaba, ridicând berbeci albi în apa verde. Apoi un nor acoperă din nou soarele și lumina dispare, iar Grace se întoarce. Se așază la masă cu cana de ceai și-i face semn să vină și el.
— Ce s-a ales de el? întreabă Becker. Soțul, adică mecanicul.
Grace ridică din umeri.

— Habar n-am. A primit o condamnare mai scurtă decât merita. Dacă ar fi știut ei tot ce-i făcuse lui Marguerite...

Își împletește degetele și-și sprijină bărbia în ele.

— După ce a atacat-o pe Vanessa, m-am mutat aici. Am păstrat și căsuța din sat, pentru că încă făceam gărzi și, oricum, cu fluxul și programul meu de lucru, nu puteam să fiu aici tot timpul. Dar rămâneam cât de des puteam. Vanessa era foarte răscolită, foarte înspăimântată. O vreme, n-a mai plecat singură la plimbare prin pădure, a început să depoziteze arme peste tot.

Grace râde puțin, într-un fel ciudat.

— Cuțite în studio, un ciocan lângă ușa din față...

Clatină din cap și strânge din buze.

— Mă enerva foarte tare.

Ochii ei întunecați par negri în lumina cenușie.

— Încă mă enervează. Să-ți fie pătat așa locul... e *altă* violare peste cea originală. Se întâmplă tot timpul... te duci undeva să te plimbi, să înoți sau să alergi — orice ar fi, e *plăcerea* ta, lucrul de care te bucuri... te duci undeva, e frumos și nepătat, faci ce-ți place și după aia cineva — presupun că nu *întotdeauna* un bărbat, dar de obicei e un bărbat — vine și îl transformă într-un loc urât. Și nu te mai simți niciodată în siguranță acolo. Și nu mai ești niciodată aceeași persoană. Locul s-a schimbat, te-ai schimbat și tu și niciuna dintre schimbări nu e în bine.

Becker are senzația că vorbește pe jumătate pentru el, pe jumătate pentru ea, pare furioasă și ranchiunoasă, iar el se simte ca un prost, jenat — vrea să-și ceară scuze, dar pentru ce? Pentru că a invocat nonșalant un eveniment traumatic? Pentru comportamentul bărbaților? Al tuturor bărbaților? Al unora dintre ei? În timp ce caută ceva ce să spună, dispoziția lui Grace se schimbă, ca vremea. Norii se sparg și chipul i se luminează.

— Vrei să vezi studioul? îl întreabă.

E pe partea ferită a dealului, a cărui pantă are o nuanță întunecată de verde acum, când soarele a coborât dincolo de Eris Rock. O potecă bătătorită îi duce pe o pantă abruptă, care se îndreaptă după câteva sute de metri și devine un platou, unde se află studioul.

Becker își roade unghia, tremurând de nerăbdare în timp ce Grace își face de lucru cu lacătul; își ține răsuflarea când o vede împingând ușa metalică enormă, care se dă deoparte ca o piatră de la gura unei peșteri. Și iată-l: un spațiu adânc, cu rafturi de-a lungul peretelui din dreapta și o roată de olărit antică în stânga; cuptorul e în capătul îndepărtat.

Pășește înăuntru. Aerul e mai rece și mai uscat aici și miroase a praf și sulf. Prin fereastra panoramică lungă pe care Vanessa a tăiat-o în zid are vedere către sud, spre panta cu iarbă, spre mare și insula Sheepshead.

În mijloc e o masă pe care sunt îngrămădite alte cutii.

— Astea-s lucruri pe care nu le-am sortat încă, spune Grace. Cum vezi, e ceva de muncă.

Arată spre prima cutie.

— Am găsit o grămadă de fotografii, nu sunt sigură că le vrei.

Sigur că o să le vrea! Reprezintă o consemnare fascinantă a anilor petrecuți de Vanessa pe Eris; sunt zeci și zeci de poze cu casa, cu lucrările la acoperiș, renovarea hambarului. Și alte zeci cu insula, cu peisajul ei schimbător, cu ferigile ruginii și iarba-neagră mov, cu orzul sălbatic galben.

— A pictat după ele? întreabă Becker în timp ce răscolește printre fotografii cu marea la toate orele și în toate anotimpurile, copaci căzuți în pădure, grămezi de iarbă-de-mare presărate pe nisip ca niște cadavre.

— Nu prea des. Mă rog, cel puțin nu în primii ani.

Grace deschide și închide dulapuri din spatele studioului, căutând ceva.

— Deși a pictat mai târziu, când s-a îmbolnăvit și-i era mai greu să lucreze afară. Însă îi plăcea să le aibă, pentru orice eventualitate. Ca să-și aducă aminte

lumina, spunea ea, deși după aia se plângea că lumina nu arată niciodată la fel pe film.

— Are dreptate, spune el, alegând altă fotografie, lumina nu seamănă niciodată.

În poza pe care o ține în mână sunt doi oameni care stau unul lângă altul, cu coatele sprijinite de o balustradă, iar în fundal se vede o mare dezlănțuită. Unul dintre ei este Grace — cu mulți ani mai tânără, însă în principiu aceeași, cu tunsoarea paj, cu fața moale și rotundă, cu bărbia retrasă sub un zâmbet timid. Cealaltă persoană e înaltă, jucăușă, cu picioare lungi, îmbrăcată într-o vestă și pantaloni scurți, cu părul blond-murdar căzându-i pe umerii osoși — Vanessa, presupune el, deși nu poate fi sigur, pentru că fața e ascunsă. Nu, nu ascunsă, *ștearsă*. A fost scrijelită.

— Oh, Doamne!

Grace apare lângă ea.

— E o poză foarte veche, e a mea.

Becker o întoarce: *Grace și Nick, St Malo '81.*

— Credeam că e Vanessa, spune el, dar Grace clatină din cap și-i ia poza, pe care o cercetează o clipă.

— Nu, nu e ea. E Nick. Nu știu de ce-a făcut așa ceva...

— Vanessa a răzuit-o?

Constată că nu e deloc surprins — temperamentul i se simte în jurnale, cu câte o ieșire de ranchiună când și când.

— Putea să fie foarte ciudată uneori cu lucrurile. Foarte posesivă, spune Grace încet, ceea ce mi s-a părut întotdeauna puțin nedrept dacă stai să te gândești că pretindea libertate totală pentru ea. Nick Riley a fost un prieten din facultate. O vreme, am fost colegi de apartament. Am mers odată într-o vacanță cu cortul, împreună cu o altă fată, Audrey. Probabil că ea a făcut poza.

Pare stingherită, puțin jenată.

— Nick și cu mine am fost foarte apropiați o vreme. Nu era o relație romantică, dar... era special pentru mine. Era destul de frumușel. Iar Vanessa a considerat întotdeauna frumusețea domeniul ei.

Grace strecoară fotografia în buzunarul jachetei. Se îndepărtează, se duce la un dulăpior de lemn de sub fereastră și deschide un sertar.
— Știu că o face să pară îngrozitoare și ea nu era deloc așa. Avea și ea ieșiri, atâta tot. Ah, aici era.
Scoate ceva din sertar, o cutie de lemn.
— Uite, spune ea în timp ce-o așază pe masă, vino să te uiți la asta.
Cutia e din lemn de palisandru, încrustat cu sidef. Grace deschide capacul: înăuntru sunt oase. Oase și fragmente de os, obiecte pătate, rupte, niciunul atât de pur ca în *Divizia a II-a*. Toate i se par minuscule lui Becker, de parcă ar veni de la vreun animal micuț, un rozător, dar de fapt ce știe el?
— Pot să le iau? Cred că ar putea fi utile și, orice caz, sunt... sunt lucruri pe care le-a strâns ea ca să le folosească în lucrările ei, nu? întreabă el.
— Îhm, încuviințează Grace, bine.
Se întoarce din nou spre dulăpior.
— Mai e pe undeva o cutie plină cu pietricele și cochilii, încă una cu pene și ah, uite aici...
Scoate o cutiuță mai simplă și o deschide, lăsând să se vadă un craniu micuț de pasăre. Becker îl prinde cu grijă între degetul mare și arătător. Îl întoarce, îi cercetează găvanele și ciocul mic și neted.
— Vrabie, poate? întreabă Grace.
Becker ridică din umeri; habar n-are, însă își aduce aminte de ceva ce-a citit într-unul dintre carnete.
— A scris că a găsit un craniu de pasăre... sau poate un schelet? Era cam în același timp, de fapt, când a scris că a terminat *Divizia*... Cred că tu erai plecată atunci. Am înțeles bine?
Grace nu ia în seamă întrebarea și începe să culeagă bucățele de os.
— Sunt destul de sigură că niciunul dintre *astea* nu e uman. Uite ce ușoare sunt.
Îi întinde unul dintre fragmentele mai mari.
— Osul uman e mult mai dens decât cel de animal. Ăsta e probabil de la un miel. Am senzația că erau unele

mai mari pe undeva.
Își duce degetul la buze și își dă capul pe spate, gândindu-se.
— Să știi că a făcut copii, a făcut matrițe de ghips și apoi le-a turnat — așa a fost făcută *Divizia a II-a*… găsea oase sau bucăți de os și le lipea cu ceramică laolaltă, ceea ce e foarte curat, din moment ce în medicină asta folosești de fapt acum ca să repari și să înlocuiești oase…
— Grace!
Becker vede o ocazie și profită de ea, întrerupând-o.
— Apropo de ceramică… voiam să te întreb despre lucrările pe care le-a făcut pentru expoziția de la Glasgow Modern.
Grace își îndreaptă atenția spre el, cu sprâncenele ridicate, așteptând.
— La finalul unuia dintre carnetele pe care mi le-ai dat să le citesc e o listă cu lucrările cu care fusese de acord cu Douglas să le expună. Ții minte? Sunt circa 30 de piese ceramice pe listă, dar aproape niciuna dintre ele n-a ajuns la Fairburn. Ai idee unde au ajuns? Le-a vândut? Există vreo dovadă a vânzării?
Grace închide cutia de palisandru.
— Știai că i-am reparat încheietura? Ți-am spus, nu? Atunci ne-am cunoscut. S-a împiedicat de o dală de beton aici, chiar în dreapta potecii, capacul de la fosa septică.
Pune cutia la loc.
— Ne-am cunoscut din cauza unui os rupt, continuă ea întorcându-se către el și zâmbind vesel, iar după aceea a început să folosească oase rupte în lucrările ei. Vreau să cred că e ceva semnificativ.
Se oprește o clipă și apoi capătă o expresie serioasă.
— Pot să am încredere în tine, domnule Becker?
— Sigur că da, răspunde el, sperând că o să-i răspundă în sfârșit la întrebare.
Dar nu o face, doar zâmbește din nou.
— Bun. Atunci o să te las să-ți bagi nasul pe-aici singur și o să mă duc să pregătesc cina. Jumătate de oră,

poate? Să încui când termini. Aici, în dreapta, e o lanternă, poți s-o iei cu tine ca să vezi ce faci. Ai grijă la coborâre, terenul e destul de accidentat.

Becker o privește cum coboară cu grijă dealul, până dispare în beznă. Aude cum se închide ușa din față.

E singur.

O fâșie subțire de lună plutește în spatele unui văl de nori, iar raza farului mătură marea. Apă nemișcată, mareea care se schimbă. Un țipăt, ascuțit și chinuit, îl face să tresară. Un pescăruș argintiu trece pe deasupra, iar el se retrage în studio.

În sfârșit, o are pe Vanessa doar pentru el.

Răsfoiește teancurile din cea mai apropiată cutie, trecând printre schițe brute, multe dintre ele doar câteva linii pe o foaie. Printre desenele cu insule și pădure, găsește și schițe de portret, o siluetă îngenuncheată, alta întinsă pe jos, văzută din diferite unghiuri. Studii poate? Deși nu pentru vreun tablou pe care să-l fi văzut.

Uitându-se la foile și la cutiile astea are impresia că, indiferent prin câte o să scotocească, or să fie întotdeauna și altele, și mai multe, și mai multe: Grace e ca un magician, invocă din nimic scrisori, schițe și oase. Sau poate ca o pisică, aduce comorile să i le pună la picioare. Numai că nu sunt comorile *ei*, nu? Și oricum, pisicile nu aduc comori, aduc doar prada.

Grace îi ascunde lucruri. Felul cum i-a ignorat întrebarea despre piesele de ceramică lipsă a demonstrat clar. Poate *chiar* ascunde lucruri: casa nu-i mare, dar trebuie să existe un loc de depozitare: o pivniță, poate, sau un pod. N-a pomenit ea de o cameră de depozitare la un moment dat? Presupune că ar trebui să-i ofere ocazia să nege.

Se duce în fundul studioului, deschide cuptorul și inhalează mireasma de praf și cenușă vechi; i se face pielea de găină când și-o imaginează aici pe Vanessa lui, deschizând chiar ușa asta, cu sufletul la gură, să vadă dacă opera ei a supraviețuit focului. Dacă ar putea, ar rămâne bucuros aici toată noaptea, printre lucrurile ei,

în ciuda frigului. Dar nu poate să fie nepoliticos. Și încă mai are treabă de făcut și intrebări de pus.

Trage ușa metalică și, ținând lanterna între dinți, încuie lacătul. Doar ce-a apucat să se întoarcă și lanterna pâlpâie o dată, de două ori și apoi se stinge cu totul, îăsându-l cu totul orb. Își scoate telefonul din buzunar și, după câteva clipe, reușește să aprindă lanterna. Gata. Raza luminează o fâșie îngustă de iarbă în fața lui; dincolo de fâșia asta, întunericul. Becker începe să coboare pe potecă, ținând telefonul în față și remarcând că n-are rețea deloc.

Casa e caldă și luminoasă, bucătăria, sufocată de mirosuri — pui fript, fum de lemne. Grace deschide o sticlă de vin roșu, cu fața palidă îmbujorată și pete de umezeală la subraț.

— Bei vin? întreabă ea și-i întinde un pahar înainte ca el să apuce să răspundă. Stai jos, stai jos!

Se agită în jurul lui, mormăind pentru ea *unde am pus, unde era*... Găsește chibriturile pe care le căuta și aprinde o lumânare. Cu vinul și lumina slabă, cu lumânarea aprinsă pe masa pusă, scena pare ciudat de romantică, iar Becker simte un fior brusc de panică. Se gândește la proprietăreasa din povestea lui Roald Dahl, care ademenește bărbați tineri doar ca să-i otrăvească și să-i împăieze. Duce mâna în buzunar după telefon.

— Nu-i rețea aici, spune el cu tristețe.

— Doar dacă te urci în vârful stâncii, n-aș recomanda pe întuneric. Ai nevoie să suni pe cineva? Avem Wi-Fi. Poți să folosești whatsceva ăla.

Becker zâmbește.

— WhatsApp.

— Deși habar n-am care-i parola, adaugă ea încruntându-se.

— De obicei e scrisă pe router.

— Ah, da... e în camera Vanessei. Mă duc să mă uit.

Dispare și se întoarce după câteva clipe cu o bucățică de hârtie pe care a scris codul.

— Mersi, spune el ridicându-se de la masă. Vreau doar să văd ce face Hels, sun...

Arată că o să se ducă în living.
— Sigur că da.
Helena nu răspunde, așa că-i dă un mesaj să-i spună că n-are semnal, că trebuie să folosească WhatsApp dacă are nevoie de el. Așteaptă o clipă, să vadă dacă-i răspunde, dar bifa se încăpățânează să rămână gri, așa că se întoarce în bucătărie, se așază la loc la masă și ia o înghițitură lungă de vin. Încearcă să nu și-l imagineze pe Sebastian trecând pe la Helena să vadă ce mai face.
— Toate bune? întreabă Grace fără să se întoarcă.
— Toate bune.
Becker mai ia o gură de vin. Acum, că s-a gândit la Sebastian, parcă-i aude vocea, spunându-i *să treacă naibii odată la treabă.*
— Grace, trebuie să te întreb despre tablourile și ceramica de pe lista aceea, cea pe care am pomenit-o mai devreme.
Grace se apleacă să deschidă cuptorul, scoate o tavă pe plită și o așază zăngănind.
— Eu am fost întotdeauna alături de Vanessa.
— Da, zice Becker frustrat. Știu, am...
— Nu, nu știi.
Se întoarce spre el, își scoate mănușile de bucătărie și-și șterge transpirația de pe frunte cu dosul mâinii, cu o expresie întunecată pe chip.
— Am fost întotdeauna alături de ea, încă de prima dată când ne-am întâlnit, când și-a rupt încheietura. Eu am fost persoana pe care se baza — se pierdea în muncă și uita să mănânce, așa că eu îi aduceam de mâncare. Găteam pentru ea. Reparam lucrurile când se stricau sau, dacă nu puteam să le repar singură, găseam pe cineva care poate. I-am făcut toate treburile. I-am făcut viața mai ușoară. Am ascultat când vorbea, deși jumătate din ce spunea îmi era complet străin. Am fost aici când a atacat-o omul ăla. Am apărat-o. Și am fost aici să culeg bucățile de pe jos când totul s-a prăbușit. După Julian.
Deschide un sertar și scoate un cuțit de tranșat și o furculiță, pe care i le întinde lui.

— Faci tu onorurile? îl întreabă, arătând cu capul spre pasăre. Trebuie să-ți arăt ceva.

În timp ce taie nepriceput puiul, Becker se pregătește moral pentru confruntarea de care-i e teamă. Știe ce-o să-i spună: că pentru tot ce-a făcut, merită o recompensă, iar o parte din el o să fie de acord. Pare corect să fie răsplătită după tot ce-a făcut pentru Vanessa, dar el știe — așa cum știe și Sebastian și probabil că știe și ea — că nu-i vorba despre corectitudine, e vorba despre ce a stipulat Vanessa Chapman în testament.

Când se întoarce, Grace se încruntă la oroarea pe care-a făcut el cu puiul și îi dă o bucată de prosop de hârtie. Pune o foaie de hârtie pe masă în fața lui și ia cuțitul și furculița.

— Citește asta, zice ea și se apucă se termine ce începuse el.

E un bilet, pe o foaie cu niște pete maroniu-închis, cu scrisul de mână deja familiar al Vanessei.

J, nu putem s-o ținem tot așa la nesfârșit!

O să mă întorc în weekend și până atunci tu <u>trebuie</u> să pleci. Nu mai sunt bani în sac.

Ne-am iubit și ne-am urât unul pe altul și acum putem să fim liberi unul de altul.

Nu-i minunat?

Trebuie să-ți găsești propria cale.

Cu dragoste,

Nessa

— Fuseseră *împreună* în săptămâna aceea, spune Grace și-i întinde o farfurie. Își petrecuseră timpul împreună, dormiseră împreună. Se și certaseră, pentru că, așa cum se întâmpla de obicei, el voia bani. I-am lăsat în pace, m-am întors la căsuța mea din sat. Nu voiam să asist la toate astea. Și, ca să fiu sinceră, nici nu-l plăceam.

Își pune și ei în farfurie și se așază.

— În orice caz, a venit sâmbătă. Au avut câteva zile împreună și apoi Vanessa a plecat joi la Glasgow, să se vadă cu Douglas Lennox, să finalizeze aranjamentele pentru expoziție — la vremea aia, mai era vreo lună

până atunci. Vanessa a luat în mașină câteva dintre tablouri — cele care sunt acum la voi. Restul, toate piesele de ceramică și pânzele mai mari — aveau să vină mai târziu, cu un camion. Majoritatea erau întinse în studio, gata de împachetat. Și cum am zis, Vanessa a plecat în joia aia, devreme, din cauza fluxului. Julian încă dormea, așa că i-a lăsat biletul ăsta.

Grace ia o îmbucătură. Mestecă și clatină din cap.

— Asta *nu* poate să ajungă publică, înțelegi, domnule Becker? N-a vrut niciodată să se afle nimic din toate astea.

— Da, sigur, răspunde Becker nerăbdător, dar ce-i *asta*? Ce vrei să spui?

— Vanessa i-a lăsat biletul lângă pat și l-a găsit când s-a întors duminică, printre resturile din studio. Toată ceramica fusese spartă, iar pânzele, sfâșiate. Totul era distrus.

24

Eris, vara 2002

Când a ajuns în duminica aceea, mașina Vanessei era parcată în curte, dar casa era pustie, așa că Grace a urcat dealul până la studio. Când s-a apropiat, a auzit un zgomot ciudat, un râcâit, ca o daltă pe roată, doar că mai tare, mult mai tare.

Când a ajuns în prag, și-a dat seama că era Vanessa; plângea, jelea, sunetul venea din gâtul ei. Era pe podea și era plină de sânge: în păr, pe haine, pe mâini. Era sânge și pe podea.

— Vanessa!

Grace s-a repezit la ea și s-a lăsat în genunchi.

— Ce s-a-ntâmplat? Vanessa, ești rănită? Ce s-a-ntâmplat?

Vanessa n-a spus nimic, a continuat doar să scoată sunetul ăla îngrozitor, a continuat să-și încleșteze pumnii până a început să i se scurgă sânge printre degete.

— Vanessa! Încetează, *încetează*!

Grace încerca să-i desfacă pumnii, să-i răsfire degetele; a început să plângă și ea, a început să țipe.

— Unde ești rănită? Răspunde-mi! Te rog, spune-mi ce s-a-ntâmplat!

— Totul, a șoptit Vanessa.

Și-a mișcat o mână în lateral și a deschis pumnul, lăsând să cadă cioburi de porțelan însângerat.

— S-a dus totul.

Grace abia a suportat să se uite. Peste tot în jurul lor erau rămășițe. Despicături obscene în tablourile sprijinite de pereți, căscate ca niște răni.

— Mâinile tale, a spus Grace.

Vanessa și-a deschis pumnul drept și Grace a luat de-acolo o bucățică de hârtie, un bilet. Către Julian.

— Vanessa, unde e? Unde e Julian acum?

Vanessa a clătinat din cap și a închis ochii.

Când i-a redeschis într-un târziu, Grace a ajutat-o să se ridice de pe podea și, cu un braț în jurul umerilor ei și

cu celălalt ținând-o strâns de încheietura stângă, a dus-o la chiuvetă. Vanessa nu s-a opus când i-a băgat mâinile sub jetul de apă; a stat tăcută și nemișcată cât Grace a făcut tot ce-a putut ca să-i scoată așchiile de porțelan din degete și palme.

Niciuna dintre ele n-a scos niciun cuvânt.

După o vreme, a dus-o înapoi în casă. A așezat-o pe marginea căzii și i-a spălat sângele de pe piele, i-a dezinfectat și bandajat mâinile. I-a dat o pastilă să adoarmă și a dus-o la culcare. Apoi a urcat din nou dealul până la studio. A strâns bucățile mai mari de ceramică și le-a pus cu grijă pe masă grupate, încercând să-și dea seama care fragmente făceau parte din aceeași piesă. A măturat și a spălat podeaua, storcând ultimele urme de sânge și aruncând resturile în iarbă, unde s-au scurs în pământ.

Era o seară frumoasă, blândă, dinspre mare venea o briză plăcută care bătea peste tufele de orz sălbatic, aducând parfum de alge și nucă de cocos, dar pentru Grace fiecare răsuflare avea gust de sânge și dezinfectant. Când a terminat în cele din urmă, s-a așezat în bucătărie și a băut whisky ca să alunge gustul de metal din gură.

S-a dus să vadă ce face Vanessa, care încă dormea, apoi a sunat la numărul de urgență de la cabinet, să le spună că n-o să poată ajunge a doua zi. Era prima dată în zece ani când lipsea o zi de la serviciu.

A adormit la masa din bucătărie, cu sticla de whisky deschisă în față.

Cândva după miezul nopții s-a trezit, tresărind. S-a ridicat în șezut, și-a șters saliva de la gură, și-a rotit umerii care-o dureau, și-a înclinat capul dintr-o parte într-alta ca să-și întindă mușchii gâtului. Era cât pe ce să se ridice când și-a dat seama că nu era singură, că Vanessa stătea pe întuneric de cealaltă parte a mesei, cu fața albă ca o mască mortuară.

— Iisuse! a icnit ea. M-ai speriat.

A dat să aprindă lumina, dar Vanessa a protestat.

— Nu! a mârâit ea, după care a adăugat mai blând: *Te rog.*
Grace s-a așezat la loc.
— Cum te simți? Cum sunt mâinile?
Cum Vanessa n-a răspuns, Grace a adăugat:
— Mi-am luat liber mâine. O să sun la poliție la prima oră.
— Nu.
— E distrugere, e caz penal, Vanessa.
— *Nu.*
Grace a expirat încet.
— Păi... Trebuie măcar să luăm legătura cu galeria, să...
— Nu, Grace. *Noi* nu trebuie să luăm legătura cu nimeni. Nu suna pe nimeni. Nu spune nimănui. Nu face nimic.
— Trebuie să le spui, o să...
— Nu-mi spune tu mie ce trebuie să fac! a șuierat Vanessa. A dispărut totul. Înțelegi? *Totul.*
— Știu, am...
— Te rog, lasă-mă în pace. Fie-ți milă și du-te la culcare, și lasă-mă în pace.
Când s-a trezit dimineață, Grace a auzit telefonul sunând. Vanessa stătea în bucătărie, bea cafea și își desfăcea bandajele de la mâini.
— Nu răspunde, i-a spus lui Grace când a văzut-o că se duce spre telefon. Poți să te duci în sat să-mi iei niște țigări?
În jurul ochilor avea cercuri vinete și avea fața umflată, dar privirea îi era limpede și vocea, fermă.
— Sigur că da, a răspuns ea prudentă. Mai ai nevoie și de altceva? Să-ți fac ceva de mâncare?
Vanessa a clătinat din cap. Când a venit să-i examineze mâinile, și-a întors fața, dar nu s-a opus.
— Să le ții curate și uscate. Nu încerca să faci prea multe.
— Prea multe ce? a întrebat Vanessa și a început să râdă, un sunet ascuțit, bizar.

Telefonul suna tot timpul. Vanessa nu răspundea. Nu făcea nimic, abia dacă se mișca din bucătărie: stătea acolo, fuma și bea cafea, se uita la mare, la drumul de pe istm, ca și cum ar fi așteptat să vină cineva.

Și apoi, după ce-au trecut șase zile, sâmbătă după-masă târziu, a venit cineva.

La început, Grace a fost ușurată. Se plimba pe plajă când a văzut mașina poliției venind încet pe drum. *În sfârșit, i-a venit mintea la cap*, și-a zis ea. A grăbit pasul și s-a îndreptat în viteză spre trepte: voia să fie alături de Vanessa când vorbea cu polițiștii.

Erau toți în bucătărie — doi tineri în uniformă, stând stângaci lângă ușă, și Vanessa, în continuare așezată la masă și fumând. Grace a dat buzna, împingându-l pe unul dintre polițiști când a intrat.

— Sunt prietena Vanessei, a anunțat ea. Stau și eu tot aici.

— Păi, nu prea, a spus Vanessa, mijind ochii la jarul din vârful țigării.

Polițiștii s-au uitat scurt unul la altul.

— Întrebam despre domnul Chapman, a spus cel mai în vârstă. Despre ultima dată când l-ați văzut.

— A dispărut, a zis Vanessa repede, privind-o pe Grace pentru prima dată de când intrase.

— Dispărut? a repetat ea.

— Așa zice Isobel. Se pare că nu s-a arătat la ziua ei.

Grace a râs scurt.

— Deci... asta înseamnă că a *dispărut*? Pentru că n-a apărut la o petrecere aniversară?

— Chiar *e* ciudat. N-a sunat-o sau altceva. E neobișnuit. Sunt foarte apropiați.

— Înțeleg că a fost aici în vizită? a întrebat primul polițist.

Grace a avut nevoie de o clipă ca să-și dea seama că vorbea cu ea.

— Așa e, a fost aici săptămâna trecută... nu, săptămâna de dinainte. A plecat joi. Nu eram aici, stăteam la căsuța mea din sat, dar l-am văzut... Adică i-am văzut mașina. Am văzut-o trecând prin sat joi, pe la prânz.

— I-ați văzut mașina?
— Da, e roșu-aprins, o mașină sport... nu prea vezi așa ceva pe-aici. Și conduce ca nebunul, așa că sare în ochi.
Al doilea polițist, mai tânăr, a rânjit plin de el.
— Ca nebunul? Vreți să spuneți că mergea repede?
Grace a încuviințat, iar polițistul mai în vârstă s-a întors spre Vanessa.
— Și n-a fost nimic... neobișnuit în legătură cu vizita soțului dumneavoastră, nicio ceartă, nimic de genul ăsta?
Vanessa s-a încruntat.
— Păi... știți că suntem despărțiți? Suntem în divorț. Dar e destul de amical. A venit să mă vadă și să discutăm despre niște probleme financiare și...
— A venit până aici?
Cel mai tânăr, din nou.
— De la Oxford? Nu putea să sune?
— Cum am spus, încă suntem prieteni, a răspuns Vanessa, vocea ei blândă și gravă căpătând duritatea sticlei. Înțelegi ce înseamnă amical?
Polițistul s-a înroșit până în vârful urechilor, iar ea și-a îndreptat atenția spre celălalt.
— E ciudat, cum am spus, că n-a fost la ziua surorii lui, dar nu e cu totul deplasat pentru el să dispară complet. Are... o mulțime de prieteni, de obicei câteva iubite, creditori fără număr și mai și bea. Nu-i aici, cum puteți vedea.
Flutură o mână în aer.
— N-aveți decât să vă uitați pe-aici, dacă vreți. Din câte știu, a plecat joi, cum v-a spus Grace, nu mult după ce-am plecat eu la Glasgow. Când m-am întors duminică pe la prânz, mașina nu mai era, așa că am bănuit că a plecat înapoi în sud.
Nu s-au uitat prin jur. Au crezut-o pe cuvânt, i-au dat o carte de vizită și obișnuitul discurs despre *dacă vă aduceți aminte ceva,* după care duși au fost.
Imediat ce polițiștii urcaseră în mașină și o luaseră spre uscat, Vanessa s-a ridicat și a ieșit din bucătărie. S-a dus afară și a urcat dealul, cu Grace pe urmele ei.

— De ce nu le-ai spus? a strigat ea.
Vanessa n-a luat-o în seamă și, când a strigat din nou, s-a întors cu o expresie furioasă.
— Să le spun *ce*, Grace? Că mi-a distrus toată munca? Dacă i s-a întâmplat ceva? În caz că le spun ce-a făcut, o să creadă că *eu* i-am făcut ceva. Presa o să afle, o să facă tabără pe plajă, o să mi se târască pe toată insula. N-o să mă lase niciodată în pace.
— Dar... cum să creadă că ai vreo legătură? Erai la Glasgow, Vanessa, erai la galerie, cum ai fi putut să-i faci ceva?
Vanessa n-a spus nimic; a rămas acolo, mușcându-și buza, cu privirea îndreptată într-o parte. A clipit furios și apoi, aruncându-și părul peste umăr, s-a întors și a pornit cu pas hotărât spre studio.
Telefonul tot suna; Grace nu avea voie să răspundă.
După câteva zile a venit un polițist, altul, îmbrăcat în haine civile, sosit din sud, care a insistat să discute singur cu Vanessa. Grace a zăbovit pe hol; l-a auzit punându-i aceleași întrebări pe care i le puseseră și primii polițiști, plus alte câteva.
— Care este caracterul *exact* al relației dumneavoastră cu doamna Haswell? a întrebat-o el. Unde doarme? Cum se înțeleg doamna Haswell și domnul Chapman? *Ei* se ceartă?
La sfârșitul interogatoriului, detectivul i-a spus Vanessei că, deși mai mulți oameni pot confirma că mașina sport roșie a fost văzută mergând prin sat în joia aceea, la ora prânzului, un martor a susținut că a văzut-o întorcându-se pe drumul de pe istm în aceeași zi, seara.
— Nu eram aici! La naiba, de câte ori? s-a răstit Vanessa la el.
Atunci Grace s-a întors, intervenind ca să detensioneze situația înainte ca Vanessa să intre în vreo belea.
— Joi seara, ați spus? La ce oră joi seara?
Detectivul s-a uitat la ea cu ochii mijiți.
— Unde erați *dumneavoastră* joi seara?
— Păi, am... am fost la serviciu joi. Am fost la cabinet până la ora 18, probabil, sau poate puțin mai târziu. O

să avem un control și e o grămadă de hârțogărie, iar după aceea i-am dus lui Marguerite Diovanul, pentru că iar a uitat să și-l ia și...

— Marguerite?

— O pacientă.

— Faceți vizite la domiciliu în mod obișnuit?

— Nu prea, dar Marguerite stă chiar lângă cabinet, într-una dintre căsuțele din port și e... în fine, e destul de singură, așa că încerc să trec din când în când pe la ea. Cum am spus, n-a venit să-și ia medicamentele pentru tensiune, așa că am făcut ocolul, și după aia m-a invitat la masă, ceea ce a fost binevenit, pentru că fusesem foarte ocupată și n-apucasem să fac cumpărături, așa că am mâncat și...

— Ce ați mâncat?

Grace a ridicat din umeri.

— Ăăă... Supă de ceapă franțuzească. Salată. Am băut fiecare câte un pahar de vin roșu și după aceea cafea.

— La ce oră ați plecat?

— Am stat un pic pentru că, așa cum am spus, e singură. Dar era încă lumină. Încă lumină, însă apa trecuse peste istm, deci...

Grace s-a uitat la graficul fluxului de pe peretele bucătăriei.

— Trebuie să fi fost cândva între 20:30 și 21:30.

— Începuse fluxul?

— Venea.

Grace i-a aruncat o privire Vanessei, care se uita pe geam și nu părea să asculte.

— Era aproape prea târziu să mai treci.

— Aproape? a repetat detectivul.

— Păi, dacă ai fi avut un 4x4 și ai fi știut ce faci, ai fi putut să treci...

— Insula nu e proprietate privată, știți, a zis Vanessa, revenind brusc în discuție. *Oricine* ar fi putut să traverseze. Mai vine lume, mai ales vara, să urce pe stâncă.

— *Noaptea*? a întrebat detectivul.

— *Seara*, a răspuns Vanessa înțepat. In funcție de vreme, apusul poate să fie uluitor.

Grace s-a încruntat și și-a mușcat buza de jos.

— Vanessa, a început ea încet, doar nu crezi... n-avea cum să fi încercat să se întoarcă, nu? Când venea fluxul?

Vanessa și-a dus mâna la gură, cu ochii dintr-odată înlăcrimați. Detectivul însă clătina din cap.

— N-are cum, martorul nostru ar fi văzut, nu? Și, în orice caz, mașina ar fi fost găsită până acum.

Vanessa și-a prins buza de jos cu dinții.

— A fost un incident acum ceva vreme... șase, poate șapte ani?

S-a uitat la Grace, căutând confirmarea; Grace a încuviințat.

— A fost înainte să mă mut eu aici. Cineva a avut probleme pe istm, mașina a fost luată de ape și au trecut câteva săptămâni până să fie găsită.

— Dar atunci era furtună, a zis Grace. A fost o furtună cumplită.

Detectivul a privit-o multă vreme.

— Și în ziua despre care vorbim noi?

— O zi calmă. E vară. În cea mai mare parte a timpului, golful e ca oglinda.

Detectivul a încuviințat încet, uitându-se la notițe. S-a întors din nou spre Vanessa.

— Puteți să-mi spuneți numele hotelului unde ați stat la Glasgow?

Vanessa și-a lăsat capul pe spate și a oftat.

— N-am stat la hotel, a spus ea privindu-l drept în ochi. Am stat la reședința secundară a lui Douglas Lennox, în Blythswood Square. Dacă-l întrebați, probabil că o să nege. Îi e frică de nevastă-sa. Crede că, dacă-l părăsește, îl lasă fără niciun ban.

Detectivul s-a uitat de la Vanessa la Grace și apoi din nou la Vanessa.

— Aveți o relație sexuală cu domnul Lennox?

Vanessa a strâns din buze, ca pentru a înăbuși un zâmbet.
— E un proprietar de galerie care îmi expune lucrările. Mă mai și culc cu el câteodată.
Detectivul și-a împins în spate scaunul și s-a ridicat.
— E în regulă dacă arunc o privire prin jur, doamnă Chapman?
După două zile, au venit și alți polițiști, vreo 12, care au umblat pe insulă exact cum îi fusese teamă Vanessei că o să se întâmple. Au scotocit casa, au urcat pe stâncă și au privit peste margine, au căutat prin pădure. N-au găsit nimic în afară de urme de sânge în studio.
— *Al meu,* i-a spus Vanessa detectivului. Mi-a scăpat o vază și m-am tăiat când adunam cioburile.
Ridică mâna încă bandajată.
În casă, telefonul tot sună, iar Vanessa nu-și mai permite să-l ignore când e poliția în jur; trebuie să se ocupe de apeluri furioase de la Douglas și isterice de la Isobel.
A navigat plutind printre toate astea, cu o detașare glacială, cu fața ca o mască. A răspuns la toate întrebările: era deprimat? (puțin, uneori, era în doliu, iubita lui murise într-un accident acum șase luni), avea probleme cu banii? (da, da, da, v-am spus, da), credeți că e posibil să-și fi luat viața? (...).
S-a dovedit că sângele îi aparținea Vanessei, exact cum spusese și ea.
Cam la o lună după vizita poliției, un pescar aflat cu barca la câțiva kilometri sud-vest de insula Sheepshead a găsit un portofel negru în plase; înăuntru erau cardurile lui Julian Chapman.
N-au găsit nicio urmă de-a lui sau de-a mașinii.
Dispăruse.

25

— Și a… distrus totul?

Becker repetase întrebarea de câteva ori; nu părea să poată înțelege. Detaliile despre dispariția lui Julian — mașina care lipsea, portofelul — fuseseră relatate la vremea aceea, dar *asta*? Acest act de vandalism? Nu auzise niciodată nimic despre el.

— A distrus tot ce făcuse ea, tot ce avea în lucru? Și de-asta s-a retras din expoziție?

Grace încuviințează. Stă în fața lui, cu mâinile în poală și capul aplecat aproape până în piept. Își trece dosul palmei peste obraz.

— Dar… de ce nu i-a explicat măcar lui Douglas? Putea să scape de o grămadă de durere și *cheltuieli*… Dumnezeule, procesul, anii de acuzații…

Grace ridică privirea și-și clatină capul încet dintr-o parte într-alta.

— Douglas ar fi vrut să meargă la poliție, iar ea știa. Ar fi vrut s-o pună să facă o cerere la compania de asigurări sau să facă plângere penală, iar ea… pur și simplu *n-a vrut*. Crede-mă, am încercat s-o conving, dar i-a fost teamă…

Vorbele i se pierd și pleacă din nou capul.

— Teamă? Adică de poliție, că o s-o bănuiască pe ea?

Când ridică privirea, în expresia ei se citește o reținere.

— Daaa, răspunde ea prudent. Îi era teamă că o s-o bănuiască pe ea, îi era teamă de ce s-ar întâmpla cu refugiul ei, cu Eris, dacă lumea ar fi crezut că Julian e pe undeva pe-aici. Dar mai mult decât atât… cred că era copleșită de durere. Și în stare de șoc. Nu voia să înfrunte ce se petrecuse, violența în sine.

Își mai toarnă puțin vin; când se apleacă peste masă să-i umple și lui paharul, Becker vede că-i tremură mâna.

— Îmi pare rău, spune el, probabil că e foarte dureros să vorbești despre toate astea.

Grace își înclină capul și-i zâmbește trist.

— A schimbat-o, continuă ea încet. Ce s-a întâmplat în vara aia i-a schimbat felul în care vedea lumea…

Își duce din nou mâna la față și privește pe fereastră în depărtare. Pe dealul de peste apă urcă o mașină, cu farurile aprinse.

— Nu sunt convinsă că a mai fost aceeași.

Un minut sau două își beau vinul în tăcere. Lui Becker i se învârt rotițele în cap, are multe întrebări, nu în ultimul rând dacă poate sau nu să păstreze confidențialitatea discuției — doar nu e obligat, nu? A zis că înțelege că Vanessa nu voia ca povestea să devină publică, dar el n-a promis nimic. Și, realist vorbind, *nu poate* să nu-i spună lui Sebastian.

— Grace, înțeleg că Vanessa se temea de ce s-ar putea întâmpla dacă se află, dar cred că am datoria să-l anunț pe Sebastian Lennox ce s-a întâmplat cu lucrările acelea.

— Nu, nu ai nicio datorie! ripostează Grace clătinând energic din cap. Vorbim despre lucrările distruse acum 20 de ani, cu mult înainte să moștenească Fairburn portofoliul Vanessei. N-au nicio legătură cu Lennox. Te rog, Vanessa ar detesta să se reia povestea, să înceapă toată lumea să speculeze despre ce-a făcut sau n-a făcut. Dacă ai vreo urmă de respect pentru amintirea ei, lasă lucrurile așa cum sunt.

E sfâșiat între ideea că Vanessa într-adevăr ar detesta să se afle și ideea că e o parte din povestea ei, o parte *fundamentală* din povestea ei. Cu siguranță ar fi explicat tot ce a urmat. Se gândește la *Divizia a II-a*, la elementele delicate închise într-o casetă de sticlă, apărate de lume.

Până acum.

— Poți să-ți aduci aminte vreun detaliu despre lucrările care au fost distruse? Cum arătau, adică ce forme aveau? Vaze, boluri, ceva mai sculptural...?

Grace clatină din cap.

— Îmi pare rău, chiar nu-mi aduc aminte așa bine ceramica... Tablourile mi le aduc aminte ceva mai bine, dar piesele de porțelan... mi se cam amestecă în cap.

Ridică vinovată din umeri.

Becker simte o scurtă răbufnire de furie. *Ai stat cu un geniu*, își zice el, *și nici măcar n-ai fost atentă*.

— Numele nu erau de niciun ajutor, erau întotdeauna foarte vagi, se scuză ea. Înflorire sau răsuflare... N-am înțeles niciodată de ce nu spunea lucrurilor pe nume. Mă aștept să par filistină, dar de ce *Speranța e violentă*? De ce nu *Far pe Sheepshead*? De ce *Totem*, de ce nu *Grace cu pasărea*?

— *Totem*? *Totem* era un portret? Al tău?

— Țineam în mână o sculptură în lemn a unei păsărele, răspunde ea răgușit.

Becker nu știe dacă pentru că a băut prea mult vin sau pentru că lumina e atât de slabă în bucătărie, dar durează o vreme până observă că Grace plânge.

— Grace, îmi pare rău...

Întinde mâna peste masă și o bate stângaci pe încheietură. Ea își întoarce mâna și-l prinde de degete, strângând o clipă. Apoi își înclină capul și-și șterge lacrimile de bluză. Rămân așa o clipă, până când, din fericire, telefonul lui Becker țiuie, dându-i o scuză să-și tragă mâna.

— Scuze, spune el aruncând o privire la mesaj.

E de la Helena — e extenuată, o să se culce devreme. Aruncă o privire la ceas: e abia 21:30.

Grace își trage nasul.

— E totul în regulă? îl întreabă.

Becker încuviințează.

— Da, e în regulă, e... soția mea.

— S-a-ntâmplat ceva? Pari îngrijorat.

— Ah, zâmbește el, nu-i nimic. Nu-i nimic.

Grace se bate cu degetele pe obraz.

— E evident că nu-i un *nimic*.

Becker clatină din cap.

— Eu sunt de vină. Îmi fac griji pentru ea. Sarcina și stresul situației de la Fairburn...

Grace ridică din sprâncene.

— Situația? Vrei să spui situația *noastră*?

— Ah, nu! se apără el scuturând din nou din cap. Nu la asta mă refeream.

Își dă seama că e beat, trebuie să fie beat, pentru că a început să vorbească prea mult și, până să-și dea seama, dă din gură, își pune sufletul pe tavă.

— Când ne-am cunoscut, Helena era logodită cu Sebastian Lennox.

Sprâncenele lui Grace urcă și mai mult, iar Becker roșește, jucându-se cu ciucurii feței de masă.

— Ea... hmm, s-a răzgândit, adaugă el ridicând privirea. De fapt, eu n-am făcut nimic.

Grace zâmbește.

— Nu, nu, sincer, se apără el. Doar n-am *încercat* să i-o suflu. Nu mi-aș fi imaginat în ruptul capului că l-ar părăsi pentru mine. El e mult mai eligibil.

Grace își lasă capul într-o parte și-i întâlnește privirea.

— Helena ta pare să știe să citească oamenii. Nu toată lumea *își dorește* pe cineva ostentativ sau îngrozitor de bogat. Unii oameni văd și dincolo de asta, nu? Și uneori oamenii ca noi au propria atracție discretă.

Becker încuviințează, zâmbind prostește și aplecându-se când ea îi toarnă ultimele picături de vin roșu în pahar. *Oamenii ca noi*? Adică ea și el? Ce-și imaginează ea că au în comun?

— Deci care-i treaba cu Sebastian ăsta? Vrea să scape de tine? spune Grace, aplecându-se.

— De fapt, Sebastian a fost mult mai îndurător decât aș fi fost eu în locul lui, răspunde el roșind și mai tare și râzând nervos. Problema e cu mama lui Seb. Nu m-a plăcut din capul locului, crede că sunt de condiție modestă, dar acum mă detestă și a devenit foarte... *neplăcută*.

— Ah, Emmeline a fost dintotdeauna neplăcută, răspunde Grace ridicându-se de pe scaun.

— Bineînțeles.

Becker împinge scaunul în spate și se ridică s-o ajute să strângă masa.

— Uitasem că o cunoști.

Grace îi face semn că nu-i cazul s-o ajute, iar el se lasă la loc pe scaun.
— Foarte puțin. A venit aici de câteva ori cu Douglas, dar n-avea prea mult timp pentru de-ăștia ca mine.
Becker poate foarte bine să-și imagineze: pentru Emmeline, n-ar fi mai mult decât o servitoare.
— Presupun că ar trebui să am mai multă compasiune pentru ea, după toate prin câte a trecut...
Grace se încruntă.
— După ce a suferit zeci de ani de infidelități, ai zice că ar trebui să se bucure că a scăpat de babalâc.
— Împrejurările au fost foarte șocante, e și vinovăție, dar și suferință... șoptește Becker.
— Vinovăție? repetă Grace și se întoarce să se uite la el. De ce *vinovăție*?
Creierul încețoșat de vin al lui Becker are nevoie de câteva secunde să proceseze faptul că a zis prea multe, dar acum e prea târziu; vede pe chipul lui Grace că și-a dat seama.
— Emmeline l-a împușcat? Doamne, Dumnezeule! Extraordinar!
— Familia a ținut totul departe de ziare, toată lumea a vrut s-o protejeze... a suferit destul, spune Becker blestemându-se singur.
— Am înțeles, răspunde Grace, care stă rezemată de blat, împăturind și despăturind în mână șervetul de bucătărie. *Extraordinar!* repetă ea. Femeia aia poate să nimerească iepurele în ochi cu o armă cu aer comprimat.
Becker se îndreaptă pe scaun.
— Poftim?
Grace încuviințează.
— Oh, da, Emmeline e un țintaș impecabil. Se lăuda că ar fi putut să se ducă la Olimpiadă, dacă ar fi primit și femeile pe vremea aia.
Becker împinge paharul de vin și se ridică nesigur pe picioare. Se străduie să gândească — Grace chiar a sugerat că Emmeline s-ar putea să-l fi împușcat *intenționat* pe Douglas?

— Cred... cred că ar trebui să mă duc la culcare, spune el.

— Ah! face Grace clar dezamăgită. Voiam să-ți mai arăt ceva. Să discut ceva cu tine, înainte să duci carnetele la Fairburn. Dar, domnule Becker, trebuie să fiu sigură că pot să am încredere în tine.

Se uită la el cu ochi enormi, rugători.

— Pot să am încredere în tine, nu?

Traversează bucătăria și aprinde lumina principală, iar Becker se așază la loc. Mijește ochii din cauza strălucirii luminii și o privește cum scoate un carnet din cutia pe care a adus-o mai devreme, cea din care luase și biletul Vanessei către Julian.

— Astea, cum sunt convinsă că ai ghicit, sunt lucrurile pe care aș prefera să le păstrez. Poți să iei carnetele, dar te-aș ruga să nu le expui. *Te rog*. De dragul ei și al meu, adaugă ea întinzându-i carnetul.

Și acesta e tot un Life Vermilion, identic cu cele pe care le citise la Fairburn, numai că aici Becker vede că scrisul Vanessei nu mai e lejer și cu bucle, a devenit ilizibil și dezordonat. Mâna nu-i mai respecta liniile de pe pagină, ci se ducea în toate părțile, cu mâzgălituri în colțuri, cu rupturi de rând în unghiuri ciudate. Multe pagini sunt goale, cu excepția unor linii în creion vagi, aparent neconectate, și câteva fraze care abia se pot citi.

— Când a recidivat cancerul, a făcut metastaze, îi explică Grace. A ajuns la creier.

Își mușcă buza de jos, privindu-l pe Becker cum răsfoiește carnetul.

— Avea dureri de cap cumplite, începuse să nu mai vadă cu ochiul drept. Renunțase de mult să mai lucreze ceramică — pur și simplu n-avea destulă putere să manevreze lutul —, dar la vremea aceea nu mai putea nici să picteze, se chinuia până și să deseneze. A devenit, și pe hârtie, și în viața reală, mult mai puțin coerentă. Poți să vezi că uneori pare să scrie nu pentru ea, ca în jurnalele mai vechi, ci pentru *cineva*. Pentru Frances, uneori, sau pentru mine.

Becker cercetează paginile, încercând să înțeleagă mâzgălelile. O parte părea foarte mult în stilul Vanessei.

Caut substanța: substanța literală, fizică. Lemn, din nou, sau piatră?

Alte părți, mult mai puțin:

unde s-a dus unde te-ai dus unde m-am dus?

Altele, insuportabile:

lumina se stinge, sau eu?

Și altele, disperate:

Trebuie să mă ajuți. Îmi datorezi

cu ultima propoziție subliniată atât de intens, că rupsese hârtia.

— Mă implora s-o ajut, spune Grace. De la un punct încolo, totul se reducea la asta. Toate discuțiile noastre. Când vorbea cu mine, nu vorbea despre altceva, mă implora și mă tot implora și, la sfârșit, am făcut-o. Am făcut ce mi-a cerut.

O clipă lungă, Becker rămâne fără grai.

— Ai *ajutat-o*? repetă el într-un târziu, simțind cum i se înfiorează pielea, în ciuda căldurii din bucătărie.

Are un nod în gât, greu ca un sâmbure de piersică.

— Nu cred că e nimic concludent în carnete, spune Grace încet. Vanessa scrie la un moment dat despre morfină, dar nu e nimic care să mă acuze pe mine. Nimic care să mă *condamne*, nu m-aș fi gândit. Mă îndoiesc foarte tare că o să se întâmple ceva, chiar dacă toate astea devin publice — sunt convinsă că e prea târziu ca să se dovedească orice. Am fost atente. I-am dat doza într-o noapte cu furtună, abia după trei zile a venit ambulanța s-o ia.

Îl privește fix în ochi.

— Nu de lege mi-e teamă și nu se pune nici problema statutului meu profesional, pentru că sunt foarte sigură că de data asta m-am retras definitiv.

Oftează și răsuflă tremurat.

— Dar dacă citește lumea așa ceva, o să fie speculații, *controverse*, presa o să-și bage iar nasul. Iar ea îi *detesta* pe ziariști, știi, așa a fost dintotdeauna. Ar urî să știe că-i ciugulesc și oasele.

Când se ridică de la masă, îi pune o mână blândă pe umăr.
— Vezi tu, totul e pentru protecția ei. Tot ce am făcut, tot ce fac.
O vreme, Becker rămâne singur în bucătărie, încercând să înțeleagă tot ce-a auzit: despre Julian, despre Emmeline și despre ce a făcut Grace pentru Vanessa. Ce-i făcuse Vanessei. Are capul greu, nu poate să descâlcească nodul încurcat al gândurilor; de orice fir trage, pare să strângă și mai tare.
În cele din urmă, se duce la culcare, croindu-și drum prin bezna din living și încercând să nu se lovească de mobile. Se așază pe pat, cu capul în mâini, ascultând valurile și încercând să convingă camera să nu se mai învârtă. Ce se întâmplă acum? Ce se întâmplă mâine? O să-i spună adevărul, că *Divizia a II-a* urmează să fie spartă? Că, din câte știe el, s-ar putea să se fi și întâmplat, că ultima suflare a Vanessei s-ar putea să nu mai existe?
Îl trezește un țiuit zgomotos. A uitat să închidă alarma. Se ridică în șezut pe întuneric, cu capul bubuind, își înăbușă un geamăt și bâjbâie pe noptieră după telefon. Dărâmă ceva.
Rahat.
Nu-i alarma, e un apel pe WhatsApp, e Helena.
— Beck? Mă auzi?
Are vocea înlăcrimată și se aude un ecou, ca și cum ar fi într-o încăpere goală.
— Da, te aud, ce s-a-ntâmplat?
— Ah!
Helena începe să plângă, iar lui îi stă inima.
— Helena, ce e? Unde ești? Helena?
— E sânge. Sângerez.
— Dumnezeule, unde ești? Ești la Londra?
— Nu, sunt acasă, sunt în baie, am…
— OK, OK.
Încearcă să nu lase panica să i se audă în voce.
— E… cât de mult sânge e? Picură?

— Nu cred, răspunde ea cu glas abia auzit.
— Cheamă o ambulanță. Nu, o chem *eu*. Nu, *la dracu'*, nu pot. N-am rețea. Chemi *tu* ambulanța, eu o să-l sun pe Sebastian și o să-i spun să vină să stea cu tine cât aștepți. Ieși din baie, Hels, du-te jos, descuie ușa din față. Du-te acum, eu îl sun pe Seb.
— OK.
Helena scoate un sunet ciudat, ceva între râs și plâns.
— Mi-e frică, Beck.
Îi tremură mâinile când îl sună pe Sebastian. Sună și tot sună; închide, încearcă din nou, și din nou. A treia oară, Sebastian răspunde.
— Helena sângerează, trebuie s-o ajuți tu.
Încearcă să nu ridice tonul și se străduie să nu lase să i se simtă groaza.
— Trebuie să te duci la ea, acum! Nu pune întrebări, te rog, te rog, du-te!
— Mă duc, răspunde Sebastian. Mă duc acum!
Becker abia a încheiat convorbirea când își aduce aminte de flux. Își pune hainele pe el, o ia la fugă prin living până la ușa din față și iese în goană. Apa tocmai începe să urce pe drum. Dă buzna înapoi în casă și-și strânge lucrurile. Trebuie să-i lase un bilet lui Grace, dar nu găsește nimic pe care să scrie. Scoate o mână de foi din cutia pe care i-a lăsat-o ea, scrisori și cărți poștale — nu poate să scrie pe ele. Găsește în buzunarul hainei un bon și mâzgălește pe el. În timp ce scrie, zărește cu coada ochiului un cuvânt pe o scrisoare de deasupra teancului: *Divizia*. Ia scrisoarea și o bagă în haină, apoi iese în goană pe ușă.

Când deschide ochii, Grace vede scaunul de lângă pat, cu tapițeria de un portocaliu posomorât, șters, iar dincolo de el, un perete gol. Se simte dezorientată o clipă, apoi își aduce aminte că e în patul Vanessei. Se uită la perete, încercând să-și aducă aminte ce era atârnat acolo, care era tabloul la care privea Vanessa peste capul ei, când stăteau alături.

Ce era? *Zori de iarnă*. Un tablou cu canalul, cu o mare verde-înghețat care se trage dinspre uscat, cu drumul de pe istm ducând ochiul spre continent, spre zăpada de pe dealuri. Unul dintre primele peisaje din Eris ale Vanessei, unul dintre preferatele ei statornice. Multe dintre cele timpurii erau imagini ale dimineții, îi plăcea să fie afară, pe nisip sau pe deal, când se crăpa de ziuă, când se ivea speranța, delectându-se cu libertatea ei. Acum *Zori de iarnă* e la Fairburn. Grace se întreabă unde e atârnat tabloul; nu și-l poate imagina sub reflectoare în vreo galerie vastă, boltită. Era genul de tablou umil, de zi cu zi.

Poate să-l întrebe pe Becker! Îi trece prin cap că nu e singură, că are pe cineva cu care să vorbească.

Aruncă o privire la ceasul de lângă pat și-și dă seama că a dormit pe timpul refluxului. Se răsucește; prin deschizătura dintre draperii, zărește un cer albastru. Simte un mic val de bucurie: e amețită după vinul de-aseară, deși Becker a băut un pic mai mult decât ea. Și e odihnită, a dormit mult și bine, iar asta i se datorează lui. Confortului de-a ști că e cu ea.

A fost *minunat* aseară. Să gătească iar pentru cineva, să mănânce cu cineva, să bea vin, să stea de vorbă până spre dimineață. Se întreabă dacă o să reușească să-l convingă să mai rămână o noapte. Sunt paste și cârnați de la măcelar și...

Simte o împunsătură, un junghi ascuțit în stomac. I-a spus despre morfină. A fost ceva necugetat. Dar și el i-a făcut confidențe, nu? I-a spus despre căsnicia lui, despre problemele pe care le are la Fairburn. Au stabilit

o legătură, acum sunt prieteni. Poate să aibă încredere în el. Pot să aibă încredere unul în celălalt.

Se uită la ceas — e aproape 9. Trebuie să-l trezească. La duș, pune la cale programul zilei: cafea, un mic-dejun rapid, o plimbare prin pădure, până sus, pe stâncă. La întoarcere, pot să viziteze unele dintre locurile favorite de pictat ale Vanessei de pe coasta de sud a insulei. Apoi, poate să mai stea la studio? O plimbare pe plajă? Și o invitație să mai rămână. Ca atunci când nu-ți dai seama cât de foame îți e până nu iei prima înghițitură de mâncare, Grace nu a înțeles cât de singură se simțea până nu a apărut Becker.

Se lasă purtată de reverie, până la un moment din viitor când Becker vine să stea mai multe zile odată pe insulă, chiar săptămâni, uneori aducându-și și soția și bebelușul, alteori singur. Merg să se plimbe pe plajă, iar Grace gătește și stau până târziu, bând vin și vorbind despre Vanessa. E invitată și ea la Fairburn, Sebastian Lennox o vede altfel, ca pe o persoană valoroasă, utilă, cineva care are ceva de spus. Dă o mână de ajutor la arhivarea notițelor și corespondenței Vanessei, are un rol, un nou scop.

Visează cu ochii deschiși. Nu-i proastă. Și totuși nu poate să nege legătura dintre ea și Becker. Sunt legați de Vanessa, și acum și de insula Eris, dar conexiunea lor merge mai adânc de-atât. A căutat informații despre el, a citit despre el: nu-i ca restul oamenilor de la Fairburn, nu vine dintr-o familie cu bani. E ca ea, a muncit din greu, nu i s-a pus nimic pe tavă. Bănuiește că înțelege niște lucruri despre James Becker așa cum nu pot nici nevasta, nici șeful lui cu avere.

Se întoarce în dormitor, trage draperiile. Superb. O mare plină de viață, de un bleumarin cu nuanțe tropicale în razele soarelui și albastru de Atlantic acolo unde cade umbra norilor. Aerul e curat, iar vizibilitatea e atât de bună, încât distinge pescărușii care cuibăresc pe stâncile de la Sheepshead. Din vârful stâncii, o să poată vedea până departe de tot.

Își pune pantaloni de plimbare și haine călduroase — soare sau nu, o să fie răcoare — și se strecoară în liniște

pe hol. Când trece prin living, observă că ușa dormitorului ei — ușa camerei de oaspeți — e deja deschisă. S-a trezit! Totuși, nu-i în bucătărie, probabil că a ieșit să se plimbe. Tocmai face cafeaua când observă bucățica de hârtie pusă pe masă, sub pipernița.

Îmi pare foarte rău... a trebuit să plec... urgență. Trimit e-mail mai târziu cu explicații. Mersi pentru tot. B.

Simte un pumn care-i strânge inima și tot strânge, până nu mai rămâne nicio picătură de sânge în ea. Începe să plângă ca un copil dezamăgit, apoi lovește furia, crudă și dintr-o parte, ca o palmă peste obraz. Îl *urăște*. Ibricul izbește peretele cu un pocnet ca de armă.

27

Londra, 1981

Grace stătea la coadă la cantina universității când a auzit, din cealaltă parte a sălii, răcnetul inconfundabil de școală publică al lui Paul.

— Frate, e groaznică! Stă acolo și nu face nimic. Parcă ai face-o cu o scândură de călcat.

Batjocuri, râsete.

Grace și-a plecat capul, cu bărbia în piept, dar cu coada ochiului îi vedea claia blondă ca paiul și silueta durdulie: Paul, bărbatul cu care s-a culcat în ultimele trei săptămâni, bărbatul cu care și-a pierdut virginitatea.

— Serios, e o dezamăgire. Am crezut că alea urâte ar trebui să se străduie mai tare.

Alte râsete, zgomotoase. Lumea întorcea capul privind, ascultând.

— Adică, ar trebui să fie recunoscătoare.

Grace era încremenită de groază: dacă se mișca, putea să atragă atenția asupra ei. Ar fi putut s-o vadă cineva. Ar fi putut s-o vadă *ei*, să-și dea seama că a auzit, că a fost prezentă la pronunțarea verdictului, la umilirea ei — și cât de dulce ar fi gustul pentru ei?

— Ești un nemernic, știai?

Altă voce, limpede ca un clopot, acoperă zgomotul.

— Da, cu tine vorbesc, Paul Connollly, cretinule! Tu chiar îți imaginezi că ar putea să fie cineva *recunoscător* cu *tine* asudând deasupra?

Mântuire! Sub forma improbabilă a lui Nicholas Riley, un băiat subțirel, cu pielea albă ca laptele, cu pistrui pe tot nasul. Frumușel cumva discret, isteț și amuzant, cu o doză de răutate suficientă cât să-l facă interesant. Nicholas stătea singur la masa de lângă Paul și prietenii lui și, când a vorbit, s-au întors toți, câțiva chiar s-au ridicat în picioare, îndreptându-se spre el și scuipând venin. Grace s-a retras în tăcere de la coadă, și-a pus tava la loc și a fugit, flămândă, dar ușurată.

Din ziua aceea, a încercat să-l evite pe Nicholas. Îi era groază de jena de a trebui să recunoască incidentul, de

a recunoaște că a fost prezentă pe scena unde fusese făcută de rușine în public. Și totuși îl vedea peste tot — de parcă ar fi căutat-o: stătea în primul rând la prelegerile ei, era pe peluză în Russell Square la prânz, era în spatele ei la coadă la cinema la Brunswick Centre.

— Probabil că e scris în stele, a zis el bătând-o pe umăr. Ne e scris.

I-a făcut cu ochiul. Și în momentul acela, a știut: aveau să fie prieteni.

O făcea să râdă.

— Tu nu ești ca alte fete, spunea el, ceea ce o făcea să râdă mai mult ca orice altceva: era un clișeu tâmpit, genul de lucru pe care-l spune lumea în filmele romantice idioate, dar în cazul lui Grace chiar era adevărat.

Ea nu era ca alte fete. Era diferită într-un mod greu de identificat, dar lui Nick nu-i păsa. Nu-i cerea niciodată să-i dea explicații sau să se scuze pentru nimic.

Nick mai avea o prietenă, pe Audrey, și nici ea nu era ca alte fete, dar era altfel într-un mod mai convențional. Nu era *ciudată*, doar un pic neobișnuită. Audrey era cu un an mai mare și făcea psihiatrie; era înaltă, colțuroasă și atât de deșteaptă, că te intimida.

— Lui Audrey nu-i plac oamenii, zicea Nick. De-asta vrea să se facă psihiatru. Să-și dea seama de ce sunt toți atât de îngrozitori.

Dar Audrey îl plăcea pe Nick. O plăcea și pe Grace, iar Grace o plăcea pe ea, deși uneori și-ar fi dorit să nu existe, pentru că de câte ori era de față, Nick se îndepărta puțin.

Și-au închiriat împreună un apartament, un loc sordid, plin de șobolani, deasupra unui magazin cu ziare de pe Godge Street și, o vreme, au fost de nedespărțit. Învățau neobosit și se țineau deoparte, izolându-se și mai mult de ceilalți studenți și de familiile lor. În sfârșit, Grace își găsise oamenii; a aruncat rușinea singurătății ca pe o haină veche.

Vara, s-au urcat în Vauxhall-ul Astra al lui Nick și au mers în Franța. Au petrecut o săptămână campați pe un vârf din St Malo, au jucat cărți și au băut vin roșu ieftin până începeau să vomite. De Crăciun, niciunul nu s-a dus să-și vadă familia; au stat în apartamentul oribil, au mâncat pizza și curry și s-au uitat la filme pe VHS.

La începutul lui ianuarie, Grace s-a îmbolnăvit. Avea dureri abdominale care se agravau tot mai mult, a făcut febră, a început să delireze. Nick a chemat un taxi și a mers cu ea, care gemea de durere, la University College Hospital, unde a fost diagnosticată cu o ruptură de chist și infecție. A fost internată imediat și a rămas în spital opt zile, timp în care a primit fluide și antibiotice printr-o perfuzie.

Abia în a patra zi a fost suficient de trează ca să i se pară ciudat că ei n-o vizitaseră. De fapt, s-a întrebat dacă nu cumva au venit, dar a uitat în delirul ei, însă asistentele care o tot întrebau dacă nu vrea să cheme pe cineva, au insistat că nu fusese nimeni la ea.

În apartament nu aveau telefon, astfel că, atunci când a venit momentul să fie externată, n-a avut cine s-o ia acasă, și a plecat singură, încercând să nu bage în seamă privirile pline de milă ale asistentelor când a ieșit în vântul mușcător.

Ajunsă în fața clădirii, a stat o clipă să se adune, să-și exerseze indiferența. A urcat scările și a descuiat ușa.

În apartament era frig, un frig care sugera că de câteva zile nu fusese pornită căldura, și o tăcere care vorbea despre absență. Lucrurile lui Audrey și Nick dispăruseră; nu lăsaseră niciun bilet sau o adresă pentru corespondență. Grace nu știa unde stau părinții lor, n-avea numere de contact pentru niciunul dintre ei. Nu spuseseră nimănui de la facultate că renunță la cursuri și nu plătiseră nici chiria.

Nu putea să înțeleagă și nici n-avea cine să-i explice. Începuse să se considere ca parte a grupului lor de trei, iar acum ce era? Era conștientă acut că era *greșit* ce simte — în definitiv, fusese o prietenie, nu o poveste de dragoste —, n-avea niciun motiv să fie distrusă. Nu murise nimeni, n-avea de ce să fie îndurerată.

Revenirea la cursuri a fost chinuitoare; era convinsă că toată lumea vorbește despre ce s-a petrecut, cu siguranță știau toți: Grace îi iubise pe Nick și pe Audrey, dar ei n-o iubiseră.

A încercat să se cufunde în studiu, dar era extenuată. Fie din cauza depresiei, fie a bolii, abia se putea ridica din pat dimineața. A început să aibă gânduri îngrijorătoare — insistente, pătrunzătoare. Își imagina tot timpul că-și face rău, își imagina că-și ia viața, se gândea cum s-ar simți Nick. Își făcea griji că el n-o să afle, că nici n-o să bage de seamă; își făcea griji că o să-și pună capăt vieții degeaba.

Își făcea griji că el s-ar putea întoarce într-o bună zi, să vadă ce s-a ales de ea.

Era foarte înspăimântată.

A făcut ce trebuia: s-a dus la doctor și i-a cerut ajutorul, iar el i l-a dat. A fost trimisă la un psiholog, o femeie amabilă și răbdătoare de care ascundea întotdeauna câte ceva. Și totuși, a făcut ce-a fost sfătuită să facă: să se odihnească, să-și dea voie să se recupereze. Și-a amânat anul, s-a mutat din apartament și a închiriat o cameră simplă, și-a găsit un post de secretară, a făcut voluntariat la un azil, a vorbit cu psihologul o dată pe săptămână. A mâncat mai bine, a făcut mișcare, a dormit.

S-a întors la facultate, a muncit din greu, și-a luat licența.

A făcut totul așa cum trebuie.

Ce i-a rămas în cap după aceea a fost nu atât șocul abandonului, ofensa sau respingerea; a fost rușinea chinuitoare. Umilința care a venit când și-a dat seama că existau reguli pe care ea nu le înțelegea, că oricât de tare ar fi încercat, nu reușea niciodată să simtă ce trebuie, așa cum trebuie.

Imediat ce a putut, s-a mutat departe de Londra, în nord, la Edinburgh, și de-acolo spre vest. Orășelele, zonele rurale aveau să fie mai iertătoare, și-a zis ea; o să încerce din nou să facă bine, să facă lucrurile cum trebuie, să scape de *greșeala* ei.

Numai că a urmărit-o, a tot urmărit-o, până pe Eris.

Pe drumul de pe istm, în purgatoriul dintre insulă și uscat, poți să-ți imaginezi că ești în altă lume; pare necartografiat, iar fundul mării nu e la fel de două ori. Grace traversează rareori pe jos, pentru că mereu îi e puțin teamă, chiar și în zile ca azi, când fluxul e scăzut și soarele îi încălzește fața, scoicarii țipă și pescărușii strigă, iar cerul e de un albastru liniștitor.

Până ajunge la rampa din capătul drumului, a cam rămas fără suflare. Urcă greu dealul și, când ajunge în parcarea din port, o zărește pe Marguerite îngenuncheată în fața căsuței ei, tăind trandafirii uscați. Femeia cântă în surdină, blând și cu o tonalitate perfectă. Când se apropie Grace, tresare. Se ridică repede în picioare, duce mâna la ochi și apoi zâmbește.

— Ah! *Madame le médecin*! Îmi aduci pastilele?

Tot mai des, contactul lui Marguerite cu prezentul slăbește și înțelege oamenii doar în contextul în care i-a întâlnit prima dată. Deci Grace e medicul ei, Grace îi dă medicamente.

— Azi, fără pastile. Mă gândeam doar să te salut.

Marguerite dă din cap.

— Haide, haide! spune ea și o prinde pe Grace de mână. Are degetele înghețate, reci ca pământul.

— Bei un ceai?

Grace intră după ea pe ușa din față și merg în bucătăria din fundul casei. Cât Marguerite umple ceainicul, Grace scoate cănile din dulap. Au fost puse acolo nespălate, iar acum găzduiesc un mucegai verde înfloritor.

— Le clătesc puțin, da? spune Grace.

Marguerite încuviințează zâmbind timid. Când se întinde să ia cutia cu ceai de pe un raft, Grace observă pe dosul antebrațului o vânătaie, cu centrul movuliu-închis și verzuie spre margini.

— Au, spune ea arătând spre brațul lui Marguerite. Pare dureros.

— Au, *oui*, răspunde femeia cu o expresie serioasă. Am căzut, vezi tu. Nu e minciună. Chiar, chiar, *c'est vrai*.

Și asta vine din trecut, din zilele când Marguerite venea la Grace cu câte o rană și o poveste pregătită — a alunecat pe gheață, s-a lovit cu capul de ușa bufetului. Iar când Grace tatona cu blândețe în căutarea adevărului, Marguerite se încăpățâna și insista. *Nu-i minciună, c'est vrai*. Acum însă e aproape sigură că *e* adevărat. Grace o crede și îi și spune. Marguerite zâmbește ca un copil pe care-l lauzi.

Dar până ajung să se mute din bucătărie în living, a devenit agitată, se năpustește la geam tot la câteva minute să se uite peste parcare, către drum.

— Cred că se întoarce curând, spune ea, încleștându-și și descleștându-și mâinile osoase, deformate de vârstă și fracturile repetate.

— Nu, Marguerite, n-ai de ce să-ți faci griji, spune Grace ferm. Nu se întoarce.

— Nu?

Femeia zâmbește prudent, plină de speranță: vrea s-o creadă.

— Vino și așază-te, îi cere Grace. Stai și bea-ți ceaiul. Spune-mi, cum te-ai lovit la braț? Ai căzut aici? În casă? Sau afară?

Marguerite se gândește o clipă și apoi clatină încet din cap, ducându-și un deget strâmb la buze.

— Tu faci ceva pentru mine, eu fac ceva pentru tine.

— În regulă, spune Grace, deși nu e sigură *ce* discuție poartă acum. Ce vrei să fac pentru tine?

Marguerite bate din palme chicotind, iar Grace întrezărește fetița care trebuie să fi fost cândva, plină de viață și cochetă. Când îl cunoscuse pe Stuart, un camionagiu uriaș, cu mâini enorme și un zâmbet irezistibil, era cameristă într-un hotel ponosit din Lille; a convins-o să-și facă bagajele și să înceapă o viață nouă cu el de cealaltă parte a Canalului. Cea mai proastă decizie pe care a luat-o vreodată.

A ajuns în Eris în 1992; Grace a cunoscut-o în anul următor, anul furtunilor. În același an a apărut și Nick Riley, luând-o prin surprindere la serviciu. Nu, n-a luat-o prin surprindere. *Surprindere* nu acoperă nici pe

departe ce-a simțit când el s-a arătat pe neașteptate, din senin. Șocată, da, copleșită. Doborâtă.

Și totuși, Grace și-a reproșat întotdeauna că era cu mintea în altă parfe când a venit Marguerite prima dată la cabinet. Voia ceva pentru durere, a zis ea. Avusese un accident, căzuse de pe bicicletă. Privind în urmă, Grace știa că ar fi trebuit să facă ceva pentru ea. Ar fi trebuit să pună mai multe întrebări, ar fi trebuit să insiste mai mult, n-ar fi trebuit s-o lase pe Marguerite s-o convingă că nu era nimic în neregulă, că nu era nevoie să se implice nimeni. De ce să fie, când nu făcuse decât să cadă? *C'est vrai, nu-i minciună.*

Grace era distrasă și a acceptat povestea, recunoscând în sinea ei că o cădere putea explica o coastă ruptă, poate chiar și pometele fracturat și dintele căzut, dar nu explica și vânătăile palide, în formă de deget, de pe gâtul, brațele și coapsele femeii.

Acum Marguerite e din nou în picioare și se uită pe fereastră dincolo de apă.

— *L'isle ne se souvient pas,* spune ea, întorcându-se cu fața spre Grace, care ridică din umeri și clatină din cap, în semn de „nu înțeleg". *Insula nu-și amintește.*

Grace strânge din buze și-și înăbușă un oftat. Răbdarea ei pentru genul ăsta de conversație cu întorsături și ghicitori e limitată. Marguerite o privește plină de așteptări, dar Grace clatină iar din cap, așa că femeia se răsucește dinspre ea.

— Cred că se întoarce curând, își spune ea încet.

Cel mai trist, își zice Grace, cel mai *crud* e că în timp ce Marguerite își aduce aminte de Stuart, pare să fi uitat de celălalt bărbat, cel de care s-a îndrăgostit după ce soțul ei a intrat la închisoare. Acum e mort, dar au avut ani fericiți. Însă în loc să-și aducă aminte cu drag de fermierul ei blând și manierat, ea stă la geam, chinuită și speriată, așteptând veșnic bruta.

Când Grace pleacă, o urmează până la ușă și o prinde de mână când iese în soare.

— Unde s-a dus prietenul tău? Ce s-a-ntâmplat? întreabă ea cercetându-i chipul.

— Nu s-a întâmplat nimic, Marguerite, răspunde Grace, extrăgându-și cu blândețe mâna. N-ai de ce să-ți faci griji. Totul e în regulă.

Soarele e luminos, palid și jos. Grace merge cu o mână ridicată la ochi, ca să se ferească de strălucire. În ceafă i se instalează o durere; simte o strânsoare acolo, ca și cum ar trage-o cineva de păr. Are pasul greoi, e obosită-moartă, simte efectele vinului de-aseară.

I-a spus lui Marguerite că totul e în regulă, ceea ce e evident că nu-i adevărat. Bătrâna e prea bolnavă ca să stea singură, nu face față. Poate să cadă rău, poate să uite gazul pornit, să ardă toată casa, poate să se otrăvească mâncând din farfurii murdare. Grace ar trebui să sune la cabinet luni, să-i pună să trimită un asistent social s-o vadă. Oare asta ar trebui să facă? N-ar fi ceva blând. Ar lua-o pe sus din căsuța ei, ar duce-o în vreo instituție îngrozitoare. *Nu*. Grace ar prefera să rămână aici, în golf, unde poate să țină ochii pe ea.

Pe drumul de pe istm, la adăpostul insulei, aerul e rece și umed. În dreapta ei, pe nisip, se mișcă ceva, iar Grace fresare și-i crește pulsul, dar când se uită din nou nu-i nimic, doar lumina care desenează fiare de umbră. Grăbește pasul și ridică privirea spre casă. Din unghiul ăsta, nu poate vedea decât capătul mai îngust, dinspre bucătărie. Pare mic și neapărat, ca și cum fluxul sau o furtună puternică l-ar putea lua pe sus.

În anul în care a cunoscut-o pe Marguerite, au fost două furtuni mari. Casa le-a supraviețuit amândurora, dar acoperișul unuia dintre hambare a fost distrus. Prima furtună a doborât cel mai bătrân pin din pădure, ale cărui rădăcini au lăsat o groapă întinsă, căscată. A doua furtună a mai doborât trei copaci și a luat o bucată din drum. După câteva luni, drumul a fost reparat, dar în pădure giganții căzuți au rămas așa mulți ani, întorcându-se încet-încet în pământ.

Vanessa nu știuse insula înainte de furtuni, dar Grace, da. Își aduce aminte cum era înainte să cadă copacii și după aceea, înainte să se strice și să fie reparat drumul; poate să vadă cicatrice pe care nu le mai distinge nimeni.

Au și oamenii așa ceva, nu? La suprafață sau dedesubt există întotdeauna un reziduu, un semn lăsat când s-a bifurcat o cale, când viața a devenit diferită. Pentru Marguerite, e momentul când a plecat de-acasă și a venit aici; și apoi mai târziu, condamnarea la închisoare a lui Stuart, eliberarea ei. Pentru Vanessa, a fost venirea pe insulă, a fost dispariția lui Julian și tot ce-a urmat.

Jurnalul Vanessei Chapman

Casa are o pustietate care pare nefericită. Urc la studio pe întuneric și mă întorc pe întuneric, mi se tot învârt gândurile în cap, fac schițe și ascult și mă uit și aștept. Nu vine nimic. Nu vine nimeni.

Vine fluxul.

29

Când ajunge în capătul scării, Grace se oprește să-și tragă sufletul și apoi, în loc să se ducă în casă, urcă mai departe dealul și trece de studio, îndreptându-se către lizieră.

Lumina scade, umbrele se adună și devin mai dese. Marguerite are o expresie pentru asta: *l'heure entre loup et chien*, ora dintre lup și câine. Intervalul în care lucrurile par să fie altceva decât sunt, când ceva nevinovat poate să pară amenințător, când un inamic poate veni în forma unui prieten.

În copilărie, când era foarte mică, poate trei sau patru ani, Grace și-a prins mâna într-o ușă (cine a trântit-o? vântul? mama ei?) și vârful degetului mijlociu de la mâna dreaptă a fost retezat. Ea și vârful degetului au fost duse pe sus la spital, unde un chirurg a reușit să-l pună la loc.

Grace nu-și aduce aminte aproape nimic; i s-a explicat la un moment dat, probabil când a întrebat ea de ce degetul mijlociu de la mâna dreaptă e puțin strâmb și o idee mai scurt decât cel de la stânga.

Ce-și aduce aminte însă e că a stat în spital peste noapte. Acum, ca adult și doctor, nu-și poate imagina de ce a fost internată pentru ceva atât de lipsit de importanță, dar așa a fost. Și ce-și aduce aminte e asta: când au venit s-o ia părinții a doua zi dimineață, a fost cuprinsă de o groază copleșitoare — nu voia să plece cu ei, se agăța de asistenta-șefă și urla. Era convinsă că nu erau de fapt părinții ei, era sigură că părinții ei adevărați au abandonat-o, că n-o mai voiau și că în locul lor veniseră niște *impostori*. Acești inamici, care luau forma unor prieteni, acești lupi în blană de oaie.

Teama n-a durat mult, deși a reapărut din când în când în coșmaruri; Grace se trezea și rămânea întinsă, transpirată toată în așternuturile reci, convinsă că fusese făcută o greșeală cosmică și că nu era unde ar fi trebuit să fie. Nu și-a dat seama de unde venea senzația asta; își aducea aminte de o copilărie nici fericită, nici nefericită, părinții ei nu erau expansivi, dar cu

siguranță nu erau cruzi. Nu fusese neglijată. Bănuia că fusese iubită. Pur și simplu, nu părea să vină și ea din aceeași oală, atâta tot. Când a ajuns în adolescență, erau deja niște străini unii pentru alții.

Deși n-au spus niciodată, Grace era convinsă că părinții ei nu i-au iertat niciodată scena de la spital. De ce să creadă un copil mic așa ceva? trebuie să se fi întrebat ei. Oarecum justificat: de ce *ar crede* un copil mic așa ceva? De ce și-ar imagina un copil că părinții l-au abandonat? Ce era cu ea?

Ca adult — și medic —, Grace a tot revenit la întrebarea asta. A citit literatura, știe că tiparele de atașament sunt stabilite în primii ani de viață, că bebelușii au nevoie să le satisfacă nevoile o prezență constantă care alină, hrănește și le acordă tipul potrivit de atenție. A dus lipsă de așa ceva? De-asta nu simte lucrurile așa cum simt alții? De-asta vede uneori afecțiune unde e vorba de fapt doar de o amabilitate elementară, de ce simte atingerea ca pe o mângâiere sau un atac, fără nimic altceva între ele?

Merge mai departe și intră în pădure. Aici, e cât se poate de ușor să-și închipuie siluete printre copaci, care se preschimbă, în crepuscul, în animale și din nou în oameni, în monștri. Undeva, în inima pădurii, țipă, o strigă; Grace simte cum i se face pielea de găină și pulsul i-o ia la goană, simte zvâcnetul sângelui în cap și în piept. Merge mai departe în întuneric, prin pădure, spre locul unde au căzut copacii.

Răspântiile din calea lui Grace au fost marcate de obicei de abandon — începând, bănuiește ea, cu primul, acea dezertare imaginată din copilărie. Și apoi au fost Nick și Audrey, și Vanessa, într-un fel. Vanessa i-a schimbat viața mai mult ca oricine, întâlnirea cu ea i-a deviat irevocabil cursul. Vanessa era răspunsul la o întrebare pe care habar n-avea că și-o punea.

Iar după ce a murit Vanessa, Grace a fost nevoită să dea înapoi echipamentul și medicamentele pe care le folosise ca s-o îngrijească în ultimele săptămâni, însă a fost creativă cu evidența farmaceutică, astfel că în

fundul sertarului de la măsuța de toaletă a rămas o sticluță de morfină.

În ziua în care au venit să ia trupul Vanessei, Grace a stat la fereastra din bucătărie, privind ambulanța cum se îndreaptă spre uscat. A ascultat tăcerea furtunoasă din casă, a fost îngrozită de beznă, a invocat mareea să vină, ca să poată fi sigură că e în siguranță și netulburată.

A ieșit să se plimbe: a mers prin pădure până pe stâncă și înapoi; a auzit bufnița și în noaptea aceea.

A doua zi, s-a dus în camera Vanessei, dar a ezitat în fața ușii închise. Și-a dat seama că nu vrea să moară fără să mai înoate o dată în mare, voia să simtă șocul și durerea frigului, și apoi ușurarea când corpul reacționa, voia să simtă sarea pe buze, să-și înfunde degetele de la picioare în nisip, să se cufunde, să asculte vuietul berbecilor.

O ultimă dată. Așa că s-a întors, s-a dus și și-a luat costumul de baie din cârligul de pe ușă și a coborât la apă.

În ziua următoare, a stat iar în fața ușii. Din nou, n-a intrat. S-a dus pe plajă în ziua aceea, iar în următoarea s-a dus pe stâncă, și tot așa, iar și iar, găsind lucruri de făcut, moduri de-a rămâne ocupată, în fiecare zi găsind o cale să se opună chemării sticluței din sertar.

După câteva săptămâni, a primit un apel de la fostul ei cabinet din Carrachan; duceau lipsă de personal, a spus administratorul, unul dintre cei doi medici demisionase pe neașteptate, erau disperați, avea cum s-o convingă să se întoarcă, fie și numai cu jumătate de normă?

Deci a început un nou capitol. Poate că Vanessa nu mai era, dar lumea avea nevoie de Grace. Sticluța de morfină a rămas în sertar.

Până să iasă din pădure, s-a lăsat întunericul. Trece încet și cu grijă pe lângă studio, atentă să rămână pe potecă, să nu-și piardă echilibrul. Casa e întunecată, dar se lasă să-și imagineze că nu e singură, că e cineva înăuntru care o așteaptă, că nu trebuie decât să descuie ușa din față și să aprindă lumina, iar locul o să revină la

viață; o să intre într-o bucătărie unde miroase a ceapă călită în unt, o să audă muzică la radio, o să vadă o sticlă de vin desfăcută pe masă.

Deschide ușa. Aprinde lumina. Tăcerea răsună ca un clopot. Încuie ușa în urma ei și se duce în bucătărie, unde se află cutia de pantofi plină cu scrisori. Îi atrage privirea cea de deasupra. Nu i-a arătat scrisoarea *asta*, e loarte sigură. Deasupra teancului era altceva.

Știe scrisoarea asta. O detestă — e Vanessa în cea mai arogantă, cea mai puțin amabilă ipostază. Nu vrea să se uite la ea și nici nu prea are nevoie: a citit și recitit cuvintele de atât de multe ori, încât cele mai brutale fraze sunt dăltuite, cu un scalpel parcă, în pereții inimii ei.

Scumpă Fran,

Mulțumesc foarte mult că mi-ai trimis cartea de povestiri a lui Ted Chiang, o ador, melancolia ei bizară rezonează foarte intens cu mine în momentul ăsta.

Sunt tot pierdută, incapabilă să lucrez. Mă mișc fără niciun obiectiv, fără niciun scop.

Încerc să-mi golesc mintea și să las mâinile să mă conducă, să las culorile să mă conducă, sau lutul, dar parcă nu pot să las gândurile și curând mă trezesc încremenită și în derivă, prinsă în capcană.

Grace e atotprezentă. E atentă, preocupată. Nu pot să respir când e în cameră. Atenția ei e sufocantă, nu poate să știe cum sufăr. E incapabilă de o anumită profunzime a sentimentelor. Nu știe cum e să trăiești genul de dragoste sexuală pe care o aveam pentru Julian. Știu că nu-i vina ei, știu că așa e ea făcută, și totuși lipsa ei de înțelegere mă scoate din fire.

O iubesc, mi-e și milă de ea. Și îmi doresc să nu se agațe de mine. Mi-o imaginez plecată. Îmi imaginez libertatea și spaima vieții fără ea.

Știu că ești supărată că n-am venit la expoziția ta de la Bristol, știu că n-am fost cea mai bună prietenă în ultimii câțiva ani, am fost și mai egocentrică decât de obicei.

Te rog, iartă-mă! Mi-e foarte dor de tine.

Pot să vin să te văd? Dacă aș reuși să plec o vreme din locul ăsta, cred că aș începe să mă simt mai mult eu însămi.

Cu dragoste,

Vanessa

Frances n-a răspuns niciodată. Vanessa a fost profund rănită și chiar și când — după vreun an sau așa ceva — au vorbit și Frances i-a explicat că nu primise scrisoarea, prietenia lor nu și-a mai revenit pe deplin.

Vederea lui Grace se încețoșează, iar ea clipește. Chiar și acum, după atâția ani, cuvintele Vanessei lovesc adânc. Nu e *incapabilă de o anumită profunzime a sentimentelor*! Ba chiar simte prea mult, simte disproporționat.

Și uneori și acționează corespunzător.

Motivul pentru care Frances n-a răspuns la scrisoare e că n-a primit-o niciodată. Grace, într-unul dintre controalele periodice ale stării de spirit a Vanessei în săptămânile și lunile de după dispariția lui Julian, a deschis scrisoarea pe care promisese s-o ducă la cutia poștală din sat. Rănită de cuvintele Vanessei, a comis o cruzime proprie: a reținut scrisoarea și a lăsat-o să-și închipuie că prietena ei cea mai veche a abandonat-o.

Totul e permis în dragoste și război, iar prietenia e tot dragoste, nu? Și uneori și un fel de război.

Când intră în salonul de spital și-i vede — Helena în pat și Sebastian lângă ea, ținându-i mâna într-a lui —, Becker are senzația că a călătorit într-o dimensiune alternativă. În această nouă realitate, totul e exact cum ar trebui să fie: Helena Fitzgerald, frumoasă, cu sânge albastru, este măritată cu Sebastian Lennox cel bogat, frumos și aristocrat; ea își petrece zilele și nopțile în splendoarea de la Fairbun House, nu culcându-se cu servitorul în spațiul înghesuit de la Gamekeeper's Lodge. În această nouă realitate, James Becker nu s-a insinuat într-o lume unde nu-și are locul; n-a luat-o pe Helena de la viața pe care o merita și nici nu i-a frânt inima lui Sebastian. El e singur și neiubit, privind din afară, cu nasul lipit de geam.

Exact cum ar trebui să fie.

Simte frig, simte cum i se răsucesc măruntaiele; parcă s-ar fi deschis un hău și el e în cădere liberă. Și era greșeala lui. Pentru că nu fusese acolo când avusese ea nevoie. Pentru că se gândise, fie și pentru o fracțiune de secundă, că ar putea s-o aleagă pe Vanessa în locul Helenei. E vina lui că n-a ascultat vocea din capul lui, vocea aceea care nu rostea cuvinte și nu se auzea, cea care-i tot spunea că o să se întâmple ceva rău.

Chiar când îi trec toate gândurile astea prin cap, Helena întoarce capul spre el și li se întâlnesc privirile.

— Beck! strigă ea, cu glas întretăiat, și-și trage mâna din palmele lui Sebastian, întinzând-o spre el.

Ajunge lângă ea într-o clipă și o sărută.

— Slavă Domului că ești aici! Credeam că nu mai ajungi, spune Helena.

Becker o strânge în brațe, iar în piept i se adună suspinele.

— Nu plânge, fetiță ce ești tu! îi șoptește Helena cu gura lipită de părul lui. Sunt bine. *Suntem* bine. Suntem în regulă.

Când se despart în cele din urmă, Becker își dă seama că au rămas singuri. Sebastian a plecat. Și totul e în regulă. Helena e în regulă, bebelușul e în regulă. A fost

doar o sângerare normală. In fine, un pic mai mult decât normală, dar nu e nimic în neregulă. N-au reușit să găsească nimic în neregulă.

— Care dintre ele? mârâie Becker la doctor. Nu-i nimic în neregulă sau nu puteți *găsi* nimic în neregulă?

— Lasă-l în pace, Beck, sunt *bine*! spune Helena.

Chiar arată bine: puțin palidă, totuși, și puțin neliniștită, cu pete de culoare pe pomeți, ochii întunecați și umezi și buzele mușcate. Se agață de mâna lui atât de strâns, că încep să-l doară degetele.

Au trecut cinci zile de când a plecat Becker de pe Eris, iar Helena s-a întors acasă de trei. El și-a luat o săptămână liberă și s-au retras împreună în propria izolare: abia dacă au ieșit din casă, doar pentru plimbări lejere, scurte, au aprins focul și au citit, s-au uitat la televizor, au făcut dragoste *cu mare atenție*. Au mâncat bine, s-au abținut de la alcool. Becker n-a mai fumat o țigară de 72 de ore.

Și se urcă pe pereți.

Azi-dimineață, un tehnician de la un laborator privat din Londra a deschis caseta de sticlă a *Diviziei a II-a* și a desprins osul de pe filamentul de aur care-l ținea. Becker n-a fost acolo să vadă. A hotărât să rămână la Fairburn cu soția lui, așa că trebuie să aștepte, plimbându-se în susul și-n josul holului dintre living și bucătărie, până sună tehnicianul să spună că da, cercetarea vizuală a confirmat că osul este uman și că o să extragă o mică mostră pe care s-o trimită la analiză. O să se poată stabili cu aproximație vechimea osului, precum și sexul și vârsta persoanei de la care provine. Se așteaptă să aibă rezultate într-o săptămână, cel mult două.

După-masă, când Becker a terminat convorbirile cu tehnicianul, Sebastian și curatorul de la Tate Modern, Helena — care și-a petrecut cea mai mare parte a zilei pe canapea, încercând să citească — a ajuns la capătul răbdării.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Beck, te rog, du-te și uită-te la ei cum aprind focul, mă *scoți din minți*!

E 5 noiembrie, e Noaptea lui Guy Fawkes, iar în casa principală e o petrecere pentru vecini și angajații de pe moșie și copiii lor.

— Ești sigură că ești în regulă?

Helena se strâmbă.

— O să fiu în regulă, dar nu pot să garantez pentru siguranța ta dacă te mai agiți și te plimbi și-mi stai pe cap. Du-te odată!

Iar el se duce.

De pe pod, vede o mulțime adunându-se pe latura de vest a casei, unde a fost ridicat focul de tabără; aude râsetele și țipetele copiilor care aleargă pe peluză. Își dă seama că poate să fumeze, pentru că dacă aprinde acum o țigară, fumul focului o să acopere mirosul.

Se sprijină de balustradă, privind peste ea. Chiar și în semiîntuneric vede că apa e înghețată bocnă. Trage adânc aer în piept, simte gâdilătura în plămâni, contracția unui mușchi în piept; e sentimentul că provoacă soarta. Își bagă mâinile în buzunare ca să pipăie hârtia țigării, dar degetele lui dau peste altceva. Scrisoarea pe care a luat-o din bucătăria lui Grace. Uitase de ea.

Mai e destulă lumină ca s-o citească.

Februarie, 2003

Dragă Grace,

Scuze că n-am răspuns la ultimele tale câteva scrisori, dar cu problemele juridice și acoperișul care curge, n-am mai avut timp liber. Cred că avocații s-ar putea să fi ajuns în sfârșit la un acord cu Douglas — o să fie o mare ușurare să rezolv asta, a fost o apăsare și o distragere. Banii or să fie și mai puțini, dar nu plec nicăieri și nu cheltui nimic, deci ar trebui să fiu în regulă.

Am primit un mesaj de la Isobel — e încă foarte supărată pe mine. În ciuda scrisorii pe care i-am trimis-o, se agață de fantezia că nu i-am oferit niciun cuvânt de compasiune. Acum e în Franța — se pare că un bărbat care corespunde descrierii lui Julian a fost văzut undeva pe Riviera. Cumva mă îndoiesc că s-ar fi dus pe

urma indiciului dacă ar fi fost văzut în Riyadh sau Rhyl. Evident, e o pierdere de vreme.

Am găsit o cale să lucrez. M-a ajutat că sunt singură. Sunt mai creativă când sunt lăsată într-ale mele. Așa a fost dintotdeauna. Pot să-mi văd de programul meu și să nu-mi fac griji pentru nimic și nimeni altcineva. N-am pictat mult, dar am început să lucrez la o serie nouă de sculpturi — îi spun „Divizia" —, cu obiecte găsite, dar și cu ceramică. E o direcție nouă și cred că e promițătoare.

Nu știu cum să răspund la scrisoarea ta, doar să spun că nu vreau să te întorci pe Eris. Știi lucruri pe care n-ar trebui să le știi. Nu știu sigur cum să fiu din nou în preajma ta. Sper că înțelegi ce vreau să spun.

Trebuie să fim libere una de alta acum.

Cu dragoste,

Vanessa

O pală de vânt flutură foaia, aproape smulgându-i-o din mâini. Pulsul îi crește brusc. În spatele lui se izbucnesc urale, aude trosnetele și pocniturile sevei din bușteni când se aprinde focul și vocile încântate ale copiilor care devin febrile.

Trebuie să fim libere una de alta — aproape aceleași cuvinte pe care le-a folosit Vanessa în biletul către Julian Chapman. Scrie aproape tot timpul despre libertate în jurnale; apare și în interviuri. E ceea ce părea să prețuiască mai mult ca orice, mai mult decât dragostea, prietenia și compania chiar. Cât de departe ar fi mers, se întreabă Becker, ca să se elibereze? Ce vrea să spună când scrie că Grace *știe lucruri pe care n-ar trebui să le știe*? Ce știe Grace? Sentimentul de groază pe care credea că l-a lăsat în urmă la spital revine; îi învăluie umerii ca o mantie.

De cealaltă parte a focului, un grup de copii strigă entuziasmați în jurul lui Sebastian, care pare să împartă recompense. Lordul de la conac, își zice Becker, împărțind daruri. Când îl zărește, Sebastian îi face semn și-i zâmbește atât de călduros, încât Becker simte o

înțepătură din cauza lipsei de bunăvoință de care a dat dovadă.

— Aici erai! Cum *ești*? Cum e fata noastră?

Becker simte zâmbetul ezitant o fracțiune de secundă.

— E bine, e mult mai bine. De fapt, m-a dat afară din casă, pentru că se pare că-i stăteam pe cap.

— Ah, bun, aici s-ar putea să fiu eu de ajutor — am o misiune care s-ar putea să te ducă de-aici o zi sau două. Poți să mergi din nou pe Eris săptămâna viitoare?

Becker se strâmbă.

— Aș prefera să nu mă duc chiar acum. De ce vrei să mă întorc acolo?

Sebastian e pe punctul să răspundă, când se apropie un bărbat mai în vârstă, cu un copil lângă el. E Graham Bryant, paznicul de vânătoare. *Fraierul,* cum a ajuns să-i spună Becker în gând. Bryant îl salută pe Sebastian, îl prezintă pe nepotul lui și întreabă de Emmeline.

— Mă aștept să vină curând afară, îi răspunde Sebastian zâmbind și ciufulind părul copilului. Să nu pleci, știu că o să vrea să te salute.

Zâmbetul i se șterge de pe chip când se întoarce spre Becker.

— Sunt îngrijorat de ce o să se-ntâmple dacă se dovedește că există o corespondență ADN între os și Julian Chapman. N-o să mai putem controla informația, pentru că prima persoană anunțată o să fie sora lui Chapman. Poate că n-o să iasă în presă...

— Dar ținând cont de ce-am citit despre Isobel, îl întrerupe Becker, sunt șanse mari s-o facă.

Sebastian încuviințează.

— Și când o să înceapă *delirul* presei interesate de Eris... insula, casa, locul unde a fost găsit osul...

Becker înțelege unde vrea să ajungă.

— Grace o să intre în panică.

Cine știe ce-ar putea face? Ar putea chiar să înceapă să scape de orice consideră ea privat sau sensibil.

Sebastian îi pune un braț prietenesc pe umeri.

— Știu că nu vrei s-o lași singură pe Hels acum, înțeleg foarte bine. Dar se simte mai bine — ai zis chiar tu. Și pot să stau eu cu ochii pe ea.

Becker îl lasă pe Sebastian la focul de tabără. În biroul lui întunecat, se așază la masa de lucru și compune un e-mail scurt pentru Grace, explicându-i de ce a plecat în grabă de pe Eris și întrebând-o dacă ar fi în regulă să vină în următoarele câteva zile ca să ia restul de documente. Apoi se mai gândește: mai bine vorbește cu ea la telefon, nu? E mai *prietenos*. O s-o sune. Șterge mesajul, închide calculatorul și iese din birou, observând în drum o rază de lumină venită pe coridor de la ușa deschisă a Sălii Mari.

În afara spoturilor de pe tablouri, galeria e întunecată. Intră și merge încet în semiîntuneric, oprindu-se în fața picturii intitulate *Negru I — Întunericul ne provoacă nu disconfort*, primul tablou cu marea al Vanessei. Verdele algelor și petele purpurii absorb strălucirea spoturilor, făcând imaginea de pe pânză să se tulbure și se învolbureze.

— Înfiorător, nu?

Becker tresare. Emmeline a reușit cumva să-l ia prin surprindere. În lumina slabă, pare mică și palidă, iluzorie ca o fantomă.

— Dacă ar fi după mine, spune ea privind tabloul, l-aș scoate și l-aș pune în focul de tabără. Pur și simplu *înfiorător*, repetă ea, întorcând spatele spre pânză și spre el.

Pornește încet prin galerie, în sens contrar acelor de ceasornic, îndreptându-se către peretele dinspre nord, unde atârnă și alte peisaje marine.

— Știi că i le-a lăsat lui doar ca să-mi facă mie în ciudă.

Becker râde, iar ea se întoarce brusc. Poartă pantofi fără toc, asta e! De-asta e atât de mică și de tăcută — a renunțat la tocurile ei obișnuite. Încă se resimte după căzătură, poate? Becker e pe punctul să-i pară rău pentru ea, când Emmeline îl fixează cu un dispreț atât de intens, încât aproape că simte cum se ofilește.

— E... chiar crezi asta? Că atunci când era pe moarte, Vanessa se gândea *la tine*? reușește el să îngaime.

O urmează pe lângă *Monoton*, o priveliște a nisipului în lumina lunii, pe lângă *Epavă, Redeșteptare* și *Pentru mine ea e lup*, până fac turul complet al galeriei, iar ea se oprește în cele din urmă la *Speranța e violentă.*

— *Asta* îmi place, spune Emmeline. Pictura e altfel, cumva formală. Aproape că-i simți durerea. Și cerul, linia întunecată a orizontului, culoarea sângelui. Îți dai seama că-și privea sfârșitul.

Îi zâmbește rece lui Becker.

— Aiurelile alea pe care le spunea Douglas când era întrebat despre moștenirea ei, ții minte? Toate porcăriile despre intimitate, despre *conexiunea* lor...

Râde amar.

— Uneori era tare prost.

Emmeline se îndepărtează. Afară se aud urale; l-au pus pe foc pe Guy. Lumina flăcărilor joacă în ferestre, făcând umbrele lor — a lui și a lui Emmeline — să țopăie tulburător pe pereți.

Aproape că și-au încheiat turul galeriei când Emmeline se oprește din nou, în fața la *Negru V — Lemnul pentru copaci*. Își suge dinții, țâțâind dezaprobator.

— Uneori trebuie să faci un pas în spate, spune Becker, ca să-ți dai seama la ce te uiți de fapt. Dacă stai aici, vezi tu, îți dai seama că...

— Tu chiar crezi că am nevoie de lecții de cultură artistică, domnule Becker? De la *tine*? îl întrerupe Emmeline.

Își arcuiește buzele.

— Mă îndoiesc că ai ce să mă înveți despre orice, cu atât mai mult despre cum să recunosc ce se petrece în fața mea.

De data asta, când ea se îndepărtează, Becker n-o urmează, ci o lasă s-o ia înainte. Rămâne în mijlocul sălii, lăsându-se să-și imagineze o clipă că silueta micuță și cocoșată din fața lui e doar o doamnă în vârstă inofensivă care se plimbă printr-o galerie de artă și a greșit drumul în căutarea naturilor moarte.

Lui Emmeline îi ia o veșnicie să ajungă în capătul sălii. Când ajunge, se întoarce.

— Am nevoie să faci ceva pentru mine, strigă ea.

Acum luminată dintr-o parte, fața ei seamănă cu o mască mortuară. Scăldată de spaimă, dar hotărâtă să nu arate nicio slăbiciune. Becker se duce cu pas grăbit lângă ea și întreabă cât de politicos e în stare:

— Ce anume, Lady Emmeline?

— Am nevoie să rezolvi povestea cu îngrijitoarea aia de pe insula Eris și, odată ce-ai făcut-o, vreau să-ți dai demisia, să-ți iei nevasta și să pleci.

Becker clatină din cap.

— N-am să fac așa ceva, știi că n-am să fac așa ceva.

Emmeline oftează ostenită, ridicând privirea în tavan în timp ce-și trece un arătător noduros peste buzele lipsite de sânge.

— Domnule Becker, e în interesul tău, ca și al meu. Fără tine, expertul în Chapman, Sebastian o să-și piardă interesul pentru toate *astea*, explică ea, făcând un gest vag prin aer, și o să treacă la altceva. Are nevoie doar de un imbold. Are probleme mari să meargă mai departe, nu ești de acord?

— Nu, chiar nu, răspunde Becker cu răceală.

— Ei, continuă ea zâmbindu-i rece. Tocmai vorbeam despre cum uneori trebuie să faci un pas în spate ca să-ți dai seama la ce te uiți, nu? Sunt convinsă că, dacă ai face așa, ai vedea...

— Uite!...

Becker o întrerupe, iar ea rămâne cu gura căscată — e așa de uluită de nerușinarea lui, că aproape că-i vine să râdă.

— ...înțeleg, continuă el, de ce Vanessa Chapman nu e pictorul tău preferat, dar n-o să-mi dau demisia doar pentru că-mi ceri tu...

— Atunci, nu ți-o da din cauza asta, ripostează ea. Dă-ți demisia pentru e în interesul *tău*. Dă-ți demisia pentru că de câte ori pleci de pe moșie, fiul meu dă fuga s-o vadă pe soția ta. Nu te deranjează? Mașina ta nici nu

iese bine pe poartă și el e acolo, să vadă ce face. Să se ocupe de orice are ea nevoie.

Râsul lui Emmeline e grav și profund.

— Nu te pune pe gânduri, domnule Becker? În definitiv, știi ce soi de femeie e. Știi ce ușor poate fi…

— *Știu* ce fel de femeie e Helena, o întrerupe el din nou, și ce cred eu că nu reușești tu să înțelegi e că *știe și Sebastian*. Poate că fiul tău încă o iubește, dar îi și acceptă hotărârea, pentru că o respectă. Și mă respectă și pe mine, deci deși poate că-i face plăcere să-și petreacă timpul cu Hels — pe care-o cunoaște din adolescență, cineva cu care a fost prieten cu mult înainte să înceapă o relație —, nu cred că e ceva care ar trebui să mă îngrijoreze. Pentru că, așa cum ai spus și tu, o cunosc.

Emmeline râde din nou, cu un sunet neiertător.

— Ești un prost. Ești exact cum era Douglas, ești orb.

Lui Becker i-a ajuns. Pornește spre ușă, ridicând privirea spre *Negru II* când trece pe lângă el — lumina cade pe zâmbetul din centru, sclipirea de dinți albi ascuțiți care-i dă un fior pe șira spinării.

— E-n opt luni, nu? strigă Emmeline după el. Deci asta înseamnă… ce? Sfârșitul lui februarie? Începutul lui martie? Sfârșitul primei izolări, cam când te-ai dus tu la Hamburg să vezi lucrările alea de Hockney. Toată lumea era așa de entuziasmată, după ce fusese închisă atâta vreme, toată lumea căuta vreun fel de *eliberare*…

Becker se întoarce. Se gândește o clipă că o s-o pocnească, o clipă chiar vede cu ochii minții, femeia asta micuță, fragilă, în vârstă dând înapoi în fața pumnului lui. Trage adânc aer în piept.

— Ar trebui să-mi pară rău pentru tine. Chiar ar trebui. Ești bătrână și acră și-mi imaginez că ești foarte singură, poate chiar încă jelești. Ar trebui să-mi pară rău pentru tine, dar nu-mi pare, pentru că nu pot să nu mă gândesc că dormi cum ți-ai așternut. Și poți să continui, dacă vrei, să picuri otravă, să arunci insinuările tale meschine, dar adevărul e ăsta: o să-ți supraviețuiesc.

Când tu n-o să mai fii, eu o să fiu tot aici, și o să fie și Helena, și o să fie și copilul nostru.

Când se îndepărtează, mai aruncă o privire la *Speranța e violentă* și se gândește la mama lui, atât de micuță în patul de la azil, privind la micul peisaj de pe perete, și nu se poate abține: se întoarce să se uite la Emmeline. Nu s-a mișcat, stă acolo, cocoșată și nefericită, cu mâinile pe lângă corp, cu pumnii strânși.

— Mama mea a lăsat în urmă un fiu care a iubit-o, spune el încet. Tu care-ți imaginezi că o să fie moștenirea ta?

Emmeline nu răspunde, dar când se întoarce, lui i se pare, sau poate că-și imaginează doar, că-i vede mâinile cum încep să tremure.

31

Cineva se îneacă, iar ea nu-l poate salva. E un băiat, de obicei, un bărbat tânăr sau un adolescent, se îneacă, iar Grace n-are destulă forță sau nu se mișcă destul de repede, nu reușește să ajungă la el la timp și, când ajunge, eforturile ei dau greș. Nu e un vis, e un gând care-i tot trece prin cap, un scenariu pe care și-l imaginează, deși nu-și dorește.

A început acum câteva zile, după vizita lui Becker, iar gândul a tot revenit. Prima dată a apărut când s-a trezit: categoric nu e un vis însă, nu poate fi alungat atât de ușor. I s-a întâmplat la trezire, iar acum apare tot mai frecvent: când se plimbă sau când își face cafeaua, când citește sau când ascultă radioul. Fără să vrea, se trezește imaginându-și-l pe bărbatul ăsta, disperarea lui.

Grace a mai pățit așa și altă dată: știe ce e. E un gând care vine nepoftit, nimic altceva. Nu-i o amintire, nu-i o premoniție, doar ceva neplăcut pe care i-l tot trimite subconștientul în mintea conștientă, ca o mâță care vomită un bol de păr. Trebuie să-l alunge, dar *lejer*, trebuie să-l ignore fără să pară că încearcă. Trebuie să aibă mai multă grijă de ea. Să iasă la plimbare, să mănânce bine, să nu exagereze cu cofeina, să doarmă.

Trebuie să renunțe la obiceiurile proaste pe care și-a permis să și le formeze, relația cu mareea, viața nocturnă. Merge cu mașina la Carrachan la doctorul ei, ia o rețetă pentru pastile de dormit, stabilește un regim de somn strict. Pune alarma la 6, se silește să se ridice din pat și să iasă la plimbare, mănâncă porridge la micul-dejun, bea singura cafea pe ziua aceea. Începe să se simtă puțin mai bine.

Dar doctorul i-a dat pastile doar pentru zece zile. Acum s-au terminat și a ajuns să stea întinsă, trează, ore în șir. Aseară, a stat trează până la 3, astfel că atunci când a sunat alarma, la 6, a întins mâna și a trântit ceasul pe jos.

Când se trezește din nou, îl vede. Nu băiatul, de data asta, ci un bărbat. Și nu un gând nechemat, ci un intrus adevărat: un bărbat la fereastră, cu mâinile în jurul

feței, uitându-se la ea. Grace strigă, se ridică brusc, iar cearșafurile alunecă și-i lasă descoperit pieptul gol. Bărbatul de-afară tresare și se trage în spate ca un cal speriat care dă înapoi; îl aude strigând *scuze, scuze*.

Ia un halat, îl trage pe ea și coboară în grabă în hol. Pune mâna pe pușcă, descuie ușa și scoate țeava în prag, mijind ochii în lumina strălucitoare a soarelui.

Bărbatul se trage înapoi cu mâinile ridicate: e un excursionist, poartă pantaloni de drumeție și un rucsac. Însoțitorii lui — alți doi bărbați, probabil pe la vreo 20 și ceva de ani — stau puțin în spatele lui.

— Ce crezi că faci aici? se răstește Grace.

— Îmi pare *rău*, repetă el, lăsându-și mâinile în jos. Doar... credeam că nu stă nimeni aici, voiam să văd...

— Nu stă nimeni aici? E o mașină în față. E teren privat.

Bărbatul ridică din sprâncene și-și desface brațele.

— Păi, e o potecă acolo, spune el arătând cu mâna, și există dreptul la drumeție, deci...

— Nu până la fereastra dormitorului meu! Ce-i cu tine?

Bărbatul se întoarce, scuzându-se din nou, dar prietenii lui rânjesc.

— Nu vă mai apropiați! se răstește Grace și se întoarce în casă, strângându-și halatul pe lângă ea.

Îi aude râzând în timp ce urcă dealul spre stâncă.

Se simte ca o proastă. Nu era nevoie să țipe, nu era nevoie să dea buzna afară. Își imaginează cum își bat joc de ea, își imaginează ce-o să spună că era dezbrăcată, genul de glume pe care o să le facă despre trupul respingător, pielea lăsată și sânii care atârnă, despre singurătatea ei disperată.

Pune pușca la locul ei în hol și încuie ușa din față. E aproape miezul zilei, a dormit ore în șir peste ora de trezire și acum știe sigur că n-o să doarmă la noapte, că asta o s-o dea înapoi, fix de unde pornise. Și, cum era de așteptat, aproape în clipa în care se gândește, apare și el: băiatul, cu o mână strânsă frenetic la baza gâtului.

Se silește să facă lucruri practice: să măture în bucătărie, să spele cabina de duș, să ducă resturile de mâncare la

groapa de compost. Are de plătit facturi, dar nu merge internetul — a picat acum patru zile și, cum n-are semnal la telefon, trebuise să se ducă în sat ca să sune pe cineva să vină să-l repare. Ceea ce făcuse și totuși, în ciuda asigurărilor primite de la angajatul centrului de apel, era tot picat. N-avea cum să știe de ce sau pentru cât timp — singura cale să facă vreun progres era să se ducă iar cu mașina până în sat și să sune din nou, și să fie pusă iar pe așteptare. E extenuată doar când se gândește, dar ce altceva ar putea să facă? Poate că Becker încearcă s-o contacteze. În definitiv, zisese că o să-i scrie un e-mail ca să-i explice dispariția bruscă.

Face duș și se îmbracă, încuie casa și pornește pe cărare și apoi pe drumul de pe istm, sub un cer azuriu. Doi pui de focă, grăsuni, palizi și vulnerabili, stau la soare pe nisipul din josul casei. Ridică puțin căpșorul, ca niște cățăi, ca s-o vadă când trece. *Uite, Vee,* îi vine ei să spună. *Uite!*

În zile ca asta, absența Vanessei e ca un pumnal în coaste.

Satul pare neobișnuit de liniștit. Abia când parchează mașina în fața magazinului și vede că-i închis își dă seama că e duminică. Deci fără cafea și fără pâine proaspătă. Dezamăgirea e atât de ascuțită, încât se teme că o să izbucnească în lacrimi.

Oare oamenii cu internetul lucrează duminica? Se dovedește că da. Grace stă jumătate de oră în așteptare, dar, până la urmă, răspunde cineva. Da, spune persoana respectivă, e o defecțiune. *Știu,* răspunde Grace, *știu că e o defecțiune. Știu, pentru că internetul nu merge azi și nu mai merge de patru zile.* Persoana de la compania de internet spune că-i pare foarte rău. O să verifice defecțiunea și o s-o sune în câteva ceasuri. La ce oră i-ar conveni?

Dacă așteaptă apelul, o să piardă refluxul, deci nu-i convine nicio oră. Dar nu-i poate explica așa ceva unei persoane care lucrează într-un centru de apel din Gateshead sau poate chiar Bangalore, așa că râde neajutorată și spune *Cât de repede puteți. Sunați-mă cât de repede puteți.*

In timp ce coboară dealul spre port, zărește cu coada ochiului o sclipire de galben in celălalt capăt al parcării; oprește și parchează lângă zidul portului.
Marguerite stă pe banca din fața casei ei. Poartă geaca reflectorizantă și fumează. Grace se duce s-o salute și ridică mâna.
— Te văd, spune Marguerite repede, *à l'heure bleue,* înainte de răsărit.
Grace clatină din cap.
— Nu cred, Marguerite. Azi am dormit până foarte târziu.
Marguerite se bosumflă, nedreptățită de contradicție, iar Grace îi zâmbește.
— Cum te simți? Ce-ți face mâna?
Femeia își schimonosește trăsăturile într-o încruntătură.
— Brațul, Marguerite. Te-ai lovit la el.
— Ah, *ça va,* răspunde ea, fluturând din țigară.
Grace arată spre ea și clatină din cap, iar Marguerite se strâmbă. Încet și apăsat, își duce țigara la buze și trage adânc în piept. Pe chip i se întinde un rânjet răutăcios și apoi începe să râdă. Apoi își dă seama de ceva și i se schimbă din nou expresia.
— Prietenul tău mai vine?
Zâmbetul lui Grace devine crispat.
— Poate, răspunde ea și se întoarce să plece; azi n-are energie pentru așa ceva. Ai grijă de tine, Marguerite, strigă ea peste umăr. Nu fuma prea multe de-alea, bine?
În timp ce se îndepărtează se întreabă de ce-și mai bate capul, pentru că e evident că femeia n-o s-o asculte, și de ce-ar asculta-o? N-are cum să-i mai fi rămas prea mult de trăit, de ce să nu se bucure de ce plăceri mai are?
Până ajunge acasă, internetul și-a revenit miraculos. Încântarea lui Grace e înăbușită rapid când descoperă că n-are niciun mesaj pe WhatsApp și nici e-mailuri, cu excepția unor spamuri și a unei aterte de la Google pe care a setat-o cu ani în urmă, ca să caute numele Vanessei.

Alerta o duce la un interviu cu Sebastian Lennox apărut într-unul dintre ziarele de weekend. *O moștenire artistică*, anunță titlul. Sub el e o fotografie cu Lennox, care are o osatură delicată și înfățișare elegantă — seamănă cu maică-sa. Tatăl lui arăta ca un gangster de Glasgow. E fotografiat pe peluza din fața casei, lângă un bronz de Barbara Hepworth; articolul e ilustrat și cu alte lucrări de artă: Un *Iona* de Francis Cadell, o natură moartă foarte frumoasă de Samuel Peploe și *Speranța e violentă* a Vanessei.

Articolul în sine e destul de plicticos, un reportaj standard de sâmbătă, ticsit de clișee: „casa strămoșească" a lui Sebastian Lennox, care a fost „restaurată cu dragoste"; tatăl lui, Douglas, era un „patriarh înspăimântător", a cărui viață fusese curmată într-un „accident de vânătoare tragic", mama lui a fost „o frumusețe în societate", a cărei stare de sănătate este „fragilă". Apoi este inevitabilul rezumat al disputei dintre Vanessa și Douglas și al revelațiilor surprinzătoare din testamentul Vanessei.

> „Desigur că am fost șocați", spune Lennox despre moștenirea Chapman. „Deși tafa și Vanessa fuseseră cândva apropiați, cearta lor a fost spectaculoasă și foarte ostilă".
>
> Lennox crede totuși că, în pofida vrăjmășiei dintre Chapman și Douglas Lennox, ea știa că Fairburn ar fi un cămin potrivit pentru opera ei. „Aș vrea să cred că Vanessa ar fi știut că aveam să-i prețuim lucrările și să-i onorăm moștenirea", spune el. Desigur, s-ar putea să existe un motiv mai prozaic pentru moștenire: Chapman a murit fără să aibă copii și fără rude apropiate — n-avea pe nimeni altcineva căruia să-i lase opera.

Grace clipește. Citește din nou ultima bucată, apoi se duce jos, jos de tot, până unde apare menționat numele lui James Becker, curatorul pe care Lennox l-a adus la Fairburn special datorită cunoștințelor lui despre opera Vanessei Chapman. „Să ajung curatorul acestei colecții e un vis împlinit pentru mine", spune Becker.

Fără să vrea, Grace se trezește zâmbind la descrierea lui Becker, copilăros, serios, „un absolvent de școală de stat care s-a remarcat la Oxford". Citește mai departe, cu o mână apăsată pe piept, cuprinsă de un soi de mândrie maternă.

Becker dă un citat despre expoziția pe care speră s-o organizeze anul viitor, unde ar urma să fie aduse pentru prima dată la un loc mai mult de 60 de tablouri, desene, sculpturi și piese de ceramică ale lui Chapman, majoritatea încă neexpuse până acum.

> „Opinia mea este că această colecție poate fi de ajutor în reevaluarea importanței lui Chapman și includerea ei printre figurile importante ale expresionismului abstract britanic", spune Becker. „Până acum, rezultatele ei au fost în mare măsură trecute cu vederea, în parte pentru că este femeie și în parte pentru că, în prima parte a carierei, a fost desincronizată de artiștii conceptuali mai la modă ai mișcării YBA."

Un alt expert, un om despre care Grace n-a auzit niciodată, spune că, dacă opera Vanessei a fost ignorată, e numai vina ei: a ales să se retragă de pe scena artistică, să nu-și arate lumii opera. Această observație este — destul de previzibil — o aluzie la obișnuitele lături, afirmațiile despre „frumusețea tulburată", „numeroșii iubiți", „căsnicia furtunoasă" și, cel mai important, misterul dispariției lui Julian de pe insula Eris.

Am fost pe insula Eris, este citat Becker. Lui Grace îi stă inima, iar ochii îi cercetează cu nerăbdare pagina. *Am văzut casa și studioul Vanessei, locurile unde a stat și unde a lucrat, insula pe care o iubea, peisajul care a inspirat-o. Am avut bucuria să citesc unele dintre carnetele și scrisorile sale și abia aștept să le împărtășesc lumii, să prezint opera ei unui public cu totul nou.*

Grace ar vrea să dea pagina. Vrea să se ducă și mai jos în articol, la partea unde Becker pomenește cum au stat ei doi la masa din bucătărie, citind cuvintele Vanessei și vorbind despre viața ei, vrea să citească partea unde Becker vorbește despre importanța lui Grace pentru

Vanessa, despre devotamentul ei. Dar nu e nicio pagină care să fie întoarsă și nu mai are unde să se ducă mai în jos. Nu e nicio mențiune despre ea, nicăieri.

Pumnalul din coaste pătrunde și mai adânc.

Marguerite are țigările, lui Grace ce plăceri i-au mai rămas? Poate să înoate în marea rece și să se plimbe pe insulă, dar acum se simte singură pe plajă și-i e teamă în pădure. Se gândește la bărbații de azi-dimineață, cum au râs de ea; acum își imaginează chipurile lor și unul dintre ele începe să se schimbe, de la râs la panică, și devine băiatul care se îneacă. Închide ochii. Oare au plecat sau sunt tot aici, pe insulă? Apa a crescut, iar ea nu i-a văzut plecând. Așteaptă să se lase întunericul? Și ce-o să-i facă atunci?

Îi tremură puțin mâinile când se întoarce prin hol până la ușa din față. Pune mâna pe zăvor, dar ezită înainte să-l tragă. Dacă deschide ușa acum, dacă iese, o să vadă versantul dealului, cărarea care duce spre studio și pădurea, ceea ce n-o să fie de ajutor. N-o să *știe* dacă bărbații mai sunt pe insulă sau nu. Va trebui să stea în frig și să aștepte până coboară de pe deal și se întorc pe drumul de pe istm, și dacă nu trec? Dacă nu, o să stea să aștepte aici toată noaptea?

Mult mai bine să lase ușa încuiată și să întoarcă spatele, să-și spună că au plecat și să termine cu asta. Să nu cedeze nebuniei. Să fie rațională, să-și găsească de treabă: să gătească, să mănânce, să citească o carte, să se ducă la culcare.

Dar constată că nu se poate mișca. Nu se poate convinge să facă mișcările, știind că mâine o să trebuiască să le facă din nou, și din nou în ziua următoare — așa o să fie întotdeauna.

Nu prea e o *revelație*, și totuși, cum stă așa în fața ușii, cu mâna pe zăvor, așa pare. A avut munca și apoi pe Vanessa, iar după aceea a venit pandemia, care a însemnat din nou muncă — muncă epuizantă, brutală —, dar deși era istovitor, uneori chiar insuportabil, Grace ajunsese s-o considere aproape ca o binecuvântare. Nu numai că era nevoie de ea, era *esențială*. Dar acum ce scop îi mai rămăsese? Reveria ei

n-avea să se împlinească: Becker n-o să vină în vizită cu familia, n-o s-o implice în proiectul Fairburn, o să fie uitată. Deja a fost uitată.

În cele din urmă, parcă după multe ore, își ia degetele reci de pe zăvor și se întoarce cu spatele la ușă. Din spațiul de depozitare ascuns în spatele paravanului din living, scoate trei tablouri, unul câte unul: întâi portretul mic, apoi *Totem* și, la sfârșit, pe cel mai mare dintre ele, cel care era acolo încă dinainte să moară Vanessa, ultimul ei tablou negru.

Duce toate cele trei pânze în camera Vanessei și le așază de-a lungul peretelui din fața patului, astfel încât să fie cu fața la ea. Doar în compania ei.

Se întoarce în bucătărie și răscolește în cutia cu documente pe care le-a păstrat pentru ea. Pentru o femeie foarte vanitoasă, Vanessa se ferea ciudat de mult de aparatul foto, sunt puține poze cu ea și niciuna cu ea și Grace. În fundul cutiei, găsește două poze din Cornwall cu Vanessa și Frances, pe plajă la Porthmeor, împreună cu fotografia ei cu bietul Nick Riley, a cărui față a fost răzuită. Le duce în dormitor și le așază pe scaunul de lângă pat, îndoindu-le astfel încât să nu se vadă Frances și Nick, să fie doar Vanessa și Grace.

Mai bine.

Deschide fereastra. E foarte frig, dar nu bate vântul. Marea e calmă, noaptea se lasă cu repeziciune, iar aerul e albastru și nemișcat și pescărușii devin tăcuți în timp ce plutesc ca niște stafii peste țărm.

Înfiorându-se un pic, se duce la măsuța de toaletă a Vanessei și deschide sertarul. Bagă mâna și scoate o seringă și o sticluță de 300 ml de sulfat de morfină, 10 g/5 ml, pe care o pune pe noptieră. Apoi, aproape în ultimul moment, ia un păhărel și o sticlă de Lagavulin din bucătărie și le aduce în camera Vanessei.

Încuie ușa.

Tânjește după o furtună. În noaptea în care a murit Vanessa, valurile tunau peste stânci, în ferestre băteau ploaia și picăturile împroșcate din mare, dar ele erau în siguranță, nu le amenințau furtuna și marea flămândă,

erau împreună, la adăpost și uscate, de neatins. Grace ar vrea să plece și ea într-o asemenea noapte.

Își toarnă un deget de whisky și ridică paharul spre propria reflecție. Se învelește într-o pătură, se sprijină de tăblia patului și își dă voie să cedeze: căldurii din whisky, imaginii tânărului care se îneacă, lacrimilor care i s-au adunat ca un front de furtună.

Să rămâi cu mințile întregi e un truc.

E o tehnică: sănătatea mintală e ceva de care te agăți — slăbește strânsoarea prea mult, lasă-ți mintea să se ducă în locuri de care se teme sau în locuri după care tânjește, și riști s-o lași să-ți scape. Sunt lucruri pe care, de dragul sănătății tale mintale, nu-ți permiți să le rememorezi.

Grace își aduce aminte după-amiaza aceea în studio, groaza și încântarea momentului. Entuziasmul pe care i-a simțit când a trecut cablul de la matrița de modelat pe după gâtul bărbatului și a tras. Sunetul pe care l-a scos el, atât de răscolitor: țipătul surprins, vuietul furiei care a urmat, zgomotul de sufocare când și-a adus mâinile împreună și a strâns cablul. Își aduce aminte valul de euforie care a cuprins-o când genunchii lui au cedat, extazul controlului pe care l-a simțit când a tras tot mai strâns, cablul tăind în gâtul bărbatului, iar sângele curgând prin gulerul salopetei. Își aduce aminte dorința — ah, era aproape copleșitoare! — de-a strânge încă și mai tare cablul când Vanessa a lăsat-o singură, când a fugit în casă să sune la poliție. Grace tânjea să-l pedepsească așa cum merita să fie pedepsit. Se opusese: nu din milă, ci de teamă, teama de ce-ar putea să creadă Vanessa despre ea, teama că i-ar putea vedea adevărata față.

Grace își aduce aminte zilele și săptămânile și lunile de după dispariția lui Julian, ce dificilă devenise Vanessa: irațională, secretoasă, bizară. Tăcută. Mințise poliția, nu putea să-i explice lui Douglas sau ziarelor de ce se retrăsese din expoziție, nu lucra, nu se plimba, nu înota în mare. Stătea în bucătărie, aplecată deasupra unei scrumiere, fuma, asculta telefonul sunând și tot sunând până când, într-o bună zi, îl smulsese din perete și-l aruncase pe fereastră.

Grace aducea mâncare. Gătea feluri care rămâneau nemâncate, făcea curat și ordine și sorta corespondența. A mințit, așa cum i se ceruse, poliția și pe oricine întreba: se ținea de versiunea Vanessei despre evenimente.

In prima săptămână din anul nou, la șase luni de la vizita lui Julian, Grace se dusese la Carrachan să cumpere un telefon. Tocmai îl conecta în bucătărie, când Vanessa s-a întors dinspre fereastră și s-a uitat la ea cum nu se mai uitase de luni întregi.
— De ce ești *întotdeauna* aici? De câte ori mă întorc dau peste tine, cu supa și cu platitudinile tale. Nu te vreau aici.
Grace a simțit o răceală în ea, un frig până în măduva oaselor.
— Nu te-am vrut niciodată aici.
— Nu-i adevărat, a ripostat Grace.
S-a îndreptat, cu privirea și vocea ferme.
— Vanessa, știi că nu-i adevărat.
Vanessa a stins țigara și a aprins imediat alta.
— Nu, ai dreptate, a spus ea oftând și pigulindu-și pielea uscată din palme. Nu e adevărat. Te-am vrut aici.
A clipit încet. Când a întâlnit privirea lui Grace, ochii ei erau reci ca marea în ianuarie.
— Și acum nu te mai vreau.
Grace își aduce aminte cum stătea pe scaunul portocaliu decolorat de lângă patul Vanessei. Era amiază, dar camera era întunecată, cu draperiile trase ca să nu intre lumina. Vanessa blestema zgomotul mării.
— Nu-l suport, nu-l suport, mă înnebunește, nu pot să-l fac să dispară, tot spunea ea.
Grace abia dacă dormise în ultimele două zile, era epuizată, la capătul răbdării.
— Nu pot să opresc mareea, Vanessa. Folosește dopurile de urechi pe care ți le-am dat, uite, hai…
— Lasă-mă în pace! a șuierat Vanessa, lovind-o peste mână.
Era răutăcioasă și sălbatică, pe jumătate înnebunită de durere, cu otravă pe buze.
— Lasă-mă să mă duc, javră bătrână și urâtă, de ce nu mă lași? *Boule de suif, boule de suif,* avea el dreptate! Avea dreptate în legătură cu tine. Mă tragi în jos, mă ții aici împotriva voinței mele, mă închizi. Nu-mi dai drumul! De ce nu-mi dai drumul?

Să rămâi cu mințile întregi e un truc.
Dacă își dă voie să se gândească la asta, se întreabă dacă până la urmă i-a dat Vanessei doza suplimentară de morfină ca să-i ușureze durerea sau doar ca să-i închidă gura.

33

Când se trezește înghețată, fereastra e tot deschisă, iar sticla de whisky pe jumătate golită e pe noptieră, însă sigiliul de pe sticluța de morfină nu e desfăcut.

Are pe telefon un mesaj vocal de la domnul Becker. „Trebuie să vorbesc cu tine. Aș prefera personal, nu la telefon. Ar fi OK dacă vin săptămâna asta?“

Grace deschide internetul, se uită la prognoza meteo, verifică orarul fluxului.

Weekendul viitor e cel mai bine, îi scrie ea. *E o furtună prognozată pentru săptămâna viitoare. Sâmbătă — oricând, după 10:30. Refluxul e la 1:30.*

Se ridică, închide geamul și se târăște înapoi în patul Vanessei. Adoarme repede, imaginându-și-i pe Becker, pe Nick Riley și Vanessa și pe ea — toți în casa asta, în timp ce afară cerul se golește în mare. Un foc în sobă și mâncare pe masă și ei împreună, la adăpost de furtună.

Jurnalul Vanessei Chapman

Femeile n-ar trebui să privească, nu? Ar trebui să fie privite.

Și dacă văd ceva violent, urât sau înfricoșător, ar trebui să-și acopere ochii și să leșine, ar trebui să se înfioare. Ar trebui să-și mute privirea.

N-ar trebui să se apropie, să mijească ochii și să se uite, să cerceteze, să observe și să evalueze.

N-ar trebui să-și însușească oroarea.

Cerul din față e cenușiu, pinii de pe marginea drumului se agită în vânt. Vine furtuna — e prognozat să ajungă pe coasta de vest duminică noaptea, din ce zice Grace, ceea ce-i dă lui 48 de ore, deși speră să ajungă și să plece până diseară sau, cel mai târziu, mâine dimineață.
La radio vorbesc despre *Nu privi acum*. Iar du Maurier! Adaptarea cinematografică împlinește 50 de ani, se vorbește despre o relansare. Omul de la radio discută despre oroare hipnotică, despre feste jucate de o minte torturată, despre tipare recurente și motive care-i aduc aminte privitorului că de unele suferințe nu poți scăpa, că unele destine sunt inevitabile.
Becker închide radioul.
Chiar înainte să ajungă pe drumul de coastă, se oprește să alimenteze. Face plinul și intră în magazin să plătească, ținând telefonul pe POS ca să-i simtă vibrația tiniștitoare. În drum spre mașină, simte a doua oară vibrația: își verifică telefonul și vede că are un mesaj de la Helena.

Hei, poți să treci pe-aici? Trebuie să stăm de vorbă x

Se oprește în mijlocul curții, holbându-se la ecran.
Să trec pe-acolo?
Șoferul camionetei Volvo care încearcă să plece îl claxonează, iar Becker sare din calea lui. Se uită din nou la ecranul telefonului.

Acest mesaj a fost șters.

Bâjbâie după cheie în buzunar, descuie ușa și urcă în mașină. *De câte ori pleci de pe moșie, fiul meu dă fuga s-o vadă pe soția ta.* Îi tremură un pic mâinile când apasă butonul de pornire și bagă mașina în viteză. *Nu-ți face griji pentru Hels, pot să stau eu cu ochii pe ea.* Mută mașina de lângă pompă. *Poți să te duci să vorbești cu Grace Haswell, haide, știu că abia aștepți să pleci de-aici.*
Helena a fost cea care-a sugerat de la bun început să se ducă pe insula Eris. Erau în biroul lui toți trei în ziua când aflaseră despre os — Helena a fost cea care i-a zis să se ducă. Inima îi bate să-i spargă pieptul, se simte puțin amețit. Se uită în retrovizoare — nu e nimeni în

spate. Ia din nou telefonul. Poate s-o sune. Și să-i spună ce? Poate să facă stânga, să se ducă la Fairburn, să ajungă acasă neanunțat. Se imaginează deschizând ușa din față a căsuței, urcând scările fără zgomot.

Închide telefonul și face dreapta, spre Eris.

Grace îl așteaptă la capătul potecii, în fața lanțului, cu brațele încrucișate la piept.

— Să aduc mașina sus? întreabă el în timp ce urcă, dar ea clatină din cap.

— Nu, nu cred.

Se uită la el fără să zâmbească.

— Voiai să vorbim despre ceva?

Becker expiră zgomotos. *Doamne Dumnezeule!*

— Da, Grace, sunt lucruri despre care trebuie să vorbesc cu tine, am tot făcut naveta ca să încerc să finalizez problemele cu moștenirea Vanessei și chiar trebuie să terminăm cu asta, să...

— Ah, am înțeles, îl întrerupe ea. Și eu, care credeam că poate ai venit să-ți ceri scuze. Sau poate să-mi dai înapoi scrisoarea pe care ai furat-o?

Prins pe picior greșit, Becker începe să bolborosească o scuză, dar ea se îndepărtează deja, nu înapoi, spre casă, ci spre plajă.

Se ține după ea pe plajă, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele hainei și ochii mijiți ca să se apere de strălucire și nisip. Cu câțiva pași în urma ei, trebuie să-și încordeze auzul ca să înțeleagă cuvintele pe care i le fură din gură vântul.

— Mi-ai trădat încrederea, strigă ea. Mi-ai promis că o să colaborăm și apoi ai luat scrisoarea aia, ai plecat fără un cuvânt, ai...

— Ai dreptate, spune el, enervat că a cedat avantajul moral. N-ar fi trebuit să fac așa. Am văzut cuvântul *Divizia* și nu m-am putut abține... Eram într-un asemenea hal, nu mă gândeam...

— La mine? La dorințele mele? La ce părere o să am că ai luat o scrisoare despre care ți-am spus că e privată? Cu siguranță nu. Am văzut articolul din ziar. Cine-l

citește, nici nu știe că am existat. Sunt doar un obstacol pentru tine, nu? O *neplăcere*.

— Nu-i adevărat, protestează Becker, luând-o la fugă ca să țină pasul cu ea și simțindu-se caraghios și nefericit. Te rog să nu te gândești la așa ceva. N-am vrut niciodată să te fac să te simți în felul ăsta, n-am vrut niciodată să fac pierderea operei Vanessei și mai grea pentru tine.

— Nu e o *pierdere*, ripostează Grace, întorcându-se cu fața la el.

Are fața umflată și obrajii uzi de lacrimi.

— N-am *pierdut* nimic, ea a dat totul. Cum ai spus în ziar, n-avea cui să lase totul, nu? N-avea pe nimeni în viața ei.

Becker scutură vehement din cap.

— N-am spus asta, ziaristul a spus și el a greșit. Dacă ar fi pus problema așa, l-aș fi corectat.

Chiar în timp ce rostește cuvintele își aduce aminte ce-a zis Sebastian: *Cum se face că Grace a rămas cu așa de puțin, când ea și Vanessa au fost atât de apropiate? Tu de ce crezi?*

De-aici, Becker vede că marea e sălbatică, iar valurile biciuite de vânt au creste de spumă gălbuie care pare otrăvitoare.

— Ai plecat din Eris, nu? întreabă el. Când a trimis scrisoarea, stăteai în altă parte, undeva în Anglia...

— Carlisle.

— Așa, și Vanessa ți-a scris, a zis...

E întrerupt de o cacofonie de zgomote — pescărușii de sus se aruncă în vânt, plonjând și răsucindu-se ca niște avioane de luptă într-o confruntare aeriană.

Grace își încrucișează brațele și pornește, mai încet de data asta, către mare.

— Vanessa nu m-a mai vrut în preajma ei. După Julian... s-a schimbat.

Becker o lasă s-o ia înainte; merge lângă ea, atent să n-o înghesuie, dar disperat să audă fiecare cuvânt.

— A devenit dificilă. Secretoasă, vigilentă... era ca o persoană care suferă de stres posttraumatic.

li aruncă o privire scurtă.
— Știi cum e? Era hipervigilentă, temătoare, își ieșea din fire foarte ușor... Când i-am sugerat să ceară ajutor — ajutor *corespunzător*, știi tu, de la un psiholog —, s-a înfuriat.
Becker e frapat de asemănarea cu situația lui Emmeline — și ea suspectă de tulburare de stres posttraumatic și înfuriată de ideea că are nevoie de ajutor profesionist. Tulburat de ideea asemănărilor dintre ele, alungă gândul.
— A ajutat-o cineva? Te-a ajutat cineva *pe tine* cu ea? În carnetele de mai târziu nu vorbește prea mult despre oameni, abia dacă apare o mențiune la Frances sau...
— S-a izolat de toată lumea. Nu mai vedea pe nimeni. Luni întregi am umblat în vârful picioarelor. Apoi, imediat după Crăciun, la vreo șase luni după ce se întâmplase, mi-a cerut să plec. A fost...
Grace expiră zgomotos, cu obrajii umflați.
— ...foarte nemilos din partea ei.
Se întoarce spre el, cu un zâmbet încordat pe chip.
— Am fost îngrozitor de supărată, dar am făcut ce mi-a cerut. Mi-am găsit un post temporar în Anglia și dusă am fost. Am crezut... am bănuit că avea nevoie să jelească, să fie singură, să se împace cu... ce vinovăție simțea ea.
Se privesc în ochi, iar Becker tresare când înțelege implicațiile.
— Îi scriam des, dar multe luni n-a răspuns. Până la urmă, am primit scrisoarea aia, cea pe care ai luat-o tu.
— Când spui că trebuia să se împace cu vinovăția, vrei să spui... Ce *vrei* să spui?
Grace ridică mâna ca să se ferească de vânt; privește marea cu ochii mijiți.
— Ar trebui să ne întoarcem, spune ea, ignorând întrebarea. Vine fluxul. Nu vrem să ne prindă afară.
Lui Becker apa i se pare încă destul de departe, și-i spune.
— Ai fi surprins cât de repede vine, cât de repede poți să-ți pierzi echilibrul, chiar și dacă nu-i apa adâncă.

Se întorc cu spatele la apă. Pe nisipul din fața lor alunecă fâșii de spumă de mare de parcă ar fi păsări, iar cerul amenință cu ploaie, însă cu vântul din spate e mai ușor să vorbească.

— Ai zis că Vanessa se simțea vinovată?

Grace încuviințează și aruncă o privire în spate, spre mare.

— În legătură cu Julian.

— Cu Julian?

Grace încuviințează din nou, nerăbdătoare.

— *Da*, în legătură cu Julian. Presupun că s-a gândit că ar fi putut face mai multe pentru el.

— Mai multe? Cum adică?

— Să-i fi acordat mai mult timp sau să-i fi dat mai mulți bani, presupun, ceea ce el și-a dorit dintotdeauna.

Clatină din cap.

— De fapt, n-am vorbit niciodată despre asta. După ce am plecat, n-am mai vorbit cu adevărat despre el niciodată.

— Dar te-ai întors?

Grace se uită la el.

— Adică, *evident* că te-ai întors.

— A găsit un nodul. Era înspăimântată, așa că mi-a cerut să mă întorc. M-a implorat să vin.

Merg spre insulă repede și în tăcere, Becker cu ochii îndreptați spre nisipul cenușiu umed pe care calcă.

La baza scării, Grace se împiedică și cade greoi pe genunchiul stâng. Becker încearcă s-o ajute, dar ea îl îndepărtează furioasă, ridicându-se cu greu în picioare, roșie la față și fără suflare.

— Ce-ai mai făcut? mârâie la el.

— Poftim?

— Te furișezi ca un câine bătut de când ai ajuns. Ai recunoscut ce-ai făcut cu scrisoarea, despre interviu am discutat. Ce altceva mai ai să-mi spui?

Pentru cineva cu abilități sociale atât de reduse, Grace poate fi remarcabil de abilă, crede Becker. Cât au stat de vorbă, el a avut undeva, în minte, mesajul șters al

Helenei și scenariile, toate dureroase, pe care le invocă. Dar cu siguranță n-o să se apuce să-i mărturisească lui Grace.

În schimb, îi spune despre sculptură.

— Au deschis caseta de la *Divizia a II-a*, spune el sec.

Până să apuce ea să reacționeze, spune tot.

— N-au făcut încă nicio analiză, dar nu se pune problema că osul n-ar fi uman.

Grace îi întoarce spatele. Își scutură nisipul de pe genunchi și coapse și începe să urce, strângând balustrada ruginită cu mâna.

— Ți-am povestit vreodată despre lupi?

— Lupi?

— Lumea își îngropa morții aici. Sute de ani, oamenii de pe coastă își aduceau morții în insule ca să nu-i dezgroape nimeni. Ca să-i ferească de lupi.

Jurnalul Vanessei Chapman

Pentru cine scriu eu toate astea? Nu pentru mine, probabil, nu ca să-mi aduc aminte, dacă aș scrie ca să-mi aduc aminte, aș scrie totul, n-aș omite nimic, nu-i așa?

M-am gândit mult la Douglas. De când m-am îmbolnăvit din nou, mă trezesc dorindu-mi să-i scriu, să-i explic totul, dar pare prea târziu. De ce nu i-am spus adevărul chiar atunci? Nu-mi puteam aminti, așa că m-am uitat în carnete în căutarea răspunsului și n-am găsit nimic — nu mi-au fost de niciun ajutor. Dacă am știut atunci răspunsul, dacă am știut vreodată răspunsul, l-am ținut pentru mine.

(dar caietele astea nu sunt chiar eu?)

Memoria mea nu-i prea bună. Nu cred că e ceva nou. Nu cred că a fost niciodată bună sau cel puțin nu în sensul în care am nevoie de ea acum. Nu-mi aduc aminte exact cum s-au petrecut lucrurile, succesiunea evenimentelor, cine ce a zis cui și când.

Îmi aduc aminte imagini, instantanee. Îmi văd mâinile pline de sânge, porțelanul alb peste tot pe podeaua studioului. Tablourile distruse. Văd chipurile polițiștilor, cum se uitau la mine, gurile lor cu colțurile în jos, pline de îndoială, neîncrezătoare. Ca și cum ar fi știut că-i mințeam.

Asta cred acum: era prea târziu să spun adevărul chiar dinainte să încep să mint.

Era deja prea târziu: sângele fusese spălat, dovezile, distruse. Cum aș fi putut să le spun (poliției, oricui?) Uite ce-am făcut! A încercat să mă omoare! (Pentru că asta trebuie să cred că a încercat Julian, trebuie să fi știut că atunci când vedeam distrugerea, n-aș fi vrut decât să mă întind pe jos și să mor.)

Până am ajuns să văd tot tabloul, era deja prea târziu. Eram în război: cu Douglas, cu mine și cu Grace, deși ea nu părea să știe.

Nu-mi pot aduce aminte când am început să pun lucrurile cap la cap, când m-am dat doi pași în spate și am lăsat toată imaginea să devină clară, când au devenit copacii lemn și blana de oaie a căzut ca să-mi arate lupul. Poate că am întrezărit totul chiar atunci, poate că am fost prea înspăimântată să recunosc. Prea înspăimântată sau prea

iubitoare. Nu cred că am știut atunci cât de ucigătoare poate fi dragostea.

Știu doar că era deja prea târziu.

Iar acum e prea târziu de spus.

Cum aș putea să-i scriu acum lui Douglas, când abia mai înțeleg eu ceva?

Am luat groaza și am făcut ceva cu ea: am pictat și am creat, iar acum am ceva de dat. Pot să fiu bună, pot să fiu generoasă. Pot să mă revanșez față de Douglas. Nu pot să-i dau lucrările pe care i le-am promis, dar pot să-i dau tot ce am făcut de-atunci. Iar lui Grace pot să-i arăt milă.

35

Aud zgomotul imediat ce deschide Grace ușa de la intrare. Ceva care se lovește, sau cade, și apoi un țipăt de durere.

E cineva în casă.

— Ușa era încuiată! strigă Grace.

Se întoarce și-și împinge corpul în el când încearcă să fugă. Dezgustat de senzația burții și sânilor ei moi lipite de el, Becker se trage înapoi și se lipește de perete.

Grace e panicată, trece pe lângă el și iese în fugă din casă până pe peluză; pare îngrozită. Becker ia pușca și, ținând-o ca pe o bâtă, se strecoară în bucătărie. Goală. Rămâne foarte nemișcat, ascultând. Simte râsul în gât — e caraghios. Coboară pușca și o sprijină de un scaun, își scoate haina și o aruncă pe masă și... *acolo!* Stai. Chiar *este* cineva în casă. Aude acum un sunet înfundat, destul de clar, prea ușor să fie pași, un fel de foșnet, ca și cum ar fi ceva tras pe podea.

— Alo! strigă el și ia din nou pușca în mână. E cineva?

Se întoarce pe hol până în living, ascunzându-se apoi repede în fundul dormitorului. E pustiu. Iese din nou, se oprește pe coridor, ținându-și respirația, ascultând din nou. Tăcerea se întinde, apăsându-l. Aude ceva în spatele lui și tresare: e doar Grace, care închide ușa din față în urma ei. Iar îi vine să chicotească; e ca un copil care se uită la un film de groază, așteptând următoarea sperietură, prins undeva, în teritoriul bizar dintre teroare și încântare.

Grace se uită pe după ușă în living, cu ochii larg deschiși și albă la față. Becker ridică din umeri, clatină din cap și apoi, brusc, se aude un țipăt cumplit din camera Vanessei și tresar amândoi. Grace strigă, iar Becker fuge în direcția zgomotului, cu inima bubuind și pușca ridicată.

În camera Vanessei, un pescăruș argintiu zboară speriat înainte și înapoi în zidul de sub fereastră. E un pui, cu penele încă pătate și țipătul nefericit.

— E o pasăre, Grace! strigă Becker lăsând pușca pe podea. E doar o pasăre care nu mai poate să iasă.

Grace se strecoară în cameră. Când vede pasărea, umerii i se lasă de ușurare, iar calmul se reinstalează rapid. Deodată, devine practică și rațională, scoate un cearșaf vechi dintr-un dulap de așternuturi, îl despătureşte și-l aruncă peste pescăruş ca pe o plasă. Becker intervine, încercând să-l ridice prudent, însă forța aripilor care bat frenetic îl ia prin surprindere, iar el scapă pasărea.

Grace nu e atât de ezitantă. Ridică grămada și o strânge cu putere la piept. Pasărea furioasă se luptă cu ea, cu niște țipete care-ți îngheață sângele în vine, însă femeia nu se lasă; pășește în grabă spre fereastră și, aplecându-se cât poate de mult în afară, deschide brațele, prinzând strâns marginea cearșafului când eliberează grămăjoara care se zbate și țipă.

Câteva clipe, pescărușul cade, țipând și dând disperat din picioare, până când instinctul preia controlul și se înclină, ridicându-se împotriva vântului peste casă, până dispare din vedere.

Becker o ajută să tragă cearșaful înapoi. Îi întâlnește privirea și încep amândoi să râdă ușurați, bucurându-se în sfârșit de dispariția tensiunii dintre ei.

Grace se întinde, ia mâna lui Becker și o strânge; el e luat prin surprindere și trebuie să facă un efort conștient s-o lase să-l țină, dar o face, până se întoarce spre ușa dormitorului și observă o pânză sprijinită de perete.

Își trage mâna și inspiră brusc — cu surprindere și plăcere, încântarea de-a vedea pentru prima dată ceva frumos, ceva familiar ca stil și totuși, pentru ochii lui, complet nou. E atât de uluit de tablou — portretul unei femei care ține în mână sculptura în lemn a unei păsări —, încât are nevoie de câteva clipe ca să înțeleagă la ce se uită.

Grace, cu pasărea.

— *Totem*, spune el în cele din urmă.

— Așa e.

Grace strânge cearșaful și iese din cameră. El o privește cum se îndepărtează, observând în timpul ăsta și un

portret mai mic, tot al lui Grace, sprijinit de perete alături și, mai departe, pe jumătate ascunsă în spatele ușii, o a treia pânză, ceva mai mare și mai întunecată. Se îndreaptă încet spre ea, cu inima bătându-i dureros, și închide ușa.

E un tablou negru, pe care nu l-a mai văzut până acum. Vopseaua neagră, acoperită cu nuanțe de gri și vinețiu, de sângeriu-închis și sclipiri de aur, e aplicată cu trăsături apăsate cu un cuțit de paletă. Centrul tabloului e ocupat de o pată de lumină, ca și cum asupra siluetelor din mijlocul scenei ar fi fost îndreptat direct un reflector care le-a surprins în flagrant. Prima zace întinsă, cu capul aruncat pe spate; a doua persoană e în genunchi și atinge personajul culcat în jurul gâtului sau al feței. În spatele lor se vede o a treia persoană, un observator, iar pe chipul voyeurului se vede o urmă de alb la gură, o străfulgerare de dinți, sugestia unui rânjet sau a unui zâmbet.

Becker o aude pe Grace pe coridor și se îndepărtează un pas. Când ea deschide ușa, aruncă o privire spre stânga, privind pânza și apoi din nou pe el. Are buzele strânse într-o linie hotărâtă. Becker se trage înapoi, cu brațele încrucișate, privind cele trei tablouri ca într-o galerie.

— Deci ăsta-i *Totem*, spune el arătând spre prima pânză. Și portretul mai mic?

— *Grace*. Se cheamă doar *Grace*. A fost primul portret pe care mi l-a făcut, e datat pe spate 1998.

— Mai sunt și altele?

— Nu, răspunde ea venind lângă el ca să se uite la tablouri. Asta e tot.

Becker încuviințează și-și mușcă buza de jos.

— Mi-ai spus că Julian a distrus *Totem*.

— Păi, zice Grace întorcându-se spre el, cu bărbia ridicată și expresia sfidătoare, am mințit.

Expiră.

— Vanessa mi-a dat portretele. Cu ani în urmă, mi le-a dat mie. N-am nicio dovadă, nu există nimic în scris. Știam că oamenii de la Fairburn mi-ar contesta afirmația, așa că n-am spus nimic despre ele.

Becker încuviințează.
— Portrete? repetă el, arătând spre pânza ce mai mare. Ăsta nu-i un portret.
Grace ridică din umeri.
— Sunt eu. Eu, cu Stuart la pământ.
— Stuart?
— Soțul lui Marguerite. Bărbatul care a atacat-o pe Vanessa. Sunt eu, cu Stuart la pământ și Vanessa în spatele nostru. Nu-i un portret formal, îți garantez, dar tot e un tablou cu mine.

36

Eris, 2009

— Pictezi din nou?

Când a ajuns acasă în seara aceea, Vanessa era în bucătărie, lângă plită, îmbrăcată în blugi și o cămașă bărbătească pătată cu vopsea. Cămașa, una dintre cinci sau șase pe care le purta când lucra, a fost întotdeauna largă, dar acum o înghite cu totul. Lui Grace i se zbate inima în piept: Vanessa arăta ca un copil care-și pune în joacă haine de adult.

— Da! Pictez, a răspuns Vanessa, întorcându-se zâmbind spre ea.

Arăta rău, cu ochii înfundați în orbite, buzele trase peste dinți, pielea palidă, cu o nuanță verzuie. S-a întors doar de câteva zile pe Eris, după șase săptămâni în Glasgow, pentru ultima ședință de chimioterapie.

— Sper că nu te obosești prea tare.

Vanessa a ridicat din umeri.

— Mă simt bine, Gracie, a spus ea deschizând larg brațele.

Grace a acceptat minciuna și îmbrățișarea, deși a tresărit când a simțit aripile ascuțite ale omoplaților Vanessei ieșind prin bluză. Vanessa și-a pus blând capul pe umărul ei.

— Mi-a fost dor de tine, a șoptit ea, apoi s-a tras înapoi. N-am putere să lucrez cu lut, dar pot să desenez și să pictez. Vreau să pictez.

— Câtă vreme îți lași suficient timp de odihnă.

Vanessa a încuviințat ferm.

— Îmi prinde bine — știi cât de necivilizată devin dacă nu lucrez.

I-a făcut cu ochiul.

— De fapt, am început ceva mare, ceva foarte ambițios.

A zâmbit viclean, iar Grace a ridicat din sprâncene.

— Nu, nu pot să-ți arăt.

A făcut un pas în față și a atins obrazul lui Grace cu buzele uscate.

— O să mai dureze o vreme, cel puțin câteva săptămâni.

Un an și jumătate mai târziu, a dus-o pe Grace în studio să-i arate. Tabloul întârziase din cauza unei gripe care devenise pneumonie, a unei glezne scrântite care o împiedicase să ajungă în studio și, în cea mai mare parte, a dispoziției ei, care fluctua sălbatic de la optimism necugetat la disperare neagră.

Era dimineață. Au urcat pe deal împreună, fără să se grăbească, Grace bucurându-se de dispoziția Vanessei, de entuziasmul care vibra dinspre ea în astfel de momente, când ceva era terminat și gata de arătat.

Când au ajuns în vârful dealului, Vanessa a luat-o de mână. Respira greu, cu un ușor fluierat în piept.

— Ești bine, Vee?

Vanessa a încuviințat și a zâmbit, și au intrat împreună în studio.

Când a văzut pânza de pe șevalet, Grace a tras adânc aer în piept, scăpând mâna Vanessei ca și cum ar fi fost opărită; a văzut din prima ce era. În arcada din centru, s-a văzut pe ea, îngenuncheată la pământ, cu cablul în mâini, concentrată pe ce făcea. Și l-a văzut și pe el luptându-se, cu brațul ridicat ca să se apere. Și a văzut și silueta din spatele ei, stând în ușă și privind.

— Tu ești, a spus Vanessa.

Grace s-a uitat la ea, înspăimântată, a simțit rușinea arzând-o, dar Vanessa zâmbea.

— Suntem *noi*. Tu, cu mine și cu el. Nu-ți place?

Avea glasul moale și subțire, ca mieunatul unui pisoi. Era agitată.

Grace a făcut un pas spre pânză, cu lacrimi în ochi, care-i încețoșau imaginea din față. În clipa aceea și-a dat seama că Vanessa *o văzuse* în ziua aceea, o văzuse așa cum era și, mai mult, înțelesese. Încă o iubea. De atunci îi fusese foarte teamă că Vanessa ar putea vedea solzii de sub pielea ei și ar putea s-o respingă, considerând-o un monstru, dar Vanessa văzuse solzii și o iubise și mai mult.

— Puteam să-l fi omorât, nu? Mă gândesc acum, mă gândesc des. Puteam să-l fi omorât, puteam să-l fi tăiat bucăți-bucățele și să-l punem în cuptor, puteam să-i fi dat foc și n-ar fi știut nimeni, spune Vanessa fără energie.

S-a întins iar după mâna lui Grace, iar Grace a înțeles acum nu numai că Vanessa o iubea, dar, oricât de diferite erau, oricât de fundamental opuse erau din atât de multe puncte de vedere, aici erau înrudite.

— Uneori visez că scotocesc prin cenușă, scotocesc prin cenușă și găsesc oase.

În sfârșit, Grace a vorbit.

— Dacă ai coșmaruri, a spus ea, cu glas răgușit de lacrimi, putem să-ți dăm ceva pentru asta. Să te ajute să dormi.

Vanessa a râs ușor.

— Întotdeauna atât de practică, Grace a mea! Grace a mea!

A dus mâna lui Grace la buze și i-a sărutat vârful degetelor, unul câte unul.

— Vrei să știi cum i-am spus? a întrebat trăgând-o spre ea.

Au ocolit amândouă șevaletul până în spatele pânzei, ca Grace să poată vedea, ce era scris pe spatele ramei: *Dragoste*.

37

Când se uită a doua oară la tabloul negru, la *Dragoste*, Becker o vede pe *Iudita ucigându-l pe Holofern*. Roșurile sunt cele ale mantiei lui Holofern, ale sângelui lui arterial. Auriul este rochia Iuditei. O femeie lucrează, cealaltă privește, bruta moare. Numai că *această* brută n-a murit. Nu?

— N-o să renunț, spune Grace.

Chipul ei, de obicei atât de blând, a căpătat în această lumină slabă o aparență încăpățânată.

— N-o să renunț la niciunul dintre ele. Sunt tot ce-mi rămâne din viața noastră împreună.

Becker se întoarce dinspre ea, cu mâinile în șolduri, și oftează frustrat. Se uită la tablou, la siluetele de pe podea, încleștate într-o luptă pe viață și pe moarte și învăluite în întuneric, și se simte extenuat, extenuat și trist. Ultimele două săptămâni au fost istovitoare: Helena în spital, scena aceea oribilă cu Emmeline, drumul lung, mesajul trimis greșit al Helenei, plimbarea pe plajă cu vântul în față, pescărușul care țipa și asta — minciunile lui Grace, rătăcirea ei, disperarea ei — toate i-au întins nervii la limită.

— Nu a fost perfect, spune Grace încet, privind tabloul, dar *a fost* o viață. Ce am avut în comun Vanessa și cu mine a fost la fel de bogat și texturat ca orice poveste de dragoste și poți să încerci cât vrei s-o reduci la zero...

— Încercam să te ajut! strigă Becker.

Grace tresare, însă doar puțin. Nu cedează.

— Dacă mi-ai fi spus despre *cadourile* astea când am venit prima dată, am fi putut să evităm un conflict grav, poate că aș fi putut să-l conving pe Sebastian să nu implice avocații, dar *acum*?

Clatină din cap.

— Dormi cum ți-ai așternut, Grace. O să vină după ele, și după toate documentele Vanessei, chiar și după cele private, și eu n-o să mai pot face nimic să-l opresc.

Grace își împinge bărbia în afară.

— Bine. Dar poți să-i spui din partea mea că o să fac tot ce pot să fie cât mai neplăcut pentru el și pentru maică-

sa. Pot să fac viață grea familiei ăleia dacă-mi pun în cap.
Becker clatină din nou din cap; se îndepărtează de ea, iese pe hol, spre living.
— Mai e ceva ce trebuie să știu înainte să mă întorc la Fairburn? întreabă obosit. Despre alte *cadouri*?
— Mă acuzi că mint?
Grace mârâie, iar Becker râde. Pornește din nou, dar abia a apucat să facă un pas când simte mâna ei pe antebraț, strângându-l dureros.
— Să nu îndrăznești! spune ea strângând și mai tare, tremurând de furie. Să nu îndrăznești să-ți bați joc de mine!
— *Grace*.
Uneori, să stea de vorbă cu ea e ca și cum ar avea de-a face cu un copil.
— Nu-mi bat joc de tine. Dar ai recunoscut adineauri că m-ai mințit, așa că nu poți să te superi dacă nu te cred pe cuvânt.
Fără tragere de inimă, Grace îi dă drumul.
— Eu *eram* totemul ei, spune ea, cu glas tremurat și înlăcrimat. Fără mine, totul o lua razna. Bărbatul ăsta, Stuart Cummins, ar fi ucis-o. Julian i-ar fi distrus viața, ar fi târât-o în mlaștina lui de datorii și depravare. A făcut tot ce-a putut! Și când a dispărut, cine a fost alături de ea? Frances? Douglas? Nici vorbă. *Eu* am fost. Am salvat-o, am protejat-o, am îngrijit-o, am riscat totul pentru ea — licența, chiar *libertatea*! Poți să încerci să mă elimini din povestea ei, dar n-o să reușești. O să fiu întotdeauna o parte din ea. Sunt lucruri pe care le știu despre Vanessa pe care tu n-o să le înțelegi niciodată. N-ai niciun drept asupra ei! Era a mea!

Furtuna a început devreme; Grace zicea că urma să vină abia duminică noaptea sau luni dimineață, și totuși e sâmbătă seara și ploaia mușcă din fereastră ca niște pietricele aruncate în geam. Vântul e sălbatic; urlă printre copaci. Dincolo de golf, Becker aude valurile spărgându-se de zidul portului; se aude ca un bombardament.

Grace s-a încuiat în dormitorul Vanessei cu tablourile. Becker încearcă, scurt, să discute rațional cu ea, dar ea refuză să răspundă și după câteva minute o aude vorbind cu cineva la telefon. Un avocat, poate?

Se furișează înapoi în bucătărie, unde umple un pahar cu apă și verifică orarul fluxului de pe perete. Ar trebui să poată traversa pe la 10:30, deși dacă vremea se înrăutățește, cine știe? Ar putea oare să rămână blocat aici toată noaptea? Ideea îl umple de groază.

Soarbe din apă; are gust vag sărat. Poate că e doar sarea de pe buzele lui, dar i se face brusc poftă de ceva dulce. Face ceai și pune în cană o linguriță generoasă de zahăr brun sfărâmicios. Găsește biscuiți într-un borcan de pe blat și se servește cu unul, apoi se duce la fereastră. Bezna e totală — nu distinge nicio lumină dincolo de golf —, dar marea este sălbatică; chiar și de la distanța asta aude bubuitul feroce al valurilor care izbesc în zidul portului.

Nu poți să vezi întotdeauna ce-i chiar în fața ta.

Sau cine e în fața ta. Se gândește la Sebastian, la zâmbetul lui dezarmant. *Ce mai face fata noastră?* Fata noastră. Oare să aibă dreptate Emmeline? A fost atât de orbit de dragoste sau de vinovăție pentru modul cum au ajuns să fie împreună, că n-a văzut ce se întâmpla în fața lui? Poate că l-a citit greșit pe Sebastian de la bun început. Când se uita la el vedea stoicism, dârzenie, dar poate că de fapt vedea doar un seducător care avea planuri pe termen lung?

Și Helena? Pe *ea* sigur n-avea cum s-o citească greșit, nu? Simte cum îi crește pulsul din nou și-și verifică telefonul; n-are niciun apel sau mesaj ratat. Câteva clipe,

dezbate în sinea lui și apoi o sună, nodul din stomac strângându-se tot mai tare cu fiecare țârâit. Se torturează singur un minut întreg înainte să închidă.

Îi e poftă de o țigară. Își rulează una și apoi încă una — pentru orice eventualitate — și trece prin bucătărie, observând cheia de la lacătul studioului atârnată de cuiul de lângă ușa bucătăriei. O strecoară în buzunar împreună cu bricheta. Afară, se adăpostește în colțul curții ca să-și aprindă țigara, dar până și în cel mai bine apărat loc de pe insulă, vântul se dovedește prea puternic, iar el renunță. Traversează curtea cu capul aplecat și umerii ridicați ca să-l apere de vânt și urcă dealul spre studio.

Aproape totul a fost strâns, deși mai sunt câteva cutii pe masă și, chiar în fundul camerei, un cuțitaș de sculptură pe un raft. Strecoară cuțitul în buzunar și ia cutiile ca să le ducă în casă. Speră cumva că Grace o să-l vadă, că o să iasă ca să protesteze — în clipa asta, s-ar bucura de-o confruntare. Și ea doar n-are cum să-l împiedice să ia orice, nu-l poate opri fizic, nu? Deși încă-l înțeapă antebrațul, unde l-a strâns ea mai devreme — pentru o femeie care clar nu e în cea mai bună formă fizică, are o strânsoare surprinzător de puternică.

Întors în casă, pune cutiile pe masa din bucătărie și se oprește o clipă, ascultând după vreun semn de activitate. Nu aude nimic în afară de vânt și pescăruși, și de vuietul și izbiturile valurilor care lovesc stâncile de sub casă. Își scoate telefonul și încearcă iar s-o sune pe Helena, dar internetul pare să nu mai meargă — poate l-a stricat furtuna? Nu prea contează, o să fie pe drum în câteva ore. O prognoză optimistă, ținând cont de starea vremii, dar ce altceva poate să facă acum dacă nu să ia măsuri? Trebuie să fie hotărât. O să ducă totul în mașină, ca să fie gata să plece imediat ce poate traversa în siguranță. Mașina e încă parcată la baza potecii, o să trebuiască s-o aducă sus — nu vrea să coboare scările cu cutii grele pe vremea asta. Își vâră mâinile adânc în buzunarele hainei.

Unde-a lăsat cheia mașinii?

39

Furtuna a început exact la timp.

Grace a denaturat puțin orarul, pentru că știa că el n-ar vrea să rămână blocat aici pe vreme rea, dar voia să fie aici în timpul furtunii, voia să vadă și el insula Eris în momentul primordial, în cea mai revigorantă formă: furtuna care aruncă ploaie și stropi de apă de mare în ferestre, vântul care rupe copacii, casa gemând în timp ce se agață de stânca ei.

Și-a imaginat că vor trece împreună prin furtună — legăturile se făuresc când petreci noaptea cu cineva în timpul furtunii. Din păcate, n-a fost să fie.

Fusese o greșeală să-l lase să vadă tablourile. Voise de ceva vreme să i le arate, pentru că demonstrau foarte clar profunzimea legăturii ei cu Vanessa. Erau dovezi — dovezi incontestabile — că ea nu era un personaj minor, nu era o parte neînsemnată în povestea Vanessei, că doar prin ea era cu adevărat posibil să înțelegi cine fusese Vanessa.

Dar ar fi putut să pregătească mai bine terenul, ar fi putut să-l pregătească pentru faptul că ascunsese unele lucrări. Până la urmă, fusese copleșită de evenimente — n-avusese cum să prevadă pasărea, n-avusese cum să-și imagineze că Becker o să dea buzna așa în dormitorul Vanessei.

Acum se duce la ușa dormitorului și-și lipește obrazul de ea. Casa se mișcă, scârțâie și geme în timp ce rezistă în fața vântului, dar îl aude și pe el mișcându-se în camera de-alături. Aruncă o privire spre noptiera unde, într-un sertar, se află cheia mașinii lui: i-a luat-o din buzunarul hainei când a dus cearșaful pătat de pescăruș în bucătărie, ca să-l bage în mașina de spălat. Și-a dat seama imediat că s-ar putea să aibă o dispută după ce văzuse tablourile și nu voia să-i lase varianta de-a pleca fără să rezolve lucrurile. Acum, după ce dăduse telefonul pe care trebuia să-l dea, deconectează routerul.

Stinge lumina și se urcă în patul Vanessei, se strecoară sub pătură și o trage până la bărbie. Savurează

zgomotul încântător al furtunii care vine, bucurându-se de confortul de-a ști că e în siguranță, la căldură, uscată și că *nu e singură*.

Distinge în beznă liniile palide ale propriului corp în *Totem*, poate să vadă forma umerilor, mâna îndoită. Ce s-a întâmplat cu pasărea aceea? N-a mai văzut-o de foarte mult timp. Să fie în debara, oare?

Când a pictat *Totem*, Vanessa se afla într-o fază de sculptat: ciopIea lemn, își încerca mâna și cu piatra. Se auzea din casă zgomotul ciocanului care cânta lovind dalta, regulat ca o bătaie de clopot.

S-ar putea să fie pe undeva prin sufragerie, într-unul dintre bufete — sunt pline cu tot felul de lucruri, machete, cochilii și pietre de pe plajă, linguri cioplite și zorzoane pe care Vanessa le culegea de peste tot.

O pasăre în mână e ceva bun, o pasăre în casă, nu prea. Prezice o moarte, nu? Nu așa se zice? Oricine ar fi cei care zic, cei slabi de minte, cei aflați în ghearele superstiției.

E neliniștitor, totuși, asta-i sigur, ceva sălbatic prins în capcană într-un loc domestic. Și impresionantă ferocitatea cu care se va zbate un animal, violența nevoii de-a evada, de-a *trăi*. Când sunt disperați, așa sunt și oamenii.

40

Eris, vara lui 2000

Ploua de câteva săptămâni, dar în dimineața aceea strălucea soarele.

Grace stătea în bucătărie și citea ziarul la micul-dejun, când a apărut Vanessa, zâmbind timid. Era roșie la față și degetele îi tremurau puțin când a luat-o de mână.

— Am să-ți arăt ceva.

Sus, în studio, rezemat de perete, era tabloul, portretul lui Grace ținând în mână păsăruica. Vanessa lucra la el încă de când începuse ploaia.

— Îi spun *Totem*, a zis Vanessa, apoi s-a oprit o clipă și a inspirat rapid: Ei, ce zici? Îți place?

Grace a înghițit un nod. Era jenată să se trezească emoționată până la lacrimi.

— Da.

A tușit ca să scape de nodul din gât.

— Îmi place mult.

Nu e frumoasă în portret — n-avea cum să fie —, dar e maiestuoasă. Stă la masa lor din bucătărie, cu scaunul împins puțin în spate, ca să poți vedea că ține în poală o sculptură. Peretele din spatele ei are culoarea hârtiei îngălbenite, iar lumina după-amiezii e blândă și caldă. Îmbrăcată cu bluza ei albastru decolorat, Grace pare mai nobilă și mai relaxată decât și-ar fi putut imagina vreodată. Vanessa și-a strecurat brațele în jurul taliei ei și a strâns-o.

— Sunt foarte mulțumită. Sunt foarte fericită de cum a ieșit, dar știu cum e să pozezi pentru un portret, să te aștepți la ceva și apoi să fii pus în fața lui... niciodată nu e un sentiment care să nu fie complicat.

O strânge din nou.

— Grace... plângi? Da! Ah, *Grace*!

A fost ceva între ele în ultima vreme, o stingherească nespusă; amândouă știau de unde venea, dar amândouă o ignorau.

— Nu te superi, nu, că nu vii la inaugurare diseară? a zis Vanessa. Aș *vrea* să fii acolo, doar că... suntem din lumi diferite, nu? Și lucrurile astea sunt întotdeauna

foarte stresante, niciodată nu mă simt eu însămi, sunt foarte agitată, și o să trebuiască să strâng mâini și... *să vând*, și tu nu știi pe nimeni, și n-o să pot să am grijă de tine. Îmi fac griji că nu te-ai simți bine...

— Nu mă deranjează, răspunde Grace repede, deși o deranjează.

Nu i-a spus Vanessei, deși ajunsese să suspecteze că n-o să fie invitată, își alesese o ținută; cercetase prețurile camerelor la hoteluri de trei stele, gândindu-se unde ar putea să mănânce înainte de vernisaj.

— Înțeleg perfect. O să vin în săptămâna de după deschidere și atunci putem să ne relaxăm și să ne simțim bine, să cinăm într-un loc drăguț.

A tăcut o clipă, înăbușindu-și dezamăgirea, înghițind-o, hotărâtă să nu distrugă acest moment.

— E foarte *ciudat*, a zis ea în cele din urmă, să te gândești că ăsta o să fie atârnat într-o galerie elegantă, iar lumea o să se uite la el și cineva o să-l cumpere și o să-l ducă acasă. Eu! Pe perete!

— Și o să arăți foarte bine, a răspuns Vanessa zâmbind.

I-a dat drumul și a făcut un pas în spate ca să admire pictura de la distanță.

— Adică, mi-aș *dori* să-l păstrez, mi-ar plăcea să-l atârn acasă. Mi-ar plăcea să ți-l dau ție, dar mă tem că avem nevoie de bani.

A râs.

— Știi ce? Deși nu pot să-ți dau portretul, pot să-ți dau... asta.

Întinde mâna în spate și ia de pe masă o mică pasăre de lemn, pe care i-o întinde ca pe o ofrandă.

— Ah, *bine*, a spus Grace cu un zâmbet jucăuș. Sunt onorată.

A luat pasărea în mâini și a strâns-o la sân.

— Toate astea mă fac să mă simt *foarte* importantă, a adăugat ea și a roșit. Ne conectează, nu? Pe tine și pe mine? Suntem legate prin ea.

— Suntem, a răspuns Vanessa și i-a luat din nou mâna. Indiferent ce se întâmplă, asta o să existe întotdeauna,

momentul în care am pus pensula pe pânză și te-am pictat pe tine. Întotdeauna.

A doua zi a venit Julian.

În săptămâna următoare, joi, după cearta Vanessei cu Julian, după ce condusese beată prin sat și se certase și cu Grace, Vanessa pornise dimineață devreme ca să ajungă pe Eris, să ia tablourile mai mici și să plece cu mașina la Glasgow. În aceeași zi, Grace a găsit camera de așteptare a cabinetului plină-ochi. Circula un virus și jumătate dintre copiii din sat păreau să nu se ducă la școală din cauza lui, așa că abia pe la 14:30 a reușit, în sfârșit, să-și ia pauza de prânz. A evadat, ca de obicei, pe banca ei cu priveliște spre golf și de-acolo a văzut mașinuța sport roșie a lui Julian Chapman gonind pe drumul de pe istm, aruncând stropi până sus, în aer. Mașina a venit în viteză pe deal și a accelerat prin sat, iar Grace și-a zis *Ah, slavă Domnului, a plecat*.

Imediat ce și-a terminat treaba în seara aceea, s-a dus cu mașina pe insulă.

A luat două lavete de microfibră Marigold și niște produse de curățenie de sub chiuveta din bucătărie și s-a apucat să frece peste tot, eliminând orice urmă a lui. A muncit metodic prin toată casa, din bucătărie, care era într-o stare revoltătoare — farfurii și pahare murdare peste tot, scrumiere care dădeau pe dinafară pe blat, cratițe cu crustă de resturi uscate — până în living și baie și, în final, în camera Vanessei. A scos așternuturile, cutremurându-se dezgustată când a găsit un prezervativ folosit între cearșafuri. A încărcat mașina de spălat și tocmai făcea patul, punând așternuturi curate, când a văzut biletul Vanessei, care căzuse între pat și noptieră.

J, nu putem s-o ținem tot așa la nesfârșit!

O să mă întorc în weekend și până atunci tu trebuie să pleci. Nu mai sunt bani în sac.

Ne-am iubit și ne-am urât unul pe altul și acum putem să fim liberi unul de altul.

Nu-i minunat?

Trebuie să-ți găsești propria cale.

Cu dragoste,
Nessa

Grace se simțea zâmbind în timp ce citea. *Acum putem să fim liberi unul de altul.* Aleluia! Îi venea să ridice pumnul în aer. Julian fusese exilat. Dus! Afară din viața Vanessei, afară din viața ei. Afară din viața lor împreună.

Pe scăunelul din fața măsuței de toaletă a Vanessei a zărit un portofel negru. L-a luat și s-a uitat prin el: patru carduri de credit (nu-i de mirare că omul făcuse datorii), 50 de lire cash și o fotografie a lui Julian cu o femeie care nu era Vanessa. Ceiia Gray, probabil? În poză, Julian părea foarte fericit. Grace a strecurat portofelul în sertar și și-a pus în minte să-i spună Vanessei să i-l trimită când se întoarce, dar apoi s-a răzgândit. *Dă-l naibii!* și-a zis. A luat portofelul din sertar, a băgat banii în buzunar, a traversat camera și l-a aruncat direct pe fereastră, în mare.

Trebuie să fi fost ora 20 când a terminat, în sfârșit, curățenia. A luat cheia lacătului din bucătărie și a urcat dealul până la studio. Era o seară minunată, cu nori de culoarea piersicii care pluteau pe un cer palid și cu mireasma de nucă de cocos a orzului sălbatic în aer. Când a ajuns la ușă, a văzut că era și acolo un bilet, îndesat în bucla lacătului. L-a scos și l-a strecurat în buzunar, lângă bani, cât a descuiat și a ridicat ușa, ca să lase să intre lumina blândă a serii în studio.

Totul era în ordine aici. Lângă peretele dinspre sud erau mai multe pânze mari, în timp ce piesele ceramice pentru expoziție erau înșirate pe masa din mijlocul încăperii, împreună cu un sul gigantic de folie cu bule și două role de bandă adezivă, pregătite pentru impachetat.

Grace a scos biletul din buzunar.

OK, Nessa, ai câștigat. O să te las în pace.
Dar îmi fac griji pentru tine, așa cum te-ai încuiat aici. Munca pe care o faci e minunată, dar și <u>tu</u> ești minunată.

Eris este un refugiu frumos — nu-l transforma în lumea ta. Întoarce-te pe tărâmul celor vii! Nu poți să te ascunzi aici veșnic, să pierzi vremea cu boțul ăla de slănină — o să înnebunești.
Am vorbit serios despre Maroc. Izzy ia o casă cu curte interioară în Marrakech în octombrie/noiembrie — o să fie o grămadă de camere și eu n-o să te bat la cap (decât dacă mă rogi frumos).
N-o să te bată nimeni la cap! Poți să lucrezi, să te joci, să ieși în deșert, să te uiți la stele.
Să pictezi stelele.
Gândește-te.
Ne vedem la vernisaj!
Toată dragostea mea, întotdeauna,
J
Înainte să-și dea măcar seama ce face, mâna lui Grace se strânsese pe vaza cu buză largă sinuoasă aflată cel mai aproape de șoldul ei drept și, după o secundă, aceasta zbura prin aer, lovind peretele cu o bufnitură dătătoare de satisfacție. Sunetul porțelanului fin zornăind pe podea era ca muzica.
Seara vernisajului? Julian mergea la vernisaj? În timp ce ei i se spusese să stea acasă, pentru că nu s-ar simți bine, pentru că Vanessa nu putea să aibă grijă de ea?
Și Maroc? Cu Izzy? Asta o să se întâmple doar peste cadavrul ei. Un bol puțin adânc, perfect echilibrat și emailat cu bleu-deschis, a pornit în zbor.
— Ce mama dracului faci?
Grace a țipat speriată și s-a întors, lovindu-se cu șoldul de masă și trimițând încă o piesă la pământ.
Julian stătea în prag, cu brațele încrucișate la piept și buzele arcuite.
— Boț de slănină? Ce pui tu la cale?
Grace a simțit cum i se clatină pământul sub picioare.
— Ce cauți aici?
A făcut doi pași spre el.
— Vanessa ți-a spus să pleci.

— Știu, chiar plecasem. Am ajuns până la Fort Augustus, m-am oprit la o benzinărie și mi-am dat seama că mi-am lăsat portofelul aici. Am avut destui bani să fac plinul, dar telefonul nu mai avea baterie și am știut că până mă întorc, vine fluxul. Ce loc nenorocit!
A rânjit la ea.
— Nu știu cum suportați. Am ațipit în mașină și după aia am venit înapoi. L-ai văzut?
A venit spre ea, aplecându-se să ridice de pe podea un disc de porțelan cât o farfurie.
— Portofelul meu?
— Nu, am făcut curat în casă, probabil l-ai lăsat în altă parte.
Julian a pus bucata de porțelan înapoi pe masă.
— Nu cred, a zis el încet.
S-a mai apropiat cu un pas și a întins mâna, prinzând-o pe Grace de braț și strângând degetele în jurul încheieturii ei drepte. Ea a încercat să se tragă, dar el a strâns mai tare.
— Deci ce se petrece, boț de slănină? De ce-ai venit aici să spargi lucrurile Nessei?
Inima lui Grace bătea dureros de puternic. S-a străduit să se tragă departe, dar el nu a cedat.
— Nu spărgeam nimic, a fost un accident, ai văzut și tu, m-ai speriat și am lovit masa...
— Poate că aia a fost un accident, a zis Julian, punându-și acum toată palma în jurul încheieturii ei și strângând cu putere, dar prima dată, nu. Sau...
S-a uitat de jur împrejur, la cioburile de pe podea.
— ...sau asta a fost de fapt a doua oară? Iisuse, câte piese ai spart?
Grace începea să intre în panică, simțea întunericul apropiindu-se la marginea câmpului vizual, ca și cum intra într-un tunel.
— N-am vrut să...
Credea că o să înceapă să plângă, iar ideea a îngrozit-o. N-ar fi fost în stare să suporte umilirea de-a ceda nervos în fața lui.

— Ce se-ntâmplă?
Glasul lui Julian era catifelat.
— Ce-a provocat această micuță criză de nervi?
S-a uitat în jur întrebător, până când privirea i-a căzut pe restul biletului strâns în mâna lui Grace.
— Ah, asta. Biata Grace. Te simți exclusă?
A maimuțărit o bosumflare.
— Supărată de planurile noastre de vacanță? Ți-a zis că vine la Veneția cu mine de ziua mea? Ne gândeam să stăm la Cipriani, unde am stat în luna de miere. De data asta poate încercăm să vedem și măcar un pic din Veneția. Sau poate o să stăm doar în cameră și o să ne-o tragem.
— N-o să plece cu tine, n-o să facă niciodată așa ceva, e… dă-mi drumul!
Dar el o ținea în continuare, iar strânsoarea era puternică și dureroasă.
— Ah, dar vezi tu, asta-i chestia cu Nessa. Oricât ar încerca, nu-și poate refuza așa ceva.
Julian și-a umezit buzele, privind-o pe Grace pe sub pleoapele lăsate.
— Întotdeauna mi se deschide.
A râs, un chicotit ușor.
— Am o cameră pentru noi și în seara vernisajului. Ca să putem sărbători. Păcat că n-o să fii și tu acolo. Cred că îi pare sincer rău, dar pur și simplu nu poate suporta ideea să apari tu acolo, în vreun taior hidos, coborând nivelul.
Pe chipul lui Grace lacrimile curgeau necontrolat. Nu mai putea îndura — parfumul greu al aftershave-ului lui, pe care-l simțise și pe cearșafurile Vanessei, duhoarea de tutun din răsuflarea lui, grimasa batjocoritoare — nici măcar o secundă. Și-a smucit brațul din strânsoarea lui și a încercat să fugă, dar genunchii îi tremurau și au cedat, iar ea s-a împiedicat de una dintre pânzele sprijinite de perete.
— Ai grijă, nu vrei să faci și mai multe stricăciuni, a spus Julian și a rânjit. Știi că odată i-am vândut un tablou fără să-mi dea voie? Ți-a povestit? Rămăsesem

fără bani și într-o situație dificilă, așa că am vândut una dintre lucrările ei. Am primit un preț chiar bun — dar ea n-a mai vorbit cu mine luni în șir.

S-a întors, îndreptându-se încet spre ușa studioului.

— Nici măcar nu pot să mă gândesc ce-o să facă atunci când o să afle cu ce te ocupai tu. Bănuiesc că s-ar putea să te trezești exilată din paradis.

Atunci a fost un moment când totul a încremenit. Pescărușii au tăcut și vântul a căzut, iar silueta lui Julian se contura în prag, privind spre o mare sclipitoare. Apoi soarele s-a ascuns după un nor, iar lumea a devenit alb-negru; Grace a scos probabil un sunet, un icnet tremurat sau poate a călcat pe un ciob de ceramică spartă când s-a apropiat, pentru că Julian a întors puțin capul, suficient cât ea să-i vadă expresia de șoc când a ridicat ciocanul de zidărie, lovindu-l în tâmplă și zdrobindu-i craniul.

41

Becker se trezește înainte să se ridice soarele. Își face o cană de cafea și se strecoară pe ușa din față, într-o lume curată-lună. Furtuna s-a terminat, aerul e rece, curat și miroase a sare. Își croiește drum până la banca de lemn de pe versantul dealului care dă spre canal și acolo, timp de o jumătate de oră liniștită, privește cerul de peste dealurile dinspre est preschimbându-se dintr-un portocaliu înflăcărat într-un galben închis, ca de gălbenuș. Când se uită peste umăr, vede că răsăritul a incendiat casa, strălucirea lui reflectându-se în geamurile bucătăriei. În față, nivelul apei e crescut, iar canalul parcă ar fi aur topit. Apoi, încet-încet, treptat, culoarea începe să se șteargă, norii se estompează, acum de un portocaliu palid, acum rozalii, iar cerul se stabilizează în final la un albastru limpede și plin de speranță.

Cana nu s-a golit de mult când aude deschizându-se ușa din față. După câteva clipe, apare Grace, ținând un ibric de cafea aburind. Vine spre el, îi umple din nou cana și se așază lângă el.

— Ce furtună! spune ea, aruncându-i o privire scurtă înainte să se uite din nou spre mare. Ai reușit să dormi vreun pic?

— Am dormit bine, mulțumesc, răspunde el scurt.

Fără să se uite la ea, continuă:

— Presupun că n-ai văzut cheile mele de la mașină, nu? N-am reușit să le găsesc aseară.

Grace se încruntă.

— Nu, nu-mi aduc aminte să le fi văzut... Poate că ți-au căzut la Vanessa în cameră, când cu agitația cu pescărușul? O să mă uit imediat, poate sunt sub pat.

Becker o simte privindu-l.

— Mă întrebam dacă n-ai vrea să urci pe stâncă azi.

— N-o să am timp. Trebuie să pun lucrurile în mașină, am nevoie...

— Ah, îl întrerupe ea. Păcat. Aveam în sfârșit o zi numai bună.

El nu răspunde și se uită la ceas.

— Mai sunt câteva ore până poți să traversezi și mă tem că tot n-avem internet, dar dacă vrei să suni pe cineva, s-ar putea să ai semnal dincolo de pădure, de obicei așa e...

Becker scrâșnește din dinți. Detestă să recunoască, dar Grace are dreptate — nu poate să plece chiar acum și s-ar putea să nu mai ajungă pe Eris o vreme. Chiar i-ar plăcea să poată face niște poze din câteva locuri unde-i plăcea Vanessei să picteze. Și i-ar plăcea și să poată vorbi cu Helena.

Se uită la Grace, care-i zâmbește neliniștită, dar cu speranță, și o clipă o vede ca prima dată — o bătrână singură, speriată. Se înmoaie, se gândește ce eforturi a făcut să găsească peisajul micuț care-i plăcea atât de mult maică-sii — ce-a făcut, până la urmă, Grace, dacă nu să se agațe de tot ce rămăsese după cineva pe care-l adorase?

— Bine. Chiar aș vrea să văd priveliștea de pe stâncă.

— Minunat! spune Grace, iar pe chip i se citește ușurarea. Putem să facem un mic tur, putem să vedem pe drum punctul de observație pentru *Sud* și *Întuneric*, chiar acolo, pe promontoriul ăla.

Arată un punct pe coasta de sud a insulei, puțin mai la vest de casă.

— Priveliștea e de-a dreptul extraordinară.

După ce au mai băut niște cafea și au mâncat fiecare două felii de pâine prăjită, pornesc la drum. Pasul este relaxat, pentru că Grace are multe de arătat: ăsta era locul preferat de plajă al Vanessei, acolo Douglas Lennox s-a luat la bătaie la beție cu unul dintre foștii iubiți ai Vanessei, chiar acolo vezi în pământ urmele unei locuințe străvechi.

Până pe promontoriu, urcușul e constant. Dincolo de un desiș de orz sălbatic, e o poieniță care arată ca și cum ar fi fost gândită ca o platformă pentru pictat: plată și apărată de vânt de tufișuri, oferă o vedere de aproape 180 de grade a mării și insulelor de la sud de Eris.

Becker ajunge primul în luminiș. Grace încă se străduie să urce pe potecă, așa încât câteva clipe are tot locul ăsta sacru doar pentru el. E singur cu țipetele pescărușilor și cu valurile care se sparg de stâncile aflate la o sută de metri mai jos și se simte cam ca aseară, când a fost surprins de vederea *Totemului* în dormitorul Vanessei: încântat, însuflețit, vede ceva pentru prima dată, și totuși îi e atât de profund familiar, ca și cum s-ar întoarce într-un loc din copilărie. N-a mai fost niciodată aici, și totuși a văzut priveliștea de o sută de ori, la răsărit și la apus, vara și iarna, scăldată în razele soarelui ca azi și când cerul coboară peste mare ca o amenințare.

— Nu te apropia prea mult de margine, spune Grace tăios când ajunge în sfârșit lângă el, răsuflând greu, cu fața roșie de efort și transpirație lucindu-i pe buza de sus.

Îl privește în timp ce face fotografii și nu spune nimic, deși Becker simte încordarea venind dinspre ea și ochii care-i urmăresc toate mișcările.

După ce a făcut poze din toate unghiurile posibile, pleacă mai departe, coborând de pe promontoriu către stânga, pe o cărare ce trece printr-un canal puțin adânc flancat pe-o parte de un mal abrupt și pe cealaltă de pădure.

— Unii pini au mai mult de 200 de ani, îi spune Grace. Unu sau doi dintre ei s-ar putea să aibă 300 de ani, deși cel mai bătrân s-a pierdut în furtunile din anii 1990.

Merg de 10–15 minute pe cărarea care urcă fără încetare, când telefonul lui Becker prinde semnal și începe să vibreze fără oprire — a pierdut apeluri, are mesaje. Se oprește și se întoarce, privind în josul dealului; Grace a rămas cu câteva sute de metri în urmă. Trage adânc aer în piept și apelează numărul Helenei, înjurând încet frustrat când intră direct mesageria vocală. Închide și apelează numărul pentru ascultarea mesajelor.

Primul a fost lăsat aseară. „Beck, dragule“, spune Helena, care pare neliniștită, cu glas puțin tremurat. „Trebuie neapărat să vorbesc cu tine. Poți să mă suni

imediat ce primești mesajul?" Cu sângele bubuind în urechi, o sună din nou, dar iar intră mesageria vocală — fie vorbește cu altcineva, fie are telefonul închis.

Ascultă următorul mesaj, lăsat dimineață devreme. „Bună!" Vorbește încet acum, și blând — a auzit-o vorbind așa cu sora ei, când încearcă să atenueze o lovitură sau să dea o veste proastă. „Am încercat să dau de tine pe WhatsApp, dar nu reușesc și se pare că nici mesajul pe care ți l-am scris n-a fost trimis, așa că... Uite, s-a întâmplat ceva." Lui Becker îi stă inima. „Nu-i vorba de mine sau de copil, noi suntem bine. E vorba de Emmeline."

Inima lui Becker începe să bată din nou. *Emmeline?* „A leșinat, nu sunt siguri ce s-a-ntâmplat, ar putea fi un accident vascular sau poate inima..." Aproape că-i vine să ovaționeze. „Sebastian nu era acolo când s-a întâmplat, era... venise aici să stăm de vorbă..." Nu mai e așa vesel acum. „Suntem la spital, în Berwick. Totul pare să fi fost provocat de o vizită din partea poliției. Se pare că au apărut astă-seară sau cred că acum e aseară, voiau să stea de vorbă cu ea despre Douglas. Au zis că a venit cineva cu acuzații, zice că nu Graham Bryant a tras focul care l-a ucis... Seb nu crede că le-au luat în serios, dar chiar și așa. Te rog, sună, OK? Imediat ce poți, da?"

Câțiva oameni de la Fairburn știu adevărul despre ziua în care a murit Douglas, dar după mintea lui Becker nu există decât o persoană care ar fi putut să sune la poliție, iar această persoană tocmai urcă greoi poteca spre el.

Pot să fac viață grea familiei ăleia.

— Ai vorbit cu poliția! strigă el când o vede apropiindu-se.

Grace se oprește. Se îndoaie de mijloc, cu mâinile pe coapse, încercând să-și recapete suflarea.

— Ieri, continuă el, i-ai sunat, nu? Le-ai zis ceva despre Emmeline Lennox?

Grace se îndreaptă. E roșie la față, însă doar de efort; pe chip are o expresie insolentă.
— Ți-am zis că nu cred că moartea lui a fost un accident.
— Iisuse! Ai idee ce-ai făcut? țipă Becker încleștând pumnii.
Grace își îndreaptă umerii și ridică fruntea.
— Am făcut ce-ar fi trebuit să faci tu dacă aveai sânge, se răstește ea. Douglas era un șarpe. Asta înseamnă că nu merită dreptate?
Becker se întoarce și începe să coboare dealul, prea furios să răspundă.
— Ți-am făcut o favoare, spune Grace venind în urma lui. Mi-ai spus că Emmeline vă face viața grea ție și soției tale. *Beck*! se roagă ea cu tristețe.
El simte cum îl furnică pielea.
— Suntem de aceeași parte noi doi. Vrem aceleași lucruri.
Becker se întoarce și, cu tot autocontrolul pe care reușește să-l adune, spune:
— Nu cred. Dacă nu te superi, aș vrea să merg singur mai departe.
Pornește cu pas grăbit pe deal, înfuriat, enervat pe el mai mult decât pe oricine altcineva. *El* este cel care s-a scăpat că Emmeline a tras glonțul fatal, *el* este cel căruia i-a trebuit atât de mult ca să-și dea seama că nevoia de afecțiune a lui Grace e patologică, singurătatea i-a deformat modul în care-l vede pe el, modul în care-i vede pe ei. Ca și cum există un *ei*, își zice el dezgustat, ca și cum ei doi ar avea vreun fel de relație.
Cărarea urcă domol la început și apoi mai abrupt, și în cele din urmă devine o cățărare, așa că până ajunge să se târască pe palme și genunchi pe Eris Rock, e transpirat și fără suflare. În fața lui e o întindere netedă de granit care merge doar câțiva metri înainte să cadă abrupt în Marea Irlandei. Se ridică în picioare, umplându-și plămânii cu aer sărat și face câțiva pași prudenți spre marginea stâncii. Vântul e rece, iar cerul e perfect senin; la jumătatea distanței distinge forma

unor insulițe familiare ca niște prieteni vechi, iar în depărtare, orizontul este foarte clar, ca și cum ar fi tras în tuș. Simte cum i se întinde un zâmbet pe față, iar inima îi crește de încântare, totul e uitat în afară de asta, de priveliștea asta amețitoare, acest loc minunat, locul care a modelat pictura Vanessei, locul unde și-a înfruntat marea ei imposibilă, unde și-a îmbrățișat eul expresionist! Stai aici și înțelegi de ce atât de multe dintre tablourile ei cu marea sunt atât de mici — o femeie subțirică nu putea să care o pânză mare și un șevalet până aici și, chiar dacă ar fi putut, i le-ar fi luat vântul, și poate și pe ea cu ele. Așa că a pictat scăpărări, momente, dense și pline de viață, pline de dragoste, dorință și teroare.

Becker se apropie de margine. Foarte atent, se lasă în jos, astfel că ajunge să stea așezat, cu picioarele atârnate peste stâncă. Își scoate telefonul și formează din nou numărul Helenei. Îi răspunde la al doilea țârâit.

— Scuze, mormăie ea, cu glas somnoros. Scuze, ai sunat?

— E-n regulă, spune el cu blândețe.

Se simte calm acum, liniștit imediat de sunetul vocii ei.

— Ești bine?

— Sunt bine, doar că a fost un șoc. M-am întors abia la 4, dormeam. Tu unde ești? Ești pe drum încoace?

— Nu încă, răspunde el zâmbind. De fapt, stau pe marginea unei stânci, pe Eris Rock. Mă uit peste mare.

— Ah, minunat!

Aude zâmbetul din glasul ei.

— Să nu cazi, da?

Becker râde și se lasă tăcerea.

— Și... ce s-a-ntâmplat cu Emmeline, până la urmă? Ai zis că era singură în casă când i s-a făcut rău?

Încă o pauză. O aude cum trage aer în piept.

— Îi cerusem lui Seb să vină până la mine.

Și încă una.

— Cred că știi deja, nu?

Becker nu răspunde.

— I-am cerut să treacă pe-aici pentru că am crezut că e momentul să discut cu el despre situația noastră.
— Ce vrei să spui?
— Nu merge, Beck.
— *Helena*!
Îi vine să se arunce în mare.
— Nu... te rog, nu spune asta...
— Statul la Fairburn, Beck, *asta* nu merge. Nu tu și cu mine. Și vezi, exact asta vreau să spun, continuă ea grăbit, nu ești sigur de mine! Vreau să fii sigur de mine. Am nevoie să fii așa. Și ar trebui să fii. Dar nu ești și nu e nicio surpriză, pentru că el e prin preajmă tot timpul, iar Emmelîne face tot ce poate să fim nefericiți. A fost o idee drăguță să fim toți trei civilizați și maturi și *francezi* cu toate, dar e mult prea greu...
Becker se întinde pe stâncă și mijește ochii la cer. Simte căldura soarelui pe față, simte gustul de sare pe buze.
— Bine. Plecăm.
— Nu trebuie să tăiem toate legăturile, poți să lucrezi în continuare la Fairburn. Seb și cu mine am stabilit că...
— Seb și cu tine?
— Voiam să putem fi un front unit în fața ta.
Becker râde din nou.
— Ce intrigantă ești tu!
Îi ascultă răsuflarea, și marea, o vreme niciuna dintre ele nu spune nimic.
— Te rog, vino acasă, spune ea în cele din urmă. Am nevoie de tine aici. Avem nevoie de tine.
Când se îndepărtează târâș de marginea stâncii, se simte ușor. Are senzația că dacă ar sări în aer, vântul care bate l-ar ridica și l-ar duce de-acolo. Un pescăruș se năpustește pe deasupra lui, iar el se ferește și râde, își dorește să fi fost și Helena aici, să vadă și ea, să-l vadă pe el pe insula Vanessei, pe stânca ei sacră. Începe din nou să facă poze, știind din start că n-o să transmită nici pe departe măreția locului, însă continuă, făcând zeci de fotografii înainte să-și dea seama că nu și-a ascultat încă toate mesajele.

Apelează din nou mesageria vocală. „Becker? Ești acolo?“ E Sebastian de data asta, l-a sunat dimineață devreme. Pare distras și ușor lipsit de suflare. „Mda, ascultă... Presupun că te-a pus la curent Hels cu toate astea, dar am avut un weekend agitat aici. Lady Em e în spital — se face bine, cred, dar... ne-am cam speriat. Acum îl aștept pe doctor... dar m-am gândit să te sun, pentru că laboratorul care face analiza a trimis vineri un e-mail — cu toată drama de ieri, nu l-am văzut —, o să ți-l trimit într-o clipă, însă ideea e că osul, coasta asta, provine de la un bărbat, estimează că vârsta e puțin sub 30 de ani, deși se pare că există o marjă de eroare — șapte sau opt ani sau așa ceva, deci... mda.“ Urmează o pauză. Becker îl aude vorbind în fundal cu altcineva, apoi aude altceva, mai aproape, și când se întoarce o vede pe Grace, cu o expresie hotărâtă, cățărându-se pe stâncă. Face un pas în spate.
La telefon, Sebastian vorbește mai departe. „Ăăă... da, scuze... și-au dat seama și că nu este un os vechi — n-au făcut încă setul complet de analize, dar își dau seama după *mineralizare* cred. Oricum, ceva de genul ăsta, pot să spună că osul n-a stat în pământ sute de ani, mai probabil 20 sau 30... O să facă și datarea cu carbon, care o să ne dea o imagine mai exactă a momentului când a murit persoana și o să extragă și ADN, ca să poată compara cu mostra pe care o au de la sora lui Chapman. Deci asta e situația. Uite, una peste alta, aș zice că sunt șanse bune să-l fi găsit pe Julian Chapman. Situația poate să evolueze rapid de-aici înainte și, dacă am dreptate, o să fie o știre foarte mare. Trebuie să ne pregătim, și încă repede. Dă-mi un telefon când poți, da?“
Becker pune telefonul la loc în buzunar. Stă în mijlocul platoului, la vreun metru de peretele stâncii, la un metru și jumătate de marginea opusă unde se află acum Grace, roșie la față și gâfâind ca un câine.
— Nu puteam să te las să vii aici singur, spune ea, ștergându-și cu palmele transpirația de pe față. Nu mi-aș ierta niciodată dacă s-ar întâmpla ceva.

Ce s-ar putea întâmpla? se întreabă Becker. Ar putea aluneca și cădea, presupune, dar ce naiba ar putea face ea în cazul ăsta?

Acum, departe de-a fi de ajutor, îi stă în cale, blocându-i singurul traseu sigur de coborâre, și-l privește insistent.

— Toate bune? întreabă ea. Doar nu mai ești supărat din cauza lui Emmeline, nu? Nu m-am gândit decât la tine și la Helena.

Becker nu spune nimic, însă ea citește probabil ceva în privirea lui sau poate că i s-a scurs lui culoarea din obraji, pentru că o vede cum își dă seama. *Știe.*

— Ah, atunci despre os e vorba?

El încuviințează.

— Nu e Julian, spune imediat Grace.

Becker expiră încet printre buzele strânse.

— *Este,* Grace. N-au făcut încă analiza ADN, dar au stabilit că osul provine de la un bărbat, un bărbat care a murit tânăr, la 20–30 de ani.

În clipa aceea vede ceva sau i se pare că vede ceva — o străfulgerare de teamă pe chipul ei.

— Și n-a murit acum câteva sute de ani, a murit în ultimele zeci de ani.

Grace își duce mâna la gură.

— Deci pare destul de probabil să fie Julian Chapman.

Becker face un pas în lateral și mișcă brațul, într-un gest care spune *Scuză-mă.*

— Trebuie să plec, trebuie să mă întorc — o să fie multe de aranjat. Imediat ce o să obțină confirmarea ADN, laboratorul o să trebuiască să anunțe poliția, iar poliția o s-o informeze pe sora lui Chapman și, odată ce se întâmplă...

Își deschide larg palmele. Cine știe?

— Nu e Julian, repetă Grace.

Nu mai pare speriată, pare tristă — aproape *resemnată.* Înfrântă.

— N-o să obțină confirmarea, spune ea încet.

Face un pas spre el, apoi încă unul, iar Becker se dă înapoi.

— N-ai de unde să știi sigur, o contrazice el și aruncă o privire scurtă peste umăr, apoi mai face un pas înapoi.

E prea aproape de el, mult prea aproape, și se tot apropie.

— Ba pot, insistă ea și ridică mâinile, cu palmele spre el.

Becker se trage în spate — *ce face femeia asta?* —, se gândește o clipă că o să-l împingă, dar ea își duce mâinile la buze și-și lipește palmele una de cealaltă în fața gurii, ca și cum s-ar ruga.

— Pot să știu. Pot să știu pentru că, vezi tu, știu unde e Julian și nu e în pădure.

42

Eris, 2002

Sprijinită în palme și genunchi pe iarba din fața studioului, Grace s-a aplecat spre trupul lui Julian, încercând să nu se uite la el în timp ce-și trece arătătorul și mijlociul pe-o parte a gâtului, căutând pulsul. Capul lui are o adâncitură pe cealaltă parte, așa că nu e *probabil* să mai existe puls, dar nu se știe niciodată. Nu strică să fii atent.

Nu se simțea niciun puls și totuși, cum stătea ghemuită pe iarbă, i se părea că-i simte bătaia inimii prin pământ, că simte sângele ieșind cu zvâcnituri din el, îmbibând pământul. A închis ochii și a inspirat mirosul metalic puternic, inspirație și expirație, inspirație și expirație, inspirație și expirație, a respirat, așteptând să i se liniștească bătaia inimii.

Când a deschis din nou ochii, când s-a simțit destul de puternică să se ridice, a văzut că venea fluxul. Era aproape prea târziu să mai traversezi. Și-a dat voie să trăiască un moment de ușurare. Nu venea nimeni. N-avea s-o prindă nimeni cu sânge pe mâini. Acum avea timp, șase ore întregi, și până atunci o să fie miezul nopții.

A pus mâna pe el. A coborât-o pe coaste și apoi în buzunarul pantalonilor. Apoi s-a aplecat peste el și a căutat și în celălalt buzunar, și a strâns mâna peste cheile de la mașină. Își lăsase mașina sport la baza cărării. Trebuia s-o mute cât mai repede.

În timp ce cobora dealul, a avut un moment de exaltare: dealurile din față erau catifelate, cu iarbă bogată, verde-închis, orzul sălbatic era poleit de soare într-un auriu șters, marea sclipea și era măreață, iar Julian era mort. Îi venea să cânte, să-și proclame victoria în fața cuiva, să spună *Uite! Uite ce-am făcut!*

Doar un moment, apoi senzația amețitoare a dispărut, iar ea a revenit cu picioarele pe pământ, să se confrunte cu aspectele practice ale situației. A deschis mașina și s-a înfiorat de căldură și duhoarea de țigară, apoi a urcat

cu ea pe cărare, parcând-o în colțul casei de unde nu se vedea.

A intrat și s-a spălat pe mâini, s-a stropit cu apă pe față și și-a turnat un pahar. S-a gândit la variante. De bun-simț ar fi fost să aștepte în casă până se lăsa întunericul, ca să nu fie văzută, dar s-a trezit brusc cuprinsă de teama irațională că data viitoare când o să se uite pe deal, el n-o să mai fie acolo sau că data viitoare când o să se uite pe fereastră, o să-l vadă cu capul zdrobit și cu zâmbetul ăla îngrozitor pe față.

Așa că a urcat înapoi pe deal și s-a așezat lângă el, de unde-l putea supraveghea. Unde putea să vadă cum norii devin roz și portocaliu și roșu, până când s-au scurs, în cele din urmă, culorile amurgului, ca sângele lui Julian în pământul de sub ea, până când cerul a devenit la fel de rece ca pielea lui. În ora aceea albastră, cu noaptea care se furișa în jurul ei, cu cerul care începea să se umple de stele, Grace a plâns puțin, temându-se de ce făcuse și de ce mai avea încă de făcut.

Odată ce s-a făcut întuneric, s-a scuturat de autocompătimire și s-a pus pe treabă. Avea de gând să-l târască în jos pe potecă și peste deal, până în partea de sud a insulei, la promontoriu. De-acolo, era o pantă abruptă până la mare. Când aveau să-l găsească — *dacă* îl găseau —, o să fie imposibil de spus, și-a zis ea, dacă lovitura de la cap provenea de la o lovitură sau o cădere, sau poate îl izbiseră valurile de stânci.

Însă aproape imediat ce l-a prins de încheieturile mâinilor și a început să-i tragă trupul pe pământ, a știut că nici dacă avea la dispoziție toată noaptea, toată ziua următoare și poate și ziua de după, tot n-ar fi reușit să-l ducă până la promontoriu. Era un bărbat înalt, avea cam 1,80 metri și nu era subțirel. După vreo 20 sau 30 de minute, era transpirată toată și abia dacă-l mișcase câțiva metri — și asta *la vale*. I-a dat drumul și s-a prăbușit greoi la pământ, țipând de durere când a căzut pe ceva dur.

Fosa septică.

I-a luat ceva s-o deschidă. Câteva minute pline de disperare, a crezut că n-o să fie în stare să miște capacul,

o bucată de beton pătrată cu latura de vreo 50 de centimetri și foarte grea. Dar până la urmă, după câteva minute de efort și înjurături, de icnit când a inhalat duhoarea fetidă a conținutului fosei, de înfipt dălți sub capac ca să facă pârghie, a reușit să-l ridice cu totul și să-l sprijine de un bolovan. Sub cerul fără lună, a urcat din nou dealul, a ales o altă piatră mare de pe marginea potecii, a adus-o la fosă și a îndesat-o sub betelia pantalonilor lui Julian, ca să atârne mai greu. Și apoi, cu un val de plăcere de netăgăduit, a început să-l împingă, cu capul înainte, în mâlul puturos, mizerabil.

Când muta capacul de beton la loc, a reușit să-și prindă degetul mare între el și buza deschizăturii. A țipat în agonie când l-a eliberat, s-a clătinat pe picioare, cu lacrimi în ochi, cuprinsă de felul acela de furie totală care vine cu stresul și durerea, cuprinsă de sentimentul că nu *ea* ar trebui să fie cea care suferă. Era vina Vanessei, totul. Dacă nu l-ar fi primit pe insula lor, în casa lor, în patul ei, dacă n-ar fi uneltit cu el, nu i-ar fi promis că pleacă împreună, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea.

Orbită de furie, a alergat până la studio, unde s-a prins de marginea mesei și a răsturnat-o, aruncând restul pieselor de ceramică pe podea. A ridicat un ciob de porțelan și a tăiat cea mai apropiată pânză, *Nord*, apoi *Eris Rock* și *Iarna*; într-o nebunie a violenței, a sfâșiat și a rupt și nu s-a oprit până când n-a ajuns în fața propriei priviri solemne, la *Totem*.

Becker simte vântul pe spate, aude îngrijorător de limpede valurile care se sparg de stâncile de dedesubt.
— Cum adică nu e în pădure? Vrei să spui că știi unde e cadavrul lui Julian?
Are senzația că stânca se clatină, că e cât pe ce să-i arunce pe amândoi în mare. Face un pas într-o parte, dar Grace vine după el, imitându-i mișcarea; are senzația că e periculos de aproape de margine și încep să-i tremure picioarele. Îl lovește o rafală de vânt și-l dezechilibrează, iar Grace sare și-l apucă de brațe, trăgându-l către ea într-o îmbrățișare stângace. Fără să vrea, se sprijină de ea, ca să se îndepărteze de pericol.
— Autoapărare, spune ea, iar Becker îi simte răsuflarea fierbinte pe gât. A fost autoapărare.
Încă ținându-l de brațe, începe să-i spună ce s-a întâmplat: că Vanessa s-a întors de la Glasgow și l-a găsit pe Julian tot pe insulă. Plecase, așa cum le spusese Grace polițiștilor, însă apoi se întorsese, era ceva despre un portofel. Vanessa și Julian s-au certat, erau în studio când s-a întâmplat, iar el și-a ieșit din fire. Cearta a devenit violentă și Julian a început să distrugă lucruri.
— Încerca doar să-l oprească, spune Grace. N-a fost vina ei...
Nu-i adevărat, își zice Becker, *nu sună adevărat*. În realitate, abia poate să priceapă ce-i povestește ea, pentru că nu poate gândi decât că vrea să plece de pe stâncă, de lângă *ea*. Își trage brațele din strânsoarea ei și o prinde de umeri, împingându-se în ea, *cu putere*. Grace se împleticește în spate, cu gura căscată de șoc.
— Ce faci? gâfâie ea.
Becker simte ușurarea când, în cele din urmă, își face loc pe lângă silueta ei masivă și ajunge pe teren mai sigur.
— Trebuie să auzi, zice Grace repezit, înainte să dai fuga la Fairburn, înainte să ne judeci. Trebuie să înțelegi... era aproape cataleptică în momentul când am găsit-o. Plină de sânge, dincolo de orice imaginație. Nu m-a

lăsat să chem poliția. A trebuit să fac curat după ea. A trebuit să-i curăț mizeria.

O parte din ce spune sună adevărat, o parte sună a minciună; Becker nu reușește să distingă una de alta. Ezită în capătul cărării, simțindu-se extenuat, pustiit: cu fiecare nouă dezvăluire, Vanessa se îndepărtează de el, devine ceva diferit, cineva violent, distructiv.

— Cum..., începe el întorcându-se să se uite la Grace. Cum a...

— A trebuit să aștept până a doua zi dimineață devreme ca să-i pot muta mașina dincolo de drumul de pe istm. Nu era lună și n-am vrut să aprind luminile... Eram îngrozită că o să ies de pe drum pe nisip și o să mă împotmolesc.

Ridică privirea spre el, plină de viață acum, ca un copil care spune o poveste cu stafii.

— Mi-am pus bicicleta în portbagajul mașinii și am pornit spre nord — e o carieră la vreo 15 kilometri de-aici. Iazul e îngrozitor de adânc, e foarte periculos, auzi tot felul de povești cu copii care cad, cu sinucideri. Era un lacăt la poartă, dar mă așteptam, luasem din magazie un clește pentru buloane. Am ieșit de pe drum, până pe un mal de pe latura de nord a iazului... n-a fost greu. A trebuit doar să împing mașina, s-o pornesc...

Clipește rar.

— Mi-a fost foarte teamă când m-am întors cu bicicleta, nu voiam să folosesc lumina, vezi tu, nu voiam să atrag atenția... e o liniște de mormânt pe drumurile alea, mai ales noaptea, dar... n-ar fi fost nevoie decât de un camion, de o mașină care merge prea repede... însă am reușit, până la urmă, deși tocmai se lumina când am traversat drumul de pe istm.

Se apleacă mai aproape de el.

— Până a venit poliția să pună întrebări, aveam un alibi, continuă ea aproape șoptit. Marguerite. Supă de ceapă franțuzească la Marguerite! Știam că dacă-i spun cine era — că era un om rău, ca soțul ei, ca Stuart — o să înțeleagă. Știam că n-o să mă trădeze.

Becker își strânge brațele în jurul corpului; cu povestea pe care-o spune ea și vântul tot mai puternic, simte cum se strecoară frigul în el.
— E la carieră? Asta vrei să-mi spui? Cadavrul lui Julian e la carieră?
— Ah, nu.
Grace clatină din cap și se încruntă la el de parcă ar fi un tâmpit, ca și cum n-ar fi ascultat un cuvânt din ce spusese ea.
— Nu puteam să-l duc până jos, la mașină, cel puțin nu de una singură, era mult prea greu.
Becker expiră, un pufnet scurt.
— Și atunci...?
— L-am pus în fosa septică.
Din ce în ce mai trist. Idila Vanessei, sanctuarul ei, acest loc sacru — nu-i nici pe departe așa ceva: e un loc al nefericirii, al ororii.
— Tu...
Lui Becker încep să-i clănțăne dinții.
— Tu...
Se oprește — nu reușește să se convingă să repete. *Doamne, Dumnezeule!*
— Și Vanessa? Unde era Vanessa când se întâmplau toate astea?
Grace îi ignoră din nou întrebarea.
— Nu trebuie să spui nimănui, insistă ea, prinzându-l de antebraț. Te rog, promite-mi că nu spui nimănui.
El o privește, cu gura căscată, nevenindu-i să creadă.
— Bine, răspunde în cele din urmă, pentru că nu știe ce altceva să spună. Promit.
Grace îi cercetează fața; nu-și imaginează nicio clipă că a convins-o, dar ea încuviințează.
— Mulțumesc, spune ea și trece pe lângă el. E frig, nu-i așa?
Grace parcurge cu grijă cea mai abruptă parte a cărării, folosindu-se de mâini ca să se echilibreze.
— Cred că ar trebui să coborâm acum.

Becker stă în capătul potecii o vreme, așteptând-o să coboare. O privește mergând spre pădure — spatele drept, capul sus — ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic cumplit, nimic cutremurător. Cu mâinile băgate adânc în buzunare, își trece buricul degetului mare peste lama cuțitului de cioplit al Vanessei.

Ce să facă? Dacă spune poliției ce i-a povestit Grace, o să trimită detectivi și criminaliști care să dreneze fosa. Grace o să fie probabil acuzată de complicitate, poate și de alte infracțiuni. Iar Vanessa va deveni o ucigașă, va fi *cunoscută* drept ucigașă.

Și dacă nu spune? Ce se întâmplă atunci?

O sună din nou pe Helena, dar nu-i răspunde. Probabil că a închis soneria, s-a culcat la loc. Îi lasă un mesaj. „Plec în curând", spune el, uitându-se la ceas. „Ar trebui să ajung... după-masă târziu, cred. Ne vedem în câteva ore. Te iubesc."

Coboară în grabă și merge pe poteca pe care a luat-o Grace, cel mai direct traseu spre casă, prin pădure. Pădurea unde a găsit Vanessa osul ăla, perfect curat.

Dacă în pădure nu era cadavrul lui Julian, al cui e?

Cine e bărbatul din pădure?

Pasul lui Grace e greoi când coboară de pe stâncă. Imediat ce ajunge pe teren mai sigur, face tot ce poate să se îndrepte, cu umerii trași în spate și capul sus, dar grăbește pasul, dând fuga pe potecă până ajunge, recunoscătoare, din soare la umbră.
A pariat și a pierdut.
Merge printre copaci, simțindu-și pulsul la baza gâtului și sângele periculos de aproape de suprafața pielii. *Atât de fragili*, se gândește ea, e absurd cât de fragili suntem, cât de prost echipați pentru o lume atât de periculoasă. Ar trebui să fim ca lupii, ar trebui să putem să ne ascundem în umbre, să alergăm kilometri întregi, să ne sfâșiem prada cu colții.
Ar trebui să putem să vedem în întuneric.
Privește în urmă și-și dă seama că Becker nu vine după ea. Poate că a luat-o pe drumul mai lung, care înconjoară pădurea, poate că e încă pe stâncă. Poate dă un telefon? A sperat că devotamentul lui pentru Vanessa o să fie suficient ca să-și țină gura, dar se teme că sentimentul datoriei civice o să învingă. În definitiv, e un om bun.
E puțin nesigură pe picioare, îi tremură genunchii după cât a urcat. Trebuie să se odihnească. Iese de pe potecă, se lasă pe vine și se sprijină de trunchiul unuia dintre copaci, lăsându-și mintea să se golească. Trage în piept mirosul verde, aspru de frunze mucegăite, ascultă scârțâitul ușor al pinilor bătrâni care țin piept vântului, cântecul păsărelelor și foșnetul rapid, frenetic al animăluțelor prin tufăriș.
Aici e viață, mai multă viață ca oriunde altundeva în pădure: aici au fost smulși copacii, cu rădăcini și trunchiuri, aici au fost lăsate să putrezească buturugile, să hrănească solul. Pe-aici intră lumina. Grace știe locul ăsta mai bine ca pe oricare altul din pădure, e locul unde se tot întoarce, iar și iar, când încearcă să deslușească tot ce-o nedumerește, când încearcă să se înțeleagă.

Ar vrea ca pământul ăsta negru și rece să se despice, s-o înghită. Ce ușor a aruncat toată vina pe Vanessa! N-ar fi crezut niciodată că poate fi atât de neloială, dar ceva din felul în care-o privea Becker a făcut imposibil să-i spună adevărul. Nu-și putea găsi cuvintele. Nu mai trebuise niciodată, nu mai avusese nevoie s-o facă niciodată: ea și Vanessa se înțelegeau una pe cealaltă.

Vanessa știa că Grace e responsabilă pentru moartea lui Julian, fusese clară în scrisoare: *Știi lucruri pe care n-ar trebui să le știi* și, deși îi trebuise ceva vreme, Grace își dăduse seama ce voia să spună — voia să spună *Maroc,* voia să spună *Veneția*. De unde ar fi putut Grace să știe de planurile acelea? Fuseseră făcute după plecarea ei de pe insulă, când Vanessa și Julian erau împreună. Deci Grace trebuie să fi vorbit cu Julian cândva după ce Vanessa plecase la Glasgow. În sine, nu era o dovadă zdrobitoare, dar era suficientă s-o facă pe Vanessa să-și pună întrebări sau poate să confirme o bănuială care se formase deja.

Înțelegerea rămăsese, ceva nerostit între ele, tot restul timpului petrecut împreună — urâtă la început și dureroasă. Dar când Vanessa pictase *Dragoste,* Grace ajunsese să înțeleagă că nu era supărată — sau cel puțin *nu mai* era supărată. Când se uita la *Dragoste,* știa că Vanessa o iertase, pentru că *Dragoste* îi arăta că Vanessa înțelegea că un act de violență poate fi și un act de devotament.

Oare o să înțeleagă și Becker, dacă i-ar spune ce s-a întâmplat cu adevărat? Se îndoiește. Mărturisirea ar fi cathartică, dar Grace știe că sentimentul de ușurare n-ar dura. Să rostești cuvintele cu voce tare e una, apoi însă trebuie să și trăiești cu ele. Pleci de-acasă o persoană și te întorci alta; trebuie să mergi prin pădure și să treci pe lângă studioul unde a murit Julian și peste fosa unde i-a putrezit cadavrul, și nu poți fi persoana care erai înainte.

Aude trosnetul ascuțit al unei crengi care se rupe și când privește în jur îl vede venind încet, dar neabătut, spre ea.

— Cum s-a-ntâmplat? întreabă el imediat ce ajunge la ea. Cum a murit Julian?

Grace ezită. O parte din ea ar vrea foarte tare să-i spună, dar nu e momentul, și, oricât încearcă să-și imagineze cum l-a omorât Vanessa, nu-și poate închipui.

— Nu trebuie să te gândești la asta. E îngrozitor, sigur că a fost îngrozitor, dar nu trebuie să-ți pară rău pentru Julian, nu era un om bun, nu era deloc ca tine.

Întinde mâna ca s-o pună pe brațul lui, dar el se trage ostentativ. O lovește o senzație de déjà-vu, ca un pumn în plex, o lasă fără suflare.

Becker își face loc pe lângă ea. Se îndepărtează cu pas grăbit prin pădure spre lumină, cu o dorință aproape palpabilă de-a mări distanța dintre ei.

Grace a pariat, iar Becker a pierdut.

45

Unde dracu' e cheia de la mașină? A venit refluxul, apa se retrage rapid și în următoarea jumătate de oră o să poată traversa sau *ar putea* traversa, dacă și-ar găsi cheia de la mașină. A căutat prin bucătărie și living, acum verifică a treia oară în spatele tablourilor din camera Vanessei.

Ușa din față se trântește. S-a întors Grace.

Nu le-a aruncat pe masa din bucătărie când au intrat în casă, când au auzit zgomotul ăla? Să le fi mutat ea? Se uită prin camera Vanessei și privirile îi cad pe noptieră. E cât pe ce să deschidă sertarul, când apare în prag Grace.

— Nu-i aici, spune ea scurt. Nu-i posibil s-o fi scăpat pe plajă?

Becker deschide smucit sertarul, fără să-și ia ochii de la ea. Sertarul e gol. Grace îi susține privirea și apoi se întoarce; el îi ascultă pașii care se îndreaptă spre bucătărie. *Pentru numele lui Dumnezeu!* Se așază greoi pe patul Vanessei, cu capul în mâini. Poate că a scăpat-o pe plajă? Dacă da, atunci e de mult dispărută, o fi ajuns de-acum până la jumătatea drumului spre Irlanda de Nord. O să trebuiască să traverseze pe jos și să sune pe cineva când ajunge dincolo. Poate trimite Sebastian pe cineva din personal cu cealaltă cheie.

Se ridică ostenit, se apleacă și verifică *din nou* sub pat. Nicio cheie. Categoric nicio cheie, dar chiar sub noptieră, împins lângă plintă, e routerul de internet, iar luminițele sunt stinse. E scos din priză.

L-a scos cineva din priză.

I se strânge ceva în stomac. Se târăște pe palme și genunchi mai aproape și împinge ștecherul înapoi în priză, privind beculețele clipind portocaliu, portocaliu, portocaliu...

— Ai găsit-o?

Se ridică repede și iese în grabă din cameră, aproape ciocnindu-se de Grace în hol.

— Ei?

— Nu, răspunde el. Nu, probabil că ai dreptate, trebuie s-o fi scăpat pe plajă.
Grace încuviințează.
— Mă duc să fac ceai, zice ea, întorcându-se către bucătărie, și după aceea putem să mergem să ne uităm.
Cu inima bătând să-i spargă pieptul, Becker așteaptă o clipă înainte s-o urmeze.
— Mă îndoiesc că are vreun rost, cel puțin după furtuna aia.
Grace e cu spatele la el și umple ceainicul.
— Nu vreau ceai, spune el tăios, iar ea se întoarce să-l privească, aproape rănită. O să traversez pe jos și sun la Fairburn, pot să trimită pe cineva cu cheia de rezervă.
Grace încuviințează din nou. Scoate două pahare din bufet și le umple cu apă de la robinet; soarbe dintr-unul și i-l întinde lui pe celălalt. Apa e iar un pic sărată, sărată și amară.
Telefonul lui Becker, îndesat bine în buzunarul interior al hainei, vibrează ușor, iar el își îngăduie un mic zâmbet victorios când pornește spre ușă. Pe fruntea lui Grace apare o brazdă.
— Doar nu pleci chiar acum, nu? Încă e apă la jumătatea drumului, o să te uzi.
Becker îi întoarce spatele.
— Bine. Mă duc afară să fumez o țigară.
Își rulează o țigară cu o singură mână și o aprinde în timp ce merge spre banca pe care a stat azi-dimineață. Verifică telefonul să vadă dacă mai are internet și vede un mesaj de la Sebastian: SUNĂ-MĂ!
Telefonul sună o singură dată înainte să răspundă.
— Nu e Julian Chapman, spune Sebastian.
— OOK.
Inima îi bate ciudat de repede; se simte amețit, la fel de amețit ca pe stâncă. Aruncă țigara din care abia a apucat să tragă și o strivește cu gheata.
— Nu pari foarte surprins, remarcă Sebastian.
Becker ezită, nedumerit. Grace spusese adevărul.
— Sunt… *sunt* surprins.

Grace spunea adevărul.
— Presupun că asta-i o veste bună.
— Da, confirmă Sebastian, deși pare dezamăgit, speranțele lui pentru articole de prima pagină despre muzeu fiind zdrobite. Au găsit o corespondență familială în baza de date ADN, un tip care a fost dat dispărut prin anii 1990, avea o boală mintală și probleme cu drogurile. A fost văzut ultima dată în Lake District.
Urmează o pauză.
— Vanessa a fost vreodată în Lake District?
— Nu... nu știu nimic, răspunde Becker.
Aude un zgomot, iar când se întoarce o vede pe Grace ieșind din casă cu ceva în mână. Îl vede și se oprește, ridicând cealaltă mână ca să se apere de soare. Nu-i poate vedea expresia, însă îl străbate un fior de groază, rece ca gheața.
— Emmeline e bine, Seb? O să se facă bine?
— Da, cred că da. În orice caz, e în stare stabilă. Mulțumesc de întrebare. Pot să te pun la curent cu toate detaliile când te întorci, însă ideea e că nu mai putem să expunem *Divizia a II-a*. Nu în situația asta, nu până nu stăm de vorbă cu familia Riley, dar nu prea cred că ne-ar da permisiunea.
Becker face câțiva pași spre bancă; vrea să se așeze, nu se simte deloc bine.
— Scuze, cine? *Cu cine* trebuie să stăm de vorbă?
— Cu familia Riley. Bărbatul care a dispărut, tipul a cărui coastă a ajuns în sculptura asta, se numea Nicholas Riley.
Becker vomită pe pantofi.

46

Carrachan, 1993

Grace era la cabinetul din Carrachan — fusese o zi aglomerată, o epidemie de gripă, era începutul sezonului rece. La sfârșitul unei ture epuizante, chiar când își închidea calculatorul și se pregătea să plece, asistenta a băgat capul pe ușă.

— Doctore Haswell, e un tânăr în sala de așteptare, spune că te cunoaște. Zice că nu e bolnav, deși, dacă mă-ntrebi pe mine, nu pare prea isteț. Nick, din Londra.

Londra, pronunțat ca și cum ar fi fost o boală cu transmitere sexuală deosebit de virulentă.

Mergând pe hol dinspre cabinet spre sala de așteptare, Grace încerca să se gândească dacă putea fi vreun alt Nick din Londra, pentru că doar nu putea să fie Nick *al ei,* nu? Ce să caute el aici?

Și totuși acolo, așezat pe unul dintre scaunele de plastic turnat galben-aprins de lângă peretele opus, el era. A ridicat capul, dar Grace n-a reușit să-l privească în ochi; a preferat să se uite în podea. Îi ardea fața, avea senzația că risca să cadă dacă mai făcea un singur pas.

Când a ridicat în cele din urmă privirea, el era în picioare, cu brațele întinse.

— Bună, Grace!

Chiar părea bolnav — costeliv, alb la față, cu tenul lui frumos plin de pete —, dar încă avea o grămadă din Nick pe care-l cunoscuse ea cu zece ani în urmă: lumina din ochii lui căprui-deschis, gropița adâncă din stânga gurii. Nu l-a îmbrățișat, dar a zâmbit, iar zâmbetul lui s-a întins, și ea a simțit... nu încântare, pentru că ar fi fost prea puțin complicat, ar fi fost mai pur. Ce a simțit a fost mândrie, lipsa rușinii.

Așa se simte sfârșitul singurătății, și-a spus ea. Era parcă sfârșitul ostilităților: cu lumea, cu ea însăși. Era ca începutul posibilității. Marginile dure ale lumii ei au început să se îmblânzească, granița care o despărțea de oricine altcineva a început să se rupă.

Nick a rămas. A dormit pe canapeaua ei. Era acolo când pleca ea la serviciu și când se întorcea, cu plapuma trasă până la bărbie. Rareori se aventura afară. Îi era frig, îi era întotdeauna frig, nu se putea încălzi, deși stătea cu căldura pornită la maximum toată ziua. Ea îi făcea supă, îl convingea să mănânce, să se spele; în cele din urmă, și să vorbească.

Îi părea rău că a apăruse așa, nu merita bunătatea ei. Avusese o perioadă grea. El și Audrey dăduseră de necaz — cu droguri, apoi cu banii. N-avea unde să se mai ducă.

— Unde-i Audrey acum? a întrebat Grace. Știi?

El a clătinat din cap. Stătuseră o vreme cu sora lui Audrey la Manchester, dar se certau tot timpul, iar femeia îi dăduse afară. Nick a stat pe la prieteni, dormind pe canapelele lor până se săturau și ei. Când Audrey și-a găsit de lucru la un pub din Kendal, el s-a dus după ea, dar deja era altcineva în peisaj la vremea aceea, alt tip, așa că nici asta n-a mers.

— Cred că probabil s-a întors în Manchester. Dar...

A oftat din rărunchi.

— ...cred că e pierdută pentru mine. Eu doar m-am jucat cu drogurile, dar Audrey *a investit* serios. O iubesc, dar știam că până la urmă o să am o alegere de făcut: puteam să fiu cu ea sau puteam să renunț la droguri, și am ales să renunț.

— Totdeauna ai fost norocos, a comentat Grace.

El a clătinat din cap și a ridicat privirea spre ea din cuibul lui de pe canapea. Îi părea foarte rău, a zis, foarte rău că au plecat cum au plecat. A fost nedrept. A fost crud. Atunci nu voise să fie crud, nu se gândise la nimic. Audrey voise să plece, iar el nu făcuse decât să iasă pe ușă după ea.

— A fost acum multă vreme, a zis Grace, deși când se gândea, durerea era proaspătă ca și cum s-ar fi întâmplat ieri. Ce-a fost a fost, a mințit ea zâmbind.

I-a spus că poate să stea cât vrea. O să fie ca în vremurile de demult.

Nick a râs. Oh, da, chiar așa.

Prezența lui Nick a trezit în ea un dor vechi, deși nu era sigură pentru ce. Prietenie, sigur, dar mai mult decât atât, voia atenție, voia *mângâiere*. Se tot gândea la excursia la St Malo, când îl privea pe Nick cum descurcă părul negru lung al lui Audrey după ce înotau. Voia așa ceva, dar nu știa cum să ceară, doar ideea de-a cere o făcea să se crispeze toată.

Așa că, în loc de asta, a avut grijă de el. Muncea, gătea și îl convingea; Nick abia dacă se mișca de pe canapea. A observat destul de repede că, dacă lăsa bani prin casă, dispăreau; a observat că dispăruse și cutia de piele cu bijuterii, unde avea un șirag de perle pe care i-l lăsase bunică-sa. Și totuși, era convinsă că *nu consumă* droguri. Își dădea seama. Clar putea să-și dea seama, nu?

Era însă deprimat, se vedea cu ochiul liber. Trebuia să iasă mai mult din casă. La vremea aceea, Grace stătea încă în Carrachan, într-o căsuță urâtă cu vedere la distilerie, unde aerul era încărcat de mirosul de drojdie și oțet. Nick avea nevoie de lumină. Avea nevoie de aer curat și mișcare.

— Weekendul ăsta, i-a spus ea într-o zi, dacă rămâne vremea bună, putem să mergem pe Eris. E o insulă mareică, puțin mai la sud. E foarte frumos. Putem să luăm autobuzul, să facem o plimbare? Pe vremuri, îți plăcea să facem excursii. O să fie ca atunci când am fost în Franța, mai ții minte? Ca în vremurile bune.

Vremea nu era bună. Până miercuri, meteorologii prognozau furtuni, cod portocaliu, rafale de vânt de peste 140 de kilometri pe oră. Când a izbucnit furtuna, vineri dimineață devreme, a fost chiar mai rău decât fusese prognozat, iar Grace s-a temut că vântul o să-i smulgă acoperișul. Trenurile fuseseră oprite, drumurile, închise. Sute de copaci au fost smulși din rădăcini pe coastă.

Însă duminică strălucea soarele. Încă era în vigoare recomandarea să nu călătorești dacă nu e strict necesar, dar ea era disperată să-l desprindă pe Nick de pe canapea și să-l scoată din casă, așa că și-au pus gecile și au luat autobuzul spre Eris.

Când treceau prin parcarea din port, au văzut o femeie stând pe una dintre bănci, plângând în hohote. Era atât de micuță, că au crezut întâi că e un copil rătăcit, dar când s-au apropiat, a ridicat capul și au văzut că era o femeie, frumoasă și învinețită. A scuipat un cuvânt care suna a blestem.

— E cam ca-n *Omul de răchită* pe-aici, a mormăit Nick.

Purta fularul și căciula roșii pe care i le dăduse Grace, ceea ce-l făcea și pe el să arate copilăros.

Era frig, bătea vântul și valurile erau mai mari decât ar fi trebuit să fie în mod obișnuit la o oră după reflux. Insula Eris era pustie — nu era nimeni suficient de nebun să traverseze — și miraculos de frumoasă. Lumea fusese spălată, marea era sălbatică, ferigile erau aurii, însă sclipind după ploaie.

Au urcat pe drum pe lângă ferma părăginită și s-au cățărat pe deal, ocolind pădurea.

— Ar putea fi periculos, a zis Grace. O parte dintre copaci ar putea cădea.

Nick era tăcut, dar ascultător; tremura în geaca prea subțire și-și tot trăgea mânecile în jos și-și retrăgea capul în guler ca o țestoasă.

— A cui e casa? a întrebat-o când s-au oprit o clipă în vârful dealului, privind în jos pe panta spre continent.

Răsuflarea lor forma norișori în aerul rece.

— E destul de disputat, a răspuns Grace. Sau cel puțin așa mi-a zis asistenta de la cabinet. Proprietarul a murit acum câțiva ani fără să lase testament, copiii se ceartă ce să facă și între timp, casa e lăsată să se năruie.

— Mă întreb cât ar lua pe ea, a zis Nick băgându-și mâinile adânc în buzunarele gecii. Ar fi un loc bun să te dai la fund.

— Asta faci tu?

Nick a ridicat din umeri.

— Asta mi-ar plăcea să fac. Doar... să duc o viață liniștită, să mă adun. Într-un loc ca ăsta?

Îi zâmbește, iar lui Grace îi crește inima.

În vârf și-au mâncat sendvișurile cu picioarele atârnate peste marginea stâncii, privind pescărușii care se luptau

cu vântul, marea care se arunca spre peretele stâncii. Când au terminat de mâncat, Nick s-a ridicat cu grijă în picioare și i-a întins mâna lui Grace, trăgând-o în sus.

— A fost o zi bună, a spus el, încă ținând-o de mână. Mulțumesc!

Fusese o zi bună, dar zăboviseră prea mult. Până să înceapă să coboare, cerul căpăta deja albastrul de cerneală al nopții, așa că au luat-o pe drumul cel mai scurt prin pădure, grăbindu-se. Grace arunca priviri nervoase la ceas, blestemându-se în barbă. A naibii idioată!

— Poți să mă duci la gară mâine? a întrebat Nick în timp ce-și făceau drum în jurul gropii adânci lăsate de un copac smuls din rădăcini.

Grace s-a oprit brusc.

— La gară?

— Mda, dacă merg trenurile, adică. Trebuie să mă duc la Manchester. Am văzut...

A tăcut. În pădure era aproape întuneric, dar, chiar și în penumbră, Grace i-a văzut privirea întorcându-se, alunecând de la chipul ei spre un punct de dincolo de ea.

— Mă gândeam că aș putea s-o caut pe Audrey... Aș vrea să încerc din nou, încă o dată, ultima oară, să lămuresc lucrurile. Și am nevoie de bani, trebuie să încep să-mi caut un serviciu.

— Dar...

Grace a simțit că începe să respire tot mai repede; și-a înfipt unghiile în palme.

— Dar... ai zis că ai făcut o alegere între a fi cu ea și a te lăsa de droguri. Cum...

— Acum am scăpat de droguri, nu mai trebuie să aleg.

— Dar cum rămâne cu tot ce-ai zis despre datul la fund, despre vremurile de demult...

— *Tu* ai vorbit despre vremurile de demult, Grace.

Nick părea exasperat.

— Și *datul la fund*? Vorbeam și eu, visam cu ochii deschiși, n-o să cumpăr o nenorocită de casă pe o insulă, nu? Abia am bani de pâine și lapte.

Și-a lungit gâtul ca să se uite și mai departe peste umărul ei.
— Ar trebui să mergem, nu vrem să rămânem blocați aici...
— Ai putea căuta de lucru, a spus Grace, fără să se clintească.
Nick a râs sumbru.
— Aici? Ce dracu' să fac *aici*?
— Poți să-ți iei ceva de lucru la hotel sau poate la pub? i-a sugerat Grace fără convingere.
— Știu că nu mi-am terminat studiile, Grace, a mormăit Nick, dându-și ochii peste cap, dar făceam medicina. Cred că sunt în stare de *puțin* mai mult decât să muncesc la bar.
— Sigur că da, voiam doar să zic...
Cuvintele i s-au stins pe buze.
— Nici nu trebuie să muncești, de fapt, cel puțin nu în clipa asta. Pot să am eu grijă de amândoi o vreme. Să stăm împreună, să ne ținem companie. O să fie ca pe vremuri.
— Of, pentru numele lui Dumnezeu, Grace! Nu mai suntem studenți! N-o să fie *ca pe vremuri*, s-a răstit Nick.
A luat-o spre stânga ca s-o ocolească, dar ea a făcut un pas să-i blocheze calea, iar el s-a întors spre dreapta și a împins-o într-o parte, însă când a pășit înainte a călcat exact pe marginea gropii lăsate de rădăcinile copacului, i s-a răsucit glezna și el a căzut, țipând de durere, direct în adâncitură.
Dacă n-ar fi fost atât de supărată, Grace poate că ar fi râs de el, cum dădea disperat din mâini și din picioare în noroi, în semiîntuneric, înjurând pe toate vocile.
— Ești bine? l-a întrebat când s-a oprit în cele din urmă din țipat.
Își dăduse seama că și-a scrântit glezna.
— E rău?
— Da, i-al naibii de rău, a mârâit el. Ajută-mă, pentru numele lui Dumnezeu, nu sta acolo, dă-mi mâna!
A întins mâna, iar Grace a privit-o și a făcut un pas mic înapoi.

— Ah, *acum* nu mă ajuți?
Nick a început să se cațăre, dar pantofii lui sport vechi nu erau deloc potriviți; tot aluneca înapoi, căzând la loc în noroi.
— După săptămâni întregi în care-ai stat pe capul meu și m-ai tratat ca pe un copil... nu, ca pe un *animal de companie,* ceva pe care ai putea să-l *ții*... acum, pentru că n-o să mai stau să mă joc de-a... *familiile fericite* sau ce vrei tu, n-am putut să înțeleg niciodată, ce vrei? Un prieten? Un frate? Vrei să ți-o trag?
Grace și-a dus mâinile la urechi, nu putea suporta să-l audă vorbindu-i așa, dar el nu se oprea, îi tot dădea înainte; în timp ce se trăgea spre marginea gropii, o insulta pe Grace, căsuța ei *mizerabilă,* locul ăsta *uitat de Dumnezeu,* viața ei singuratică și jalnică. Ea nu mai putea suporta, voia doar să înceteze, ar fi făcut orice să-l facă să se oprească, așa încât, când a ajuns în genunchi la picioarele ei, scuipând în continuare venin, și-a ridicat bocancul și l-a lăsat greu pe mâna lui. Țipătul lui de durere a fost ca o melodie.
Tremurând de furie, Nick s-a ridicat cu greu în picioare.
— Asta a fost agresiune, ce-ai făcut tu, a șuierat el. Doctorii au voie să agreseze oameni? Sau crezi că i-ar băga în belea?
Și-a sprijinit cu mâna încheietura rănită, cu fața schimonosită de durere și lacrimi brăzdând noroiul de pe față.
— O să plătești pentru asta, javră urâtă, o să...
— Nu, te rog, nu spune așa... îmi *pare rău*...
Era îngrozită de ce se întâmplase, de ce spusese el și de ce făcuse ea. A întins mâna spre el, cu gura deschisă și ochii umezi.
Nick s-a tras înapoi dezgustat.
Fără să înțeleagă ce se petrecea, fără *intenție,* gestul ei de rugăciune a devenit altceva. Mâna ei stângă s-a ridicat și s-a unit cu dreapta, amândouă s-au strâns în jurul gâtului lui, cu degetele mari apăsând pe partea din față.
Grace era mai scundă decât Nick, dar el era slab și rănit, iar ea avea mâini de măcelar.

47

Grace îl ajută pe Becker să ajungă pe canapea. E confuz și jenat — a vomitat pe el. Cu blândețe, îi ridică brațele deasupra capului, ca să-i poată scoate puloverul și tricoul și să le spele.

— Gata, spune ea în timp ce-l întinde pe canapea și-i sprijină capul de o pernă.

Îi îndeasă câteva perne în spate și-l întoarce pe o parte, pentru cazul că se întâmplă din nou, apoi îl învelește cu o pătură.

— Ce-ce-ce...

Becker tremură și are ochii mari, cu albul luminos în încăperea fără ferestre.

— Îți aduc niște apă.

Lângă chiuvetă, unde lasă apa să curgă până se răcește suficient, își zărește reflecția în fereastră, dublată tulburător, și tresare.

Grace se consideră în multe feluri. Ca oricine, se poate descrie cu o mulțime de adjective: conștiincioasă, muncitoare, ciudată, singură, nefericită, bună. E doctor, prieten, îngrijitor. E o ucigașă. Rostește cuvântul încet, pentru sine, simțindu-l cum sună. Sună absurd, melodramatic. Protectoare, își zice. Ucigașă din compasiune. Dar dacă ucizi trei oameni, atunci ești ucigaș în serie, așa a auzit ea. Aproape că-i vine să râdă. E ridicol, e ca și cum ai spune că ești un inorog. Trei lovituri și ai intrat în joc.

Ia un bol de mixer și-l duce, împreună cu un pahar cu apă, în living, unde ajunge exact când Becker icnește din nou. Se lasă în genunchi și pune bolul pe podea, în fața lui.

— Nu-ți face griji, e foarte normal. Greața e un efect secundar comun al morfinei.

Pe obrajii lui se preling lacrimi.

— Îmi pare rău, continuă Grace, punându-i mâna pe obraz. Sincer, n-am crezut că o să fie Nick. Știam că e în pădure, dar eram convinsă că e în siguranță.

Era îngropat adânc, în gaura lăsată de copacul căzut. Grace îl acoperise cu pământ și crengi, cu cât de multe

resturi reușise să găsească. N-avusese niciun plan, era convinsă că o să fie găsit în câteva zile de cineva care-și plimbă câinele, dar avusese noroc. Fusese o iarnă grea, iar săptămâna următoare venise altă furtună, chiar mai rea decât prima. Distrusese complet o bucată din drumul de pe istm și, o vreme, Eris fusese o insulă propriu-zisă, nu doar insulă mareică. Când a reușit, în cele din urmă, să se întoarcă, în primăvară, a descoperit că mai căzuseră și alți copaci, acoperind cu totul locul unde zăcea trupul lui Nick, așa că a fost convinsă că n-o să ajungă nimeni la el.

Becker se străduie să se ridice în șezut. Capul îi atârnă, cu bărbia aproape atingându-i pieptul. Respirația e rapidă și superficială. Își șterge lacrimile de pe față și o bulă de vomă de pe buza de jos. Reușește să-și ridice capul și se uită nedumerit la Grace. Arată ca un copil care are febră, neajutorat.

Grace îi pune mâna pe picior.

— Când ai venit prima dată, când mi-ai spus despre os, eram *convinsă* că o să fie un os vechi, eram convinsă că n-are de ce să-mi fie teamă. Prostia e că ești singura persoană care ar putea face legătura între mine și Nick. Și toate din cauza pozei ăleia! Nu eram sigură că-ți amintești măcar numele, dar l-ai ținut minte, nu?

Îl privește în ochi și-și dă seama că are dreptate. A făcut ce trebuia.

— E doar ghinion. Părinții lui nu m-au cunoscut niciodată și de zilele studenției ne despart 40 de ani și sute de kilometri.

Oftează, întinde mâna și apasă cu dosul palmei pe fruntea lui. E umedă și rece, iar respirația îi e lentă.

— Marguerite știe. Marguerite a știut dintotdeauna. Era la fereastră, ca de obicei, așteptând să se întoarcă bruta, și m-a văzut pe drumul de pe istm. M-a întrebat prima dată când ne-am văzut la cabinet. *Unde s-a dus prietenul tău?* Mamă, ce m-am speriat! *Te duci pe insulă și te întorci singură. Singură, înainte de răsărit.*

Grace clatină din cap.

— Eram tânără și-mi era foarte frică, dar de fapt n-a fost greu s-o conving că s-a înșelat. Era și ea tânără, departe de casă și foarte speriată — nu trebuia decât să pomenesc de chemat poliția, care să se implice în situația ei domestică, și făcea sau spunea orice voiam.

Becker clatină din cap și deschide gura, dar nu se aude niciun sunet. Închide gura, închide și ochii și apoi se apleacă în față. Cu mare efort și concentrare, încearcă să se ridice în picioare. Când reușește pe jumătate, se prăbușește înapoi pe canapea.

— Ei, haide! îl dojenește Grace, punându-i mâinile pe umeri și apăsându-l în jos. Nu reușești decât să-ți faci și mai rău. Uite!

Îi îndreaptă corpul și-i ridică picioarele înapoi pe canapea, ca să stea din nou întins. El se luptă, dar fără vlagă și doar câteva clipe.

— Să nu-ți faci o părere proastă despre mine, spune Grace. Nu trebuie să ai o părere proastă despre mine. N-am avut niciodată de gând să fac așa ceva.

— A fost un accident? întreabă el, cu glas emoționant de plin de speranță.

— Ei, nu. Nu cred că se poate spune *așa*.

Îi e greu să explice, pentru că multă vreme momentul uciderii a existat în afara cuvintelor, amintirea lui i-a scăpat ca fumul, imposibil de recuperat. Dacă încerca să-și amintească — ceva ce rareori își dădea voie — avea o aparență de vis în absurditatea lui. N-avea absolut nicio noimă: mergeau, era o zi frumoasă, au stat pe un deal, s-au uitat la o casă, și-au mâncat sendvișurile, s-au ținut de mână, au discutat despre cum e să te dai la fund, s-o iei de la capăt. Apoi era întuneric, vântul bătea printre copaci, marea era furioasă, iar ea era înghețată, murdară, speriată. Singură. Între aceste două stări de-a fi părea să nu se afle nimic, niciun pod, niciun drum pe istm.

Marea se retrăsese și erau împreună, marea a crescut și el era mort.

Legăturile dintre aceste două situații îi veneau în minte doar rar și fragmentat: sunetul vocii lui, batjocoritor și

necruțător, senzația degetelor netede, moi, zdrobite sub bocancul ei. Ceva foarte mic, acea apăsare: nerăbdătoare, ridicolă, *meritată*. Mică și de o importanță capitală în același timp: odată făcută, nu mai poate fi luată înapoi; odată făcută, povestea s-a scris singură, finalul era limpede: nu exista nicio posibilitate ca Nick să mai plece vreodată de pe insulă.

N-a înțeles asta decât mult mai târziu, când și-a dat seama că fusese vorba despre autoapărare. O amenința, nu? Nu zisese el că o s-o facă să plătească? Și exista și o amenințare fizică, nu-i așa? El era în groapă, iar ea era pe margine, însă cu siguranță fusese o amenințare când el întrebase *vrei să ți-o trag?*

N-avusese de ales, nu?

Și odată ce se terminase, ce altceva mai putea face dacă nu să-l acopere, să-l lase acolo și să nu mai vorbească niciodată despre asta? La ce bun să se predea? N-ar fi înțeles nimeni. Nu le-ar fi oferit mângâiere părinților să afle despre ultimele clipe ale fiului lor, deși le-ar fi oferit un deznodământ, iar lui Grace îi păruse dintotdeauna rău că li-l refuzase.

Dar cu ce ajută un *îmi pare rău*? Pe cine ajută un *îmi pare rău*?

— Trebuie să te gândești la tot binele pe care l-am făcut, îi spune ea încet lui Becker. E mult mai mult pe talerul *acela* al balanței.

Becker tușește și scutură din cap.

— Nu așa merge, nu poți să pui în balanță o viață cu alta.

— Ba poți, insistă Grace. Am ajutat nenumărați oameni, am salvat vieți. Am salvat viața Vanessei și pe-a lui Marguerite.

Își scoate cureaua de la pantaloni și o pune în jurul brațului lui; trece capătul prin cataramă și strânge.

— L-am ucis pe Julian pentru ea. Am făcut-o ca s-o țin în siguranță.

I-ar plăcea să-i povestească și despre artă, nu pentru că e mândră, ci pentru că vrea să mărturisească și ea *cuiva*. În definitiv, iertarea Vanessei era acordată fără să știe

enormitatea celor făcute de Grace, astfel încât, dacă era să fie sinceră, nu fusese deloc iertare în realitate.

Becker începe să se zbată din nou, iar ea își apasă antebrațul pe gâtul lui, ca să-l controleze.

— Îmi pare rău, spune, te rog, nu te zbate. Te rog, nu face situația și mai grea decât e.

Își dă seama că el n-o iartă, că o urăște. Apasă mai tare.

— E-n regulă acum. E-n regulă.

El pare înspăimântat. Ea nu vrea să-l vadă înspăimântat. Își trage brațul, îl sărută pe frunte și-i strecoară acul sub piele.

— Odihnește-te acum. Poți să stai aici, cu mine.

Bătrâna i-a pus arsenic în ceai. Oare acum o să-l îndoape?
Becker s-a oprit din plâns. Se simte mult mai bine. Totul o să fie bine. O să doarmă o vreme, chiar aici, pe canapea.
Nu, nu pe canapea. Nu e pe canapea. E în capul oaselor. Mașina. E în mașină. Mașina lui. A mers pe jos până la mașină? Nu-și aduce aminte să se fi dus până la mașină. Nu e sigur că e OK să conducă. Ah, e în regulă, nu conduce el. Conduce ea. Conduce Grace. Coboară dealul, merg în jos, jos, jos, jos.
Am pierdut refluxul.
Apa e prea sus. Grace, apa e prea sus.
E întuneric acum. Sau stătea el cu ochii închiși? Nu, e întuneric.
Unde-i Grace?
El nu poate să conducă, starea lui nu-i permite să conducă. Unde-i Grace?
Grace nu mai e.
Grace. Grație uimitoare, grația Domnului. Grațiile Domnului, stare de grație. Grace l-a ucis pe Julian, Grace a distrus opera Vanessei. Cum de i-a luat atât de mult până să se lumineze?
Vede o lumină.
Lumina de la capătul tunelului?
A dispărut și asta.
Ah, uite-o!
Farul. E farul.
E frig, are picioarele foarte reci.
Picioarele lui sunt ude.
Intră apă în mașină.
Intră apă în mașină!
E OK, e-n regulă. E doar un coșmar, își aduce el aminte. E doar un coșmar.
Nu e un coșmar.
Iar îi e greață.

Trebuie să coboare din mașină. Trebuie să coboare din mașină, trebuie să coboare acum, încă nu-i prea adâncă apa. O să meargă pe jos prin apă, nu-i așa departe. Nu-i așa adâncă. Nu-i prea departe.

Apa e înghețată, îi ajunge deja la coapse. Îl înghiontește într-o parte și apoi îl *sfâșie* în cealaltă. Își pierde echilibrul aproape imediat, icnește îngrozit, se străduie să se ridice, țipă. *Ajutor. Ajutor.* N-are cum să ajungă pe partea cealaltă, trebuie să meargă înapoi, trebuie să se întoarcă.

Ah, ce obosit e!

Frigul e tortură, e ca gheața, nu-l poate îndura, nu-l mai poate îndura nicio clipă, e agonie.

Și apoi nu mai e așa de rău. Nu-i așa rău. Nu mai e așa de frig acum.

Se gândește la tablourile negre.

Nu, nu la alea, nu la tablourile negre ale Vanessei, la originale, tablourile negre ale lui Goya care sunt expuse la Prado, în Madrid. A fost acolo când era mai tânăr, era cu o fată, nu-și aduce aminte acum numele. Nu era Helena.

El e câinele, câinele care se îneacă, încercând să-și țină capul deasupra apei.

Helena. Ah, Helena!

Copilul.

Vede din nou lumina, apa îl lovește peste față. Dacă ar putea să se întoarcă în mașină, dacă ar reuși să ajungă la mașină, atunci poate că ar fi în regulă. Telefonul! Unde-i telefonul? Dacă i-ar mai putea auzi vocea din nou, o singură dată...

Îi aude vocea.

Îl strigă, o voce îi strigă numele.

Sunt pescărușii. Pescărușii îi spun numele.

Vede din nou lumina, de la far, străfulgeră, clipește mai rapid acum, mai rapid, nu mai e albă, acum e albastră.

Acum e albastră.

Acum e albastră.

Jurnalul Vanessei Chapman

Nu m-am gândit să stau atât de mult.

Am crezut că o să fie câțiva ani, cel mult zece. Pe-atunci, credeam că am tot timpul din lume, credeam că am o viață înainte. Așa era, presupun — se dovedește însă că e o viață scurtă.

Doctorul din Glasgow n-are nimic bun de spus.

În mașină, pe drumul de întoarcere, m-am gândit la prima dată când am traversat, prima dată când am văzut casa, casa pe care o cumpărasem fără s-o văd. Eram tare curajoasă pe-atunci! Și foarte tânără. Pentru prima dată după nu știu câtă vreme, m-am gândit la tăietura din ziar pe care am primit-o, cea care eram sigură că fusese trimisă de un prieten, dar pe care n-a recunoscut nimeni că ar fi trimis-o. Mi-am dat seama brusc — Julian! Sigur că a fost Julian, care încerca să scape de mine și-mi dădea un brânci blând. Doar el ar fi știut că aș fi incapabilă să rezist.

Bietul Julian și-a pecetluit singur soarta.

Grace era pe-afară, pe undeva, când m-am întors pe insulă, așa că am urcat la studio și am plâns și mi-am strigat furia de una singură. Mă simțeam foarte înșelată — îmi venea să ard totul din temelii.

N-am putut niciodată, firește.

Deci o viață scurtă. Nu întotdeauna fericită. Dar liberă! Am fost liberă aici, pe insula mea. Am scăpat de corvoada domestică, de violența bărbaților. Am muncit cu mâinile, am iubit fierbinte cu trupul.

Slavă Domnului! Slavă Domnului că mi-am dat seama, în ultima clipă, că nu voiam să duc viața pe care ar fi trebuit s-o duc, slavă Domnului că am evadat, slavă Domnului că am fugit!

Slavă Domnului pentru insula mea, pentru Eris!

Acum, că speranța mea, cândva violentă, e ceva mic și jalnic, trebuie să fiu practică. Trebuie să mă gândesc la ce se întâmplă după ce n-o să mai fiu. O parte din mine se indignează — ce importanță mai are? În definitiv, o viață nu e o colecție de lucruri. Ce importanță are ce lăsăm în urmă, dacă valurile vin unul după altul, fără oprire, fără să știe de nimic? Ce importanță are, când într-o bună zi —

probabil nu peste prea mult timp — insula aceasta va fi sub apă, cu casa și stânca și toate oasele de sub ea?

Cumva, are importanță. Are importanță ce lași în urmă.

Arta pe care ai creat-o sau oamenii. Prietenii pe care i-ai iubit. Binele pe care l-ai făcut, răul.

Are importanță.

Mulțumiri

Mulțumirile mele merg către dr. Tim Clayton, profesoara Dame Sue Black, profesorul Derek Hamilton și profesorul Turi King, pentru sfaturile în materie de criminalistică, inclusiv identificarea și datarea oaselor. Orice erori pe această temă îmi aparțin.

Aș vrea să le mulțumesc lui Heather Wilson și Nick Stenhouse de la Radbraes Pottery și lui Annabel Wightman de la Marchmont Creative Spaces pentru că mi-au dat voie să-i observ în timp ce lucrau.

Îi mulțumesc lui Stuart Cummins, câștigătorul din 2023 al licitației *Young Lives vs Cancer* Good Books, pentru că mi-a permis să-i folosesc numele.

Editorilor mei, Sarah Adams și Kate Nintzel, vă mulțumesc că m-ați ajutat să văd pădurea de copaci și să aleg oasele de lemnele aduse de apă; agenților mei, Lizzy Kremer și Simon Lipskar, vă mulțumesc amândurora că ați fost combinația perfectă de susținere și complot.

Lui Ben Jefferies, mulțumesc (nu pot să spun pentru ce, dar dacă știi, știi).

Și mulțumesc, Simon, pentru răbdare, simțul umorului, arta gătitului și disponibilitatea ta de-a purta căști când scriu.